

การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

วรารัตน์ ประทานวโรปัญญา

คุณฉันทน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ วรารัตน์ ประทานวโรปัญญา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

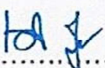
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

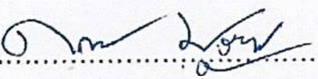
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล)

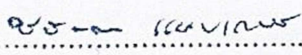
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชลดาว ปุระมานนท์)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล)

..... กรรมการ
(ดร.ชลดาว ปุระมานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รอ.หญิง ชนิดดา แนบเกษร)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๒๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญภา กุลนภาค อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.คลดาว ปุราณานท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ด้วยการเสียสละเวลาทั้งในเวลาและช่วงวันหยุดโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากในการช่วยแนะนำ แนวทางเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ผู้วิจัย ส่งผลให้คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และสำเร็จลงได้อย่างน่าภาคภูมิใจ ผู้วิจัยระลึกในพระคุณและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พตท.หญิง ดร.สุพรรณ วังษ์ทิม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอ.หญิง ดร.ชนิดดา แนบเกสร ที่ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขคุษฎีนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและสนับสนุนในงานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วง อันได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก้ไข และ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งอาจารย์ใน โรงเรียนจังหวัดนนทบุรี ที่ได้ให้ความกรุณาในการประสานกับนักเรียนและผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ขอขอบพระคุณครอบครัวกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความกรุณาและให้ความร่วมมือในการวิจัย เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี และ คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยที่สนับสนุนและให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณน้อง ๆ ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช น้อง ๆ ในงานพัฒนานักศึกษารวมถึงพี่ ๆ น้อง ๆ วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี ลูกศิษย์ที่สนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอบคุณน้อง ๆ นิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันเสมอ

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในทุก ๆ เรื่องเป็นอย่างดี ตลอดมา ขอขอบคุณสามี นาวาเอกสุรศักดิ์ ประทานวรัญญา บุตรสาวและบุตรชาย รวมถึงน้องชาย กัปตันอนุวัฒน์ สุขเจริญ และน้องสาว ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจและดูแลด้วยดีเสมอมา

คุณประโยชน์และความดีที่เกิดจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่ บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จ มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

วรารัตน์ ประทานวรัญญา

55810085: สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา; ปร.ด. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต)

คำสำคัญ: การยอมรับของพ่อแม่/ วัยรุ่นข้ามเพศ/ การบูรณาการปรึกษารอบครัว

วารสารต้น ประทานวโรย: การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน (THE ENHANCEMENT OF PARENTAL ACCEPTANCE TO TRANSGENDER CHILDREN BY ASSIMILATIVE INTEGRATE FAMILY COUNSELING) คณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์: เพ็ญญา กุลนภาดล, กศ.ด., ดลดาว ปุณยานนท์, คด. 225 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศกลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาที่ 1-3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบบสองขั้นตอน (Two-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้านการรับรู้ของพ่อแม่อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะของพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.71, 0.79, 0.71, 0.78, 0.73 ตามลำดับ และแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์ปัจจัยด้วย Model MIMIC ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 ครอบครัว ที่ประกอบด้วย พ่อและแม่ได้จากการจัดเรียงคะแนนการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างจากน้อยไปหามากและคัดตามเกณฑ์ให้เกิดความเท่าเทียมกัน ได้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 11 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและโปรแกรมการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โปรแกรมมีทั้งหมดจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนแบบมีการวัดซ้ำ

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ 4 ตัวแปร ประกอบด้วย คุณลักษณะพ่อแม่ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม และความสัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.44, 0.30, 0.22, 0.18 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร พบว่า ไม่ได้ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

2. ผลของการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน พบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในระยะหลังทดลองมากกว่าระยะก่อนทดลอง และระยะติดตามผลมากกว่าระยะหลังทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองมีการยอมรับของพ่อแม่ในระยะหลังทดลองและระยะติดตามผลมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

55810085: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; Ph.D. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: PARENTAL ACCEPTANCE/ TRANSGENDER CHILDREN/ ASSIMILATIVE

INTEGRAT COUNSELING

WARARAT PRATANVORAPANYA: THE ENHANCEMENT OF PARENTAL ACCEPTANCE TO TRANSGENDER CHILDREN BY ASSIMILATIVE INTEGRATE FAMILY COUNSELING. DISSERTATION ADVISORS: PENNAPHA KOOLNAPHADOL, Ed.D., DOLDAO POORANANON, Ph.D. 225 P. 2017.

This research has two stages. Stage 1 was to study the factors affecting the acceptance of parents with transgender children. The samples were 400 parents with transgender children World Health Organization (WHO), 2015 were studying in high school academic year 2560 from the secondary school under the Ministry of Education in Nonthaburi province that derived from two- stage sampling. The instruments were a questionnaire to assess the factors affecting the acceptance of parents with transgender children composing of 5 elements: parental awareness, social influence, expectations of parents, parental features and family relationship. The reliability was 0.71, 0.79, 0.71, 0.78 and 0.73, respectively. The questionnaire of the acceptance of parents with transgender children with confidence at .81. The data was analyzed with basic statistics and Model MIMIC. Stage 2 was to study the effect of an assimilative family counseling on the acceptance of parent. The samples consisted of 22 families World Health Organization (WHO), 2015 were ranked from low to high acceptance scores and selected according to the criteria for equality. They were divided into control and experimental groups of 10 families. The instruments consisted of a test of an acceptance of parents with transgender and the assimilative family counseling program 12 sessions of 90 minutes each. Data were analyzed with the analysis of variance with repeated measures.

The results were as follows:

1. The factors affecting the acceptance of parents with transgender children including parental features, parental awareness, social influence and family relationship. The coefficient of influence was 0.44, 0.30, 0.22 and 0.18 respectively. The parents' expectation was not found to affect the acceptance of parents with transgender children.

2. The effects of an assimilative family counseling for enhance the acceptance of parents with transgender children revealed that the acceptance of parents in post-test was higher than pre-test and the acceptance in follow up was higher than post-test statistically significant at the .05 level. When compared between groups, it revealed that the acceptance of parents in the experimental group was higher than the control group in post-test and follow up statistically significant at the .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาครอบครัวเชิงบูรณาการ.....	49
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง.....	68
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	80
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ.....	80
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สัญลักษณ์แทนตัวแปรที่ทำการศึกษา.....	90
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง.....	94
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	105
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก.....	125
ภาคผนวก ข.....	127
ภาคผนวก ค.....	131
ภาคผนวก ง.....	137
ภาคผนวก จ.....	214
ภาคผนวก ฉ.....	221
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	225

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพ่อแม่และลูก..... 35
2	สังเคราะห์ปัจจัยและการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ..... 37
3	แบบแผนการวิจัย Control group pretest posttest and follow up design..... 88
4	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้..... 93
5	ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation Variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการ โครงสร้าง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)..... 95
6	แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)..... 96
7	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรสังเกต การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec) คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)..... 98
8	แสดงผลการเปรียบเทียบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างพ่อกับแม่..... 98
9	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ..... 99
10	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement)..... 100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	101
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มทดลอง (Expermental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	102
13 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลาการวัด ได้แก่ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางที่มีการวัดซ้ำ (Two-way ANOVA repeated measurement).....	103
14 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลาการวัด ได้แก่ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	104
15 ค่าดัชนี IOC ของแบบประเมินฉบับพ่อแม่จากการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	128
16 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของข้อคำถามที่เก็บข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างจริง	215
17 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (Sk) ค่าความโด่ง (Ku) และค่า P -value ของสถิติทดสอบไค-สแควร์ (χ^2) ของตัวแปรสังเกตที่ศึกษา.....	216
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ของตัวแปรที่ทำการศึกษาในแบบจำลอง.....	217

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ขั้นตอนที่ 1.....	8
2 กรอบแนวคิดการศึกษาผลการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศขั้นตอนที่ 2.....	9
3 สรุปแนวคิดจากทฤษฎีการยอมรับและทฤษฎีย่อยตามแนวคิดของรูชเนอร์.....	34
4 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ.....	47
5 ขั้นตอนการพัฒนาโมเดลสมการ โครงสร้างเชิงเส้น.....	76
6 Multiple indicators and multiple causes: MIMIC model.....	78
7 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองที่ปรับแก้แล้ว (Adjust model) แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardize score).....	96
8 ค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง.....	100
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลอง.....	103
10 ค่า Qplot of standardized residuals ของแบบจำลองตามสมมติฐาน.....	218
11 แบบจำลองตามสมมติฐาน แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardize score).....	219
12 ค่า Qplot of standardized residuals ของแบบจำลองปรับแก้	220

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปิดกว้างของสังคม สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในหลายด้าน รวมถึงการแสดงออกในความเป็นตัวตนของเอกลักษณ์ทางเพศตามที่ตนเองปรารถนามีมากขึ้น บุคคลมีความกล้าในการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่ต่างจากที่สังคมรับรู้ และกำหนดบทบาทควบคู่มาพร้อมกับเพศกำเนิด โดยเฉพาะกลุ่มข้ามเพศ จากสถิติข้อมูลที่พบอุบัติการณ์ของการแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงตามเพศกำเนิดของต่างชาติ พบว่า มีการรายงานอัตราส่วนชายเท่ากับ 1: 30,000 และหญิง เท่ากับ 1: 100,000 (Ryan, Huebner, Diaz & Sanchez, 2009) ส่วนในประเทศไทยยังไม่มี การเก็บข้อมูลสถิติที่แน่นอน จากการสำรวจเบื้องต้นในนักเรียนวัยรุ่น 3,000 คนของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมีประมาณร้อยละ 11 (สัญญาวัล วิทยากรฤกษ์, 2556) โดยกลุ่มข้ามเพศจะเริ่มแสดงอาการเด่นชัดขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเริ่มที่อายุประมาณ 12-13 ปี เป็นช่วงของพัฒนาการที่ทำให้ผู้เข้ารับรู้ถึงพฤติกรรมที่แสดงออกทางเพศชัดเจนขึ้น มีพัฒนาการตามวัยซึ่งอธิบายด้วยสรีระทางด้านร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ลักษณะความเป็นชายที่มีรูปร่างแข็งแรง มีกล้ามเนื้อ และเสียงแหบห้าว ส่วนเพศหญิงจะมีฮอร์โมนเพศหญิง ทำให้เกิดการมีรอบเดือน มีหน้าอก และมีทรวงอก (Cass, 1979, 1984, 1990 cited in Ritter & Terndrup, 2002) ซึ่งเป็นพัฒนาการตามปกติของวัยรุ่น โดยทั่วไปที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ นอกจากนั้นยังมีพัฒนาการที่มีความแตกต่างไปจากความเป็นหญิงและชายที่กำหนดโดยสรีระร่างกายเพียงอย่างเดียว หนึ่งในนั้น คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นที่มีความซับซ้อนมากกว่าพัฒนาการตามวัยโดยทั่วไป ลักษณะที่โดดเด่นที่สามารถรับรู้ถึงความแตกต่างมากที่สุด คือ พฤติกรรมการแสดงออกที่มีการผสมผสานกันระหว่างเพศชายและหญิง โดยมีเพศสภาพเป็นชาย แต่การแต่งกายและกริยาท่าทางเป็นไปในลักษณะของเพศตรงข้าม จากการศึกษา นำร่องเมื่อปี พ.ศ. 2558 เพื่อหาปัญหาของกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มดังกล่าวได้ยอมรับว่าตนเองมีลักษณะการแสดงออกทางเพศและมีความปรารถนาความเป็นเพศของตนแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ ที่มีเพศกำเนิดเป็นชาย โดยที่บุคคลกลุ่มนี้จะบอกว่ามีความเป็นชายและหญิงผสมกันแต่จะมีเปอร์เซ็นต์ความเป็นหญิงมากกว่า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังมีความสับสนและความลังเลในการแสดงออกหรือการระบุตนเองอย่างชัดเจน ที่นับเป็นจุดเริ่มของการเปลี่ยนแปลงของคนข้ามเพศ

การเปลี่ยนแปลงของคนข้ามเพศนับเป็นช่วงการเริ่มต้นของกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของการพัฒนาที่ซับซ้อนมากกว่าพัฒนาการตามปกติของวัย เรียกขั้นตอนนี้ว่า Coming out หรือการเปิดเผยเอกลักษณ์ทางเพศ (Cass, 1979) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่บุคคลเริ่มตระหนักในความรู้สึกและความปรารถนาภายในที่ต้องการแสดงออกถึงความเป็นเพศของตนเอง นับเป็นกระบวนการที่ยาวนานของชีวิตที่เต็มไปด้วยความสับสน โศกเศร้า อ้างว้าง กลัว ต้องใช้ความอดทนต่อการถูกกระทำและการถูกใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกายและวาจา การถูกเลือกปฏิบัติ การไม่เข้าใจจากบุคคลรอบข้างแม้กระทั่งคนในครอบครัว ไม่สามารถปรึกษาใครได้ (Paula, Audrey, Nicola & Karl, 2008 cited in Rohner, 2015) จนกระทั่งนำไปสู่การตัดสินใจใช้ชีวิตในทางที่เสี่ยงต่อสุขภาพ ความไม่พึงพอใจในตนเอง การไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มความสามารถ และมีบางคนต้องออกจากระบบการศึกษาก่อนเวลา มีภาวะซึมเศร้าสูง มีความคิดฆ่าตัวตาย มีความสุขในชีวิตต่ำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (จิราภรณ์ อรุณากูร, 2558; Rohner, 2015)

ปฏิกริยาของพ่อแม่ที่แสดงออกในเชิงลบต่อบุตร อันเนื่องมาจากอิทธิพลทางสังคม ความเชื่อ ค่านิยม การรับรู้ของพ่อแม่ ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัว ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ การยอมรับของพ่อแม่เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการปรับตัวของบุตร โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดความเครียดหรือมีภาวะเปราะบาง (Auerbach, Bigda-Peyton, Eberhart, Webb & Ho, 2011) การที่พ่อแม่แสดงออกในทางบวกทั้งด้านความคิด อารมณ์ พฤติกรรม การแก้ปัญหา การทำหน้าที่ การสนับสนุนช่วยเหลือเป็นสิ่งที่ส่งผลทำให้บุตรมีการดำเนินชีวิตอยู่กับครอบครัวและสังคมอย่างมีความสุขและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ (Barnes, Hoffman, Welte, Farrell & Dintcheff, 2006) การส่งเสริมให้บุตรเกิดความภาคภูมิใจและรับรู้ถึงความมีคุณค่าในตัวเองที่จะดำเนินชีวิตอย่างเชื่อมั่นและเป็นสุข เกิดความพึงพอใจในชีวิต การยอมรับของพ่อแม่ส่งผลถึงการปรับตัวของบุตรในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ให้มีพัฒนาการทางบวกต่อสุขภาพ และความสุขทางด้านจิตใจ ความเป็นอิสระ และลดความสับสนในบทบาททางเพศ (D'Amico & Julien, 2012) ในทางตรงกันข้าม การขาดการยอมรับหรือปฏิกริยาของพ่อแม่แสดงออกในเชิงลบต่อบุตรทำบุตรขาดโอกาสในการเปิดเผยตนเองของบุตรในความเป็นเพศตามที่ปรารถนา พบว่า มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวไม่ได้ มีพฤติกรรมทางเพศที่มีความเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดที่เพิ่มขึ้น การใช้ความรุนแรง การตกเป็นเหยื่อและเสี่ยงต่อพฤติกรรมฆ่าตัวตาย (Ryan, Huebner, Diaz & Sanchez, 2009) และเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาของกลุ่มคนข้ามเพศในบริบทสังคมไทย จากการศึกษาสำรวจ พบว่า การไม่ยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ พ่อแม่ส่วนหนึ่งคิดว่าไม่ใช่ปัญหาจึงไม่จำเป็นต้องดูแลอะไร ในขณะที่พ่อแม่บางส่วนรู้สึกอาย รับไม่ได้และไม่อยากพูดถึง แสดงออกด้วยความเฉยเมยไม่อยากรับรู้

รอวันให้บุตรกลับเป็นตามเพศกำเนิด ส่งผลต่อบรรยากาศภายในบ้าน ดังนั้นการยอมรับของพ่อแม่ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดการเปิดใจยอมรับฟัง ร่วมเรียนรู้ปัญหาของบุตร มีปฏิสัมพันธ์ ที่ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีเป็นไปในทางบวก และส่งเสริมการทำหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะนำมา ซึ่งความผาสุก เป็นการช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณค่าแก่สังคมต่อไป ซึ่งการยอมรับของพ่อแม่ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่อาจเกิดจากปัจจัยที่เกิด จากสังคม สิ่งแวดล้อมในสังคมและครอบครัว รวมถึงคุณลักษณะของพ่อแม่แต่ละคน อันได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ที่มีต่อบุคคลข้ามเพศที่เกิดจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์ชีวิตของพ่อแม่ ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตรในการสร้างครอบครัว มีผู้สืบสกุล การเป็นผู้นำ การเรียน อาชีพ รวมถึงการใช้ชีวิตในสังคม และการปฏิบัติตาม บรรทัดฐานของสังคมและในส่วนที่เป็นคุณลักษณะพ่อแม่ที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย คุณลักษณะ ของพ่อแม่ในการให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผลเสียสละ (อัคร สุภเศรษฐ์, 2543) มีความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ การสื่อสารระหว่างพ่อแม่และบุตร การบริหารจัดการ การควบคุมอารมณ์และ การเป็นแบบอย่างที่ดี (ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล, 2547, หน้า 21) และทักษะที่จะดูแลบุตรได้ทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ อบรมสั่งสอน ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และป้องกันอันตราย โดยมีแรงจูงใจ ในการทำหน้าที่ของความเป็นพ่อแม่การเผชิญปัญหา การจัดการกับอารมณ์ และสัมพันธภาพ ในครอบครัว รวมถึงอิทธิพลทางสังคมในชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับพ่อแม่ในการยอมรับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

จังหวัดนนทบุรีมีทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของเมืองหลวงจัดเป็นพื้นที่ในเขต ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและมีความพร้อมด้าน ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่งผลให้มีประชาชนจาก ทุกภูมิภาคของประเทศย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยเพื่อความสะดวกในการเดินทางเข้าไปทำงานหรือศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลจำนวนประชากรของสำนักทะเบียนกลางกรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 จังหวัดนนทบุรี มีประชากร 1,193,711 คน ประกอบด้วย หลายเชื้อชาติ ได้แก่ ไทย จีน มอญ และมาลาญ โดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนั้นแล้วสังคมของ จังหวัดนนทบุรี ที่มีการผสมผสานความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเจริญทาง เทคโนโลยี ความเป็นคนรุ่นเก่าตามวิถีเกษตรกรรม และความเป็นคนรุ่นใหม่ที่มาพร้อมความเจริญ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความเชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะคนที่มีพฤติกรรม ข้ามเพศ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเบื้องต้นในชั้นมัธยมของโรงเรียนในเขตจังหวัดนนทบุรี พบกลุ่ม ที่มีความหลากหลายทางเพศประมาณ ร้อยละ 10 ใกล้เคียงกับการศึกษาของสัญชาติ วิทยาการฤกษ์ (2556, หน้า 1) และยังพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80

เมื่อเทียบกันในกลุ่มหลากหลายทางเพศ (LGBT) และปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุตรที่ได้รับผลกระทบจากการเป็นคนข้ามเพศที่ต้องการความช่วยเหลือดูแล ได้แก่ การถูกรังแก ทั้งคำพูด และการกระทำ ความต้องการปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ตนเอง การเผชิญปัญหาโดยลำพัง ขาดที่ปรึกษา ปัญหาการเรียน และคู่รัก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในกลุ่มพ่อแม่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นเพศตรงข้ามทั้งการแต่งกาย กริยาท่าทาง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และอิทธิพลต่อการรับรู้ของครอบครัว เพื่อลดภาวะเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับบุตรและเปิดมุมมองในการพัฒนาศักยภาพบุตรอย่างเต็มความสามารถ ด้วยการเสริมสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับครอบครัวอันเกิดจากการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศผู้วิจัยได้ทบทวนตำรา เอกสารงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมข้ามเพศและความหลากหลายทางเพศ ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศในบริบทสังคมไทยมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการพัฒนาเครื่องมือการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ ได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวัง คุณลักษณะของพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัว และการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยนำแนวคิดของ Rohner (2005) และการศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของพ่อแม่ที่พัฒนาโดย Willoughby, Malik and Lindahl (2006) รวมทั้งการทำหน้าที่และการปรับตัวของครอบครัวที่พัฒนาโดย Olson (2008) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในบริบทสังคมไทย โดยนำปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่มาเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ด้วยการบูรณาการการศึกษาครอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน และบูรณาการเทคนิคจากทฤษฎีการเล่าเรื่อง เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวเชิงกลยุทธ์ เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบเน้นประสบการณ์นิยม เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวที่เน้นพลวัตจิต เพื่อให้ครอบครัวส่วนใหญ่ที่ไม่เคยนำประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศและการแสดงออกทางเพศที่แตกต่างจากเพศกำเนิดมาเปิดใจพูดคุยในครอบครัว ลดความรู้สึกลึกลับที่เกิดขึ้นภายในใจของพ่อแม่ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความคิด ความเชื่อ ความคาดหวังที่มีต่อบุตร ส่งผลถึงปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารระหว่างพ่อแม่บุตร และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณสมบัติและทักษะความเป็นพ่อแม่ เพื่อให้พ่อแม่เกิดความคิด ความรู้สึก และแสดงออกถึงพฤติกรรมด้านบวกที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพบุตร

จากเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของพ่อแม่ ที่เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ จึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และเสริมสร้าง การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการปรึกษารอบครัวเชิงบูรณาการเทคนิค โดยมีทฤษฎี เป็นฐาน ซึ่งเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ที่จะสามารถช่วยเพิ่มการยอมรับของพ่อแม่ ซึ่งเป็นสิ่ง สำคัญที่จะนำบุตรก้าวข้ามความเปราะบาง และช่วงวิกฤติของชีวิต ช่วยให้ครอบครัวสามารถร่วม พัฒนาบุตรอย่างมีความสุขต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศประกอบด้วย การรับรู้ของ พ่อแม่อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวัง คุณลักษณะของพ่อแม่ และสัมพันธภาพในครอบครัว หรือไม่
2. การบูรณาการปรึกษารอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐานสามารถเสริมสร้างการยอมรับ ของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศได้เพิ่มขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
2. เพื่อศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษารอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อการเสริมสร้าง การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

สมมติฐานในการวิจัย

1. กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่หลังทดลองสูงกว่า ก่อนทดลอง
2. กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่เมื่อติดตามผลทดลอง สูงกว่าก่อนทดลอง
3. กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่เมื่อติดตามผลทดลอง สูงกว่าหลังการทดลอง
4. กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษามีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่หลังทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

1. ได้เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
2. ได้โปรแกรมการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการ
 ปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

1. ผลจากการวิจัยการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการ
 ปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ทำให้พ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศสามารถดูแลและพัฒนาศักยภาพ
 ให้บุตรสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา รวมทั้งเป็น
 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ลดความขัดแย้ง ความกังวลใจต่อปัญหาการข้ามเพศของบุตรและสร้าง
 ความมั่นใจให้กับพ่อแม่ในการปฏิบัติหน้าที่ และสามารถช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิต สุขภาพร่างกาย
 สุขภาวะทางสังคมของพ่อแม่และบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ ในเชิงนโยบาย สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา
 วัยรุ่นและครอบครัว สามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้และสามารถนำไปกำหนดนโยบายที่สร้าง
 ความตระหนักของสังคมในการมองปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชากรกลุ่มวัยรุ่นข้ามเพศให้ได้รับ
 การดูแลอย่างเหมาะสมจากพ่อแม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัววัยรุ่นและสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้การดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เป็นการศึกษาในกลุ่มพ่อแม่ที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศโดยที่บุตรยังไม่ได้แปลงเพศ และบุตรกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตจังหวัดนนทบุรี มีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560

จาก 6 อำเภอ มีโรงเรียนทั้งสิ้น 18 โรงเรียน เป็นประชากรที่ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรได้

2. กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษา ดังนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ได้จากการคำนวณหา กลุ่มตัวอย่างแบบไม่สามารถระบุจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 385 คน ผู้วิจัยปรับเป็น 400 คน ประกอบด้วย พ่อ 200 คน และแม่ 200 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากแผนการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-stage sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555, หน้า 53) โดยทำการสุ่มขั้นตอนที่ 1 (Primary sampling unit: PSU) สุ่มบุตรแบบสโนว์บอล (Snow ball) และทำการสุ่มขั้นตอนที่สองด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) พ่อแม่จากบุตรกลุ่มที่ได้จากสโนว์บอล (Snow ball) ผู้วิจัยประสานครูและติดต่อนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลจากพ่อแม่กลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1

ตัวแปรสังเกต (Observation variable)

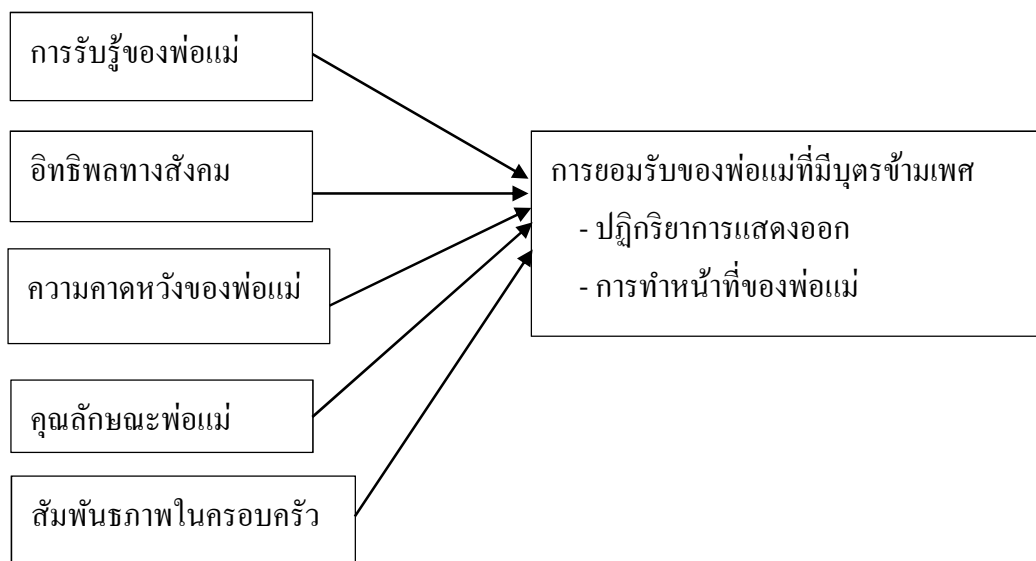
1. การรับรู้ของพ่อแม่
2. อิทธิพลทางสังคม
3. ความคาดหวังของพ่อแม่
4. คุณลักษณะพ่อแม่
5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ตัวแปรแฝง (Latent variable)

การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์นำร่องกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศและกลุ่มพ่อแม่ ทำการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ได้ตัวแปรสังเกตที่ประกอบด้วย การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะพ่อแม่ และสัมพันธภาพในครอบครัว ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

2.1 เป็นพ่อแม่ของนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่อยู่กับบุตรและบุตรข้ามเพศ

2.2 พ่อแม่ที่มีคะแนนการยอมรับของพ่อหรือแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่เรียงคะแนนจากน้อยไปหามาก และทำการจับฉลากเข้ากลุ่ม โดยนำคะแนนของสองกลุ่มมาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความเท่าเทียมกัน

2.3 กลุ่มตัวอย่างได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการวิจัยและสมัครใจเข้าร่วมวิจัยตลอดระยะเวลาของการเก็บข้อมูลวิจัย

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 ครอบครัว โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 11 ครอบครัว

ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครอบครัวเพื่อการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการศึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งสามารถจำแนกเป็น

1.1 วิธีการทดลอง

1.1.1 การได้รับการศึกษาครอบครัวด้วยการบูรณาการการศึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

1.1.2 การไม่ได้รับการศึกษาครอบครัวด้วยการบูรณาการการศึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

1.2 ระยะเวลาในการทดลอง

1.2.1 ระยะเวลาการทดลอง

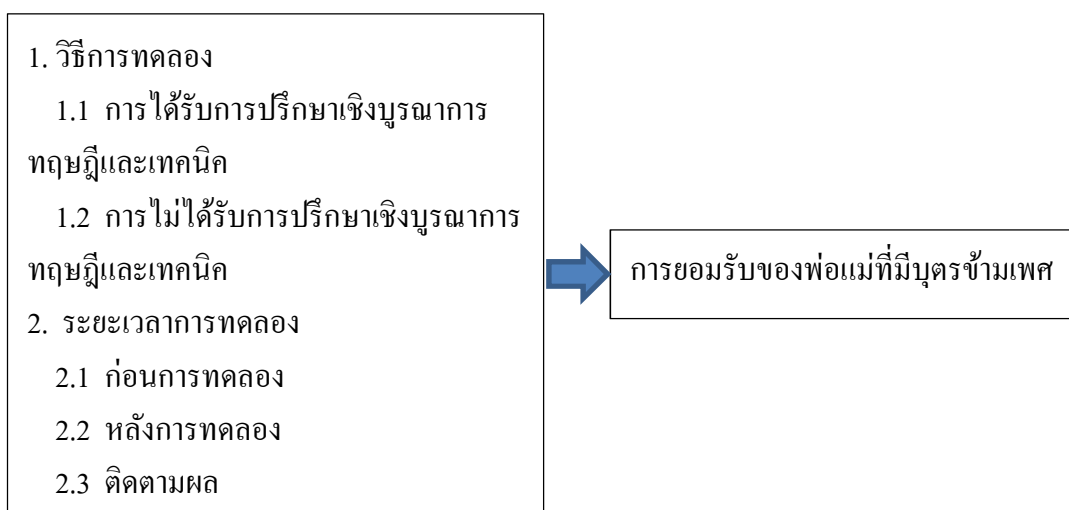
1.2.2 ระยะเวลาหลังการทดลอง

1.2.3 ระยะติดตามผล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษาผลการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศขั้นตอนที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ หมายถึง ปฏิบัติการแสดงออกของพ่อแม่ที่บ่งบอกถึง ความคิด ความเชื่อ การรับรู้และความเข้าใจ ความคาดหวังสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุตรข้ามเพศ รวมถึงการทำหน้าที่ดูแลบุตร ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ พร้อมการให้คำแนะนำ การแก้ปัญหา ป้องกันอันตรายที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตของบุตรข้ามเพศ สนับสนุนช่วยเหลือ และพร้อมเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพบุตร

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ หมายถึง สิ่งที่ทำให้พ่อแม่เกิดการยอมรับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ได้แก่

2.1 ปัจจัยการรับรู้ของพ่อแม่ (Parental perception) หมายถึง การที่พ่อแม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากคนรอบข้าง สื่อ สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลข้ามเพศ และมีการทำความเข้าใจ แปลความหมาย พึ่งความสนใจ เปิดรับ และเลือกการรับรู้ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร ผสมผสานกับประสบการณ์ที่พ่อแม่แต่ละคนสั่งสมมา และแสดงออกกับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

2.2 ปัจจัยอิทธิพลทางสังคม (Social influence) หมายถึง การที่พ่อแม่มีทัศนคติและพฤติกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ค่านิยม สื่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมข้ามเพศ และแรงบันดาลใจให้พ่อแม่เกิดความคล้อยตามหรือทำตามความประสงค์ของบุคคลในสังคมที่มีต่อบุคคลข้ามเพศ และพ่อแม่นำมาแสดงออกต่อบุตร

2.3 ปัจจัยความคาดหวังของพ่อแม่ (Parental expectation) หมายถึง การที่พ่อแม่มีความต้องการให้บุตรเป็นไปตามเป้าหมายที่พ่อแม่กำหนด และคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ควรจะเกิดขึ้น โดยปรารถนาให้บุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

2.4 ปัจจัยคุณลักษณะพ่อแม่ (Parental characteristic) หมายถึง การที่พ่อแม่มีความรับผิดชอบ ทุ่มเท เสียสละ ตระหนักในบทบาท ไวต่อความรู้สึก มีเหตุผล และพร้อมเปิดใจเรียนรู้ในตัวบุตร มีทักษะที่จะดูแลบุตรได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อบรมสั่งสอนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และป้องกันอันตราย โดยมีแรงจูงใจในการทำหน้าที่ความเป็นพ่อแม่ การเผชิญปัญหา และการจัดการกับอารมณ์

2.5 ปัจจัยสัมพันธ์ภาพในครอบครัว (Family relationships) หมายถึง การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างพ่อ แม่ บุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตรงเรื่อง ตรงคน เปิดเผย และมีอารมณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อยามต้องเผชิญปัญหาอุปสรรค ร่วมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

3. พ่อแม่ หมายถึง บิดาหรือมารดา ผู้ให้กำเนิดที่มีความเกี่ยวพันกันทางสายโลหิต และอาศัยในบ้านเดียวกับบุตร รวมทั้งเป็นผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรข้ามเพศ

4. บุตรข้ามเพศ หมายถึง นักเรียนที่มีเพศกำเนิดเป็นชาย ที่กำลังศึกษาระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่มีอายุ 11-15 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด นนทบุรี ปีการศึกษา 2560 มีการแสดงออกทางพฤติกรรม การพูด กริยา ท่าทาง รวมถึงการแต่งกาย ที่สามารถระบุได้ว่า แตกต่างจากเพศกำเนิดของตนเอง โดยที่ยังไม่มีการแปลงเพศ ได้จากการระบุ ของครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือการระบุตนเอง

5. การบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรข้ามเพศที่มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ยังไม่แปลงเพศ โดยมีเทคนิคหลักจากทฤษฎีครอบครัวและทำการบูรณาการเทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษารอบครัว ได้แก่ เทคนิคการสร้างสัมพันธ์ภาพแบบร่วมมือ (Formation of a collaborative relationship) การสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalizing conversation) การปั้น (Sculpture) การใช้เส้นเชือก (Roper) การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) การใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) การเปลี่ยนบริบท การสนทนา (Context-changing talk) การใช้คำถามบอกระดับ (Scaling question) การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) การปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) การเรียนรู้จากต้นแบบ (Modeling) การทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) การชี้แนะ (The use of directive) การสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) การใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) งานที่มอบหมาย (Suggesting tasks) การทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) เพื่อพัฒนาการรับรู้ตามความเป็นจริง เปลี่ยนมุมมองให้ชีวิตมีความหวัง มีพลังในการทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการดูแล และทักษะความเป็นพ่อแม่ในการช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ให้สามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพ และมีบรรยากาศที่เป็นสุขในครอบครัว

6. กลุ่มทดลอง หมายถึง พ่อแม่ที่ได้รับการปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

7. กลุ่มควบคุม หมายถึง พ่อแม่ที่ไม่ได้รับการปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานในช่วงระหว่างการทดลอง แต่ได้รับการปรึกษาเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการรักษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเนื้อหาสาระสำคัญและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
 - 1.1 ความหมายของการยอมรับของพ่อแม่
 - 1.2 ความสำคัญของการยอมรับของพ่อแม่
 - 1.3 วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ
 - 1.4 สถานการณ์และมุมมองเรื่องการข้ามเพศ
 - 1.5 แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่
 - 1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
 - 1.7 บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
 - 1.8 งานวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับของพ่อแม่
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการการรักษาครอบครัว
 - 2.1 ความหมาย และความสำคัญของการรักษาครอบครัว
 - 2.2 รูปแบบการรักษาครอบครัวเชิงบูรณาการขั้นตอนและกระบวนการ
 - 2.3 แนวคิดการปรึกษาเชิงบูรณาการ โดยมีทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐาน
 - 2.4 เทคนิคเพื่อการให้การปรึกษาเชิงบูรณาการ
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักษาครอบครัวเชิงบูรณาการ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง
 - 3.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโมเดลสมการ โครงสร้าง
 - 3.2 การวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง
 - 3.3 การวิเคราะห์โมเดลมิมิก (MIMIC)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ในการศึกษาเรื่องการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับสถานการณ์ของพฤติกรรมข้ามเพศที่เกิดในสังคมไทยและสังคมโลก ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้อง และนำมาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือ ซึ่งมีรายละเอียดดังจะกล่าวต่อไปนี้

ความหมายของการยอมรับของพ่อแม่

การยอมรับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและจรรโลงให้บุคคลและสังคมเกิดความสุข ซึ่งไม่ได้หมายถึง การเห็นด้วย แต่เป็นการรู้และเข้าใจต่อประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น ๆ อย่างแท้จริง สามารถใช้ชีวิตร่วมกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงการยอมรับของพ่อแม่และบุตร

Eugster (2007 อ้างถึงใน กาญจรัตน์ อินทุรัตน์, 2554) ให้ความหมายการยอมรับของพ่อแม่ว่า หมายถึง ความสามารถในการที่พ่อแม่จะรู้ว่าเด็กต้องการอะไร โดยปราศจากความคาดเดา เป็นการยอมรับด้วยความรู้สึก ไม่ได้เป็นการยอมรับต่อพฤติกรรมที่เด็กกระทำที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์และข้อจำกัดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้สึก ใส่ใจต่อความคิด เข้าใจว่าต้องการอะไร และมองเห็นบุตรเป็นคนสำคัญ พร้อมทั้งจะใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

Rohner (2005) ให้ความหมายว่า หมายถึง การที่พ่อแม่แสดงออกถึงคุณภาพของ ความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่น ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมทางบวกที่พ่อแม่มีต่อบุตร โดยไม่มีท่าทีรังเกียจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี พร้อมทั้งทำหน้าที่ความเป็นพ่อแม่

ราภรณ์ คงฉันทมิตรกุล (2554, หน้า 6) ให้ความหมายว่า การยอมรับของครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรม การแสดงออกของอัตลักษณ์ทางเพศที่เหมือนหรือคล้ายกับผู้หญิงของบุตรชายวัยรุ่น

Ryan (2010) ให้ความหมายว่า หมายถึง ปฏิสัมพันธ์และการแสดงออกของพ่อแม่ หรือสมาชิกในครอบครัวถึงความใส่ใจต่อความรู้สึกของบุตรที่มีต่อการแสดงออกต่ออัตลักษณ์ทางเพศ โดยพยายามทำความเข้าใจบนข้อมูลที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ยอมรับความคิดเห็น บนพื้นฐานกฎเกณฑ์และข้อจำกัดที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ หมายถึง สิ่งที่พ่อแม่แสดงออกทั้งทางวัจนภาษาและอวัจนภาษาต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ เป็นการแสดงถึงการยอมรับบุตรตามความเป็นจริง ด้วยความรักและความเอาใจใส่ พร้อมอยู่เคียงข้างบุตรและเผชิญความจริงบนกฎเกณฑ์และข้อจำกัดอย่างเหมาะสมไม่รู้สึกแปลกแยก มีกำลังใจและมีความสุขในการใช้ชีวิต

มีพลังพร้อมเรียนรู้และพัฒนาทักษะการดูแลสนับสนุนช่วยเหลือให้บุตรสามารถเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี พร้อมใช้ชีวิตร่วมกับบุตรได้อย่างเป็นสุข

ความสำคัญของการยอมรับของพ่อแม่

การยอมรับของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุตรก้าวข้ามภาวะวิกฤติของชีวิต เพราะความเป็นพ่อแม่ หมายถึง การให้ความดูแล สนับสนุนและให้ความรัก ด้วยวิถีทางที่ทำให้บุตรริดานำไปสู่การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกายของบุตรริดา ตลอดจนการสร้างสรรค สนับสนุนสภาพแวดล้อมของบุตรริดาด้วยความเอาใจใส่ ให้กำลังใจและให้ความรักแก่บุตรริดา การเป็นพ่อแม่จึงมีความเกี่ยวข้องที่รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความจำเป็นทางสังคม

Hildebrand (1994 อ้างถึงใน ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล, 2547) กล่าวว่า ความสำคัญของพ่อแม่ที่มีการกล่าวไว้ในทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวได้กล่าวถึงระบบย่อยต่าง ๆ ในครอบครัว และระบบย่อยที่มีความสำคัญมากในการดำรงรักษาและคงไว้ซึ่งความสมดุลของครอบครัว คือ ระบบย่อยพ่อแม่ ซึ่งกล่าวว่าระบบย่อยพ่อแม่ที่เหมาะสม คือ พ่อแม่ต้องช่วยกันคิด ช่วยกันทำและมีวิธีบริหารจัดการและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน หากพ่อแม่และแม่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่วิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นแตกต่างกัน วิธีการที่ปฏิบัติก็อาจเกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อกับแม่ ดังนั้นควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ (2545) กล่าวว่า ความร่วมแรงร่วมใจ เป็นสิ่งสำคัญที่นำมาซึ่งการร่วมปฏิบัติพันธกิจที่ต้องเกิดขึ้นในครอบครัวให้สำเร็จ อันได้แก่ ภารกิจด้านพัฒนาการ (Developmental) เป็นหน้าที่ของครอบครัวในการที่จะช่วยเหลือผลักดันให้สมาชิกพัฒนาไปอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนของพัฒนาการ ภารกิจยามวิกฤต (Crisis task) เป็นความสามารถของครอบครัวในการจัดการกับภาวะวิกฤตที่เกิดกับครอบครัวอย่างไม่คาดฝัน การสร้างสายสัมพันธ์อันดี ความผูกพันของสมาชิกในครอบครัว (Affiliation) ความห่วงใยที่มีต่อกันและสามารถตอบสนองทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการเผชิญปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (Problem-solving) เพื่อหล่อหลอมเยาวชนให้มีคุณภาพสู่สังคม

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม กลุ่มคนข้ามเพศยังคงถูกตีตรา ถูกกลั่นแกล้ง ทำร้ายและทารุณกรรมทั้งทางร่างกายและทางวาจา สังคมยังมีการรับรู้ มีทัศนคติและมุมมองในด้านลบส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพและการใช้ชีวิตในสังคม ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่จะช่วยให้บุตรสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ และได้รับการปกป้องตนเองจากอันตราย พ่อแม่จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการดูแลบุตรทั้งด้านร่างกาย จิตใจ การอบรมสั่งสอน การให้ความรักและความเอาใจใส่ การเป็นที่ปรึกษาและร่วมเผชิญปัญหา

เป็นแหล่งสนับสนุนป้องกันอันตราย ซึ่งในประเด็นการทำหน้าที่สำหรับพ่อแม่ที่มีบุตรหลากหลายทางเพศได้มีการศึกษาโดยนักวิจัยจาก Family acceptance project ที่เป็นโครงการการศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นหลากหลายทางเพศและครอบครัว พบว่า การตอบสนองของครอบครัวเกี่ยวกับสุขภาพกาย และสุขภาพจิตต่อเด็กที่เป็นกลุ่มหลากหลายทางเพศเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งการได้รับโอกาสในการเรียนรู้ทักษะชีวิต ทักษะการงาน ทักษะสังคม ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์พ่อแม่และบุตรเป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะที่เด่นกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ทางสายโลหิตที่ประกอบด้วยความรัก ความผูกพันอย่างลึกซึ้งและแน่นแฟ้น (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2550, หน้า 172) ที่นำมาซึ่งความมั่นคงและสามารถนำครอบครัวก้าวข้ามภาวะวิกฤติ ตลอดจนเป็นเครื่องป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างให้สมาชิกได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเมื่อบุตรต้องเผชิญภาวะวิกฤติ เช่น ช่วงสับสนของอัตลักษณ์ทางเพศในขณะเดียวกันครอบครัวที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ นอกจากการทำหน้าที่ตามปกติแล้ว พ่อแม่ต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายอย่างมาก ความหวุ่นไหวจากการถูกสังคมรอบตัวไม่เข้าใจ คำหยาบและตีตรา สังคมมองว่าเป็นความผิดปกติ วิปริตผิดธรรมชาติ และคิดว่าเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียและความน่าละอาย เป็นที่น่ารังเกียจ ถึงแม้ว่าพ่อแม่ต้องเผชิญกับภาวะกดดันที่เกิดจากบริบทในสังคม หากพ่อแม่สามารถนำตนเองก้าวข้ามความรู้สึกด้านลบที่จะส่งผลถึงปฏิกิริยาและการทำหน้าที่สมบูรณ์ และส่งผลต่อพัฒนาการของบุตรที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป (Wald & Martinez, 2003 cited in Wilber, Ryan & Marksamer, 2006)

ดังนั้น เพื่อให้บุตรมีคุณภาพและได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มศักยภาพ พ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ หากพ่อแม่เต็มไปด้วยความเครียด ความกดดัน การไม่สามารถเผชิญปัญหาตามจริง ไม่เปิดใจยอมรับและเรียนรู้ อาจนำมาซึ่งผลกระทบต่อบุตร ทำให้บุตรขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (จิราภรณ์ อรุณากุล, 2558)

สรุป พ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุตรทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติที่จะทำให้บุตรก้าวข้ามและเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสม อันเนื่องมาจากการได้รับการยอมรับที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของพ่อแม่ ในขณะที่เดียวกันหากพ่อแม่ยังไม่สามารถนำตนเองให้มีมุมมอง และทัศนคติเป็นไปในทางบวกได้ จนกระทั่งไม่สามารถแสดงออกถึงการยอมรับ รวมถึงการทำหน้าที่อย่างเหมาะสมย่อมนำมาซึ่งปัญหาที่จะเกิดกับสมาชิกตามมาทั้งบุตรและพ่อแม่

วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

การเปลี่ยนแปลงเรื่องเพศเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏเห็นได้ชัดเจนในช่วงของวัยรุ่นที่มีการแสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ กริยาท่าทาง รวมทั้งการแต่งกายที่เป็นเครื่องกำหนดอัตลักษณ์ของตนเองให้มีความชัดเจนมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันวัยรุ่นก็มีพัฒนาการตามวัยปกติ

ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความเป็นวัยรุ่นใหญ่ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในพัฒนาการตามวัยและพัฒนาการที่มีความซับซ้อนทับในการเป็นเพศที่มีความต่างจากเพศกำเนิด จึงได้อธิบายพัฒนาการเป็น 2 ส่วน คือ พัฒนาการตามวัยในช่วงวัยรุ่น และพัฒนาการของความหลากหลายทางเพศตามพัฒนาการของกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ดังนี้

1. พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescence) เป็นวัยที่มีพัฒนาการปรับเปลี่ยนจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นใหญ่ เริ่มตั้งแต่วัยอายุประมาณ 12 หรือ 13 ปี จนกระทั่งถึงอายุประมาณ 20 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเป็นสัญญาณสำคัญที่บอถึงการพ้นระยะการเป็นเด็ก คือ การเปลี่ยนแปลงร่างกายภายนอก เช่น ความสูง น้ำหนัก การเริ่มมีลักษณะทางเพศ ได้แก่ การมีหนวดอกในวัยรุ่นหญิง การมีหนวดและ การเปลี่ยนแปลงของเสียงในวัยรุ่นชาย ขณะเดียวกันก็มีการเปลี่ยนแปลงในพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ความสนใจในเพศตรงข้าม การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และสังคม เป็นต้น วัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ (Cole, 1976 อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2536)

1.1 วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) เด็กหญิงมีอายุระหว่าง 13-15 ปี เด็กชายมีอายุระหว่าง 15-17 ปี

1.2 วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) เด็กหญิงมีอายุระหว่าง 15-18 ปี เด็กชายมีอายุระหว่าง 17-19 ปี

1.3 วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) เด็กหญิงมีอายุระหว่าง 18-21 ปี เด็กชายมีอายุระหว่าง 19-21 ปี

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ประกอบกับพัฒนาการตามวัยของวัยนี้เป็นวัยวิกฤต (Critical period) เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตอย่างมาก มีปัญหาและมีความยากลำบากในการปรับตัวจากแต่ละช่วงวัยทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกาย (Physical development) พนม เกตุมาน (2558) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย คือ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไปและการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เนื่องจากวัยนี้มีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศ (Sex hormones) และฮอร์โมนของการเจริญเติบโต (Growth hormone) อย่างมากและรวดเร็ว ปรากฏเป็นลักษณะทางเพศ หรือลักษณะทุติยภูมิทางเพศ (Secondary sex characteristic) คือ ลักษณะที่แบ่งแยกความเป็นชายหนุ่มความเป็นหญิงสาวที่เพิ่งเริ่มเจริญเติบโตเต็มที่ในวัยแรกเริ่ม การเจริญเติบโตของลักษณะทางเพศมีพัฒนาการ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 Pre-pubescence เป็นระยะลักษณะทางเพศส่วนต่าง ๆ เริ่มพัฒนา เช่น สะโพก เริ่มขยาย เต้านมของเด็กหญิงเริ่มเจริญ เสียงของเด็กชายเริ่มแตกพร่า แต่อวัยวะสืบพันธุ์ (Productive organs) ยังไม่เริ่มทำหน้าที่

1.2 Pubescence เป็นระยะที่ลักษณะทางเพศส่วนต่าง ๆ ยังคงมีการเจริญต่อไป อวัยวะสืบพันธุ์เริ่มทำหน้าที่แต่ยังไม่สมบูรณ์ เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน เด็กชายเริ่มสามารถผลิต เซลล์สืบพันธุ์ได้

1.3 Post-pubescence หรือ Puberty เป็นระยะที่ลักษณะทางเพศทุกส่วนเจริญเติบโตเต็มที่ อวัยวะสืบพันธุ์ทำหน้าที่ได้ มีวุฒิภาวะทางเพศสามารถมีบุตรได้ จึงถือเป็นระยะที่เด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่แท้จริง

จากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physical changes) ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ร่างกายจะเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แขน ขา จะยาวขึ้นก่อนจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอื่นประมาณ 2 ปี เพศหญิงจะมีไขมันมากกว่าเพศชาย เพศชายมีกล้ามเนื้อมากกว่าทำให้เพศชายแข็งแรงกว่า การเปลี่ยนแปลงทางเพศ (Sexual changes) สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจน คือ วัยรุ่นชายจะเป็นหนุ่มขึ้น หัวนมโตขึ้นเล็กน้อย กดเจ็บเสียงแตก มีหนวดเครา และเริ่มมีฝันเปียก (Nocturnal ejaculation) หมายถึงการหลั่งน้ำอสุจิ ในขณะที่หลับและฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ส่วนวัยรุ่นหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลง คือ เต้านมมีขนาดโตขึ้น ไขมันที่เพิ่มขึ้นทำให้รูปร่างมีทรวดทรง สะโพกผายออก และเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรก (Menarche) ทั้งสองเพศจะมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ ซึ่งจะมีขนาดโตขึ้นและเปลี่ยนเป็นแบบผู้ใหญ่ มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ มีกลิ่นตัว มีเสียงขึ้น

2. พัฒนาการทางจิตใจ (Psychological development) วัยนี้จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญา รูปแบบความคิดจะมีความคิดแบบรูปธรรม (Abstract thinking) ด้านภาพลักษณ์ของตนเอง (Self image) ด้านความมั่นใจในตนเอง (Self confidence) ด้านการยอมรับจากผู้อื่น (Acceptance) ความภาคภูมิใจตนเอง (Self esteem) ด้านอารมณ์ (Mood) ซึ่งการพัฒนาต่าง ๆ เหล่านี้ ในช่วงวัยรุ่นจะมีการพัฒนาความสามารถเรียนรู้ เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น ในส่วนของตนเองวัยรุ่นเริ่มสนใจรูปร่างหน้าตา ความสวยงาม ข้อดีข้อด้อยทางร่างกายของตนเองเปรียบเทียบกับผู้อื่น วัยนี้จะแสดงถึงความเป็นตัวตนแสดงความคิดเห็นในตัวเอง มีความต้องการความสำเร็จจากการกระทำเพื่อสร้างการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนพ่อแม่ และบุคคลอื่น ๆ การได้รับการยอมรับจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยและเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนั้นวัยรุ่นยังเป็นวัยที่ต้องการอิสระ อยากรู้ อยากลองตามวัย ไม่ชอบอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาใด ๆ ชอบคิดเอง ทำเอง ฟังตัวเอง เชื่อความคิดตนเอง หากไม่ได้รับการชี้แนะที่เหมาะสมและอยู่ในสังคมและบริบทที่มี

ความเสี่ยงย่อมนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงได้ง่าย และอาจทำให้วัยรุ่นขาดการยั้งคิดเมื่อถูกขัดขวางหรือ ถูกบีบบังคับจากบุคคลรอบตัว จึงมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบและเกิดความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจาก วัยนี้เป็นวัยที่มีอารมณ์ปั่นป่วน เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิดง่าย เครียดและโกรธง่าย อาจเกิดอารมณ์ ซึมเศร้าโดยไม่มีสาเหตุได้ง่าย อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านี้ อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเกรี้ยวกราด และมีผล ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ ได้ดี การฝึกเรียนรู้และควบคุมตนเอง รับการถ่ายทอดแบบอย่างจากบุคคลรอบข้าง ทั้งแนวคิด ค่านิยม ระบบจริยธรรม การแสดงออก การแก้ปัญหาและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตจนสิ่งเหล่านี้ กลายเป็นเอกลักษณ์ของตน และกลายเป็นบุคลิกภาพ

3. พัฒนาการทางสังคม (Social development) วัยนี้จะเริ่มห่างจากทางบ้านให้ความสนใจ เพื่อนมากขึ้น ทั้งการใช้เวลาและการมีกิจกรรมกับเพื่อนนอกบ้าน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม และสังคมสิ่งแวดล้อม มีการปรับตัวเองให้เข้ากับกฎเกณฑ์กติกาของสังคมได้ดีขึ้น ต้องการให้ ผู้อื่นมองว่าตนเองเป็นคนดีและมีประโยชน์แก่ผู้อื่น ทำอะไรได้สำเร็จ มีความสามารถในทักษะ สังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเปลี่ยนแปลงตามวัยของวัยรุ่นที่เป็นเพศหญิงและเพศชาย ตามเพศกำเนิด มีพัฒนาการตามวัยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคมที่สอดคล้องทั้งสรีระ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่กำหนดความเป็นหญิงและชายให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การทำ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ มีความสมบูรณ์มากขึ้นและพัฒนาการทางจิตใจและสังคมมีความสอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เพื่อการก้าวไปสู่ความเป็นวัยผู้ใหญ่ แต่ยังมีวัยรุ่นบางคนที่มี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความปรารถนาในการกำหนดเพศตนเองที่ต่างจากเพศกำเนิดซึ่งเป็น พัฒนาการที่มีความซับซ้อน

2. การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในวัยรุ่นข้ามเพศ

2.1 การพัฒนาการด้านร่างกาย กลุ่มข้ามเพศ สำหรับกลุ่มที่เพศสรีระเป็นหญิง ที่ต้องการแต่งกายเลียนแบบชายในขณะที่ความเจริญตามพัฒนาการทางเพศกลับปรากฏ ความชัดเจนของสรีระมากยิ่งขึ้น คือ การมีหน้าอก สะโพก และรูปร่างที่แสดงความเป็นหญิง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนที่กำหนดการมีรอบเดือน ส่วนของผู้ชายที่มีเพศสรีระ เป็นชายก็จะมีลักษณะความเป็นชายที่ชัดเจน โดยมีเสียงแหบ ห้าว มีกระเดือก มีขนที่บริเวณ แขนขา หน้าอก รักแร้ มีหนวดเครา มีกล้ามเนื้อ แต่ในความปรารถนามีความต้องการอัตลักษณ์ทางเพศ ตรงข้ามกับเพศกำเนิด ทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่ต้องการลักษณะดังกล่าว แต่กลับต้องการลักษณะ ที่เป็นพัฒนาการทางเพศของเพศตรงข้าม โดยเฉพาะผู้ที่มีเพศกำเนิดเป็นหญิงและไม่พอใจเพศ ตามเพศกำเนิด จึงใช้การแต่งกายที่บีบบังคับบางส่วนไม่ปล่อยตามธรรมชาติ ส่วนผู้ที่มีเพศกำเนิด เป็นชายพยายามทำการปรับเปลี่ยนจากภายในของตัวเองด้วยการใช้ฮอร์โมนการทำศัลยกรรม

ซึ่งความต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองดังกล่าวมีภาวะที่เกิดตามมา คือ เรื่องค่าใช้จ่าย ความเสี่ยงอันตรายจากการใช้ยาและการทำศัลยกรรมและความไม่สุขสบาย เพื่อให้ได้มาซึ่งลักษณะทางเพศที่ตนเองต้องการตามความปรารถนา

2.2 การพัฒนาการด้านความคิด จิตใจ และสังคม วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มมีความสนใจภาพลักษณ์ของตนเอง (Self image) ย่อมต้องการมองภาพตนเองแบบที่ตนเองต้องการในด้านเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ ในแนวทางตามที่ตนเองปรารถนา ทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความสวย ความหล่อ ที่เป็นไปตามแบบฉบับของกลุ่ม แต่ในขณะที่เดียวกันความต้องการการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริง ทำได้อย่างจำกัด สร้างความรู้สึกแปลกแยกแตกต่างจากสมาชิกในสังคม ประกอบกับการถูกสังคมตีตรา การถูกกลั่นแกล้ง และการเป็นเหยื่อของความรุนแรงและการถูกทารุณกรรม รวมถึงการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เกิดความอับอาย ขาดความมั่นใจในตนเอง นอกจากนี้ยังต้องปิดบังซ่อนเร้นในสิ่งที่ต้องการแสดงออกตามเพศที่ปรารถนาเนื่องจากความกลัวการไม่ยอมรับ โดยเฉพาะจากผู้ที่เป็นพ่อแม่ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่อาจแสดงออกด้วยคำพูด และท่าทาง การมองด้วยสายตาและท่าทีที่เฉยเมย การคิดว่ากล่าว การทำโทษทั้ง ๆ ที่ในพัฒนาการตามวัยของวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับทั้งจากกลุ่มเพื่อนและพ่อแม่ รวมถึงบุคคลอื่น ๆ การถูกทำลายความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย ความเห็นคุณค่าและความมั่นใจในตนเองลดลง ส่งผลถึงความเชื่อมั่น ความภาคภูมิใจจากการที่ตนเองมองคุณค่าในตนเองต่ำ ประกอบกับพื้นฐานอารมณ์ที่เกิดในวัยรุ่นที่มีความปั่นป่วน เปลี่ยนแปลงหงุดหงิดและเครียดง่าย โกรธง่าย ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพจิต คือ ความเครียด กังวล ภาวะซึมเศร้าอันเกิดจากการไม่มีทางออก ไม่สามารถเปิดเผยตนเองตามความเป็นจริงได้ จึงใช้ความเป็นตัวของตัวเอง คิดเอง ทำเอง พึ่งตัวเอง เชื่อความคิดตนเองและเพื่อนกลุ่มเดียวกันในการใช้ชีวิต

2.3 รูปแบบการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของกลุ่มข้ามเพศ

การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศที่ชัดเจน เป็นความสำคัญสำหรับการเปลี่ยนผ่านจากเด็กสู่วัยรุ่น เป็นความท้าทายในการที่จะแสดงความแตกต่างในเรื่องเพศระหว่างเพศกำเนิดและเพศตามความปรารถนา ถึงแม้ครอบครัวจะมองว่าการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศเป็นพัฒนาการที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น แต่ยังคงมีความจำกัดของงานวิจัย เกี่ยวกับการตอบสนองของพ่อแม่ที่มีต่อการเปิดเผยตัวเองถึงความเป็นกลุ่มหลากหลายทางเพศ รวมถึงการสนับสนุนและการปฏิเสธเมื่อรับรู้ถึงการแสดงออกถึงความเป็นเพศหลากหลายของบุตร

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่เป็นกระบวนการที่ทำให้คนเข้าสู่กระบวนการรับรู้และตระหนักในความเป็นเพศของตนเอง เป็นช่วงของความท้าทาย ซึ่งผลที่เกิดจากกระบวนการพัฒนาอาจนำไปสู่ประสบการณ์ทางบวกหรือเกิดการตีตราจากสังคม ถึงแม้ว่า

การเปิดเผยตนเองไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดี แต่กระบวนการเปิดเผยตนเองสำหรับวัยรุ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ และการไม่แสดงความชัดเจนในตนเองทำให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัว ในขณะที่เดียวกัน สมาชิกใหม่ที่กำลังก้าวสู่การแสดงตัวว่าเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ อาจพบความยุ่งยากและปัญหาสุขภาพจิต (Morris, 1997) ดังนั้นการเปิดเผยเอกลักษณ์ทางเพศจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญ

การเปิดเผยเอกลักษณ์ทางเพศ (Coming out) เป็นรูปแบบการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศที่เรียกว่า Gay and Lesbian identity development model เป็นแบบ Cass identity model พัฒนามาจาก Cass (1979) นับเป็นกระบวนการที่ยาวนานและสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของการเปิดเผยเอกลักษณ์ทางเพศ ประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ รวม 6 ขั้นตอน ดังนี้ (Cass, 1979)

ขั้นตอนที่ 1: ความสับสนในอัตลักษณ์ (Identity confusion) เป็นช่วงเวลาที่บุคคลเริ่มตระหนักในความรู้สึกและความปรารถนาภายในที่ต้องการแสดงออกถึงความเป็นเพศของตนเอง ที่ต่างจากเพศทางสรีระ ทำให้เกิดความสับสนที่ยังคงถามตัวเองกลับไปกลับมา ด้วยคำถามว่า “ฉันเป็นใคร?” มีความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากเพื่อนคนอื่น ๆ รอบตัว พร้อมกับความรู้สึกที่เพิ่มขึ้นของการใส่ใจในความรู้สึกของเพศเดียวกัน หรือมีพฤติกรรมที่เป็นสัญลักษณ์ของความพึงพอใจแต่ในความเป็นจริงนั้นเป็นเรื่องยากในขั้นตอนนี้ อันเนื่องมาจากความวุ่นวายภายในที่มีความอาย และความกังวลใจบุคคลที่อยู่ในขั้นตอนนี้จะปกปิดสถานะตนเอง

ขั้นตอนที่ 2: เปรียบเทียบอัตลักษณ์ (Identity comparison) ในขั้นตอนนี้เป็นช่วงเวลาที่ผู้ต้องการแสดงเอกลักษณ์ทางเพศเริ่มหาเหตุผลเข้าข้างตนเองหรือการเจรจาต่อรองในการที่จะแสดงถึงความหลากหลายทางเพศ เป็นช่วงที่บุคคลมีความคิดว่า “ฉันอาจจะเป็นพวกรักร่วมเพศ หรือผมอาจจะเป็นกะเทย” “อาจจะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว” หรือ “ความรู้สึกเป็นเพียงแค่ชั่วคราวชั่วคราวที่เกิดขึ้น” การมีเพศสัมพันธ์ของตัวเองกับคนเพศเดียวกันเป็นแค่กับบางคน เป็นช่วงของการเริ่มเปิดเผยความวุ่นวายภายในกับคนอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นจะยิ่งรู้สึกผิด จึงตีตัวออกห่างจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน และสังคม และในขณะที่เดียวกันก็ยังไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มกับกลุ่มคนที่รักเพศเดียวกันได้ ระยะนี้ยังมีการหลอกตัวเองเพื่อให้ตัวเองสามารถดำรงอยู่ได้

ขั้นตอนที่ 3: ความอดทนต่ออัตลักษณ์ (Identity tolerance) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มมีความรู้สึกยอมรับความเป็นคนหลากหลายทางเพศที่จะติดต่อกับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ คนอื่น ๆ ยอมรับความเป็นคนรักเพศเดียวกัน แต่ยังมีความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเองมากขึ้น แต่ไม่ทั้งหมด และมีความรู้สึกที่ไม่ได้อยู่กับกลุ่มรักต่างเพศ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นำไปสู่

ความรู้สึกที่ดีขึ้นของตัวเอง มีความมุ่งมั่นและเข้มแข็งมากขึ้นในการพัฒนาอัตลักษณ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ขั้นตอนที่ 4: การยอมรับอัตลักษณ์ (Identity acceptance) เป็นขั้นตอนที่มีการติดต่อกับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้น เริ่มต้นมิตรภาพอย่างมีแบบแผน มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการยอมรับความเป็นตัวเองโดยไม่ต้องอยู่กับความรู้สึกต้องทน ยอมรับในอัตลักษณ์ทางเพศของตนได้ แต่ยังคงจำกัดการติดต่อกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มรักเพศเดียวกันที่อาจมีความขัดแย้งกัน เช่น สมาชิกบางคนในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงาน ถึงอย่างไรก็ตามในระยะนี้บุคคลก็มีความกล้าที่จะเปิดเผยตัวตนในการที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5: เอกลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจ (Identity pride) ขั้นตอนนี้มีความหลากหลายทางเพศผ่านการพัฒนาความเข้มแข็งและมีมุมมองเกี่ยวกับการรักเพศเดียวกันในทางบวกมีเอกลักษณ์แห่งตน มีการเปิดเผยตัวตนมากขึ้น มีการเรียนรู้ มีกิจกรรมและร่วมใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่เป็นแบบเดียวกัน รวมถึงมีความคิดเชิงบวกที่ตนเองมีกับการเป็นคนหลากหลายทางเพศ และรับรู้ได้ถึงการถูกปฏิเสธจากบุคคลรอบตัว ที่มองว่าเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันการศึกษา การทำบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมคาดหวัง เช่น การแต่งงาน การทำบทบาทตามบรรทัดฐานสังคม สำหรับบางคนในขั้นตอนนี้อาจมีทั้งความโกรธและความภาคภูมิใจ

ขั้นตอนที่ 6: การสังเคราะห์อัตลักษณ์ (Identity synthesis) ในขั้นสุดท้ายบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ มีทัศนคติต่อความหลากหลายทางเพศที่ชัดเจนมากในขั้นตอนนี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่ตนเองแสดงออกให้บุคคลทั่วไปรับรู้ถึงอัตลักษณ์ทางเพศ และความเป็นเอกลักษณ์ของความหลากหลายทางเพศว่าเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งยังเป็นการบูรณาการโครงสร้างบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลให้สมบูรณ์มากขึ้น ระยะนี้เป็นขั้นที่นำพัฒนาการในขั้นต่าง ๆ ทั้ง 5 ขึ้นมาใช้ เป็นระยะที่สามารถรับรู้ได้ถึงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นในสังคม

สรุป วัยรุ่นข้ามเพศ เป็นวัยที่มีพัฒนาการ โดยปกติตามวัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ แต่ในขณะที่เดียวกันในความพอใจในอัตลักษณ์และรสนิยมทางเพศที่ต่างไปจากเพศกำเนิด และความไม่พึงพอใจกับเพศสภาวะของตนมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้นตอนที่มีการก้าวข้ามช่วงเวลาที่ยาวนาน และสำคัญที่สุดของชีวิต คือ การเปิดเผยตนเองในช่วงดังกล่าว วัยรุ่นกลุ่มนี้ต้องเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งจากการถูกล้อเลียน การเป็นเหยื่อของความรุนแรง ทั้งทางวาจาและร่างกาย ความวิตกกังวล ความเครียด และสิ่งที่ไม่สามารถเปิดเผยตนเองได้ ขาดที่ปรึกษาและผู้ชี้แนะแนวทางที่ถูก ใช้ชีวิตแบบลองผิดลองถูกและแก้ปัญหาแบบไม่สมเหตุสมผลส่งผลต่อปัญหาการเรียน สุขภาพกายและสุขภาพจิตของวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าว

2.4 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดกับบุคคลข้ามเพศ

เนื่องจากกลุ่มที่มีแนวโน้มนำข้ามเพศเป็นกลุ่มที่ปรากฏลักษณะชัดเจนและสามารถมองเห็นได้ถึงการแสดงออกทางด้านการแต่งกาย กริยาท่าทาง ความสนใจ กิจกรรมและกลุ่มเพื่อนที่มีความแตกต่างจากเพศชายและเพศหญิงตามเพศกำเนิด ดังนั้น ในการใช้ชีวิตจึงเกิดปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ตามมา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.4.1 ปัญหาที่เกิดจากความไม่พอใจในอัตลักษณ์ทางเพศในด้านภาวะสุขภาพ นอกเหนือจากสุขภาพที่เป็นความเจ็บป่วยโดยปกติตามวัยแล้ว กลุ่มที่มีแนวโน้มนำข้ามเพศยังมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ทางเพศของตน จากการศึกษาสำรวจของผู้วิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 วัยรุ่นกลุ่มนี้มีความปรารถนาเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอจากรุ่นที่เรียนรู้และลองผิดลองถูกกันเอง ด้วยวิธีการซื้อฮอร์โมนมาใช้เพื่อให้รูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณตรงกับเพศที่ตนเองต้องการ การลองผิดลองถูก ได้ส่งผลกระทบต่อร่างกาย ความเสี่ยงอันตราย ซึ่งข้อมูลนี้เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้วิจัย และสอดคล้องกับบทความของ กฤษณา ศุภวรรธนะกุล (2558) เรื่อง “ฮอร์โมนจากความเป็นทอมสู่ความเป็นชาย ชื่อเอง นิดเอง” ข้อมูลต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเริ่มที่ซื้อฮอร์โมนทั้งกินและฉีดอย่างแพร่หลาย และนับเป็นเรื่องน่ากังวล เนื่องจากการใช้ฮอร์โมนซึ่งเป็นเคมีที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ปราศจากการควบคุมและการใช้ในปริมาณที่ไม่เหมาะสมย่อมส่งผลข้างเคียงทั้งยังมีโอกาสเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะปัญหาต่อตับ ซึ่งโดยปกติการใช้ฮอร์โมนต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์

2.4.2 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการถูกรังแกที่เกิดกับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ วัยรุ่นกลุ่มนี้ มีการเปลี่ยนแปลงตามวัยในขณะเดียวกัน กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศดำเนินไปพร้อม ๆ กันจนเกิดความยุ่งยากใจในการใช้ชีวิตที่ตนเองต่างจากเพื่อนเพศเดียวกัน เกิดเป็นความสับสน อึดอัด คับข้องใจ โดดเดี่ยว อ้างว้าง หวาดระแวง อันเป็นผลเนื่องจากการรับรู้จากสังคมรอบตัว ทั้งคำพูดการแสดงออกถึงความคิดความรู้สึกด้านลบ การถูกทารุณกรรม การถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงการเลือกปฏิบัติและการไม่ยอมรับของบุคคลรอบข้าง โดยเฉพาะผู้ที่มีอิทธิพลกับชีวิตทั้งที่บ้านและโรงเรียน จึงมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากบริบทของสถานศึกษา เช่น ปัญหาที่เกิดจากเพื่อน ครู และสังคมรอบตัว ทั้งการถูกกลั่นแกล้ง ล้อเลียน การไม่ยอมรับเข้าพวก ความรู้สึกแปลกแยก รวมถึงการใช้ความรุนแรงซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกมุมโลก สำหรับประเทศไทยจากการศึกษาขององค์การแพลนอินเตอร์เนชันแนลยูเนสโก และมหาวิทยาลัยมหิดล (องค์การแพลนอินเตอร์เนชันแนล (ประเทศไทย), 2556) ได้ศึกษาการรังแกต่อกลุ่มนักเรียนที่เป็นหรือถูกมองว่าเป็นคนข้ามเพศหรือคนรักเพศเดียวกันในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยทำการศึกษาข้อมูลเชิง

คุณภาพและเชิงปริมาณใน 5 จังหวัด จาก 4 ภูมิภาค ของประเทศไทย (กรุงเทพฯ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ครู และผู้บริหาร โดยแบ่งเป็น นักเรียน 2,070 คน กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และมีอายุระหว่าง 13 ถึง 20 ปี เป็นครูและผู้บริหารรวมทั้งหมด 450 คน จากโรงเรียนมัธยมของไทย 30 แห่ง ใน 5 จังหวัด ในประเด็นของการถูกรังแกในโรงเรียน อันเนื่องมาจากการเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศ ได้ผลสรุป ดังนี้

นักเรียนทั้งหมดที่ระบุตัวเองว่าเป็นผู้ที่มีการแสดงออกและรสนิยมทางเพศต่างจากเพศกำเนิด ร้อยละ 56 รายงานว่าถูกรังแกในรอบหนึ่งเดือนที่ผ่านมา เพราะเพศภาวะและเพศวิถีของตน และร้อยละ 25 รายงานว่าถูกรังแก เพราะถูกคิดว่าเป็นคนข้ามเพศหรือชอบเพศเดียวกัน การรังแกมีด้วยกันหลายรูปแบบตั้งแต่ทางวาจาทั้งการด่าทอซึ่งหน้า หรือผ่านทางสื่อออนไลน์ ทางกาย ได้แก่ การตบตี ส่วนทางสังคมนั้น มีการกีดกันในสังคมซึ่งหน้าและการลวนลามทางเพศ นอกจากนี้แล้ว กะเทยยังเผชิญกับการถูกรังแกในรูปแบบการแกล้งข่มขืนหรือร่วมเพศ เพื่อให้อับอาย เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ การขาดเรียน การดื่มแอลกอฮอล์ ซึมเศร้า มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันในรอบสามเดือนที่ผ่านมา และพยายามฆ่าตัวตายในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา รวมทั้งมีอาการซึมเศร้าและพยายามฆ่าตัวตายสูงกว่านักเรียนที่ถูกรังแกด้วยสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งในขณะที่นักเรียนที่ไม่ถูกรังแก มีอัตราขาดเรียนเพียง 15% เกือบ 7% ของนักเรียนที่ถูกรังแก เพราะภาวะเพศวิถีเคยพยายามฆ่าตัวตายในช่วงปีที่ผ่านมา ในขณะที่คนที่ไม่เคยถูกรังแก มีอัตราดังกล่าวเพียงแค่ 1.2% และคนที่ถูกรังแกด้วยเหตุผลอื่นมีอัตราดังกล่าว 3.6%

ส่วนผู้ที่พบเห็นกับปฏิบัติการถูกรังแก มีปฏิบัติการตอบสนองที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ระดับความรุนแรงของพฤติกรรมและความสัมพันธ์กับผู้ถูกรังแกทั้งนี้ ผู้เห็นเหตุการณ์อาจมีปฏิริยามากกว่าหนึ่งอย่างต่อสถานการณ์เดียวกัน ส่วนผู้ถูกรังแกเกือบร้อยละ 68 ของผู้ถูกรังแกไม่ได้บอกให้ใครรู้หรือไม่ได้พูดคุยกับใคร และประมาณร้อยละ 23 ไม่ได้ทำอะไร โดยบอกว่า “บอกใครไปก็เท่านั้น” ร้อยละ 63 มีปฏิริยาต่อการรังแก โดยบอกว่าเป็นเพื่อนหรือเพื่อน และปรึกษาเพื่อน ร้อยละ 51 มีเพียงร้อยละ 8 ที่แจ้งให้กับบุคลากรหรือครูในโรงเรียนทราบ ร้อยละ 6 แจ้งครูแนะแนว ร้อยละ 3 แจ้งครูฝ่ายปกครอง ร้อยละ 2 แจ้งบุคลากรอื่น ๆ และแจ้งผู้อำนวยการเพียงร้อยละ 0.5 ของผู้ถูกรังแกในโรงเรียน จึงสรุปได้ว่าโรงเรียนไม่มีนโยบายเพื่อป้องกันการรังแก และไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีนโยบายป้องกันการรังแกโดยเฉพาะสำหรับกลุ่ม LGBT และมีบางกลุ่มมองว่านโยบายดังกล่าวไม่จำเป็น ทั้งนี้เนื่องจากเข้าใจว่าการรังแก หมายถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางกาย ส่วนประเด็นการรังแกนักเรียน LGBT ส่วนใหญ่ไม่ถูกรายงานให้กับครูทราบ ประกอบกับครูส่วนใหญ่ไม่คิดว่านักเรียนกลุ่ม LGBT เป็นผู้ถูกรังแก

หรือเป็นเหยื่อของการถูกรังแกและน่าจะมีจำนวนน้อยมาก จึงไม่มีความจำเป็นต้องมีโครงการป้องกันเป็นการเฉพาะ จากการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการใช้ชีวิตที่ยากลำบากสำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

2.5 ความต้องการการดูแลของบุตรข้ามเพศ

จากสภาพปัญหาที่เกิดจากความต้องการภายในในการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ตัวเองและผลกระทบที่เกิดจากการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก ความต้องการมีที่พึ่งพิงเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความต้องการการดูแลจากพ่อแม่ของบุตรข้ามเพศจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นทุกคนต่างมีเป้าหมาย คือ ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากความบกพร่องทางกาย มีความสมบูรณ์ มีภูมิคุ้มกันโรค และปราศจากภาวะเสี่ยงต่อปัญหาทางกายต่าง ๆ มีเอกลักษณ์แห่งตนเองดี บุคลิกภาพดี มีทักษะส่วนตัว และทักษะสังคมดี มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดี มีความสามารถทางการเรียนและอาชีพ ได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ตามความชอบ ความถนัด และความเป็นไปได้ ทำให้มีความพอใจต่อตนเอง การดำเนินชีวิตสอดคล้องกับความชอบ ความถนัด สามารถบริหารจัดการตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อประเทศชาติ และต่อสิ่งแวดล้อมดี

แต่ทั้งนี้ในความหลากหลายทางเพศมีบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ที่มีแนวโน้มไม่สามารถเปิดเผยตนเองได้ เพราะการเปิดเผยตัวเองของวัยรุ่นที่มีเพศแตกต่างจากเพศกำเนิดต่อครอบครัวนั้น นับเป็นช่วงเวลาที่มีความสับสนวุ่นวายเป็นอย่างมาก (LaSala, 2000; Saltzburg, 2009) จึงทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะผู้ที่มีแนวโน้มข้ามเพศต้องหลบซ่อน ปิดกั้นการเรียนรู้ และการพัฒนาเป้าหมายตามที่ปรารถนา มีปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิต รู้สึกว่าพ่อแม่ไม่รัก ไม่สนใจ ไม่ใส่ใจดูแลตามได้ ถูกมองข้าม ถูกกระทำเหมือนไม่มีตัวตนอยู่ในบ้าน จึงเป็นกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย การดูแลจิตใจ การมีที่ปรึกษาพร้อมแก้ปัญหาการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขในสังคมอย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสามารถนำศักยภาพที่มีมาพัฒนาได้อย่างเต็มที่เต็มกำลัง มีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติ จึงสรุปและจำแนกการดูแลที่เป็นความต้องการ ได้ดังนี้

2.5.1 ด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวและพ่อแม่ บุตรข้ามเพศนับเป็นกลุ่มที่มีความต้องการการดูแลในการทำหน้าที่จากพ่อแม่ ได้แก่ การอบรมสั่งสอน การให้กำลังใจ การได้รับความรักและเอาใจใส่ การเป็นที่ปรึกษาและร่วมเผชิญปัญหา การเป็นแหล่งสนับสนุน การได้รับโอกาสในการเรียนรู้ทักษะชีวิต ทักษะการงาน ทักษะสังคม การสนับสนุนของพ่อแม่ จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการปรับตัวของเยาวชน (Holahan, Valentiner & Moos, 1994; House, Landis & Umberson, 1988) ที่จะส่งผลไปยังการปรับตัวในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

(Arnett, 2000; Helsen, Vollebergh, & Meeus, 2000; House et al., 1988) ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพเชิงบวก เช่น ความมีอิสระของเยาวชน ความพึงพอใจต่อความสัมพันธ์ การลดการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงความสุขทางด้านจิตใจ ทั้งนี้การทำหน้าที่และการสนับสนุนของพ่อแม่ ยังส่งผลต่อความสุขของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดความเครียด หรือมีภาวะเปราะบาง เช่น ในช่วงเวลายาวนานของกระบวนการเปลี่ยนผ่านของคนข้ามเพศที่ต้องเผชิญปัญหาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมรอบด้าน การขาดการสนับสนุนและการละเลยการทำหน้าที่ของพ่อแม่ย่อมส่งผลต่อการปรับตัว มีพฤติกรรมก้าวร้าว และการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชน (Barber & Rollins, 1990 อ้างถึงใน ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล, 2547)

2.5.2 ด้านสุขภาพ จากการบริการทางการแพทย์โดยเฉพาะปัญหาสุขภาพและความพึงพอใจในรูปลักษณะของกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาสุขภาพและความเป็นอยู่ของกลุ่มดังกล่าวที่ต้องการรับบริการสุขภาพตามการเปลี่ยนแปลงของวัยและสรีระแล้ว กลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศยังมีความต้องการเรื่องสุขภาพทางเพศที่นอกเหนือจากปกติ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะ การใช้ฮอร์โมนบำบัด การทำศัลยกรรม บุคคลกลุ่มนี้จึงต้องการทั้งคำแนะนำ กำลังใจ และที่ปรึกษาโดยเฉพาะพ่อแม่ที่เข้าใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกับบุตร พ่อแม่ต้องเปิดใจกว้างพอที่จะยอมรับในสิ่งที่บุตรเป็น และมีความมั่นใจพอที่จะเข้าหาบริการเพื่อการดูแลบุตรอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

สรุป บุตรข้ามเพศ นอกเหนือจากการดูแลพัฒนาการตามวัยแล้ว ยังมีความต้องการการดูแลพิเศษที่ทำให้ผ่านพ้นวิกฤติ สามารถสื่อสารกับครอบครัวได้อย่างเปิดเผย ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ในขณะที่เดียวกันพ่อแม่ย่อมมีความต้องการให้บุตรเป็นไปตามความคาดหวัง ดังนั้น การเปิดใจและการร่วมรับรู้ความต้องการตามความเป็นจริง การยอมรับและการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครอบครัวที่มีบุตรข้ามเพศ

สถานการณ์และมุมมองเรื่องการข้ามเพศ

สถานการณ์กลุ่มข้ามเพศที่เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศที่ประกอบด้วย เลสเบียน (Lesbian) ชายรักชาย หรือเกย์ (Gay) คนรักสองเพศ (Bisexual) และคนข้ามเพศ (Transgender) หรือที่มักถูกอ้างอิงรวมกันเรียกว่า “LGBT” (UNDP & USAID, 2014) แม้ในปัจจุบันมีการยอมรับบุคคลที่มีพฤติกรรมแสดงออกทางเพศที่แตกต่างจากเพศกำเนิดมากขึ้น นายแพทย์วัลลภ ปิยะโนธรรม ได้กล่าวถึงจำนวนคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในประเทศไทยว่าไม่สามารถระบุจำนวนที่ชัดเจนได้ เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่เปิดเผยตัวตนแต่ประมาณว่าไม่ต่ำกว่า 3-4 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 5-6 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ (ประภาศรี

จีระยังมงคล, 2549) และจากการศึกษาความชุกของความหลากหลายทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,000 ราย พบว่า มีนักเรียนหลากหลายทางเพศ ถึงร้อยละ 11.4 และปัญหาของกลุ่มตัวอย่างที่พบ คือ การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวที่มีมากถึง 50% (สัญญาวัต วิทยากรฤกษ์, 2556, หน้า 1) และจากการสำรวจเชิงลึกพบว่า กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนนทบุรี พบการแสดงออกทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดมีประมาณร้อยละ 10 ที่ประกอบด้วย เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล และคนข้ามเพศ และพบว่า กลุ่มที่มีการแสดงออกทางเพศในลักษณะข้ามเพศจากเพศกำเนิดชายเป็นหญิงมีจำนวนมากที่สุดประมาณร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับในกลุ่มการแสดงออกทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด สถานการณ์ความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ซึ่งเป็นกลุ่มที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนจากพฤติกรรมการแสดงออก และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนมากขึ้นในอนาคต ทำให้สังคมเกิดความวิตกกังวล เพราะคนจำนวนมากมีความคิดและวัฒนธรรม ความเชื่อ รวมถึงค่านิยมเกี่ยวกับการรับรู้ทางเพศต่างกันที่จะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน จากความซับซ้อนและความขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคม โดยเฉพาะเมื่อมองในประเด็นความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย มีผู้รายงานว่าในประวัติศาสตร์เริ่มมีการบันทึกเรื่องเพศที่แสดงออกต่างจากเพศกำเนิดตั้งแต่ศตวรรษที่ 14 เรื่อยมา จนกระทั่งมาถึงศตวรรษที่ 19 สังคมไทยยังคงมองประเด็นเรื่องพฤติกรรมข้ามเพศแต่เพียงภายนอกที่เป็นเรื่องเสื้อผ้าและทรงผม ในขณะที่เดียวกันมีความเจริญทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคมนาคม สังคมไทยเริ่มรับเอาแนวคิดในการแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงตามเพศกำเนิดแบบตะวันตก ทั้งอิทธิพลทางความคิดและบรรทัดฐานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้ของสังคม จนกระทั่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตย (UNDP & USAID, 2014) และเริ่มนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางเพศวิถีมาโยงเข้ากับการสร้างศีลธรรมจรรยาในสังคม ความอิสระในการแสดงออกทางเพศเริ่มมีมากขึ้น มีการเปิดเผยเรื่องการรักเพศเดียวกันที่สามารถเห็นได้ทั่วไป เริ่มมีการก่อตัวของชุมชนเกย์ในสถานบันเทิงจากบาร์ในดัลลีย์ย่านถนนพัฒนาพงษ์โดยชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันที่มีการเปิดกว้างด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ที่ทันสมัย มีการแสดงออกถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศผ่านทางสื่อและสังคมโดยทั่วไป แต่ปฏิกิริยาของสังคมที่แสดงออกต่อกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศและกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ มีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ยอมรับ แต่อีกส่วนยังรู้สึกไม่สบายใจกับท่าทีการแสดงออก เกิดความวิตกกังวลในการที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน ความหวาดระแวง ความไม่พึงพอใจกับสิ่งที่เห็นจากการแสดงออกทั้งพฤติกรรม คำพูดทั้งนี้สืบเนื่องจากประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ค่านิยม และการรับรู้ของสังคมที่รับรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศต่างจากเพศกำเนิด

สรุปสถานการณ์และมุมมองพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างจากเพศกำเนิด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศในสังคมไทยที่มีจำนวนมากขึ้น แต่การรับรู้ของสังคมยังเต็มไปด้วยความกังวลใจ และสังคมส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 23.1 ยังไม่ยอมรับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศที่แตกต่างจากเพศกำเนิด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) อันเนื่องมาจากการรับรู้เรื่องเพศที่หล่อหลอมการรับรู้จากค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ที่รวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวและสังคม การไม่ยอมรับของสังคมต่อกลุ่มที่มีการแสดงออกทางเพศต่างจากเพศกำเนิด นำมาซึ่งอิทธิพลต่อครอบครัวทั้งการรับรู้ การแสดงออกต่อสมาชิกของครอบครัวที่มีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดของตน ส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจของพ่อแม่ต่อการแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงตามเพศกำเนิดของบุตร

กลุ่มข้ามเพศในความหลากหลายทางเพศ

ความหลากหลายทางเพศเดิม หมายถึง ผู้มีเพศวิถีทุกรูปแบบ เช่น ชายรักชาย หญิงรักหญิง เกย์ ทอม ดี เกเทย สาวประเภทสอง และยังครอบคลุมถึงผู้ที่มีความรักต่างเพศ แต่ภายหลังได้มีการใช้ศัพท์ดังกล่าวเป็นการเฉพาะกลุ่ม (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2555, หน้า 116) World Health Organization (WHO) (2015) ได้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้ คือ การรักเพศเดียวกัน หมายถึง การมีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลที่มีเพศเดียวกันกับตนเพียงอย่างเดียวหรือเป็นส่วนใหญ่ โดยที่อาจมีหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกันก็ได้ นอกจากนั้นแล้ว องค์การอนามัยโลก หรือ โดยตามความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 30 ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หมายถึง บุคคลที่ไม่รวมกลุ่มรักต่างเพศ โดยแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ คือ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน แต่ยังคงเพศสรีระเดิม กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่สามารถมีรสนิยมทางเพศได้ทั้งสองเพศ กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน แต่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงเพศสรีระเป็นเพศตรงข้าม กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มคงสรีระเดิมและมีรสนิยมรักต่างเพศ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงความหลากหลายทางเพศในกลุ่มที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ โดยนำแนวคิดใหม่ในการมองและให้ความหมายเรื่องเพศของบุคคลว่า บทบาททางเพศของบุคคลเป็นแบบผสมทั้งชายและหญิงในแนวระนาบไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนในลักษณะของการผสมผสานชายแบบดั้งเดิม และควบความเป็นหญิงแบบดั้งเดิมไว้ด้วยกัน อยู่ในบทบาททางเพศของบุคคลคนเดียวกัน จึงมีการนิยามบุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ ดังนี้ คือ

1. บุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ คือ การแสดงออกที่ไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดของตนเองที่ผู้ชายมีพฤติกรรมแสดงออกของอัตลักษณ์ทางเพศที่เหมือนผู้หญิงทั้งด้านอารมณ์และความรู้สึก (สมภพ เรื่องตระกูล, 2550)

2. บุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศหรือกะเทย เป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่แสดงกริยาท่าทางตรงข้ามเพศที่แท้จริงของตนเอง แต่ความเป็นจริงกะเทยไม่จำเป็นต้องเป็นรักร่วมเพศเสมอไปและมีบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศจำนวนมากที่ไม่มีลักษณะกะเทยปรากฏอยู่ (World Health Organization (WHO), 2015)

3. บุคคลที่เรียกว่า เป็นกะเทย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายว่า เป็นบุคคลที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง หรือคนที่มีจิตใจและกริยาตรงข้ามกับเพศกำเนิดของตน ความหมายทางการแพทย์ หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะสองเพศกำลังอยู่ในคน ๆ เดียวกัน เช่น มีองคชาติ (Penis) และมีเต้านม (Breast) หรืออาจมีอัณฑะ (Testis) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

3.1 กะเทยจริง เป็นบุคคลที่มีลักษณะทางเพศที่เด่นตรงกับฮอร์โมนในตัว คือ มักจะคล้อยไปทางเพศใดเพศหนึ่งให้เห็นชัดเจนทั้งรูปร่างภายนอกและฮอร์โมนในร่างกาย

3.2 กะเทยเทียม จะมีลักษณะทางเพศให้เห็นเด่นชัด แต่ฮอร์โมนที่ผลิตที่แท้จริงกลับเป็นของอีกเพศหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่พฤติกรรมแสดงออกไม่ตรงตามเพศกำเนิด กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่แสดงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเพศที่มีสาเหตุจากความผิดปกติทางชีวภาพหรือเป็นความผิดปกติที่เกิดจากปัจจัยภายในตัวเด็กเอง กลุ่มสอง คือ กลุ่มที่แสดงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเพศอันเนื่องจากการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม

สรุป ความหลากหลายทางเพศ ซึ่งรวมถึงกลุ่มคนข้ามเพศ จึงเป็นคำที่แสดงถึงกลุ่มคนที่มีความต้องการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่ต่างจากที่สังคมเคยรับรู้ว่ามีเพียงเพศที่ถูกกำหนดด้วยสรีระความเป็นหญิงและชาย แต่เพศยังสามารถใช้มุมมองที่เป็นเรื่องความรู้สึก อารมณ์ ความปรารถนาภายใน รวมถึงรสนิยมทางเพศมาเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกที่มากกว่าหญิงและชายทางสรีระ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการกล่าวถึง บุคคลที่มีการแสดงออกทางเพศที่ไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดในลักษณะพฤติกรรมข้ามเพศ โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มข้ามเพศที่เป็นช่วงระยะเวลาเริ่มต้นแสดงออกทางเพศ และมีความสับสนในการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เป็นเพศตามที่ตนเองปรารถนาจากภายในมากกว่าเพศกำเนิดที่ตนเองมี การแสดงออกที่พบในกลุ่มดังกล่าว เช่น การแสดงกริยาท่าทาง คำพูด การแต่งกายเป็นในทำนองเพศตรงข้าม หรือเริ่มมีการใช้สารเคมีที่เป็นในรูปฮอร์โมนเพื่อเป็นจุดเริ่มของการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของตนเองแต่ยังไม่ได้เป็นบุคคลข้ามเพศอย่างสมบูรณ์แบบที่มีการข้ามจากเพศชายสู่ความเป็นเพศหญิง (Transwomen) โดยการทำศัลยกรรมแปลงเพศที่ทำให้การมองจากภายนอกบ่งบอกถึงการข้ามเพศ จนมีความใกล้เคียงกับเพศใหม่ที่ตนเองต้องการมากที่สุด แต่กลุ่มที่ศึกษาครั้งนี้ยังมีบางอย่างที่ยังคงความเป็นเพศเดิมตามเพศกำเนิด

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่

การพัฒนาของรูชเนอร์ ในเรื่องการยอมรับของพ่อแม่ ซึ่งมีการพัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 จนกระทั่งล่าสุด ปี ค.ศ. 2016 ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับการยอมรับของพ่อแม่ว่า เป็นคุณภาพของความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่น ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมทางบวกที่พ่อแม่มีต่อบุตร โดยไม่มีท่าทีรังเกียจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีพร้อมที่จะทำหน้าที่พ่อแม่ โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับที่มีการแสดงออกถึงพฤติกรรมยอมรับจนถึงการปฏิเสธ ประกอบด้วย 4 มิติ สามารถสรุปได้ ดังนี้คือ มิติแรกเป็นการแสดงออกถึงความรักความอบอุ่น (Warmth/ Affection) มิติที่สอง มีการแสดงออกที่รับรู้ได้ถึงความเย็นชา ไม่ใส่ใจ (Coldness/ Lack of affection) มิติที่สาม แสดงออกถึงความไม่เป็นมิตรและมีความก้าวร้าว (Hostility/ Aggression/ Undifferentiated/ Rejecting และในมิติที่สี่ เป็นการแสดงความเฉยเมย ไม่ใส่ใจ มองข้ามและทำเหมือนบุตรไร้ตัวตน (Rohner, 2005) ซึ่งการศึกษาดังกล่าวได้มีการศึกษาในหลากหลายบริบท วัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ทั้งในวิถีวัฒนธรรม ตะวันตก และตะวันออก โดยการยอมรับของพ่อแม่ตามแนวคิดของรูชเนอร์ที่เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการยอมรับจนกระทั่งถึงการปฏิเสธของพ่อแม่ มีกรอบทฤษฎีที่เป็นแนวทางในการพัฒนาทฤษฎีคือ ทฤษฎีย่อยบุคลิกภาพ ทฤษฎีย่อยการปรับตัว ทฤษฎีย่อยระบบสังคมและวัฒนธรรมที่มีการอธิบายการยอมรับ การปฏิเสธของพ่อแม่ ดังนี้คือ

ทฤษฎีการยอมรับการปฏิเสธของพ่อแม่ (Parental acceptance-rejection theory:

PAR Theory) (Rohner, 2005; Rohner & Khaleque, 2008) ที่มีการปรับปรุงใหม่เมื่อปี ค.ศ. 2012 ได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีการยอมรับการปฏิเสธของพ่อแม่ว่าเป็นทฤษฎีที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based theory) ของพัฒนาการทางด้านสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต (Life span) ประกอบด้วย การทำนายและการอธิบายสาเหตุ สถานการณ์ และสิ่งต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับ-ปฏิเสธระหว่างบุคคลในสังคมของชาวอเมริกันและทั่วโลก ที่เริ่มมีการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา ประกอบด้วย ทฤษฎีย่อย ดังนี้ ทฤษฎีย่อยด้านบุคลิกภาพ (Personality subtheory) ทฤษฎีย่อยด้านการแก้ไขปัญหา (Coping subtheory) และทฤษฎีย่อยด้านระบบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural system subtheory) ในส่วนของ PART ได้ให้ความสำคัญต่อพ่อแม่ที่เป็นผู้ดูแลเด็กโดยตรง ซึ่งอาจเป็นทั้งพ่อแม่ทางสายเลือดหรือพ่อแม่อุปถัมภ์ การยอมรับ-ปฏิเสธของพ่อแม่ (Parental acceptance and rejection) ได้แบ่งเป็น 4 มิติ ดังนี้คือ

1. มิติด้านความอบอุ่นของพ่อแม่ (The warmth dimension of parenting) ส่วนนี้เป็นการต้องการที่มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะได้รับ ซึ่งเริ่มจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับความรักมากหรือน้อยในวัยเด็ก จากผู้เลี้ยงดูหลัก ดังนั้น มิติด้านความอบอุ่นจึงกลายเป็นคุณภาพของอารมณ์ด้านความผูกพันระหว่างพ่อแม่และเด็ก ทั้งด้านทางร่างกาย คำพูด อารมณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ

ของพ่อแม่ที่แสดงถึงการยอมรับของพ่อแม่ คือ อารมณ์ การใส่ใจ การดูแล ห่วงใย สนับสนุนหรือ การแสดงความรัก ซึ่งเด็กสามารถรับรู้ได้จากพ่อแม่หรือผู้ดูแล ส่วนด้านพฤติกรรมการแสดงความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก ทั้งทางร่างกายและการใช้คำพูดที่แสดงเป็นพฤติกรรม รู้ถึงความรู้สึก การดูแล สนับสนุนความสะดวกสบาย การใส่ใจ การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำความห่วงหาอาทรที่มีต่อลูก มีสัมพันธภาพใกล้ชิดกับลูก เช่น พ่อแม่กอดจูบ หยอกลื้อและสัมผัส การยกย่อง ชมเชย

2. มิติที่สอง มีการแสดงออกที่รับรู้ได้ถึงความเย็นชา ไม่ใส่ใจ (Coldness/ Lack of affection) เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมและอารมณ์ที่แสดงถึงความเย็นชา ความเฉยเมย แสดงถึงการไม่มีความรักต่อกัน ไร้ความรู้สึกไม่แยแส ไม่พูดคุย ไม่ใส่ใจความเป็นอยู่ มีสัมพันธภาพห่างเหิน ใจร้อน โกรธไม่พอใจหงุดหงิดต่อลูกง่าย หรือปฏิบัติต่อลูก หรือพ่อแม่อาจจะถูกมองว่าไม่แยแสที่จะใส่ใจต่อความรู้สึกที่มีต่อลูกหรือรับรู้ที่จะรู้สึกไม่สนใจหรือมีความสนใจที่จำกัดต่อลูก

3. มิติที่สาม แสดงออกถึงความไม่เป็นมิตรและมีความก้าวร้าว (Hostility/ Aggression) พฤติกรรมและอารมณ์ที่แสดงถึงความก้าวร้าวและไม่เป็นมิตรต่อกัน เช่น การแสดงความ โกรธ ความไม่พอใจ หรือมีพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อลูก เป็นการรุกราน แสดงออกโดยการทุบตี ผลัก ขว้างปาสิ่งของใส่ลูก และใช้วาจาก้าวร้าว เช่น เหน็บแนม คำ ตะโกน ดูถูกความคิด สร้างความอับอายให้แก่ลูก

4. มิติที่สี่ เป็นการแสดงความเฉยเมย ไม่ใส่ใจ มองข้ามและทำเหมือนบุตรไร้ตัวตน (Undifferentiated/ Rejecting) เป็นการแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ที่แสดงถึงการไม่ยอมรับ เป็นความรู้สึกที่เด็กรับรู้ได้ว่า พ่อแม่ไม่รัก ไม่สนใจ ไม่ใส่ใจดูแล ถามไถ่ ถูกมองข้าม ถูกกระทำเหมือน ไม่มีตัวตน

ทั้งนี้ตามการศึกษาที่คำนึงถึงบริบททางสังคมผู้พัฒนาทฤษฎี จึงให้ข้อสังเกตว่าการยอมรับหรือการปฏิเสธของพ่อแม่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic) (Kagan, 1974, 1978 cited in Ronald et al., 2012) ดังนั้น เพื่อทำความเข้าใจเรื่องการปฏิเสธ จึงต้องประกอบด้วย อารมณ์ของผู้ใหญ่และเด็ก บุคคลต้องเข้าใจสัญลักษณ์ตามธรรมชาติและของวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการเข้าใจสัญลักษณ์จากพฤติกรรมที่แสดงออก การแปลความหมายที่อยู่บนพื้นฐานด้านวัฒนธรรมของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรักของพ่อแม่ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมในกระบวนการยอมรับตามบริบทนั้น ๆ แต่พ่อแม่ในทุก ๆ ที่อาจแสดงออกถึงการยอมรับที่มีระดับแตกต่างกันไป วิธีการเหล่านี้มีความแปรผันอย่างมากในแต่ละวัฒนธรรมหรือขึ้นอยู่กับความหมายของตัวบุคคล ตัวอย่างเช่น ในบางที่ พ่อแม่อาจบ่นว่าลูก ๆ แต่วิธีการที่พวกเขาทำนั้นเป็นบริบททางสังคมหนึ่ง ๆ ที่อาจไม่มีความหมายใด ๆ ก็ได้และอาจมีความหมายที่แตกต่างกันอย่างมากในอีกสังคมหนึ่ง ดังนั้นการวิจัยในแต่ละบริบทที่มีความต่าง

ในวัฒนธรรมต้องมองหาคำที่สามารถใช้เพื่อบรรยายพฤติกรรมของพ่อแม่ โดยที่ไม่ใช่คำที่เป็น การตัดสินหรือการประเมิน แต่จากการศึกษาวิจัยในหลากหลายวัฒนธรรม พบว่า 25% ของพ่อแม่ ในสังคมทั่วโลก มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับหรือการปฏิเสธตามการให้คำจำกัดความ ที่ให้ไว้ในงานวิจัยนี้ (Rohner, 2015) คำจำกัดความนี้มาจากมาตรฐานทางสังคม ดังนั้น จากงานวิจัย ในวัฒนธรรมอื่น ๆ เรื่องการยอมรับ-ปฏิเสธของพ่อแม่ นั้น เป้าหมายใหญ่ คือ การอธิบายว่า การรับรู้ประสบการณ์ทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ว่าพฤติกรรมใดที่เรียกว่า การยอมรับ และพฤติกรรมใด เรียกว่า การปฏิเสธ โดยระมัดระวังเรื่องวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ เพศ หรือความแตกต่างของ ชนชั้นในสังคม

จากทฤษฎีการยอมรับการปฏิเสธของพ่อแม่ แบ่งองค์ประกอบของทฤษฎีเป็นการแบ่ง เชิงระนาบเส้นตรง ที่มีการตั้งต้นที่การยอมรับ ที่ประกอบไปด้วย ความรัก ความอบอุ่น การให้ คำกำลังใจ และการเป็นที่ปรึกษาปัญหาให้กับลูก รวมถึงการดูแลห่วงใย เอาใจใส่ ไปจนถึงพฤติกรรม ที่แสดงออกถึงการไม่ยอมรับ ได้แก่ การแสดงความเย็นชา แสดงถึงความเมตตา ไม่เป็นมิตร ก้าวร้าว ไม่สนใจ ไม่ใยดี และทอดทิ้ง

สรุปได้ว่า แนวคิดการยอมรับการปฏิเสธของพ่อแม่จะเห็นได้ชัดเมื่อพ่อแม่เกิดการยอมรับ พฤติกรรมที่ตามมา คือ ทำที่ที่อบอุ่น การให้กำลังใจและการเป็นที่ปรึกษาปัญหาให้กับลูก รวมถึง การดูแลห่วงใย เอาใจใส่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสุขของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดความเครียด หรือมีภาวะเปราะบาง (Auerbach et al., 2011) ใน ขณะเดียวกันพ่อแม่ก็เกิดความทุกข์ใจจากความผิดหวัง อับอายและรู้สึกแปลกแยกในสังคม ไม่มี แรงจูงใจในการทำหน้าที่ แต่เมื่อพ่อแม่เกิดการยอมรับลูก ย่อมหมายถึง การมีพลังและส่งผลต่อ แรงจูงใจในการทำหน้าที่พ่อแม่ในการที่จะแสดงศักยภาพ ความเป็นพ่อแม่ในการดูแลลูกให้ มีความสมบูรณ์ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ มีการพัฒนาศักยภาพที่มีในตัวลูกอย่างเต็มที่ ด้วยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ดูแลความเป็นอยู่ด้านกายภาพ และด้านจิตใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม ช่วยเหลือ ยกย่อง และให้กำลังใจ (Barnes et al., 2006) และเมื่อเกิด การยอมรับ หัวใจสำคัญของการยอมรับ คือ ความรักอย่างไม่มีเงื่อนไขและความพร้อมใน การสนับสนุนช่วยเหลือที่เรียกว่าการสนับสนุนลูก

กรอบทฤษฎีที่เป็นแนวทางในการพัฒนาทฤษฎี คือ ทฤษฎีย่อยบุคลิกภาพ ทฤษฎีย่อย การปรับตัว ทฤษฎีย่อยระบบสังคมและวัฒนธรรมที่มีการอธิบายการยอมรับ

1. ทฤษฎีย่อยด้านบุคลิกภาพ

ทฤษฎีหลักและทฤษฎีย่อยบุคลิกภาพ (PAR Theory's personality subtheory)

กรอบแนวคิดของบุคลิกภาพของบุคคล คือ สิ่งที่เกิดจากการรับรู้ ความคิด แรงจูงใจและ

ประสบการณ์มุมมองของบุคคลที่สั่งสมมาจากการสังเกต และการแสดงออกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและสิ่งแวดล้อมภายในของบุคคล เช่น อารมณ์ พันธุกรรม และการเรียนรู้ (Rohner, 2005) ในการยอมรับบุคลิกภาพสามารถทำนาย และการอธิบายลักษณะทางด้านจิตวิทยา โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต รวมถึงสถานการณ์ที่รับรู้ได้ถึงการยอมรับหรือการปฏิเสธของพ่อแม่ โดยทฤษฎีย่อยด้านบุคลิกภาพเริ่มจากพัฒนาความคงทนของมนุษย์ เกิดปฏิกริยาทางด้านร่างกายที่เป็นพื้นฐานของความต้องการทางอารมณ์โดยในทฤษฎีนี้กล่าวว่าปฏิกริยาทางบวกจากพ่อแม่เป็นเรื่องสำคัญ ความต้องการการตอบสนองทางบวก รวมไปถึงความต้องการด้านอารมณ์ ความต้องการความรู้สึกที่สบาย ได้รับการสนับสนุน ใส่ใจ ห่วงใย การต้องการยอมรับจากบุคคลอื่นที่มีอารมณ์ผูกพันกันเป็นความต้องการที่ซับซ้อนและไม่สามารถแยกออกจากความปรารถนา บุคคลที่สามารถสร้างความพึงพอใจพื้นฐานของความต้องการทางอารมณ์อย่างดีที่สุด คือ พ่อแม่และเด็ก โดยโครงสร้างของ PAR Theory ยังกล่าวอีกว่าบุคคลอื่นที่มีความสำคัญ คือบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางอารมณ์มาอย่างยาวนาน และคนที่มีความสำคัญหนึ่งเดียว โดยที่คนอื่นไม่สามารถทำหน้าที่แทนกันได้ในที่นี้หมายถึงพ่อแม่

พ่อแม่ คือ บุคคลที่มีคุณค่า เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและความสำคัญต่างจากคนอื่น ดังนั้นความปลอดภัยทางอารมณ์ ความสุขสบายทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุตรขึ้นอยู่กับคุณภาพของสัมพันธภาพจากพ่อแม่ที่มีต่อเด็กที่มีเต็มไปด้วยความผูกพัน (Attachment figure) ที่ใช้ใน PAR Theory และ Attachment theory ทฤษฎีนี้ให้เหตุผลว่าความปลอดภัยทางอารมณ์และสภาวะทางจิตวิทยาของบุตรขึ้นอยู่กับคุณภาพของสัมพันธภาพกับพ่อแม่ คือ เหตุผลที่การยอมรับหรือปฏิเสธของพ่อแม่ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งใน PAR Theory และมีอิทธิพลสอดคล้องกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุตรมาตลอด ดังนั้นการยอมรับหรือปฏิเสธ โดยบุคคลใกล้ชิดจึงมีอิทธิพลมากต่อบุคลิกภาพของบุคคลและการปรับตัวทางจิตวิทยา แนวคิดเรื่องบุคลิกภาพ (Personality) จึงถูกนิยามไว้ในทฤษฎีย่อยด้านบุคลิกภาพว่าเป็นความสม่ำเสมอที่มากหรือน้อยที่มีแนวโน้มในการตอบสนองของบุคคล (เช่น อารมณ์ ความคิด การรับรู้ และแรงจูงใจ) และลักษณะการตอบสนอง เช่น พฤติกรรมที่สังเกตได้ ทฤษฎีย่อยด้านบุคลิกภาพของ PAR Theory นำเสนอว่า ความต้องการทางอารมณ์สำหรับการตอบสนองทางบวกจากบุคคลสำคัญและจากความผูกพัน คือ แรงจูงใจที่มีพลังมาก และเมื่อเด็กได้รับอย่างพอเพียงจากพ่อจะทำให้เด็กมีแนวโน้มที่ตอบสนองทางอารมณ์และพฤติกรรมในทางบวก ในขณะที่หากบุคคลรู้สึกถูกปฏิเสธ จะมีความวิตกกังวลและรู้สึกไม่ปลอดภัย พวกเขาที่มีแนวโน้มจะกลายเป็นคนพึ่งพิงมากขึ้น ซึ่งคำว่า พึ่งพิง (Dependence) ตามทฤษฎี หมายถึงความรู้สึกที่อยู่ภายในที่ปรารถนาหรือความต้องการสนับสนุนทางอารมณ์อาจแสดงความต้องการ

การตอบสนองทางบวกที่เป็นสัญลักษณ์มากกว่า โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มีความเศร้า โดยการมองหาความมั่นใจ การสนับสนุน เช่นเดียวกับความสบายใจ การแสดงอารมณ์ทางบวกหรือการปลอบใจจากบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับเขาโดยเฉพาะพ่อแม่

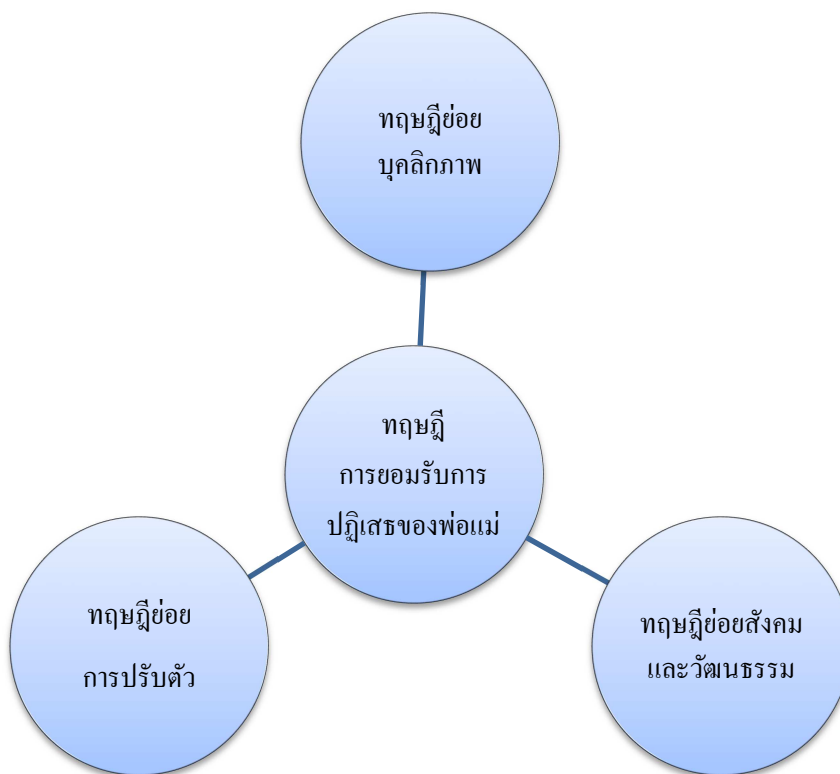
2. ทฤษฎีย่อยการปรับตัว (Coping subtheory)

ทฤษฎีการยอมรับ-การปฏิเสธของพ่อแม่เสนอการรับรู้เรื่องการยอมรับหรือการปฏิเสธและสภาพจิตของบุคคล ภายใต้ความหลากหลายของบุคคล สภาพจิตของเด็กและพ่อแม่ จะถูกทำลายโดยตรงจากความถี่ ความรุนแรง และระยะเวลาของประสบการณ์ที่เกิดจากการไม่ยอมรับแนวคิดที่สำคัญ คือ การรับมือ (Coper) ในทฤษฎีย่อยการปรับตัวของ PAR Theory หมายถึงการรับมือทางอารมณ์ (Affective coper) กับการรับมือแฝง (Instrumental coper) การรับมือทางอารมณ์ (Affective copers) หมายถึง บุคคลที่มีสุขภาพจิตและอารมณ์ที่สมเหตุสมผลเมื่อมีการปฏิเสธเกิดขึ้นในครอบครัว ส่วนการรับมือแฝง (Instrumental copers) คือ บุคคลที่ถูกปฏิเสธจากบุคคลอื่น เช่น โรงเรียน คุณครู เพื่อน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่อารมณ์และสุขภาพจิตของพวกเขาถูกทำลาย แต่บุคคลยังสามารถทำหน้าที่ได้อย่างปกติโดยไม่สนใจการปฏิเสธ

3. ทฤษฎีย่อยด้านระบบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural system subtheory)

ในทฤษฎีนี้กล่าวถึงพ่อแม่ในสองประการ ประการแรก พ่อแม่ที่มีความรักความอบอุ่นเมื่อเปรียบเทียบกับพ่อแม่ที่ไม่ใส่ใจ เย็นชา ก้าวร้าว และใช้ความรุนแรง ที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ปัจจัยจากอิทธิพลทางสังคมยังเป็นตัวแปรที่สำคัญกลับมาที่พ่อแม่ที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมการยอมรับหรือการปฏิเสธต่อบุตร ซึ่งอิทธิพลทางสังคมที่จะส่งผลต่อการแสดงออกของพ่อแม่ เช่น ศาสนา ความเชื่อของบุคคล ศิลปวัฒนธรรม ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในสังคมของสังคมนั้น ๆ

สรุปแนวคิดจากทฤษฎีย่อยที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีการยอมรับการปฏิเสธของพ่อแม่ที่มีการกล่าวถึงความรัก ความผูกพัน สัมพันธภาพพ่อแม่ลูก ระยะเวลา ความถี่ และความรุนแรงที่มีต่อปฏิกริยาที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่และลูก ความสามารถในการปรับตัว การเผชิญกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นและความสามารถที่ยังคงดำรงอยู่ได้อย่างเป็นปกติ โดยมีอิทธิพลที่ทำให้เกิดปฏิกริยาที่แสดงออกซึ่งการยอมรับและการปฏิเสธของพ่อแม่ต่อลูกที่เกิดจากทั้งบุคคลในครอบครัว สังคม อิทธิพลจากความเชื่อ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและปฏิกริยาตามบริบทของสังคมนั้น ๆ

ภาพที่ 3 สรุปแนวคิดจากทฤษฎีการยอมรับและทฤษฎีย่อยตามแนวคิดของรูชเนอร์

จากแนวคิดการยอมรับการปฏิบัติของพ่อแม่ และการให้ความหมายดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรากฏในสังคมไทยในกลุ่มที่ยอมรับ ไม่ยอมรับ และในกลุ่มบุตร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์พ่อแม่และบุตร

กลุ่ม	ข้อมูลเชิงประจักษ์
ยอมรับ	ตอนนี้เป็นกันเยอะ มีทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะลูกเรา คำเป็นแต่ก็ดีคำไม่เกรและไม่เคยทำ ความเดือดร้อนให้ คอยดูแลช่วยเหลือคนในบ้าน น่าจะดีกว่าเด็กผู้ชายบางคนอีก นี่ช่วยงานผู้หญิงก็ได้ งานเอาแรงก็ทำได้ พุดก็เพราะ เฉย ๆ นะ จะเพศไหนก็ได้ ไม่ใช่เพ็งมี เรื่องนี้มีมานานแล้ว ตอนเป็นลูกคนอื่นก็เฉย ๆ แต่เมื่อเป็นลูกเราก็ต้องดูแลอยู่ดี ยังไง ๆ คำก็เป็นลูกเอาไปไหนไม่ได้ บางคนชายแท้ ๆ ทำพ่อแม่เดือดร้อนก็เยอะไป ไม่มีอะไร คำก็อยู่ของคำ เราก็ออยู่ของเรา หลายคนก็สวย น่ารัก กริยามารยาทดี แทนจะดีกว่าผู้หญิงด้วยซ้ำ ไม่เป็นไรหรอก ลูกไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้ใคร จะต้องอายุทำไม มองให้ดีก็ดี ก็ดูแลคำ แล้วคำก็น่าจะไม่ทำให้เราเดือดร้อน อาจจะไม่มีหลานแต่ก็ไม่เป็นไร
ยอมรับ	การที่เราต้องนั่งทุกข์ใจ ไม่อยากให้ลูกเป็นตุ๊ด ความจริงหากเอาเวลาที่มานั่งทุกข์มาสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี กตัญญูดีกว่า อย่างนี้หวังแต่ลูกกลัวลูกจะอยู่ลำบาก เขาเป็นแบบนั้นเชื่อว่าเขาดูแลตัวเองเอาตัวรอดได้ แค่อสอนให้เขาเป็นคนดีก็พอ อนาคตไอ้ตุ๊ดคนนี้อาจจะเป็นคนที่ดูแลเรายามที่เราแก่ช่วยเหลือตัวเองไม่ไหวก็ได้ จิตใจเขาเป็นแบบนี้มาตั้งแต่จำความได้ ยากที่จะเปลี่ยนแปลงเหมือนถ้าคุณเป็นผู้หญิงแต่โดนบังคับให้เป็นทอมคุณก็ทำไม่ได้ มันก็ความรู้สึกแบบนั้นแหละขอให้เข้าใจว่า ตุ๊ดไม่ได้เป็นคนเลว คนไม่ดี เพราะเขาไม่สามารถเลือกเกิดได้
ไม่ยอมรับ	สังคมบ้านเราปู่ย่าตายายไม่มีใครที่เป็นกะเทย คนมองว่ามันเป็นลักเพศ ญาติพี่น้องก็พุดก็ถาม เดินไปไหนคนก็พุดล้อเล่นบ้าง จริงบ้าง แต่ก็ไม่ค่อยชอบใจ คิดมากนะอยากให้คำหาย อยากให้เป็นชายแท้ ๆ จะได้บวชเรียน โดไปก็ไม่รู้จะทำอะไร ทำงาน คำจะรับหรือเปล่า บางคนก็มองเป็นตัวตลก ไม่น่าดูเลย เดินกะมิดกระเมี้ยน ไม่ค่อยอยากพุดด้วย เสียใจ ที่คนมองว่าเราเลี้ยงลูกไม่ดี ยิ่งตอนนี้ยิ่งเยอะ เหมือนเอาอย่างกัน แต่งหน้าทาปาก แต่ตัวก็เป็นผู้ชายอยู่นะ เคยห้าม แต่น่าจะตามเพื่อนก็ลองดูซั๊กพัก อาจจะหาย เพราะว่าเพศนี้มันก็มีแค่ 2 เพศ แล้วจะอยู่ยังไง อยู่กับผู้ชายตัวก็เหมือนผู้หญิง อยู่กับผู้หญิง ๆ ก็ไม่รับเพราะเป็นผู้ชาย เวลาเราพุดด้วยก็มีท่าที่ต่อต้าน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่ม	ข้อมูลเชิงประจักษ์
ไม่ยอมรับ	ลูกชายอายุ 15 ปี เป็นกระเทยเครียดมาก รับไม่ได้แอบไปเห็นเค้าคุยข้อความกับเพื่อนผู้ชายออกแนวจีบ ๆ ตอนแรกคิดว่ารับได้พอเจอจริง ๆ แบบนี้ รับไม่ได้ ไม่รู้ว่าจะทำยังไงดี จะคุยกับเขายังไงดีให้เลิกเป็น พ่อแม่กำลังคุยกันว่าจะคุยกับเขายังไงดี เดี่ยวนี้เค้าเริ่มต่อต้านพ่อแม่ พูคะอะไรไม่ค่อยจะเชื่อฟังบอกให้ทำอะไรก็มีอาการตลอด บางทีจะใช้จะบอกอะไร ก็กลายเป็นว่าเกรงใจลูก กลัวโกรธ เครียดมาก เพิ่งเจอจริง ๆ คิดไม่ตก รู้สึกเสียใจอายเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง
ไม่ยอมรับ	ฉันซ็อกไปหลายนาทีที่เบลอ ๆ พูคะอะไรกับลูกไปบ้างก็จำไม่ได้ ในที่สุดเมื่อไม่รู้ตัวว่าจะทำยังไงดี จึงเอาเรื่องนี้ไปปรึกษากับสามี แล้วเหตุการณ์หลังจากวันนั้นก็กลายเป็นว่าพ่อแม่ลูกคอยหลบหน้ากันเอง ไม่กล้าคุยกัน มองหน้ากันไม่ค่อยจะติด เพราะต่างคน ต่างก็วางตัวไม่ถูก ไม่รู้ว่าควรจะบอกสอนหรือคุยกับลูกยังไง เติมทีก็เคยมีกะเทยเป็นเพื่อนสาว ซึ่งลูกชายก็ยืนยัน ไม่เคยรู้ในความแตกต่างและไม่รู้ว่าต้องทำอย่างไร เคยหวังว่าลูกต้องเติบโตบวชเรียนตามวัย และในที่สุดก็มีครอบครัวแต่นี้ไม่ใช่
ลูก	หนูเป็นกะเทย มาสิบห้าปี หนูแอมมาตลอดคะ ไม่มีใครรู้ว่าหนูเป็นกะ เพราะหนูกลัวพ่อแม่แอบอาย กลัวหลาย ๆ อย่างคะ หนูจึงต้องพยายามทำทุกอย่าง ตั้งแต่จีบผู้หญิง ทำทุกอย่างที่ผู้ชายเขาทำ แต่บอกตามตรงว่าทุกอย่างที่ทำมาเค้าไม่ได้สักอย่าง หนูทำมาแล้วหนูรู้สึกว่ามันมันไม่ใช่ตัวคนที่แท้จริง และรู้สึกฝืนมันมาตลอด หนูอยากบอกว่าพ่อแม่ควรเปิดใจยอมรับลูกและควรภูมิใจในตัวลูกที่ลูกไม่เคยสร้างความเดือดร้อนให้ใครและพร้อมที่จะยืนอยู่เคียงข้างเขาในเวลาที่เขามีปัญหา เวลาที่มีคนมาดูถูกเขาและที่สำคัญพ่อแม่ต้องมีใจที่เข้มแข็งพร้อมที่จะรับทุกสิ่งที่จะเข้ามา

จากแนวคิดทฤษฎีการให้ความหมายของการยอมรับทั้งในบริบทสังคมไทยและสังคมโลก การสัมภาษณ์พ่อแม่ในกลุ่มยอมรับและไม่ยอมรับและการสัมภาษณ์ลูกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในบริบทสังคมไทย ผู้วิจัยได้รวมคำที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ทำการสังเคราะห์ข้อมูลและได้ตัวแปรสังเกตที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สังเคราะห์ปัจจัยและการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ผู้วิจัย/ เจ้าของทฤษฎี	การสังเคราะห์ปัจจัยและการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ																
	ความ คิด	ความ เชื่อ	การรับรู้ เข้าใจ เผชิญกับ ข้อเท็จจริง	ทัศนคติ	ความ คาดหวัง	ปฏิกิริยา การแสดง ออก	การไม่ รังเกียจ	ความรัก ความ เอาใจใส่	การให้ กำลังใจ	ความ ใกล้ชิด/ ห่วงเหิน	การเลี้ยง การตอกย้ำ	การดูแล ด้าน ร่างกาย	การดูแล ด้าน จิตใจ	การ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในกิจกรรม	การให้ คำแนะนำ	การร่วม เผชิญ ปัญหา	การป้องกัน อันตราย
Ryan and Futterman			/								/						
Willoughby, Malik and Lindahl												/	/	/	/	/	
Bregman								/		/		/	/	/			
Rohner	/					/		/		/		/					
จิรภา			/			/	/		/			/	/	/	/		
นัยนาสุภาพิ้ง		/		/													
พญ.จิราภรณ์ อรุณาฑูร		/		/	/												
Martin		/															
ก๊อตจิ-ทัชชกร นูญลัก				/													
ชานันท์																	
อรุณรัตน์ วัฒนผลิน									/	/					/		
ราภรณ์คงนันทมิตรกุล		/				/		/									
สัมภรณ์ราชบุคคล	/	/	/	/	/	/		/	/	/		/	/	/	/	/	/
สัมภรณ์กลุ่ม	/	/	/	/	/	/		/	/	/		/	/	/	/	/	/
Ryanand Marksamer	/					/											
	4	6	4	5	3	6	2	5	4	4	1	6	5	6	4	3	2

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

การที่มีบุตรข้ามเพศเป็นสิ่งที่พ่อแม่หลายครอบครัวไม่พึงปรารถนา ทั้งนี้เนื่องจากพ่อแม่เติบโตมาจากการรับรู้การอธิบายทางเพศว่า เพศมีเพียง 2 เพศ คือ หญิง และชาย ประกอบกับการหล่อหลอมที่เกิดจากการรับรู้ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม ที่เป็นสิ่งสร้างความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศที่รับอิทธิพลมาจากสังคม ส่งผลต่อการแสดงออก การทำหน้าที่และความสามารถในการพัฒนาศักยภาพตนเองให้สอดคล้องในการดูแลและพัฒนาบุตรอย่างเต็มศักยภาพ แต่เมื่อพบว่าบุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ การเป็นพ่อแม่ นับเป็นความท้าทายที่เริ่มตั้งแต่การสังเกตเห็นพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบุตร ในระยะเริ่มต้นการทำหน้าที่พ่อแม่จึงต้องเกิดจากการยอมรับปัญหาตามความเป็นจริง เพื่อให้พ่อแม่สามารถทำหน้าที่ที่มากกว่าพ่อแม่ ทั้งนี้นอกเหนือจากความสามารถที่จะเลี้ยงดูและพัฒนาบุตรยามปกติเหมาะสมตามวัยเพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพแล้ว พ่อแม่ยังต้องทำหน้าที่ในภาวะวิกฤติเปราะบางในช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงตัวเอง จากวัยเด็กสู่วัยรุ่นที่อยู่ท่ามกลางความสับสนในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศตามที่ตนเองปรารถนา ซึ่งการที่พ่อแม่จะยอมรับได้นั้นมีปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลต่อการยอมรับ ได้แก่ อิทธิพลทางสังคม ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ การรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร คุณลักษณะพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งจะกล่าวในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ

ในภาวะของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและต้องใช้ชีวิตในสังคมท่ามกลางความเชื่อ ค่านิยม ศาสนา วัฒนธรรมที่บุคคลแวดล้อมคิดต่าง ๆ กัน ย่อมมีผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับพฤติกรรมข้ามเพศ แต่ประเด็นเหล่านี้เมื่อได้มีการสนทนากับพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จึงเป็นสิ่งที่พ่อแม่ยอมรับว่าสำคัญต่อการใช้ชีวิตและการทำหน้าที่ บางครั้งเห็นด้วยและบางครั้งคัดค้านตามแรงกระตุ้นของสังคม ความรู้สึกที่ว่ามีคนอื่นมาบีบบังคับต่อความคิด ความต้องการซึ่งไม่มีคำกำหนดอธิบายได้ชัดเจน สิ่งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการค้นคว้าซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

1. การกล่าวถึงอำนาจซึ่งแฝงอยู่ในบุคคล หรือรัฐซึ่งสามารถบังคับทำให้เป็นไปตามความประสงค์ อำนาจที่สามารถบังคับให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตามอำนาจที่สามารถบังคับให้เป็นไปได้ต่าง ๆ ได้มีการให้ความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นว่า อิทธิพล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552) ส่วนการอยู่ร่วมกันของบุคคลนั้นเรียกว่า สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในบริเวณใด บริเวณหนึ่งมาช้านาน จนมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน และมีภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีทางในการดำรงชีวิตร่วมกัน เป็นแบบอย่างเดียวกัน และมักจะหมายรวมเอาวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสังคมนั้น วัฒนธรรม หมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา และทุกสิ่งทุกอย่างที่คนในสังคมนั้นสร้างขึ้นมา เพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน

เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีสังคมก็ไม่มีวัฒนธรรม ทั้งสองอย่างจึงเป็นของคู่กันอย่างแยกไม่ออก และได้มีผู้ให้ความหมายของอิทธิพลทางสังคมไว้ ดังนี้คือ

2. อิทธิพลทางสังคม (Social influence) หมายถึง การที่พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของอีกบุคคลหนึ่งและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมให้เป็นไปในรูปแบบที่สังคมยอมรับ (ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554) หรือหมายถึง การที่ความคิดหรือการกระทำต่าง ๆ ที่ได้รับผลมาจากคนอื่น ส่งผลให้มีการทำตามคล้อยตามหรือมีผลต่อการตัดสินใจ (Friedkin & Johnsen, 1999) และยังหมายถึง การกระทำโดยคนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด หรือความรู้สึกของคนอื่น (ทิพย์วัลย์ สุทิน, 2551) ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ 1) การชักจูงใจ (Persuasion) ที่เกิดจากการใช้คุณลักษณะส่วนบุคคล เนื้อหาของสารที่น่าเสนอ 2) การคล้อยตาม (Conformity) 3) การยอมทำตาม (Compliance) และ 4) การเชื่อฟัง (Obedience)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า อิทธิพลทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความเกี่ยวพันกันด้วยอาชีพ อายุ เพศ ศาสนา ฐานะ ที่อยู่อาศัย รวมถึงการรับเอาวัฒนธรรม ประเพณี ภาษาในแต่ละสังคม ส่งผลต่อความคิด ทัศนคติ พฤติกรรมของบุคคลให้คล้อยตามหรือทำตาม

อิทธิพลทางสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศของบุคคลในสังคม จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ความเป็นอยู่ของบุคคลที่หล่อหลอมบุคคลให้มีความคิด ความเชื่อ ความคล้อยตามและกระทำตามอย่างนั้น ได้แก่ ปัจจัยทางศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ทัศนคติ (UNDP & USAID, 2014) ที่เกิดขึ้น ดังนี้คือ

1. อิทธิพลทางสังคมที่เกิดจากศาสนา ครอบครัวที่มีบุตรข้ามเพศในสังคมไทย ศาสนากับพฤติกรรมข้ามเพศนับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะศาสนาแต่ละศาสนาดังมีแนวคิดเรื่องเพศและพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศที่ไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดที่แตกต่างกัน ทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม ส่วนสังคมไทยศาสนาที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธถึงร้อยละ 94.6 ผลการสำรวจของสำนักสถิติแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2554 พบว่า มีถึงร้อยละ 23.1 ที่ไม่สามารถยอมรับการทำตัวผิดเพศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) ทั้งนี้เนื่องจากศาสนาพุทธให้ความสำคัญเรื่องชายที่สมบูรณ์กับการทำหน้าที่ทดแทนคุณพ่อแม่ด้วยการบวช ส่วนผู้ที่ผ่าตัดแปลงเพศไม่สามารถบวชเป็นพระได้ จึงเป็นความกังวลใจทั้งตัวผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่มีความขัดแย้งอยู่ในตัว ประกอบกับความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีบุตรชาย นอกจากนั้นแล้วอิทธิพลความเชื่อเรื่องภพชาติที่เชื่อว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศเป็นเรื่องของเวรกรรม (ประภาศรี จิระยิ่งมงคล, 2549) และการชดใช้กุศลกรรมในอดีตชาติ และสังคมมองว่าพฤติกรรมข้ามเพศเป็นสิ่งวิปริตผิดศีลธรรม สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อ

การรับรู้ของพ่อแม่และความรู้สึกไม่ยอมรับของพ่อแม่ส่งผลต่อความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีบุตรข้ามเพศ พ่อแม่บางคนคิดว่า การบวชจะเป็นหนทางที่ทำให้บุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศกลับมาเป็นชายอย่างสมบูรณ์ (การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัย, มิถุนายน พ.ศ. 2559) จากปฏิกริยาของสังคมที่มีต่อบุตรส่งผลจากความเชื่อและค่านิยมทางศาสนาและปฏิกริยาที่พ่อแม่มีต่อบุตร

ความหลากหลายทางเพศที่รวมถึงกลุ่มข้ามเพศ Wilber et al. (2006) กล่าวว่า ประมาณสามสิบปีก่อน ผู้ปกครองจำนวนมากมองว่าการแสดงออกของเด็กวัยรุ่นเป็นอันตราย และพ่อแม่เชื่อว่าเป็นความรับผิดชอบของตนในการปรามหรือยับยั้งเรื่องเพศของเด็ก ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม และจะเป็นการเพิ่มความทุกข์จะมากขึ้นเมื่อเด็กอ้างว่าตนมีอัตลักษณ์ทางเพศที่พ่อแม่มองว่าเป็นผู้ที่ดูหมิ่นศาสนาหรือศีลธรรมเยาวชน

2. อิทธิพลทางสังคมที่เกิดจากทัศนคติของสังคม กลุ่มคนข้ามเพศ ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวและสังคม แม้ว่าสังคมไทยจะไม่ได้กีดกันแกล้งคนที่มีความหลากหลายทางเพศโดยตรงอย่างชัดเจน แต่สังคมส่วนใหญ่ก็ยังไม่ได้ยอมรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้ทั้งหมด สังคมยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อกับกลุ่มข้ามเพศ แต่ความชิงชังอาจแฝงตัวอยู่ในจิตใจ และคนบางส่วนในสังคมก็ยังไม่ได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเปิดเผย โดยที่สังคมส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศและความปรารถนาทางเพศของบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มคนข้ามเพศ การเลือกปฏิบัติและมองว่าเป็นบุคคลที่ก่อปัญหาเป็นกลุ่มที่วิปริต ผิดธรรมชาติ (UNDP & USAID, 2014; นวลจันทร์ สุริยะพิทักษ์กุล, 2552) ทำให้สังคมมีความคิดต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดในทางลบ และมองว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ (วัชร ตระกูลงาม, 2538, หน้า 3-5) ในขณะที่บางคนยังเชื่อว่ากลุ่มคนข้ามเพศเป็นผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางจิตต้องได้รับการบำบัดรักษาจากจิตแพทย์ ถึงแม้ว่าความเป็นจริงสังคมส่วนหนึ่งจะยอมรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในระดับหนึ่ง แต่การสร้างทัศนคติที่มีต่อปฏิกริยาของสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากคำพูดและการกระทำ ยังเป็นสิ่งบ่งบอกในความแบ่งแยกกลุ่มข้ามเพศออกจากกรรับรู้เกี่ยวกับความเป็นเพศส่งผลต่อความคาดหวังของพ่อแม่ในการดำรงรักษาฝ่าพันธุ์และการมีผู้สืบสกุล ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการเขียนระบุไว้ว่าเป็นหน้าที่ของครอบครัว คือ การมีผู้สืบสกุล จึงส่งผลต่อทัศนคติของพ่อแม่ในตัวบุตรข้ามเพศ

สรุป อิทธิพลทางสังคมที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันในสังคมที่แวดล้อมด้วยเครือญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนร่วมงานที่ส่งผลต่อพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศให้เกิดการแสดงออกถึงการไม่ยอมรับความรู้สึกแปลกแยกในการเป็นคนข้ามเพศ ความรู้สึกที่พ่อแม่มีคล้ายตามสังคมที่บุตรไม่สามารถทำตามบรรทัดฐานและค่านิยม ประเพณีที่สืบต่อกันมา ไม่สามารถทำตามบทบาทที่สังคมกำหนด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมากระทบต่อการแสดงออกและการทำหน้าที่ของครอบครัวตามมา

การรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ

การรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมข้ามเพศสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ด้วยการตั้งใจรับรู้เลือกที่จะรับรู้ และขาดการรับรู้ ซึ่งการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ คือ องค์ประกอบของการรับรู้ได้แก่ สิ่งเร้า อวัยวะรับสัมผัส ประสาทในการรับสัมผัส เป็นตัวกลางส่งกระแสประสาทจากอวัยวะรับสัมผัสไปยังสมองส่วนกลางเพื่อการแปลความ ประสพการณ์เดิม การรู้จัก การจำได้ ค่านิยม ทศนคติ ความใส่ใจ ความตั้งใจสภาพจิตใจ อารมณ์ เช่น การคาดหวัง ความดีใจ เสียใจ รวมทั้งความสามารถทางสติปัญญา ส่งผลต่อกระบวนการรับรู้ ทำให้เกิดการสัมผัส (Sensation) และเมื่อเกิดการสัมผัสจะมีอาการแปลโดยมีเจตนา (Conation) ที่จะแปลสัมผัสนั้น การแปลสัมผัสจะเกิดขึ้นในสมอง ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ และการแปลจะมีความสัมพันธ์กับประสพการณ์ที่บุคคลเคยมีมาก่อน เช่น การรับรู้จากสื่อ การพูดคุย การอ่าน เกี่ยวกับการจำแนกเพศว่า มีเพียง 2 เพศ และเมื่อมีสิ่งกระตุ้นร่วมกับการแปลความที่สัมพันธ์กับประสพการณ์เดิม ความคาดหวัง อารมณ์ ความรู้สึก จึงอาจส่งผลต่อการรับรู้ความเป็นเพศที่มีความแตกต่างจากเพศกำเนิด การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการได้แก่

ขั้นที่ 1 สิ่งเร้า (Stimulus) มากระทบอวัยวะสัมผัส

ขั้นที่ 2 กระแสประสาทสัมผัสวิ่งไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีศูนย์อยู่ที่สมอง เกิดการรับรู้ (Perception) และสั่งการ

ขั้นที่ 3 สมองแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจโดยอาศัย ความรู้เดิม ประสพการณ์เดิม ความจำ เจตคติ ความต้องการ ปทัสถาน บุคลิกภาพ เชาวน์ปัญญา ทำให้เกิดการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่ง

การรับรู้ของบุคคลเป็นกลไกที่เกิดขึ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและภายในอินทรีย์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อวัยวะรับสัมผัส (Sensory organ) เป็นเครื่องรับสิ่งเร้าของบุคคล โดยมีประสาทสัมผัสทำหน้าที่รับสัมผัส (Sensory nerve) จากปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นอกจากจะทำให้การรับรู้ของเราสามารถเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลายและเปลี่ยนแปลงได้เสมอแล้ว ยังอาจทำให้การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น หากนำมากล่าวในเรื่องการรับรู้ต่อพฤติกรรมข้ามเพศของบุตรที่มีสิ่งที่ส่งผลต่อการรับรู้ของพ่อแม่ นั่นคือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ บุคลิกภาพ และประสพการณ์เดิม ความสามารถทางสติปัญญา เจตคติ ความเชื่อ (ณัฐกร อินทุยศ, 2556) ที่ส่งผลต่อการรับรู้พฤติกรรมข้ามเพศของบุตร

สรุป การรับรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของบุตร นอกจากข้อมูลที่ได้รับมาแล้วยังขึ้นอยู่กับกระบวนการที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรม ความจำและสติปัญญาที่จะส่งผลการแปลความของการรับรู้ ดังนั้น จึงทำให้การรับรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศของพ่อแม่ที่มีต่อบุตรข้ามเพศ จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งบางครั้งการรับรู้อาจบิดเบือนหรือผิดพลาดได้ ดังนั้นในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ควรมีความระมัดระวัง ไตร่ตรองด้วยความรอบคอบเสมอ และถ้าเป็นไปได้ ควรพยายามใช้ประสาทสัมผัสหลาย ๆ อย่างในการรับรู้เพื่อให้เกิดความผิดพลาดและเปิดมุมมองในการรับรู้

ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร

พ่อแม่ส่วนใหญ่เมื่อมีบุตร ย่อมมีความคาดหวังในตัวบุตร โดยความคาดหวังเหล่านั้นอาจเป็นความคาดหวังตามเพศ ความคาดหวังตามบทบาทความเป็นบุตร ความคาดหวังในการเรียน และอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่คิดเกี่ยวกับสิ่งที่พ่อแม่ต้องการให้บุตรเป็น ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Clay (1988, p. 252) ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่า ควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้น รวมถึงการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดี

Hersey and Blanchard (1982) กล่าวถึง ความคาดหวังว่าเป็นการที่บุคคลรับรู้ถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมตามบทบาทของตนเองและรับรู้ถึงบทบาทของบุคคลอื่น รวมถึงการบอกว่าคุณจะต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ และเมื่อมองในมุมมองอนาคต

Funk and Wagnalls (1993, p. 239) กล่าวว่า ความคาดหวังยังรวมถึงความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งหนึ่งว่าน่าจะเป็นอย่างที่คุณคิดไว้

ชิษณุกร พรภาณุวิชญ์ (2540, หน้า 6) ได้อธิบายมุมมองความคาดหวังว่าเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความหรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

ความคาดหวังยังรวมถึงแรงจูงใจ ความเชื่อ ความรู้สึก ทศนคติและค่านิยม ความคาดหวังของมนุษย์เกิดจากปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยภายนอกที่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับกับความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม ความสนใจ การตัดสินใจที่แตกต่างกันออกไป ตามความรู้ ประสบการณ์ซึ่งเมื่อเทียบกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory) ของ Vroom (1970) มุ่งองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญ คือ Valence หมายถึง ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่ให้คุณค่าต่อผลลัพธ์ Instrumentality หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทางที่จะไปสู่ความพึงพอใจ

Expectancy หมายถึง ความคาดหวังในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคลมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง จึงพยายามเพื่อตอบสนองความต้องการด้วยการกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ในการนำไปสู่สิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลจะได้รับความพึงพอใจสมตามที่คาดหวัง ขณะเดียวกันก็คาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อย

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่เกิดเนื่องจากความคิดความรู้สึกความเชื่อมั่นผนวกกรรมกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล และเมื่อต้องรับรู้ภาวะข้ามเพศของบุตรในแต่ละคนอาจมีความคาดหวังที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังประสบการณ์ความสนใจสภาพแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคิดและความต้องการของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจระหว่างทางเลือกต่าง ๆ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นมีระบบ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางจิตใจ ได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติ ความรู้สึกนึกคิด โดยเกิดจากแรงจูงใจ

คุณลักษณะพ่อแม่

ความเป็นพ่อแม่เป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกคนน่าจะสามารถทำได้ แต่ในความเป็นจริงการเป็นพ่อแม่ที่มีคุณภาพและในภาวะที่มีความยุ่งยากที่เกิดกับบุตร โดยเฉพาะกลุ่มข้ามเพศ ที่ต้องมีการดูแลที่มากกว่าพัฒนาการปกติตามวัย พ่อแม่จึงต้องมีบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องในความต้องการการดูแลและปัญหาของบุตรซึ่งจะกล่าวถึงใน 2 ส่วน คือ 1) คุณสมบัติความเป็นพ่อแม่ และ 2) ทักษะความเป็นพ่อแม่

1. คุณสมบัติความเป็นพ่อแม่ อัคร สุภเศรษฐ์ (2543) ได้กล่าวว่าคุณสมบัติของบิดามารดาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เป็นผู้นำทางเศรษฐกิจ ปกป้องสมาชิกในครอบครัว รักและให้ความอบอุ่น เข้าใจความต้องการของลูก พึงความคิดเห็น มีเหตุผล มีจิตใจที่เข้มแข็ง เสียสละ มีเวลาใกล้ชิดครอบครัว ให้กำลังใจ พุดจาดี ให้การสนับสนุนเรื่อง การศึกษาบุตรจนถึงที่สุด ยอมรับเป็นผู้ตามบางเวลา และวางแผนการดำเนินชีวิตได้ดี นอกจากนั้น ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547, หน้า 21) กล่าวว่า บิดามารดาที่พึงประสงค์ในสังคมไทยสามารถจำแนกออกได้เป็นคุณลักษณะด้านการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ต่อบุตร คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อบุตรธิดา คุณลักษณะด้านการให้เวลา คุณลักษณะด้านการสื่อสารระหว่าง บิดามารดากับบุตร คุณลักษณะด้านการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และคุณลักษณะด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดากับบุตร

นอกเหนือจากคุณสมบัติความเป็นพ่อแม่แล้วมีคำที่ใกล้เคียงที่ Ferlazzo and Hammond (2009) ได้กล่าวถึงคือ คุณภาพความเป็นพ่อแม่ ซึ่งมีส่วนประกอบที่ระบุไว้ 3 ส่วน คือ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ (Parental involvement) ศักยภาพความเป็นพ่อแม่ (Parenting capacity) และการยึดมั่นผูกพันกับการเป็นพ่อแม่ (Parental engagement) ที่สามารถวัดได้จากความตระหนัก ความสนใจ

แรงจูงใจ และศักยภาพความเป็นพ่อแม่ (Parenting capacity) ที่กล่าวถึงโดย Pushor and Ruitenberg, 2005) ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ (Parental involvement) การมีปฏิสัมพันธ์พ่อแม่ลูก (Interaction) ความสามารถในการเข้าถึงลูก (Accessibility) และ ความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นการตระหนักถึงความต้องการทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ของลูก

ส่วน Department of Health (2000) กล่าวว่า ศักยภาพความเป็นพ่อแม่ (Parenting capacity) มีองค์ประกอบที่เกี่ยวกับศักยภาพพ่อแม่ 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การดูแลขั้นพื้นฐาน (Basic care) การทำให้รู้สึกมั่นคงใจในความปลอดภัย (Ensuring safety) การให้ความอบอุ่น (Emotional warmth) ที่ทำให้เด็กรับรู้ได้ถึงคุณค่าในตนเอง การแสดงออกถึงการได้รับการยอมรับ การเอาใจใส่ การชมเชยและการให้กำลังใจ การกระตุ้น (Stimulation) ของพ่อแม่ในการที่พ่อแม่ สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก การให้คำแนะนำและการกำหนดขอบเขต (Guidance and boundaries) การให้ความมั่นคง (Stability) นอกจากนั้นแล้วคำสำคัญที่ส่งผลต่อการทำหน้าที่ของพ่อแม่ให้ บรรลุผลสำเร็จอีกคำ คือ การยึดมั่นผูกพันกับการเป็นพ่อแม่ (Parental engagement) เป็นสิ่งที่ แสดงถึงความตระหนัก ใส่ใจและการเห็นคุณค่าความเป็นพ่อแม่ ซึ่งสามารถวัดได้จาก 3 มิติ คือ 1) ความอบอุ่น และความไวต่อความรู้สึกของลูก 2) การสนับสนุนให้ลูกมีความเป็นอิสระ และ 3) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของลูกอย่างกระตือรือร้น ที่ประกอบด้วยพลังในการทำหน้าที่ การเสียสละ และอุทิศตนในการทำหน้าที่

นอกจากวรรณกรรมต่าง ๆ แล้วยังมีงานวิจัยที่ศึกษาโดย Epstein (2010) ได้ทำการศึกษากับพ่อแม่ จำนวน 2000 ราย พบว่า ทักษะการเป็นพ่อแม่ที่ดี ประกอบด้วย 10 ประการ คือ

1. การแสดงความรักและความเอาใจใส่และความรู้สึกที่ดีต่อลูก (Expressing love and affection)
 2. การจัดการความเครียด (Stress management)
 3. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship skills)
 4. ความเป็นตัวของตัวเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and independence)
 5. ส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกอย่างเหมาะสม (Education and learning)
 6. การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) ร่วมวางแผนอนาคตกับลูก
 7. การจัดการพฤติกรรม (Behavior management)
 8. ดูแลภาวะสุขภาพ (Health) เป็นต้นแบบของการใช้ชีวิตและการดูแลสุขภาพ
- รวมทั้งการสร้างนิสัยที่ดีสำหรับเด็ก
9. การนับถือศาสนาและการมีที่พึ่งทางใจ (Religion)
 10. การดูแลเรื่องความปลอดภัย (Safety)

ทักษะความเป็นพ่อแม่

Bailey, Perkins and Wilkins (1995) ได้กล่าวถึง ทักษะที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ประกอบด้วย 5 ทักษะ

1. ทักษะการให้กำลังใจ (Encouragement)
2. ทักษะการควบคุมและการชี้แนวทางในสิ่งที่ลูกสามารถทำได้ (Can do)
3. ทักษะการหาทางเลือก (Choice)
4. ทักษะการควบคุมตนเอง (Self control)
5. ทักษะการเคารพความรู้สึก (Respecting feeling)

นอกจากนั้นการทำหน้าที่ของพ่อแม่ให้ประสบความสำเร็จ การพัฒนาตนเองในการทำหน้าที่ของพ่อแม่และแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะแรงจูงใจเป็นสถานะที่อยู่ภายในตัวที่เป็นพลังมีผลทำให้บุคคลต้องกระทำหรือเคลื่อนไหวแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในลักษณะที่มีเป้าหมายไปในทิศทางที่ได้เลือกไว้แล้วซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่ในภาวะสิ่งแวดล้อม (Loundon & Bitta, 1988) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ กลไกที่ไปกระตุ้นพลังของร่างกายให้เกิดการกระทำ และแรงบังคับให้กับพลังของร่างกายที่จะกระทำอย่างมีทิศทาง โดยที่แรงจูงใจสามารถเกิดจากแรงจูงใจภายในและภายนอก แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นผลผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมาเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร และอีกส่วนคือ แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นผลผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับยกย่อง ฯลฯ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม บุคคล จะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่พ่อแม่ควรมีทั้งด้านคุณสมบัติและทักษะ คือ การมีความสามารถในการทำหน้าที่ด้วยความทุ่มเท เสียสละ ตอบสนอง ไวต่อความรู้สึก พร้อมพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะที่จะสามารถดูแลบุตรได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อบรมสั่งสอน ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และป้องกันอันตราย โดยมีแรงจูงใจในการทำหน้าที่ของความเป็นพ่อแม่

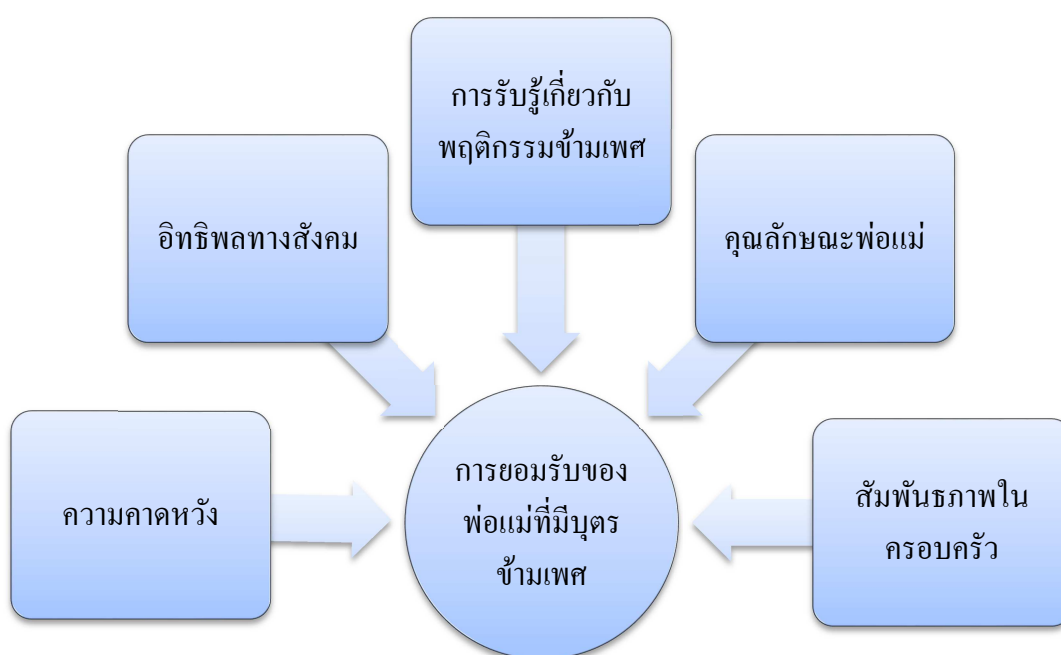
สัมพันธภาพในครอบครัว

ความเป็นครอบครัว การอยู่ร่วมกัน และการร่วมกันทำหน้าที่เพื่อให้ครอบครัวสามารถบรรลุเป้าหมายตามพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนและพันธกิจของครอบครัว ด้วยการเกื้อหนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศสัมพันธภาพในครอบครัวจะเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน

สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว สร้างได้โดยการสื่อสารที่ดีต่อกัน มีเวลาอยู่ร่วมกันอย่าง
 คุ่มค่า แบ่งปันใส่ใจกันและกัน แต่จากสถานการณ์ความหลากหลายทางเพศที่เพิ่มขึ้นในสังคม
 ปัจจุบัน และส่งผลต่อความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และการรับรู้ของพ่อแม่ที่มีผลต่อปฏิริยา
 การแสดงออก การสื่อสารในครอบครัวระหว่างพ่อแม่และบุตร ทำให้เราต้องหันมาทำความเข้าใจ
 กับสภาพปัญหาและให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกิดขึ้นที่อาจส่งผลการพัฒนาการการดำเนินชีวิต
 การแก้ปัญหา การเรียน และความเล็งทั้งด้านสุขภาพและการใช้ชีวิต หากครอบครัวมีสัมพันธภาพ
 ที่ดีต่อกันย่อมเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้คนในครอบครัวมีความรัก ความผูกพัน มีความเข้าใจกัน
 อภัยให้กัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันเมื่อยามต้องเผชิญปัญหาอุปสรรค มีภาวะความเครียดในช่วง
 เปราะบางของชีวิต เพราะการทำหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัว คือ การสื่อสารว่าจะส่งผล
 ต่อประสิทธิภาพหรือเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาให้กับสมาชิกในครอบครัว (เพ็ญนภา กุลนภาดล, 2559)
 การจะทราบว่าครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร สามารถพิจารณาได้จากการกระทำระหว่าง
 สมาชิกในครอบครัว โดยผ่านทางกระบวนการติดต่อสื่อสารซึ่งอาศัยสัญลักษณ์และการแปล
 ความหมายจากการรับรู้ของแต่ละฝ่าย การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการให้และรับข้อมูลข่าวสาร
 ด้วยภาษาท่าทางและภาษาพูด ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ 2 ทาง คือ 1) การตอบสนอง
 ทางคำพูด และ 2) การสังเกตพฤติกรรม ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนา
 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม หากสมาชิกครอบครัวมีความคิดเห็น
 ไม่ตรงกันและมีการตำหนิกัน เมื่อเกิดบรรยากาศเช่นนี้ก็จะทำให้สมาชิกครอบครัวมีความภาคภูมิใจ
 ในตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะความภาคภูมิใจในตนสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Goldenberg &
 Goldenberg, 2008)

ฉะนั้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้เกิดประสิทธิภาพ
 รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดี เป็นสิ่งที่ทำให้บุตรรู้ได้ถึงความรักและความปลอดภัย ทำให้พฤติกรรม
 และการเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี คือ การให้
 เวลาที่มีคุณภาพแก่กันและการสื่อสารทางบวก การทำงานป็นทีม ปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ
 ในครอบครัว จึงเกิดจากองค์ประกอบการสื่อสารในครอบครัว การสร้างสัมพันธภาพ การจัดการ
 ความขัดแย้งของพ่อแม่ การใช้เวลาในการพูดคุยกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นสายโลหิต
 ที่สัมพันธ์กับการแสดงความรัก อารมณ์ที่มีความสัมพันธ์กับบริบทของการสื่อสารที่มีผลต่อ
 ประสิทธิภาพของครอบครัว Rupured and Quick (1989) ซึ่งประกอบด้วย การเปิดเผยและซื่อสัตย์
 การฟังอย่างกระจำเริญระมัดระวังและไตร่ตรอง การตรวจสอบความหมายของข้อความที่ไม่ชัดเจน
 มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน หลีกเลี่ยงการวิจารณ์ การประเมินผลและการแสดงออกที่ทำให้
 ตนเองดูเหนือกว่า รวมทั้งการจัดการกับปัญหาที่สำคัญในช่วงเวลานั้น ใช้การสื่อสารที่เฉพาะ
 เจาะจงโดยไม่มีการ โจมตีซึ่งกันและกัน มีทัศนคติที่ดี และมีความเข้าใจต่อกัน

สรุป การมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีบุตรข้ามเพศ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตรงเรื่อง ตรงคน และมีอารมณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการรับรู้ได้ถึงความรัก ความมีคุณค่า ความภาคภูมิใจ ความมั่นคงปลอดภัย และการได้รับการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย อิทธิพลทางสังคม การรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ความคาดหวังคุณลักษณะของพ่อแม่และสัมพันธภาพในครอบครัวที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยได้นำเสนอผังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับของพ่อแม่

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับของพ่อแม่และพฤติกรรมทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดของบุตร มีการวิจัยที่ค่อนข้างจำกัดซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบริบทที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังนี้

บังอร เทพเทียน (2556) ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางเพศของพวกกรักเพศเดียวกัน ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับคนรักเพศเดียวกัน จำนวน 11 ครอบครัว เป็นชนชั้นกลางที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และไม่เคยเปิดเผยตัวเองต่อสาธารณะ วิธีการที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

คือ Snow ball technique ผลการศึกษาพบว่า มีคนรักเพศเดียวกันที่สามารถเปิดเผยว่าตนเองกับสมาชิกในครอบครัวเดิมของตนเองเพียง 3 ราย เท่านั้น จากทั้งหมด 22 ราย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า อิทธิพลความคิดเรื่อง “ครอบครัว” ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนรักเพศเดียวกันจึงเกิดความรู้สึกขัดแย้งทางจิตใจ เมื่อพบว่า ตนแตกต่างจากบุคคลอื่นทำให้ต้องปกปิดพฤติกรรมของตน ไม่ให้ผู้อื่นทราบในการดำเนินชีวิตคู่ของคนรักเพศเดียวกัน สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะดำเนินชีวิตตามที่ตนต้องการมากกว่าจะอยู่ภายใต้กรอบที่สังคมกำหนดซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาคนรักเพศเดียวกันในแง่มุมต่าง ๆ จะทำให้เราเห็นภาพของวัฒนธรรมทางเพศที่หลากหลายยิ่งขึ้น รวมทั้งองค์ประกอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่ที่ทำหน้าที่ให้กำเนิดบุตรและให้การอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

Jenkins and Hunter (2005) ศึกษาลักษณะการดำเนินชีวิตทางเพศในประเทศไทย จากกลุ่มบิดามารดา พบว่า มารดาให้การยอมรับบุตรชายที่เป็นสาวประเภท 2 มากกว่าบิดาถึงร้อยละ 22 โดยมารดายอมรับได้คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนบิดาให้การยอมรับบุตรชายที่เป็นสาวประเภท 2 ร้อยละ 40 ส่วนกลุ่มกะเทยในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 58 ของครอบครัว มารดาให้การยอมรับบุตรชายที่มีพฤติกรรมข้ามเพศได้มากกว่าและยอมรับได้ก่อนบิดา

Ryan and Futterman (1997) ที่ศึกษาปัญหาสุขภาพของบุตรวัยรุ่นในกลุ่มที่เป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และกะเทย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรสนับสนุนให้แพทย์มีโอกาสนพูดคุยกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพื่อให้การตอบสนองเป็นไปในแนวทางที่สนับสนุนให้กำลังใจ เมื่อรับรู้รับสนิยมทางเพศของบุตรและเน้นว่าครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นเป็นคนรักเพศเดียวกัน ครอบครัวควรเผชิญกับข้อเท็จจริงและหลีกเลี่ยงการตอกย้ำซ้ำเติมบุตร การยอมรับของครอบครัว แม้เพียงน้อยนิดจะส่งผลต่อความสุขในอนาคตของบุตรวัยรุ่นที่เป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และกะเทย

เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา (2547) ศึกษาการยอมรับของบิดามารดาของผู้คิดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ที่เป็นสาวประเภทสอง พบว่า ร้อยละ 58 ของแม่ที่มีบุตรเป็นสาวประเภทสอง สามารถยอมรับในบุตรชายของตนที่เป็นสาวประเภทสองได้ ซึ่งแม่จะให้ความสำคัญในเรื่องของความปลอดภัยของบุตร การสำเร็จการศึกษา การได้ทำงานที่ดี การไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และการเป็นคนดี

ในวันข้างหน้า เนื่องจากถูกปฏิบัติแตกต่างจากการรับเข้าเป็นพวกเดียวกันกับคนส่วนใหญ่ในสังคม การตัดสินใจทางสังคมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวไม่ยอมรับในบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ และยังพบว่าหลายครอบครัวพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงบุตรของตนให้มีพฤติกรรมและบทบาททางเพศให้ตรงกับเพศกำเนิดของตนเอง ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสุขภาพจิต

โดยตรงกับบุตร คือ การไม่กล้าแสดงความเป็นตัวตนที่แท้จริงกับผู้ปกครอง และทำให้บางรายถึงขั้นหนีออกจากบ้าน เป็นต้น

รากรณ์ คงฉันทมิตรกุล (2554) ได้กล่าวไว้ว่า การยอมรับในพฤติกรรมข้ามเพศของบุตรวัยรุ่นจากบิดามารดาและครอบครัวเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิต และความสุขของบุตรวัยรุ่นในอนาคต ความผูกพันของบิดามารดากับบุตรวัยรุ่นนั้น มีอิทธิพลมหาศาล โดยเฉพาะผลกระทบต่อความรู้สึกที่มีต่อกัน บางครั้งบุตรวัยรุ่นไม่สนใจว่าคนอื่นจะมองตนว่าเป็นอย่างไร แต่จะสนใจและให้ความสำคัญกับความรู้สึกของบิดามารดามากกว่าว่าจะยอมรับความต้องการของบุตรได้หรือไม่ และเมื่อใดที่วัยรุ่นไม่สามารถข้ามพ้นสภาวะดังกล่าวได้ผลที่ตามมาอาจรุนแรงได้ การให้ความรัก ความอบอุ่นทำความเข้าใจในสิ่งที่บุตรเป็นอยู่และยอมรับในตัวคนที่บุตรเป็นของบิดามารดา จึงเป็นสิ่งสำคัญมากสิ่งสำคัญประการแรกที่บิดามารดาควรเข้าใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับสนิยมทางเพศที่ผิดไปจากบรรทัดฐานดั้งเดิม หรือผิดไปจากความคิดความเชื่อกระแสหลักของสังคมนั้นไม่ใช่ความผิดปกติทั้งทางร่างกายหรือจิตใจ แต่เป็นตัวคนที่แท้จริงที่วัยรุ่นเป็นอยู่ ซึ่งหากบิดามารดาหรือครอบครัวเข้าใจในความหลากหลายนี้ก็จะทำให้ยอมรับในรสนิยมทางเพศของบุตรและสามารถช่วยเหลือบุตรได้

จากการศึกษาวิจัยของนักวิจัยจาก Family acceptance project ซึ่งเป็นโครงการศึกษาที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น LGBT และครอบครัว ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการยอมรับและการตอบสนองของครอบครัวต่อตัวตนของเด็กที่เป็น LGBT ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพและสุขภาพจิตของเยาวชน (Ryan & Diaz, 2005) พบว่า การยอมรับของครอบครัวและผู้ดูแลเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันปัญหาและยังสามารถช่วยเยาวชนที่เป็น LGBT ได้พัฒนาความมั่นใจในตนเองและมีความยืดหยุ่น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการรวบรวมอัตลักษณ์ที่เป็นด้านบวก และการมีสุขภาพดีท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ไม่ค่อยเป็นมิตร ในทางตรงกันข้ามการปฏิเสธของครอบครัวและผู้ดูแลมีผลเสียต่อสุขภาพอย่างร้ายแรง เยาวชน LGBT ที่ครอบครัวและผู้ดูแลปฏิเสธสนิยมทางเพศในช่วงวัยรุ่น มีรายงานว่ามีความเสี่ยงที่จะมีภาวะซึมเศร้า มีความผิดหวังและมีปัญหาการเสพยาเสพติด มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในระดับที่สูงกว่าเพื่อนที่ครอบครัวและผู้ดูแลให้การยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศ การยอมรับและการปฏิเสธจากครอบครัวยังส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การเข้าถึงการสนับสนุนทางสังคมและความพึงพอใจในชีวิตด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาครอบครัวเชิงบูรณาการ

การให้การปรึกษาได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ มีรูปแบบที่มีความหลากหลาย ทั้งการให้การปรึกษารายบุคคล ราชกลุ่ม และการให้การปรึกษาครอบครัว ซึ่งมีจุดเด่นในการเลือกใช้ที่แตกต่างกัน ภายใต้แนวคิดและทฤษฎีการให้การปรึกษาเพื่อตอบสนองผู้รับบริการ แต่อย่างไร

ก็ตามในความซับซ้อนของปัญหา ไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถใช้ได้ครอบคลุมกับปัญหาทั้งหมดของผู้รับบริการ ดังนั้นจึงมีการพัฒนาและเกิดแนวคิดบูรณาการในเวลาต่อมาดังจะกล่าวต่อไป

ความหมาย และความสำคัญของการปรึกษาครอบครัว

การให้การปรึกษามีรูปแบบที่หลากหลายที่สามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัญหาของผู้รับบริการ ซึ่งมีทั้งรูปแบบการปรึกษารายบุคคล การปรึกษารายกลุ่มและการปรึกษาครอบครัว ซึ่งแต่ละประเภทต่างมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการปรึกษาครอบครัวในการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ซึ่งจะกล่าวในประเด็นความหมายและความสำคัญ

ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547, หน้า 37) กล่าวว่า การให้การปรึกษาครอบครัว หมายถึง กระบวนการให้การปรึกษาครอบครัวทั้งครอบครัว ไม่เฉพาะคนใดคนหนึ่งที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหา โดยปฏิบัติต่อครอบครัวในฐานะระบบระบบหนึ่ง เพื่อให้ครอบครัวทำหน้าที่อย่างเหมาะสมในการพัฒนาสมาชิกในครอบครัวของตัวเอง สามารถสร้างสัมพันธภาพและสามารถปรับตัวได้ดีทั้งในครอบครัวและสังคม

Sauber (1993, p. 16 อ้างถึงใน เพ็ญญา กลอนภาล, 2559) กล่าวว่า การให้การปรึกษาครอบครัว หมายถึง การให้ความช่วยเหลือครอบครัวทั้งครอบครัว โดยที่สมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เข้ารับการบำบัด เช่น การให้การช่วยเหลือระหว่างบิดากับมารดา หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวที่ต้องพิจารณาประเด็นดังนี้ คือ ไม่เป็นการช่วยเหลือเพียงคนใดคนหนึ่ง เพราะสมาชิกครอบครัวได้รับความทุกข์จากปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการบำบัด ใช้การสังเกตครอบครัวเพื่อการวินิจฉัยอารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ (2545, หน้า 323) กล่าวว่า การให้การปรึกษาครอบครัว หมายถึง วิธีการในการให้การปรึกษาลักษณะหนึ่งที่มุ่งช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหา โดยมีแนวคิดในการช่วยเหลือว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวหรือปัญหาที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว จะต้องให้ความสำคัญกับการมองภาพรวมทั้งระบบ

ผกามาศ นันทจิรวัดน์ (2554, หน้า 56) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่มีปัญหาด้วยการให้คำปรึกษา โดยการนำสมาชิกในครอบครัวของบุคคลนั้นเข้าร่วมในการแก้ปัญหา ซึ่งมีหลักสำคัญที่เป็นมุมมองในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่มีปัญหา คือ การช่วยเหลือบุคคลนั้นจะต้องแก้ไขที่ภาพรวมทั้งระบบครอบครัว ซึ่งมีความเกี่ยวพันกันและส่งผลซึ่งกันและกัน ไม่ใช่มุ่งแก้ไขที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากเราไม่สามารถแยกบุคคลออกจากบริบทที่เขาอาศัยอยู่ได้

เพ็ญญา กุลนภาดล (2559, หน้า 6) กล่าวว่า การให้การปรึกษารอบครัวเป็นการช่วยให้บุคคลคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเองได้ด้วยการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างความสัมพันธ์ การสื่อสาร การสร้างความเข้าใจ และการชักจูงให้บุคคลเปลี่ยนแปลงตัวเอง

สรุปได้ว่า การให้การปรึกษารอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกครอบครัวตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เป็นการช่วยเหลือที่ให้เกิดความตระหนักในการมองครอบครัวอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานความแตกต่างของแต่ละครอบครัว เพื่อช่วยให้บุคคลคิดตัดสินใจแก้ไขปัญหาตนเองภายใต้บริบทครอบครัว โดยใช้กระบวนการ เทคนิค ทฤษฎีให้การปรึกษารอบครัวเป็นแนวทางที่จะพัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถสื่อสารได้ดี และสามารถสร้างสัมพันธภาพ ลดความขัดแย้งและปรับตัวได้ดีทั้งในครอบครัวและสังคมภายนอก

ความสำคัญของการปรึกษารอบครัวกับพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

พ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศสามารถรับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุตร ซึ่งในบางครอบครัวมีการรับรู้ได้ตั้งแต่ในช่วงต้นของพัฒนาการ โดยการสังเกตพฤติกรรม กริยา การใช้ชีวิตของบุตรที่มีความแตกต่างจากบุตรคนอื่น ๆ แต่นับเป็นเรื่องยากในการที่พ่อแม่จะนำเรื่องพฤติกรรมข้ามเพศมาพูดคุยกันในครอบครัว ยากในการที่บุตรจะเข้ารับการศึกษา เพราะไม่มั่นใจว่าพ่อแม่จะมีปฏิกิริยากับตนเองอย่างไร และพ่อแม่ไม่เปิดใจพูดคุยในเรื่องพฤติกรรมข้ามเพศ ใช้การมองข้ามคิดว่าไม่มีอะไรที่แตกต่างจากเพศชายหญิงทั่วไป ไม่สามารถให้การปรึกษาแก่บุตรที่ต้องเผชิญปัญหาจากสังคมภายนอก ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพบุตรได้อย่างเต็มที่ มีความขัดแย้ง ความทุกข์ และเกิดปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว การนำรูปแบบการปรึกษารอบครัวมาใช้สำหรับการปรึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นศูนย์กลางในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ โดยใช้สัมพันธภาพที่ดีความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานด้วยการให้การดูแลเอาใจใส่อย่างแท้จริง การเป็นกำลังใจให้กันและกันจึงถือว่าเป็นพลังสำคัญที่จะส่งผลต่อสุขภาพจิตที่ดี ทำให้บุคคลเกิดสภาวะสมดุลทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจและจิตวิญญาณในการขับเคลื่อนหรือผลักดันให้บุคคลมีพัฒนาการที่เหมาะสม สามารถทำหน้าที่และก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง (Rohner, 2015) ในขณะเดียวกันหากการอยู่ร่วมกันในครอบครัวด้วยความไม่เข้าใจ จากปัญหาต่าง ๆ เช่น การขาดการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา มีความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจน แสดงออกซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ทั้งทางคำพูดและพฤติกรรม เกิดปฏิกิริยาทางลบตามมาอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งและการเสียสมดุลได้

สรุป การให้การปรึกษารอบครัวจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะนำมาใช้ในการช่วยพ่อแม่และบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศให้สามารถอยู่ร่วมกัน ทำหน้าที่และมีปฏิสัมพันธ์การแสดงที่ออกเหมาะสมต่อไป

รูปแบบการบูรณาการปรึกษารอบครัว การบูรณาการขั้นตอนและกระบวนการ

การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในครอบครัวที่มีบุตรข้ามเพศ และสามารถครอบคลุมปัญหาของผู้รับบริการมากที่สุด การทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการปรึกษารอบครัวและรูปแบบการบูรณาการ ตลอดจนกระบวนการปรึกษา รวมถึงการคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การปรึกษาประสบความสำเร็จ

ลักษณะการให้การปรึกษารอบครัว

การให้การปรึกษารอบครัว (Family counseling) ที่มีลักษณะของการปรึกษากลุ่มประเภทหนึ่ง ประกอบด้วย สมาชิกในครอบครัวตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว โดยมีผู้ให้การปรึกษาเป็นผู้นำกลุ่มและเอื้ออำนวยให้บรรยากาศเป็นกันเอง อบอุ่น ยอมรับ เกิดการไว้วางใจกัน เปิดเผยตนเอง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา (ผกามาศ นันทจิรวัดณ์, 2554) เป็นลักษณะของการให้การช่วยเหลือครอบครัว โดยปฏิบัติต่อครอบครัวในฐานะที่เป็นระบบหนึ่ง และมองว่าความบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ใช่มาจากสมาชิกคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่มาจากระบบครอบครัวที่ส่งผลต่อความตึงเครียดในครอบครัว ทั้งนี้เพราะเราไม่สามารถแยกบุคคลออกจากครอบครัวได้ การให้การปรึกษารอบครัวนอกจากการมองระบบทั้งระบบแล้ว การมองระบบย่อยครอบครัว (Subsystem) เช่น ระบบย่อยพ่อแม่ ระบบย่อยพี่น้อง ระบบย่อยพ่อบุตร ระบบย่อยแม่บุตร เพื่อทำความเข้าใจครอบครัวก่อนจะให้การช่วยเหลือครอบครัว ผู้ให้การปรึกษารอบครัวจะพบครอบครัวทั้งครอบครัวก่อนในระยะแรก เพื่อทำการสำรวจและประเมินครอบครัว (Bruno, 1989 cited in Saltzburg, 2009) จากการพูดคุย การตอบคำถาม การสังเกต รูปแบบ การสื่อสารของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวที่ทำให้ผู้บำบัดได้มองเห็นเงื่อนใยของปัญหา ความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยที่เกิดขึ้นในครอบครัวก่อนที่จะพบครอบครัวในระบบย่อย และระบบครอบครัวทั้งระบบในแต่ละครั้งของการบำบัด การบำบัดไม่ได้ให้การช่วยเหลือสมาชิกเพียงคนใดคนหนึ่งเท่านั้น เพราะสมาชิกทุกคนมีส่วนในการได้รับความทุกข์จากปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว (Sauber, 1993, p. 16 cited in Saltzburg, 2009) การให้การปรึกษารอบครัวจึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัวให้เกิดภาวะสมดุล และสามารถพัฒนาศักยภาพสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเต็มความสามารถ

สรุป การให้การปรึกษารอบครัวเป็นแนวทางที่ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เข้าใจปัญหา ยอมรับสภาพปัญหาและสามารถนำรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ปรับเปลี่ยนมุมมอง โดยไม่มองว่าใครคือผู้สร้างปัญหาและมีการมองครอบครัวทั้งครอบครัวโดยการใช้แนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้

การปรึกษามาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาให้ครอบครัวกลับสู่สมดุล ซึ่งกระบวนการปรึกษาครอบครัว จะมีความถี่และระยะเวลาที่แตกต่างกันตามการประเมินปัญหาและสภาพปัญหาของครอบครัว

กระบวนการให้การปรึกษาครอบครัว

กระบวนการให้การปรึกษาครอบครัว เป็นการทำความเข้าใจของวิธีการดำเนินการ ปรึกษาในแต่ละช่วงระยะของการให้บริการปรึกษา ที่ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ (เพ็ญภา กุลนภาค, 2559)

1. ระยะแรก (Initial session) ในระยะแรกเป็นระยะที่ผู้ให้การปรึกษาครอบครัวสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัวและกำหนดโครงสร้างการปรึกษา ตั้งสมมติฐานสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับครอบครัว สสำรวจการรับรู้ของสมาชิกครอบครัวที่มีต่อปัญหาและสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของสมาชิกครอบครัว เช่น การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ ความใกล้ชิด ความห่างเหิน หรือ การประเมินอาการเบื้องต้น มีสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครอบครัวได้รับการประเมินทางจิตวิทยาหรือไม่ รวมถึงการตกลงบริการ การนัดหมายการให้บริการในครั้งต่อไป

2. ระยะกลาง (Middle phase) เป็นระยะที่ผู้ให้การปรึกษาใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การเปลี่ยนแปลงของครอบครัวมักเกิดขึ้นในระยะนี้ ซึ่งผู้ให้การปรึกษาควรชี้แจงให้ครอบครัวเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และกล้าที่จะลองทำพฤติกรรมใหม่ โดยผู้ให้การปรึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ให้การสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวอย่างเหมาะสม

3. ระยะสุดท้าย (Termination) เป็นระยะที่ผู้ให้การปรึกษาจะต้องวางแผนร่วมกับครอบครัวถึงการยุติการปรึกษา การเตรียมการสามารถทำได้โดยการลดความถี่ของการพบหรือสร้างความมั่นใจให้ครอบครัวเกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะนำวิธีการต่าง ๆ ที่ผ่านมาในกระบวนการปรึกษาไปปฏิบัติ โดยสิ่งที่ต้องปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ การกล่าวถึงการยุติการปรึกษา การสรุปผลของการปรึกษา การอภิปรายถึงเป้าหมายระยะยาว ทำนายและป้องกัน การกลับมาซ้ำของปัญหาและการติดตามผล

รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัว

1. การให้การปรึกษาในช่วงวิกฤติของชีวิต (Family crisis counseling) เป็นการให้การช่วยเหลือครอบครัวที่ต้องเผชิญกับภาวะวิกฤติที่เกิดกับครอบครัว เหตุการณ์การสูญเสียบุคคลที่เป็นที่รักของครอบครัว การสูญเสียงาน เสี่ยงทรัพย์สินเป็นการให้การปรึกษาที่ใช้ช่วงเวลาสั้นไม่เกิน 1 เดือน เพื่อให้ครอบครัวกลับสู่สมดุล

2. การให้การปรึกษาครอบครัวระยะสั้น (Brief crisis counseling) เป็นการให้การปรึกษาครอบครัวที่ใช้เวลาสั้นเพียง 5-10 ครั้ง ซึ่งขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหาของครอบครัว

3. การบำบัดครอบครัวแนวเนรทีฟ โมเดล (Narrative model) เป็นแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในครอบครัวว่าประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความหวังได้อย่างไร และความหวังดังกล่าวสามารถปรับเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตคนเราได้อย่างไร

4. การบำบัดระยะยาว เป็นการรักษาที่ไม่จำกัดเวลา ทั้งนี้เพราะการให้การศึกษารูปแบบสั้น ๆ ไม่สามารถแก้ปัญหาครอบครัวที่มีความซับซ้อน หรือครอบครัวไม่เต็มใจในการรับการปรึกษา จึงต้องใช้เวลาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการปรึกษาระยะยาว

สรุป รูปแบบการศึกษาที่มีความหลากหลายเป็นแนวทางที่ผู้ให้การปรึกษาสามารถนำมากำหนดเลือกใช้ให้เหมาะสมกับปัญหาของครอบครัว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้การช่วยเหลือครอบครัวให้กลับสู่สมดุล

ขั้นตอนการให้การปรึกษาคอร์รี่

การให้การปรึกษาคอร์รี่มีขั้นตอนในการศึกษาที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ ตามขั้นตอนที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (อรพรรณ ลือบุญวัชชัย, 2549)

1. ขั้นเริ่มต้นและสร้างสัมพันธภาพขั้นตอนนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการปรึกษาที่มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษาให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจครอบครัว ผู้ให้การปรึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ การประเมินครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างความไว้วางใจ ค้นหาเอกลักษณ์ ความผูกพันในครอบครัว เป้าหมายของครอบครัว และนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป

2. การสำรวจปัญหา เป็นขั้นตอนที่เกิดความไว้วางใจและผู้รับการปรึกษาพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง เล่าถึงปัญหา ความคับข้องใจ ความคาดหวัง ความต้องการ และอะไรคือปัญหา ที่สำคัญที่ครอบครัวกำลังเผชิญ เรียนรู้ที่จะกำหนดเป้าหมายในการจัดการแก้ไขปัญหา โดยผู้ให้การปรึกษาจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศและวิธีการที่จะทำให้ครอบครัวได้มีโอกาสในการเล่าระบายปัญหา ความรู้สึก ความต้องการด้วยทักษะเทคนิคการปรึกษาและทำทักของ ผู้ให้การปรึกษา

3. ขั้นทำความเข้าใจปัญหา เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้การปรึกษาใช้ทักษะและเทคนิค เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความเข้าใจและตระหนักรู้ตนเอง กำหนดเป้าหมาย เช่น การพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว การลดความขัดแย้ง การพัฒนาบทบาทหน้าที่สมาชิกครอบครัว การเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และเรื่องลำดับความสำคัญของปัญหาที่ประเมินได้ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปัญหา

4. การดำเนินการแก้ไขปัญหาในระยะนี้ผู้ให้การปรึกษาใช้ทักษะและเทคนิคที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาของครอบครัวโดยยึดแนวคิด ทฤษฎีการปรึกษาที่ผู้ให้การปรึกษา

เลือกใช้ให้เหมาะกับสภาพปัญหาของครอบครัว โดยผู้ให้การศึกษาจะต้องระลึกไว้เสมอว่า ครอบครัวมีความแตกต่างกัน จึงมีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนในการพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหาค่าได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายพร้อมทางออกที่มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ

5. **ขั้นยุติการศึกษา** เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการให้การศึกษาเมื่อผู้รับการศึกษา มีความเข้าใจและกระจ่างในปัญหา และสามารถนำวิธีการที่เกิดจากการศึกษาไปใช้ในครอบครัวต่อไปได้ โดยผู้ให้การศึกษาจะดำเนินการ การสรุปความ การนัดหมายครั้งต่อไปและการประเมินผล

นอกเหนือจากการใช้รูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอน แนวคิด ทฤษฎีการศึกษาครอบครัวแบบเดิมแล้ว นักครอบครัวบำบัดยังได้มีการพัฒนาทฤษฎีในรูปแบบบูรณาการ เพื่อให้การศึกษาคครอบคลุมปัญหาผู้รับบริการมากขึ้น และมีการใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

แนวคิดการบูรณาการการศึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

การศึกษาเชิงบูรณาการ แนวโน้มของแวดวงด้านจิตวิทยาการศึกษาสมัยใหม่ ได้มุ่งไปสู่การผสมผสานทางทฤษฎีและเทคนิคด้านการให้ศึกษามากขึ้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบัน นักจิตวิทยาการศึกษา นักจิตวิทยาคลินิก และนักจิตบำบัดส่วนใหญ่มองตนเองว่าเป็นนักจิตวิทยาการศึกษาหรือนักจิตบำบัดแบบผสมผสาน และเลือกใช้การศึกษาและการทำจิตบำบัดแบบผสมผสานเป็นวิธีการหลักในการช่วยเหลือผู้รับบริการ (Consoli & Jester, 2005, Hollanders, 1999; Norcross & Goldfried, 2005 อ้างถึงใน นันทิชาติ สันต์สกุลพงศ์, 2557) ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีการศึกษาส่วนใหญ่ นั้น ยังไม่ครอบคลุมการมองธรรมชาติของมนุษย์ ที่ประกอบด้วย ความคิด อารมณ์และพฤติกรรม และยังไม่มิตฤษฎีใดที่ถูกพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่าสามารถประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือบุคคลทุกคนได้ดีกว่าทฤษฎีอื่น จึงมีการให้ความหมายของการศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการที่ต่างจากการศึกษาครอบครัวที่กล่าวมา คือ

การให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ (Integrative family counseling) หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือครอบครัวโดยบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคของการให้การศึกษาครอบครัวจากทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไปในทางที่สร้างสรรค์ อีกทั้งยังช่วยให้ครอบครัวได้พัฒนาตามระยะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในครอบครัว (Olsen, 2008, p. 53)

การบูรณาการทฤษฎีการศึกษาเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาการศึกษาให้ความสำคัญเพื่ออธิบาย ทำนายและบำบัดช่วยเหลือบุคคลให้มีความครอบคลุมธรรมชาติของมนุษย์ แต่ในทำนองเดียวกัน แนวคิดการศึกษาเชิงบูรณาการถึงแม้จะมีข้อดี คือ การตอบสนองต่อปัญหาของผู้รับบริการ ช่วยลดข้อจำกัดที่เกิดจากการใช้ทฤษฎีเดียว ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้รับบริการ แต่ขณะเดียวกัน

ผู้ให้การปรึกษาจะพัฒนาได้ดีขึ้นนั้น ต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพของผู้ให้การปรึกษาและผลลัพธ์ที่ผู้ให้การปรึกษาคาดหวังให้เกิดขึ้นจากการปรึกษา

รูปแบบการบูรณาการการปรึกษา

รูปแบบการให้การปรึกษารอบครัว หมายถึง แบบแผนการดำเนินการให้การปรึกษารอบครัวที่ทำให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นเหตุเป็นผลสามารถประเมินผลได้ ซึ่งแนวคิดการบูรณาการแบ่งเป็น 4 แนวคิด คือ

1. การบูรณาการทฤษฎี (Theoretical integration) เป็นการนำทฤษฎีตั้งแต่ 2 ทฤษฎี โดยนำความเชื่อหลักและมุมมองธรรมชาติของมนุษย์ของทั้งสองทฤษฎีมาบูรณาการจนเกิดเป็นทฤษฎีใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนำสองทฤษฎีมารวมกันจะสามารถช่วยให้การปรึกษามีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้ทฤษฎีเดียว แต่ปัญหาที่พบในการบูรณาการทฤษฎีนั้นเป็นเรื่องยากในการที่จะบูรณาการทฤษฎีบางทฤษฎีเข้าด้วยกัน เช่น การบูรณาการทฤษฎีจิตบำบัดและทฤษฎีพฤติกรรมบำบัด เพราะความแตกต่างระหว่างปรัชญาในแต่ละทฤษฎี มีปรัชญาแนวความคิดและการตั้งสมมติฐานที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น วิถีจิตบำบัดแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ของเราเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิด และผลกระทบที่เกิดขึ้นจะคิดตัวและนำไปสู่ปัญหาทางด้านจิตใจของบุคคล แต่ในทางตรงข้ามทฤษฎีพฤติกรรมกลับมองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่สามารถนำไปพัฒนาและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถบูรณาการปรัชญาได้ในทุกทฤษฎี

2. การบูรณาการเทคนิค (Technical integration) หรือ Eclecticism เป็นการนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่พิจารณาแล้วว่าสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา โดยการเลือกเทคนิคที่ดีที่สุดของการบำบัดมาใช้เป็นกลุ่มทฤษฎีสำหรับการแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้บำบัดต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ในสิ่งที่ได้ทำงานในอดีตที่ผ่านมา หรือการเลือกโดยการศึกษาผ่านทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เหมาะสมสำหรับผู้รับบริการ การนำเทคนิคที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างมารวมกันไว้สำหรับการบูรณาการแบบนี้ยังไม่มีการศึกษาถึงรูปแบบกลุ่มทฤษฎีที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างแต่จะมุ่งเน้นคุณภาพชีวิตของผู้รับบริการเป็นสิ่งสำคัญ

3. การบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค (Assimilative integration) เป็นการบูรณาการที่มีทฤษฎีหลักและนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันโดยพิจารณาปรัชญาของทฤษฎีหลักการและวัตถุประสงค์ของการให้การปรึกษาเป็นสำคัญ นักบำบัดจะใช้กลยุทธ์การบำบัดโดยการนำเทคนิคจากทฤษฎีอื่นมาใช้ในการบำบัด เพื่อใช้ตอบสนองปัญหาของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของปัญหาที่แตกต่างกัน การนำวิธีอื่นมาใช้สามารถทำให้ผู้บำบัดเข้าถึงปัญหาและเกิดการสิ้นไหลในการบำบัด ด้วยคำกล่าวที่ว่าไม่มีทฤษฎีใดที่จะเหมาะสมและสมบูรณ์แบบครอบคลุมปัญหา

ผู้รับบริการ ดังนั้น การบูรณาการส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรึกษา ก่อให้เกิดประโยชน์ และส่งผลดีต่อผู้รับการศึกษา

4. ปัจจัยการบำบัดร่วม (Common factors) เป็นการพิจารณาจากคุณลักษณะร่วมหรือปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้รับการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหลังจากได้รับการปรึกษา การจะเป็นผู้สำรวจและประเมินผู้รับบริการก่อน ก่อนที่จะกำหนดแบบแผนรูปแบบการบำบัด ได้แก่ ปัจจัยในตัวผู้รับการศึกษา และปัจจัยภายนอกช่วงโหมงการบำบัดสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรึกษา ร้อยละ 30 ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้การศึกษาและผู้รับการศึกษาสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรึกษา ร้อยละ 30 ความหวังต่อผลการปรึกษาของผู้รับการศึกษา โดยถ้าผู้รับการศึกษาหวังว่าจะเกิดผลในทางที่ดีขึ้นจากการได้รับการปรึกษาสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรึกษา ร้อยละ 15 ทฤษฎีและเทคนิคที่นักจิตวิทยาการศึกษาเลือกใช้ สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรึกษา ร้อยละ 15

กระบวนการของการให้การศึกษาแบบบูรณาการให้ความสำคัญกับกระบวนการในการสำรวจประสบการณ์ มีมุมมองของปัญหาตามความเป็นจริง โดยผู้ให้การศึกษามีบทบาทหลักคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษาในทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อทำการออกแบบวิธีการบำบัดที่เหมาะสมกับผู้รับบริการ โดยการนำแนวคิดหลักการและเทคนิคเฉพาะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหามาบูรณาการให้บริการการศึกษา แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ 1) การบูรณาการการบำบัดแบบมนุษยนิยม 2) การบูรณาการการบำบัดแบบจิตวิเคราะห์ และ 3) การบูรณาการความคิดพฤติกรรมบำบัด โดยแต่ละวิธีมีคำอธิบายและความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ที่แตกต่างกัน แต่สิ่งสำคัญคือ ปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเกิดจากความคิดและอารมณ์ ซึ่งการบูรณาการสามารถส่งเสริมปัจจัยเหล่านี้กับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เพิ่มประสิทธิภาพของการปรึกษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

สรุป การใช้รูปแบบการศึกษาแบบบูรณาการ กระบวนการบูรณาการเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นส่วนกำหนดวิธีการบูรณาการให้ได้รูปแบบการให้การศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาของผู้รับบริการ เพื่อให้ครอบคลุมภาวะสมมูลต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการให้การศึกษาเชิงบูรณาการแบบบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค (Assimilative integration) ซึ่งเป็นการบูรณาการที่มีทฤษฎีหลักและนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ร่วมกัน โดยพิจารณาปรัชญาของทฤษฎีหลักและวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศให้เกิดความสมบูรณ์ เอื้ออำนวยความสะดวก และสร้างความมั่นใจในทุกความเป็นอยู่ การทำหน้าที่และมีปฏิริยาการแสดงออกที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง จิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และการพิทักษ์สิทธิของผู้รับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ

ซึ่งในกระบวนการปรึกษาผู้ให้การปรึกษามุ่งสร้างความไว้วางใจ มั่นใจ สำรวจตนเอง และระบุถึงความชัดเจนว่าอะไรคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในชีวิต และก่อให้เกิดความกังวลในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการแบบบูรณาการช่วยให้ผู้รับการศึกษาเผชิญกับแต่ละช่วงเวลาอย่างเปิดเผยตระหนักถึงสิ่งที่จะก่อให้เกิดรูปแบบของพฤติกรรมก่อน สวมมุมมองใหม่ และเปิดโอกาสการเรียนรู้ รวมถึงการมีเสรีภาพทางด้านจิตใจของผู้รับการศึกษา การบูรณาการยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้รับการศึกษาในการตั้งเป้าหมายและการฝึกพฤติกรรมใหม่ที่ลดข้อจำกัดทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ทำให้บุคคลสามารถค้นพบความพึงพอใจในชีวิตมากขึ้น ดังนั้นในการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการบูรณาการแบบครอบครัว การทำหน้าที่ การแสดงออก ปฏิสัมพันธ์ที่ต้องมีการนำปัญหาต่าง ๆ ออกมาเพื่อร่วมแก้ปัญหาโดยมุ่งเน้นที่ปัญหาไม่เน้นที่บุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐาน

แนวคิดทฤษฎีที่เป็นฐานของการบูรณาการ

การมีบุตรข้ามเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น โดยที่ครอบครัวไม่มีโอกาสในการเตรียมตัวสำหรับการยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วจึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้พ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศยอมรับและทำหน้าที่ของความเป็นพ่อแม่อย่างสมบูรณ์ ความยุ่งยากซับซ้อนที่เกิดขึ้นกับบุตรทั้งพัฒนาการตามวัย และความปรารถนาทางเพศที่ไม่ตรงตามเพศกำเนิด พ่อแม่ไม่สามารถยอมรับต่อการแสดงออกของบุตร ย่อมเกิดความเครียด ความอับอาย ความเบื่อหน่าย ท้อแท้ ส่งผลต่อการทำหน้าที่และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของบุตร รวมถึงการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวเกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่และบุตร การทำการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเกิดขึ้น เพราะทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวมีเป้าหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงครอบครัวให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งช่วยเหลือให้มีการปรับตัว เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ปรับขอบเขตระหว่างระบบย่อยให้มีความชัดเจนและมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น (เพ็ญภา กุลนภาดล, 2559) ช่วยให้ผู้สมาชิกครอบครัวมีความผูกพันในระดับที่เหมาะสม เรียนรู้บทบาท หน้าที่ของตนเอง ขจัดปัญหาความขัดแย้งหรือความเครียดที่เกิดขึ้นในครอบครัว และเอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวให้เหมาะสมมากขึ้น (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2545)

ความเป็นมาของทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว

ซาลวาดอร์ มินูชิน (Salvador Minuchin, 1989 อ้างถึงใน เพ็ญภา กุลนภาดล, 2559) ได้คิดค้นกระบวนการในการให้ความช่วยเหลือวัยรุ่นและครอบครัวที่เป็นรูปธรรม มุ่งเน้นการกระทำและการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบริบทในการปรับโครงสร้าง

ครอบครัวใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทของสมาชิก การให้การปรึกษาคครอบครัวของกลุ่มเน้นโครงสร้างของครอบครัว มุ่งเน้นการมองครอบครัวเป็นระบบในแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในระบบย่อยต่าง ๆ ได้แก่ ระบบย่อยสามี-ภรรยา ระบบย่อยพ่อแม่ ระบบย่อยพี่น้อง ระบบย่อยพ่อบุตร ระบบย่อยแม่บุตร ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการศึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ สามารถช่วยให้ครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการทำหน้าที่ครอบครัวให้สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนาสมาชิกครอบครัว ผู้วิจัยจึงเลือกทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐานของการพัฒนา

ความเชื่อของทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว

มนุษย์แต่ละบุคคลได้รับผลกระทบจากโครงสร้างภายในครอบครัวที่หลอมบุคลิกภาพแต่ละบุคคล (Goldenberg & Goldenberg, 2013) การแสดงออกทางเพศแม้จะไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริง แต่ส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ปรากฏ เกิดจากการหล่อหลอมและการเลี้ยงดูจากครอบครัวและอิทธิพลจากบริบทครอบครัวตั้งแต่เด็ก จึงกล่าวได้ว่าการให้การปรึกษาคครอบครัวเชิงโครงสร้างเป็นการมุ่งเน้นที่ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เป็นบริบทมากกว่ามุ่งมองปัญหาไปที่ตัวบุคคล โดยข้อดีของทฤษฎีนี้คือ การมุ่งเน้นการให้ความสำคัญที่ปัจจุบันและอนาคตผ่านการให้ความช่วยเหลือ ณ ที่นี้และเดี๋ยวนี้ และยังมองว่ามนุษย์ยังเป็นส่วนหนึ่งที่ถูกหล่อหลอมจากระบบครอบครัวและสังคม และต้องได้รับการมองอย่างเป็นองค์รวมภายใต้บริบทครอบครัวและสังคม โดยมีข้อสันนิษฐานที่ว่าอาการต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลจะได้รับความเข้าใจที่ดีที่สุดจากบริบทรูปแบบต่าง ๆ ของครอบครัวในการติดต่อสื่อสาร และอาการต่าง ๆ ที่เกิดกับครอบครัวจะบรรเทาลงเมื่อครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง โดยผู้ให้การปรึกษาเชิงโครงสร้างให้เหตุผลว่า เมื่อโครงสร้างของครอบครัวได้รับการเปลี่ยนแปลง จุดยืนของสมาชิกในครอบครัวก็จะเปลี่ยนแปลงด้วย (ผกามาศ นันทจิราวัฒน์, 2554) ดังนั้น การเลือกทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐานจึงสอดคล้องกับบริบทของครอบครัวที่พ่อแม่มีบุตรข้ามเพศ นอกจากทฤษฎีแล้วผู้ทำหน้าที่ให้การปรึกษายังต้องมีความเข้าใจทั้งทฤษฎีและบทบาทในการทำหน้าที่เพื่อให้การปรึกษามีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย

บทบาทหน้าที่ของผู้ให้การปรึกษาในทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว

เป็นแนวการบำบัดที่ผู้บำบัดเป็นผู้ชี้แนวทางในการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ผู้ให้การปรึกษาตามทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสังเกตและผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่คล้ายผู้กำกับการแสดงที่ต้องมีความคล่องแคล่วว่องไว สามารถปรับเปลี่ยนและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมกับครอบครัวในโอกาสที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัว บทบาทของผู้ให้การปรึกษาเปลี่ยนไปตามบทบาทที่เกิดขึ้นในช่วงของการปรึกษา ในระยะแรกอาจเป็นผู้นำ ระยะต่อมาอาจเป็นผู้สังเกตการณ์และ

อาจกลับเป็นผู้กำกับการแสดงอีกครั้งเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างครอบครัวให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม (Goldenberg & Goldenberg, 2013) ซึ่งครอบครัวที่พ่อแม่ต้องทำหน้าที่ในการดูแลบุตรข้ามเพศที่เกิดจากการไม่ยอมรับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ จึงเป็นความท้าทายต่อบทบาทผู้ให้การรักษาตามทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวที่ต้องมีการเข้าแทรกแซง มีส่วนร่วมกำกับการแสดงบทบาทของพ่อแม่เพื่อพัฒนาการยอมรับและสร้างขอบเขตอย่างเหมาะสมให้เกิดการสื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพจากการปรับเปลี่ยนมุมมองของครอบครัวใหม่ให้มีความหวังยอมรับความจริง เพื่อการทำหน้าที่และโครงสร้างที่สมดุล

เทคนิคการให้การรักษาครอบครัวทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (เพ็ญนภา กุลนภาดล, 2559)

1. การสังเกตและการตั้งคำถามการให้การรักษาครอบครัวตามทฤษฎีโครงสร้างผู้ให้การรักษาครอบครัวใช้วิธีเชิงโครงสร้าง และตั้งคำถามเพื่อเป็นข้อสังเกตกับตัวเอง ดังนี้ ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของสมาชิกแต่ละคนเป็นอย่างไร กำลังเกิดอะไรขึ้นกับครอบครัว ทั้งครอบครัว ใครมีอำนาจเหนือใคร ความสัมพันธ์เป็นอย่างไร สภาพการณ์ใหม่ (Context) อะไรที่เหมาะสมที่สุดกับสมาชิกครอบครัว

2. การทำแผนที่ครอบครัว (Family mapping) เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ทำให้ผู้ให้การรักษาทราบเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว เพื่อประกอบการพิจารณาว่าระบบย่อยใดในครอบครัวที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในปัจจุบัน นอกจากนี้การทำแผนที่ครอบครัวเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาวิถีทางที่จะเข้าถึงครอบครัว ช่วยให้ผู้ให้การรักษาเข้าถึงครอบครัว ได้ดียิ่งขึ้น

3. การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) เป็นการสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัวในลักษณะที่ทำให้ครอบครัวทราบว่าผู้ให้การรักษาเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ความเจ็บปวด การสูญเสีย ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว การเข้าร่วมถือเป็นเทคนิคที่สำคัญที่สุดในการนำไปสู่การจัดโครงสร้างใหม่ (Restructuring) ของครอบครัว การที่จะใช้เทคนิคการเข้าร่วมได้ดี ผู้ให้การรักษาต้องยอมรับ และเข้าใจรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว และจะต้องสามารถเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัวทั้งระบบได้ โดยครอบครัวเกิดความไว้วางใจ และยอมให้ผู้ให้การรักษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ประกอบด้วย วิธีการ 3 วิธีการ คือ

3.1 การติดตามร่องรอย (Tracking) เป็นวิธีการที่ผู้ให้การรักษารับฟังปัญหาและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ครอบครัวเล่าให้ฟังจากการสื่อสารของสมาชิกครอบครัวโดยไม่มีการตัดสิน ถูกหรือผิด แต่เพื่อรวบรวมและสำรวจปัญหาของครอบครัว ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้เทคนิคการตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อตามรอย ตลอดจนการสะท้อนความรู้สึก การทวนคำ และการให้ข้อมูล

ย้อนกลับกับครอบครัวว่า เท่าที่ได้ฟังและสังเกตเห็นอะไร เพื่อทราบแก่นของชีวิตครอบครัว ผู้ให้การปรึกษาเลียนแบบวิธีการ (Mimesis) เป็นวิธีการที่ผู้ให้คำปรึกษาเข้าร่วมกับครอบครัว โดยการเลียนแบบกิริยาท่าทาง น้ำเสียง จังหวะการพูดของสมาชิก อารมณ์ต่าง ๆ หรือเนื้อหาสาระของการสนทนาโดยผู้บำบัดต้องแสดงออกด้วยความจริงใจ ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 การให้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) เป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้การปรึกษาเข้าใจเนื้อหาและความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคนและให้การสนับสนุนความสามารถ และข้อดีของสมาชิกยืนยันศักยภาพที่สมาชิกแต่ละคนควรดำรงไว้เพื่อความผาสุกของครอบครัว

3.3 การเอื้ออำนวย (Accommodating) โดยผู้ให้การปรึกษานำเสนอการเข้าร่วมรับฟัง ปัญหาครอบครัวโดยเปิดโอกาสให้แสดงความรู้สึก และผู้ให้การปรึกษาจะใช้วิธีการสะท้อน ความรู้สึกให้กำลังใจ สนับสนุน ชมเชยไปยังสมาชิกเพื่อการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น

4. การมองมุมใหม่ (Reframing) คือ การให้ครอบครัวมองสมาชิกคนใดคนหนึ่งหรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพที่แตกต่างจากเดิม การที่ครอบครัวจะมองสมาชิกหรือมองภาพปัญหาอย่างไร นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง การมองภาพใหม่เป็นการช่วยให้ครอบครัวมองปัญหาในมุมใหม่ ช่วยให้ครอบครัวหันหน้าเข้าหากัน เพื่อร่วมแก้ปัญหา ช่วยลดการต่อต้านของครอบครัว และเพิ่มสัมพันธภาพในครอบครัว

5. การแสดงบทบาท (Enactment) หมายถึง การที่ครอบครัวนำสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในครอบครัว มาแสดงให้เห็นในชั่วโมงของการให้การปรึกษา เพื่อให้ผู้ให้คำปรึกษา ได้มองเห็นเหตุการณ์นั้น ในสภาพที่คล้ายกับที่เกิดขึ้นที่บ้านจริง ๆ โดยผู้ให้คำปรึกษาสังเกต พฤติกรรม คำพูด ท่าทาง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบ ข้อโต้แย้ง และกฎเกณฑ์ของครอบครัว ขณะเดียวกันผู้รับการปรึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกของตนเอง ได้สัมผัสความรู้สึกตนเอง รวมถึงอารมณ์ในขณะนั้น และเกิดการตระหนักรู้ที่จะควบคุมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้ครอบครัวได้เรียนรู้ถึงเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและ แนวทางในการแก้ไขในขณะที่ผู้ให้คำปรึกษาก็แสดงถึงความเข้าใจความรู้สึกและทำให้ครอบครัว เกิดความเชื่อมั่นกล้าเสี่ยงที่จะทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน

6. การสร้างขอบเขต (Boundary) เป็นสิ่งสำคัญในทฤษฎีนี้ เนื่องจากขอบเขตเป็นการสร้างเส้นแบ่งกันอาณาเขตที่มองไม่เห็น ทำหน้าที่แบ่งแยกบุคคลในครอบครัวหรือระบบย่อย ๆ ทางด้านจิตใจ เพื่อให้ครอบครัวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพันที่มากเกินไปหรือความห่างเหิน ครอบครัวจำเป็นต้องมีการปรับลักษณะขอบเขต ให้คงไว้ซึ่งขอบเขตและความผูกพันที่เหมาะสม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยครอบครัวให้เปลี่ยนขอบเขต และกฎเกณฑ์ใหม่ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของครอบครัว

สรุป ในการให้การปรึกษาโดยมีทฤษฎีเป็นฐานซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิคต่าง ๆ มาพัฒนาโปรแกรมการปรึกษาแต่เพื่อให้เกิดความครอบคลุมต่อปัญหาของผู้รับการปรึกษา จึงได้นำเทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาและทฤษฎีอื่น ๆ มาบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของผู้รับการปรึกษา

เทคนิคการให้การปรึกษาแบบบูรณาการ

การให้การปรึกษารอบครัวเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ถึงแม้จะมีการเลือกใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและมุมมองใหม่ แต่การใช้เทคนิคจากทฤษฎีเดียวยังไม่สามารถแก้ปัญหาในครอบครัวที่พ่อแม่มีบุตรข้ามเพศ และอยู่ในภาวะการไม่ยอมรับได้ ดังนั้นเพื่อให้ปัญหาที่เกิดจากการไม่ยอมรับที่มีอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข จึงได้มีการนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ ประกอบด้วย เทคนิคจากทฤษฎีแบบเน้นทางออกระยะสั้น ทฤษฎีครอบครัวเชิงกลยุทธ์ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีพลวัตจิต ทฤษฎีการเล่าเรื่อง ทฤษฎีการปรึกษารอบครัวเชิงประสบการณ์นิยม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้คือ

1. เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาเน้นทางออกระยะสั้น ได้แก่

1.1 การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change discourse) ได้แก่ เทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) เทคนิคนี้ผู้ให้การปรึกษาจะระบุและทำให้ผู้รับการปรึกษามั่นใจในความแข็งแกร่ง รวมทั้งความสามารถของตนในการแก้ปัญหา โดยเกี่ยวข้องกับวิธีการในการแก้ปัญหาและการเสริมแรงของผู้รับการปรึกษา

เทคนิคการเปลี่ยนบริบทการสนทนา (Context-changing talk) เป็นวิธีที่ผู้ให้การปรึกษาช่วยให้ผู้รับการปรึกษาให้ความหมายของปัญหาที่ประสบแตกต่างไปจากเดิม ด้วยการใช้คำถามสำรวจกรอบแนวคิดของผู้รับการปรึกษาให้สำรวจบริบทรอบตัวเนื่องจากกรอบความคิดเป็นสิ่งที่ชี้้นำให้ผู้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ

1.2 การสนทนาเกี่ยวกับทางออก (Solution discourse) ได้แก่ เทคนิคการใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) คำถามปาฏิหาริย์เป็นกุญแจสำคัญของวิธีการปรึกษาของแนวคิดทฤษฎีนี้ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อระบุทางออกที่ปรากฏขึ้น และช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงของเป้าหมายที่ผู้รับการปรึกษาปรารถนา คำถามปาฏิหาริย์จะช่วยให้ผู้รับการปรึกษาอธิบายอย่างชัดเจนว่า ชีวิตของผู้รับการปรึกษาจะเป็นอย่างไรเมื่อปัญหาได้รับการแก้ไข หรือมีการจัดการกับปัญหาได้ดีขึ้น หลังจากการใช้คำถามนี้แล้วผู้ให้การปรึกษาจะให้ผู้รับการปรึกษาอธิบายว่าแตกต่างไปจากเดิมอย่างไรเมื่อปาฏิหาริย์เกิดขึ้น อะไรที่ผู้รับการปรึกษาเห็น รู้สึกหรือได้ยินที่แตกต่างไปจากเดิม และผู้อื่นรอบตัวมีการกระทำที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผู้ให้การปรึกษาพูดว่า “ให้คุณลองจินตนาการว่า วันนี้คุณออกจากสถานที่นี้ไป และคุณมีความมั่นใจและความปลอดภัยมากขึ้น คุณจะทำอะไรที่แตกต่างออกไปจากเดิม” กระบวนการนี้สะท้อนให้เห็นถึงการตั้งสมมติฐานในการพิจารณาทางออก

เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพแบบร่วมมือ (Formation of a collaborative relationship) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีส่งผลดีต่อการทำงานระหว่างผู้รับการศึกษาและผู้ให้การศึกษา เป็นการร่วมกันทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริมและชื่นชม

เทคนิคการใช้คำถามบอกระดับ (Scaling) คำถามลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้รับการศึกษาตั้งเป้าหมายของตนเองและการประเมินความก้าวหน้า รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของการกระทำได้นอกจากนั้นคำถามบอกระดับยังสามารถค้นหาแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเองของผู้รับการศึกษาและความมั่นใจของผู้รับการศึกษา เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตนเองได้เป็นอย่างดี ผู้ให้การศึกษาทฤษฎีเน้นทางออกจะใช้คำถามบอกระดับในการสำรวจการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของบุคคลในสิ่งที่ยากที่จะสังเกต เช่น การบอกความรู้สึก คำถามบอกระดับช่วยให้ผู้รับการศึกษาให้ความสนใจกับสิ่งที่บุคคลกำลังทำและวิธีที่บุคคลทำตามขั้นตอนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่บุคคลต้องการ เทคนิคนี้ช่วยให้ผู้ให้การศึกษาประเมินมุมมองของผู้รับการศึกษาแต่ละคน และเพื่อจูงใจให้อธิบายเป้าหมายของเขาอย่างละเอียด ผู้ให้การศึกษาก็จะทำให้ผู้รับการศึกษาเริ่มต้นกระทำการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตามที่คาดหวัง

1.3 การสนทนาเกี่ยวกับกลยุทธ์ (Strategie discourse) ได้แก่ เทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) คือ การที่ผู้ให้การศึกษารวบรวมประสบการณ์ คำนิยาม ทักษะ ความคิด ความรู้สึกของผู้รับการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เนื่องจากความมั่นใจและแรงจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ โดยการให้นึกถึงคุณลักษณะเหล่านั้น และเสริมแรงเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ใหม่

เทคนิคการทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) เป็นเทคนิคที่ประเมินว่าผู้รับการศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างไร และผู้ให้การศึกษาและผู้รับการศึกษาประเมินว่าการกระทำใดเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อการให้การศึกษ

1.4 เทคนิคการมอบงานในครั้งแรก (Formula first session task: FFST) เป็นรูปแบบของการบ้านที่ผู้ให้การศึกษามอบให้ผู้รับการศึกษาทำในการพบกันครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยผู้ให้การศึกษามอบให้ผู้รับการศึกษาว่า “ระหว่างครั้งนี้กับครั้งต่อไปที่พบกัน ผู้ให้การศึกษาก็จะให้ผู้รับการศึกษาสังเกตว่า อะไรเกิดขึ้นกับคุณบ้าง ครั้งที่ 2 ผู้รับการศึกษาจะถูกถามสิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่คุณต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เดอร์ ซาเซอร์ (De Shazer, 1985) กล่าวว่า วิธีการนี้จะช่วยให้ความหวังเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น ผู้รับการศึกษาโดยทั่วไปให้ความร่วมมือในหลักเกณฑ์งานครั้งแรก (FFST) และรายงานการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงตั้งแต่ครั้งแรกของการปรึกษา งานนี้จะใช้หลังจากที่ผู้รับการศึกษาได้แสดงความวิตกกังวล

มุมมองและเรื่องราว เทคนิคนี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้รับการปรึกษาที่จะเข้าใจความรู้สึกก่อนที่จะเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง มีการสรุป ชื่นชมในความก้าวหน้าของกระบวนการ ซึ่งโดยมากจะมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนแน่นอนก่อนที่จะยุติการปรึกษา

1.5 เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ผู้ให้การปรึกษาทฤษฎีเน้นทางออก โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ในการเขียนสรุปในแต่ละครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้กับผู้รับการปรึกษาได้รับรู้ โดยมีผู้ให้การปรึกษากำหนดข้อเสนอแนะที่จะให้กับผู้รับการปรึกษาด้วยการเขียนสรุปเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ คำชมเชย (Compliment) การเชื่อมต่อ (Bridge) และการแนะนำงาน (Suggesting tasks)

เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม

เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม คือ การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การใช้คำพูด ทักษะการแสดงออกด้วยการกระทำ ด้วยบทบาทสมมติ การใช้แม่แบบการซ่อมบทบาท เทคนิคการปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) การฝึกหยุดการคิด เช่น การให้ล้มดาจินตนาการ การตั้งนาฬิกาหรือสัญญาณเตือน โดยคิดถึงเรื่องที่ทำให้เกิดความทุกข์ และเมื่อสัญญาณเตือนดังขึ้นให้บอกตัวเองดัง ๆ ว่าหยุดคิดและปล่อยจิตใจว่าง โดยการตั้งเป้าหมายและกำหนดเวลาให้กำหนดจิตว่าหากในช่วงเวลานั้นความทุกข์และความเครียดเข้ามาอีกให้ตะโกนว่าหยุด

เทคนิคการใช้เหตุผลโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational thoughts) เพื่อให้สมาชิกครอบครัวโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล เพื่อพัฒนาความคิดที่มีเหตุผล

เทคนิคการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) การทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) เป็นการทำสัญญาทางพฤติกรรมระหว่างบุคคล เช่น พ่อกับบุตร แม่กับบุตร หรือพ่อกับแม่ กล่าวคือ คนใดคนหนึ่งตกลงที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้ ขณะที่อีกคนหนึ่งยินดีที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้เช่นกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นลักษณะของการตกลงด้วยวาจาและเป็นข้อตกลงที่จะต้องเป็นที่ยินยอม และพอใจของทั้งสองฝ่าย

เทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวเชิงกลยุทธ์

เทคนิคการชี้แนะ (The use of directive) การชี้แนะ เป็นการสอนอย่างหนึ่งเพื่อให้ครอบครัวปฏิบัติต่างไปจากเดิม อาจจะกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสามารถทำได้โดยการเขียน การแสดงท่าทาง การปรับระดับเสียง การใช้ภาษาพูด การมอบหมายงานให้ทำ การเสนอแนะ การฝึก การสอน รวมทั้งการแนะนำสิ่งต่าง ๆ

เทคนิคจากทฤษฎีการเล่าเรื่อง

เทคนิคการสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalizing conversation) โดยเป็นเทคนิคที่มีแนวคิดพื้นฐานที่มองว่า “ปัญหาคือปัญหา บุคคลไม่ใช่ปัญหา” การสนทนาเพื่อเน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอกมีแนวคิดสำคัญที่ว่า เหตุการณ์ที่ผู้ให้การศึกษาควรพูดถึงควรเป็นเหตุการณ์ที่ให้ความสำคัญกับผู้รับการศึกษา ซึ่งแนวทางการตั้งคำถามเป็นการตั้งคำถามในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใกล้ตัวของผู้รับการศึกษากับนิยามความหมายของปัญหาและการตั้งคำถามเกี่ยวกับการกำหนดแผนที่ผลกระทบของปัญหาที่มีต่อผู้รับการศึกษา ได้แก่ การตั้งคำถามแนวพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใกล้ตัวของผู้รับการศึกษากับนิยามความหมายของปัญหา

เทคนิคจากทฤษฎีการศึกษารอบครัวแบบเน้นประสบการณ์นิยม

เทคนิคการปั้น (Sculpture) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวทราบถึงเหตุการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคนที่มีต่อกัน เมื่อปั้นเสร็จให้ผู้รับการศึกษาเล่าเกี่ยวกับรูปปั้น และผู้ให้การศึกษาจะแปลผลจากรูปที่ปั้น ระยะห่างระหว่างสมาชิก สีหน้า ท่าทาง สายตา และกิจกรรมที่แสดงออกซึ่งบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัว ความผูกพัน ความใกล้ชิด ความห่างเหิน

เทคนิคการใช้เส้นเชือก (Ropes) เป็นการนำเส้นเชือกมาแทนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เชือกแต่ละเส้นมีความยาว 5 เมตร จำนวนเส้นเชือกจะมีเท่ากับจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยเอาเชือกไว้ที่เอวของผู้รับการศึกษาและปลายเชือกที่เหลือไปผูกกับสมาชิกคนอื่นของครอบครัว

เทคนิคจากทฤษฎีการศึกษารอบครัวที่เน้นพลวัตจิต

เทคนิคการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) เป็นเทคนิคที่จะช่วยให้ทราบถึงสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้รับการศึกษาที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งความรู้สึกของผู้รับการศึกษาที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับการศึกษาและของสมาชิกแต่ละคนที่มีต่อกันและกัน โดยผู้ให้การศึกษาจะให้ผู้รับการศึกษา เติมประโยคในแบบทดสอบให้สมบูรณ์ จากนั้นผู้ให้การศึกษาจะนำคำตอบที่ได้ มาใช้เป็นข้อมูลที่จะช่วยนำร่องในการสนทนา เพื่อจะได้นำข้อมูลที่แฝงเร้นและลึกซึ้งซึ่งภายใต้คำตอบนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่กระจ่างชัดเจนนยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการให้การช่วยเหลือผู้รับการศึกษาและครอบครัวต่อไป

สรุป การปรึกษาครอบครัวครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาโครงสร้างครอบครัวเป็นฐานและนำเทคนิคต่าง ๆ จากทฤษฎีอื่น ๆ มาบูรณาการ ได้แก่ เทคนิคการให้การปรึกษาจากแนวทฤษฎีครอบครัวเชิงกลยุทธ์ เทคนิคการให้การปรึกษาครอบครัวตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เทคนิคการให้การปรึกษาแบบเน้นทางออก ระยะสั้น เทคนิคให้การปรึกษาจากทฤษฎีเล่าเรื่อง เทคนิคการให้การปรึกษตามแนวทฤษฎีพลวัตจิต เพื่อให้พ่อแม่เกิดการยอมรับและมีความหวังอย่างเหมาะสม บรรลุเป้าหมายที่สามารถเกิดขึ้นได้ เปิดรับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศ พัฒนาคูณลักษณะและทักษะความเป็นพ่อแม่ และนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับพ่อแม่มาเพื่อพัฒนาลูกและครอบครัวให้เกิดความสมดุลและใช้ชีวิตในบรรยากาศที่มีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาครอบครัวเชิงบูรณาการ

การให้การปรึกษาเชิงบูรณาการเป็นวิธีที่เริ่มมีการใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ในหลากหลายรูปแบบของปัญหาและหลากหลายกลุ่มวัย เช่น การใช้กับกลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ ที่ใช้ในการเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาและการแก้ปัญหา ดังเช่น งานวิจัยที่จะกล่าวต่อไป

ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547) ได้ศึกษาวิจัยโดยการบูรณาการทฤษฎีครอบครัวในการศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบิดามารดาในสังคมไทย ได้มีการบูรณาการทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวรวมทั้งสิ้น 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่เน้นระบบครอบครัว ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแนวมนุษยนิยม ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแนวแอดเลอร์เรียน ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวที่เน้นโครงสร้างครอบครัว และทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแนวโซลูชั่น โฟกัส ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมตามทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวบิดามารดามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุทธนา ภาระนันท์ (2550) ได้ทำการศึกษาและสร้างโมเดลการพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดาหรือมารดาและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) จำนวน 8 คน ที่มีคะแนนความเข้มแข็งครอบครัวตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา โดยการใช้การให้การปรึกษากลุ่มครอบครัว จำนวน 11 ครั้ง ซึ่งบูรณาการจากทฤษฎีและเทคนิคการให้การปรึกษาครอบครัว 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีเน้นโครงสร้างครอบครัว ทฤษฎีเน้นการรู้จักคิดและพฤติกรรม ทฤษฎีเน้นสร้างสรรค์นิยมทางสังคม ทฤษฎีการให้การปรึกษากลุ่มความเข้มแข็งของครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความเข้มแข็งของครอบครัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.27

ศกามาศ นันทจิรวัดณ์ (2554) ได้ใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวเชิงโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวเชิงการสื่อสาร

(Communication family therapy) ทฤษฎีการให้การปรึกษารอบครัวเชิงระบบ (Family systems therapy) ทฤษฎีการให้การปรึกษาโซลูชัน-โฟกัส (Solution focus family therapy) ทฤษฎีการให้การปรึกษารอบครัวที่เน้นพฤติกรรมและการรู้จัก (Behavioral and cognitive-behavioral family therapy) ทฤษฎีการให้การปรึกษารอบครัวที่เน้นประสบการณ์และมนุษยนิยม (Experiential and humanistic family therapy) ในการศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้การปรึกษารอบครัวโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ผลของโปรแกรมมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 0.50-1.50 แสดงว่าโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

Meyers (1998) ได้ทำการสร้างรูปแบบการให้การปรึกษารอบครัวเพื่อฝึกทักษะการเป็นพ่อแม่โดยการนำแนวคิดอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ (Ecological theory) บูรณาการกับเทคนิคแผนภูมิครอบครัวของการปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีระบบครอบครัว เทคนิคการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communication) ของการให้การปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีมุษยนิยม เทคนิคการฝึกทักษะแก้ไขปัญหา (Problem solving skills) และเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) ตามการให้การปรึกษารอบครัว ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และการรู้จัก ผลการศึกษพบว่า พ่อแม่ที่เข้ารับบริการการปรึกษามีความเข้าใจบทบาทการทำหน้าที่พ่อแม่เพิ่มขึ้น มีทักษะด้านการสื่อสารกับลูก และมีทักษะการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่และลูกดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้การดูแลครอบครัวกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ

จากการทบทวนวรรณกรรมนักวิจัยโครงการ Family acceptance project ได้กล่าวไว้ว่า แม้ว่าการสนับสนุนของครอบครัวจะมีความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของเยาวชนที่เป็น LGBT หรือกลุ่มหลากหลายทางเพศ แต่โปรแกรมและผู้ให้บริการส่วนใหญ่จะจัดให้มีบริการในลักษณะปัจเจกบุคคลที่เป็น LGBT มากกว่าการให้บริการสมาชิกครอบครัวและชุมชน (Mallon, 1999; Ryan & Futterman, 1997) ซึ่งในโครงการนี้นำเสนอว่าหน่วยงานสวัสดิการเด็กและเยาวชนจะพัฒนาการบริการที่ช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนครอบครัวที่มีเยาวชนเป็น LGBT ได้อย่างไร ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยปกป้องและสร้างความความปลอดภัยให้แก่เยาวชนโดยให้มีการจัดการกับพฤติกรรมเชิงลบหรือพฤติกรรมทำร้ายตนเอง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นของเยาวชนที่เป็น LGBT และครอบครัวที่มีลูก LGBT โดยการเพิ่มการสื่อสารและความเข้าใจในครอบครัว ฟันฟูและรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว สนับสนุนประสานงานกับครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบครัวสามารถทำหน้าที่พัฒนาศักยภาพบุตรต่อไปได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model: SEM) พัฒนาโดย Karl G. Joreskog เมื่อปี ค.ศ. 1960 เป็นโมเดลที่บูรณาการ โมเดลการวัดตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบและโมเดลโครงสร้างตามหลักการวิเคราะห์เส้นทางกับวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ตามหลักวิชาเศรษฐมิติ กล่าวได้ว่า การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเป็นสถิติวิเคราะห์ขั้นสูงที่ได้รับการพัฒนาใหม่ แต่ยังคงมีหลักการพื้นฐานทางสถิติแบบเดิม (Kuhnel, 2001 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555)

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโมเดลสมการโครงสร้าง

โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling หรือ SEM) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเนื่องจากเป็นวิธีการทางสถิติที่สามารถใช้ในการยืนยันโครงสร้างของทฤษฎีว่าสามารถนำไปใช้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้จริงและที่สำคัญการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเป็นวิธีการที่ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ได้จากการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กันได้ ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น (Barbara, 2012 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) การสร้างโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling: SEM) มีได้ทั้งเพื่อการทดสอบทฤษฎี (Theory testing) หรือเพื่อสร้างทฤษฎี (Theory building) และเป็นเทคนิคทางสถิติที่สามารถใช้ในการทดสอบ (Testing) และประมาณค่า (Estimate) ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal relationships) ซึ่งมีรายละเอียดในการใช้ ดังนี้คือ

1. โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling หรือ SEM) ในการทดสอบทฤษฎี (Theory testing) สร้างโมเดลด้วยวิธีการเชิงอนุมาน (Deductive) หรือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เริ่มต้นจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อกำหนดโมเดลสมมติฐานที่แสดงเป็น โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal model) ที่จะได้รับการทดสอบจากข้อมูลที่รวบรวมได้ว่ามีความสอดคล้อง (Fit) กันหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis)

2. โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling หรือ SEM) ในการสร้างทฤษฎี (Theory building) สร้างโมเดลด้วยวิธีการเชิงอุปมาน (Inductive) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) แล้วใช้ข้อมูลประมาณค่าของพารามิเตอร์อิสระ (Free parameters) ซึ่งบ่อยครั้งที่สมมติฐานเบื้องต้นอาจมีการปรับโมเดล ในกรณีเช่นนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) องค์ประกอบที่สำคัญของโมเดลสมการโครงสร้าง คือ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

(Causal relationship) ระหว่างตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน (หรือระหว่างตัวแปรแฝง) ซึ่งอาจเป็นแบบทางเดียว และแบบเส้นเชิงบวก (Recursive and linear additive) หรือแบบสองทางและแบบเส้นเชิงบวก (Non- recursive and linear additive) และ โมเดลการวัด (Measurement model) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้

นอกจากนั้นแล้วสถิติวิเคราะห์ SEM ยังมีศักยภาพสามารถวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพหุระดับ (Multi-levelcausal model) โมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบระยะยาว (Longitudinal factor analysis model) โมเดลกลุ่มพหุ (Multiple population model) โมเดลโค้งพัฒนาการแบบมีตัวแปรแฝง (Latent growth curve model) และ โมเดลอื่น ๆ อีกมาก (Joreskog and Sorbom, 1996 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) รวมทั้งสามารถวิเคราะห์โมเดล SEM ที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไม่เป็นแบบเส้นตรงได้อีกหลายโมเดล และสถิติวิเคราะห์ SEM เป็นสถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ในยุคสังคมความรู้ด้วยเหตุผลโดยสรุปดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555)

1. มีศักยภาพสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้กว้างขวาง เพราะมีหลักการวิเคราะห์ที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้เช่นเดียวกับสถิติวิเคราะห์ที่ง่ายที่สุด เช่น *t*-test ไปจนถึงสถิติขั้นสูงดังกล่าวแล้วข้างต้น
2. สามารถใช้สถิติวิเคราะห์เป็นภาพรวมได้ตามโมเดลการวิจัย และมีสถิติทดสอบความตรงของโมเดลการวิจัย
3. การผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติปกติสถิติวิเคราะห์ถ้าเป็นสถิติขั้นสูงจะยังมีข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติมากขึ้น แต่สถิติวิเคราะห์ SEM กลับมีข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติน้อยลง การที่สถิติวิเคราะห์ SEM นำทอมความคลาดเคลื่อนมาวิเคราะห์ด้วยทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลกรณีที่ทอมมีความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ตัวแปรในโมเดลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนในการวัดได้ หรือโมเดลการวิจัยมีตัวแปรแฝงได้ ตัวแปรทำนายอาจมีความสัมพันธ์กันได้โมเดลการวิเคราะห์ไม่จำเป็นต้องเป็นโมเดลอิทธิพลแบบบวกและมีอิทธิพลทางเดียว อาจเป็นโมเดลแบบคูณและมีอิทธิพลย้อนกลับได้ นอกจากนี้ยังสามารถวิเคราะห์กรณีตัวแปรหลายตัวในโมเดลการวิจัยที่มีระดับการวัดแบบนามบัญญัติหรือแบบเรียงอันดับได้ด้วย
4. ในการวิจัยเชิงทดลองเมื่อตัวแปรตามสร้างขึ้นตามโมเดลการวัดและตัวแปรตามอยู่ในรูปของตัวแปรแฝงการวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ SEM จะให้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องมากกว่าการวิเคราะห์ด้วย ANOVA, MANOVA แบบเดิม

สรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้างเป็นเทคนิคทางสถิติที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลหรือปัจจัยเชิงสาเหตุที่เป็นการศึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถ

เชื่อมโยงหลักการทางสถิติในการทดสอบการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างในคุณสมบัติของตัวแปรต่าง ๆ ก่อนทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่เกิดกับตัวแปรสังเกต ที่ทำการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้เทคนิคทางสถิติมาช่วยในการพัฒนางานวิจัยมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ในการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง จะต้องประกอบด้วย

1. องค์ประกอบที่สำคัญของโมเดลสมการโครงสร้าง

โมเดลสมการ โครงสร้างมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural equation model) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ระหว่างตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน (หรือระหว่างตัวแปรแฝง) ซึ่งอาจเป็นแบบทางเดียวและแบบเส้นเชิงบวก (Recursive and linear additive) หรือแบบสองทางและแบบเส้นเชิงบวก (Non-recursive and linear additive) โมเดลการวัด (Measurement model) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ การยืนยันหรือการทดสอบว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่นั้นมีสถิติวัดความสอดคล้อง ดังนี้ เช่น

1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ที่ไม่มีนัยสำคัญ คือ ค่า *P-value* สูงกว่า 0.05
2. ค่าสัดส่วนไค-สแควร์/ *df* มีค่าไม่ควรเกิน 2.00
3. ค่า Goodness of fit index: GFI, Adjusted goodness of fit index: AGFI, Comparative fit index: CFI มีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00
4. ค่า Standardized root mean squared residual: Standardized RMR, root mean square of error approximation: RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.05
5. ค่า Critical n: CN มีค่าเท่ากับ หรือมากกว่า 200 ของกลุ่มตัวอย่าง
6. ค่า Largest standardized residual มีค่า -2 ถึง 2

2. การกำหนดสมมติฐาน

สิ่งสำคัญที่ควรทราบก่อนทำการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง คือ โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural equation modeling: SEM) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบว่า โมเดลสมการ โครงสร้างที่สร้าง/ พัฒนาขึ้นตามหลักการทางทฤษฎี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ดังนั้น ควรตระหนักว่าการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างเป็นเพียงการยืนยัน ทฤษฎีกับข้อมูลที่เก็บมาได้ ส่วนโมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นจะมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่นำไปใช้ในการสร้าง/ พัฒนา ดังนั้นการกำหนดสมมติฐานทางการวิจัย

สำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างจึงเป็นดังนี้ “โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์” หรือสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้ (พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556)

แบบที่ 1

H_0 : โมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

H_1 : โมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

แบบที่ 2

H_0 : เมทริกซ์ $\Sigma =$ เมทริกซ์ S

H_1 : เมทริกซ์ $\Sigma \neq$ เมทริกซ์ S

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล ขั้นตอนที่สอง ระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล ขั้นตอนที่สาม ประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล ขั้นตอนที่สี่ ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล และขั้นตอนที่ห้า ปรับโมเดล โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

3.1 การกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล (Model specification)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดหรือเรียกได้ว่า “เป็นหัวใจ” ของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ต้องเชื่อมโยง ทฤษฎี งานวิจัย และสารสนเทศที่ต้องใช้ในการพัฒนาโมเดลก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยนักวิจัยต้องระบุโมเดลจำเพาะ (Particular model) ที่ใช้ในการยืนยัน หรือตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลที่อยู่ในรูปของเมทริกซ์ ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance matrix) ซึ่งการระบุโมเดลจำเพาะนั้น ผู้วิจัยต้องอธิบายเหตุผลที่ใช้ในการคัดเลือก หรือตัดตัวแปรสังเกตได้ออกจากโมเดลจำเพาะ ซึ่งนับเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Cooley, 1978 อ้างถึงใน พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556) และโมเดลที่พัฒนาขึ้นนี้จะ เป็นโมเดลที่เหมาะสมก็ต่อเมื่อการกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดลมีความสมเหตุสมผลและความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของโมเดลจำเพาะนั้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989; Schumacker & Lomax, 2004 อ้างถึงใน พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556)

3.2 การระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล

การระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Model identification) เป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงระหว่างโมเดลสมการโครงสร้างที่ผ่านการกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล (Model specification) โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลอย่างถี่ถ้วนกับโปรแกรมที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล จึงนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งเพราะถ้าการระบุค่าความเป็นไปได้

ได้ค่าเดียวไม่ถูกต้องจะทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามที่ต้องการ การระบุค่าความเป็นไปได้ ค่าเดียวของโมเดล คือ การระบุว่าโมเดลนั้นสามารถนำมาประมาณค่าพารามิเตอร์ได้เป็นค่าเดียวหรือไม่ (Tenko & Marcoulides, 2006 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556)

ถ้าจำนวนสมการที่คำนวณน้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าใน โมเดลและจะประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ค่าเดียวสำหรับพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่ละตัว (ค่าองศาอิสระเป็นบวก) เรียกโมเดลนั้นว่าโมเดลระบุเกินพอดี (Over-identified model) ถ้าจำนวนสมการที่คำนวณเท่ากับจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าใน โมเดลและจะประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ค่าเดียวสำหรับพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่ละตัว (ค่าองศาอิสระเป็นศูนย์) เรียกโมเดลนั้นว่า โมเดลระบุพอดี (Just-identified model) ซึ่งทั้ง โมเดลระบุเกินพอดี (Over-identified model) และ โมเดลระบุพอดี (Just-identified model) ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างได้ แต่ถ้าโมเดลระบุไม่พอดี (Under-identified model) มีจำนวนสมการที่คำนวณมากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าใน โมเดลและจะประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ค่าเดียวสำหรับพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่ละตัว จะไม่สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ เนื่องจากค่าองศาอิสระติดลบโดยการตรวจสอบค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลก่อนทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ว่าจะเป็น โมเดลระบุเกินพอดี (Over-identified model) โมเดลระบุพอดี (Just-identified model) หรือ โมเดลระบุไม่พอดี (Under-identified model) นั้นจะพิจารณาจากค่าองศาอิสระ (Degree of freedom)

3.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Model estimation)

เป็นขั้นตอนที่โปรแกรมลิขสิทธิ์ประมาณค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของโมเดลตามที่ระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล โดยสามารถเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ในการประมาณค่าได้ 6 วิธี ได้แก่ วิธี Instrumental variables (IV) วิธี Two-stage least squares (TS) วิธี Unweighted least squares (UL) วิธี Generalized least squares (GL) วิธี Generally weighted least squares (WL) และวิธี Maximum likelihood (ML) (Joreskog & Sorbom, 2012 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธี Maximum likelihood (ML) เท่านั้น เนื่องจากเป็นวิธีที่โปรแกรมลิขสิทธิ์กำหนดให้เป็นวิธีตั้งต้นของ โปรแกรม (Default) และเป็นวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลลิขสิทธิ์แพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น และแบบเรียงอันดับ โดยที่การแจกแจงของข้อมูลเป็นแบบปกติหรือไม่ปกติเพียงเล็กน้อย (Schumacker & Lomax, 2010)

วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบ Maximum likelihood (ML) เป็นการประมาณค่าพารามิเตอร์ที่สมมติว่า ข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้ก็นำมาศึกษาที่มีการแจกแจงเป็นแบบ Multivariate normality โดยเงื่อนไขสำคัญก็คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องเป็น

อิสระ การแจกแจงของข้อมูลต้องไม่เบ้ และไม่โด่งจนผิดปกติ (Schumacker & Lomax, 2010) นอกจากนี้ Rex กล่าวถึงข้อมูลที่บ่งชี้ว่าตัวแปรสังเกตได้ที่น่ามาศึกษานั้นจะมีความเบ้ผิดปกติ เมื่อค่า Skewness index (SI) มากกว่า 3 และข้อมูลมีความโด่งผิดปกติเมื่อค่า Kurtosis index (KI) มากกว่า 10 ฟังก์ชัน ความกลมกลืนด้วยการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบ Maximumlikelihood (ML) ไม่ใช่ฟังก์ชันแบบเส้นตรง แต่เป็นฟังก์ชันที่บอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลตามสมมติฐาน (เมทริกซ์ Σ) กับเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์ (เมทริกซ์ S) ถ้าเมทริกซ์ทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกัน ทอมแรกของฟังก์ชันจะมีค่าเท่ากับทอมที่สาม ในขณะที่ทอมกลางมีค่าเป็นศูนย์ ค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธีการ Maximumlikelihood (ML) จะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับวิธี Generalizedleast squares (GL) คือ มีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระจากมาตรการแจกแจงร่วมของค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี Maximum likelihood (ML) เป็นแบบปกติ และความแปรปรวนของค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของค่าพารามิเตอร์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยสามารถเขียนอธิบายขั้นตอนการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบ Maximumlikelihood (ML) หลังจากที่กำหนดข้อมูลเฉพาะของ โมเดล (Model specification) และระบุค่าความเป็นไปได้ ค่าเดียวของ โมเดล (Model identification) ดังนี้

- คำนวณค่าความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์ (เมทริกซ์ S)
- สุ่มตัวเลขแทนค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรที่ต้องการประมาณค่า 1 พารามิเตอร์

แล้วทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ทุกค่าของ โมเดลตามที่ระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียว

- นำตัวเลขค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณค่าในขั้นตอนที่ 2 มาทำการคำนวณย้อนกลับเพื่อหาค่าความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลตามสมมติฐาน (เมทริกซ์ Σ)

- คำนวณค่าพารามิเตอร์ตามขั้นตอนที่ 2 และ 3 ซ้ำจนค่าความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วมของเมทริกซ์ S กับเมทริกซ์ Σ มีค่าใกล้เคียงกันแล้วจึงหยุดการประมาณค่า

- รายงานค่าพารามิเตอร์ที่ทำการประมาณค่าจากขั้นตอนที่ 4 “ทุกค่า” พร้อมทั้ง รายงานค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error) ค่าสถิติทดสอบที (z-test) ของค่าพารามิเตอร์ แต่ละเส้นค่าเมทริกซ์ Σ และค่าเศษเหลือมาตรฐาน (Standardized residuals)

3.4 การตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดล (Model testing) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัย ต้องพิจารณาดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลอย่างถี่ถ้วน โดยมีหลักในการพิจารณา 3 ข้อ คือ

3.4.1 พิจารณาความสอดคล้องของ โมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูล เชิงประจักษ์

3.4.2 พิจารณาค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นว่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่

3.4.3 พิจารณาความเหมาะสมผลของขนาดและทิศทางของค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.4.3.1 พิจารณาความสอดคล้องของโมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของโมเดลทั้ง 3 ส่วน คือ ค่าไค-สแควร์/ไค-สแควร์สัมพัทธ์ ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน และค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า ดังนี้

การกำหนดสมมติฐาน

H_0 : โมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

หลักการ สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ คือ ตรวจสอบดูว่าโมเดลตามสมมติฐานที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ สถิติทดสอบไค-สแควร์ GFI AGFI TLI NFI RMSEA RMR SRMR โดยที่ผลการทดสอบจะต้องยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) จึงมีการกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าไค-สแควร์ที่คำนวณได้ต้องมีค่าน้อยกว่าค่าไค-สแควร์เกณฑ์ หรือค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ มีค่าน้อยกว่า 2

- ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน ได้แก่ ค่า GFI AGFI TLINFI ต้องมีค่ามากกว่า 0.95

- ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า ได้แก่ ค่า RMSEA RMR SRMR ต้องมีค่าน้อยกว่า 0.05

3.4.3.2 พิจารณาค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นว่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบที (t -test) ดังนี้

การกำหนดสมมติฐาน

H_0 : $\beta_i = 0$ เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, k$ (k หมายถึง พารามิเตอร์ที่ทำการประมาณค่า)

หลักการ สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการคือ ตรวจสอบดูว่าค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณแตกต่างจากศูนย์หรือไม่สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ สถิติทดสอบที (t -test) โดยที่ผลการทดสอบจะต้องปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เพราะต้องการสรุปว่า ค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นแตกต่างจากศูนย์ จึงมีการกำหนดเกณฑ์ โดยใช้กฎหัวแม่มือ (Rule of thumb) ดังนี้

ค่าพารามิเตอร์จะมีค่าแตกต่างจากศูนย์ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 เมื่อค่าสัมบูรณ์ของสถิติทดสอบที (t -test) มากกว่า 1.96 ($|t| > 1.96$) และค่าพารามิเตอร์จะมีค่าแตกต่าง

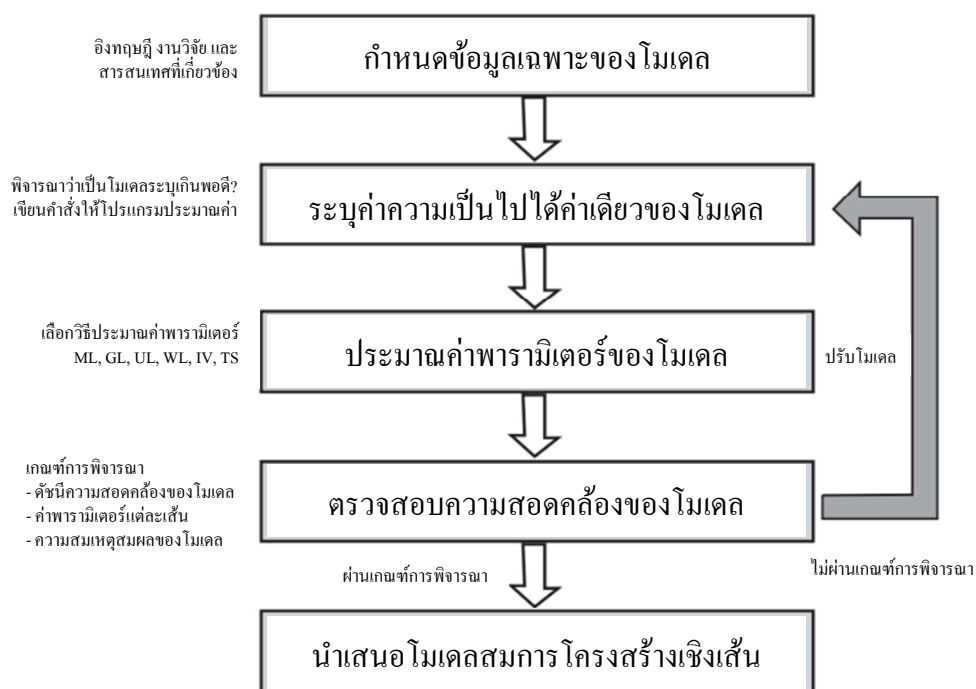
จากศูนย์ที่ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.01 เมื่อค่าสัมบูรณ์ของสถิติทดสอบที (t -test) มากกว่า 2.58 ($|t| > 2.58$)

3.4.3.3 พิจารณาความสมเหตุสมผลของขนาดและทิศทางของค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้น โดยทั่วไปจะเน้นที่ความสมเหตุสมผลของทิศทาง กล่าวคือ ทิศทางของค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นควรเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ตัวอย่างเช่น ถ้าทฤษฎี กล่าวว่า การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์สูงก็จะทำให้ความวิตกกังวลในการเรียนคณิตศาสตร์ลดลง ผลการทดสอบค่าพารามิเตอร์ที่ได้ควรจะมีทิศทางเป็นลบ (-) ในทำนองเดียวกัน ถ้าทฤษฎีกล่าวว่า การที่บุคคลมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงก็จะทำให้มีความสามารถในการเรียนสูงขึ้น ผลการทดสอบค่าพารามิเตอร์ที่ได้ควรจะมีทิศทางเป็นบวก (+) ซึ่งความสมเหตุสมผลของทิศทางของค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้โมเดลตามสมมติฐานที่พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.5 การปรับโมเดล (Model modification) เป็นขั้นตอนที่กระทำต่อเมื่อมีค่าพารามิเตอร์บางค่าที่ไม่แตกต่างจากศูนย์ ($|t| \leq 1.96$) หรือมีทิศทางของค่าพารามิเตอร์ไม่ตรงกับทฤษฎีที่กำหนดไว้หรือเกิดปัญหาทั้งสองอย่าง ผู้วิจัยจำเป็นต้องปรับโมเดล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรสังเกตได้ หรือโมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดขึ้นไม่มีความแข็งแรงเพียงพอ ขาดการทบทวนอย่างถี่ถ้วน การทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วยังไม่พบข้อสรุปที่ชัดเจน สำหรับการปรับโมเดล (Model modification) สามารถแยกเป็น 2 ประเด็น คือ การปรับโมเดลสมการโครงสร้างในส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนและการปรับโมเดลสมการโครงสร้างในส่วนที่เป็นโมเดลการวัด และ/ หรือ โมเดลสมการโครงสร้าง

ประเด็นแรก การปรับโมเดลสมการโครงสร้างในส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าที่เกิดจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ประเด็นนี้สามารถทำการปรับโมเดลได้ทันทีที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของโมเดลตามสมมติฐานเมื่อปรับโมเดลจนได้ค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้อง ได้แก่ 1) ค่าสถิติทดสอบไค-สแควร์มีค่าน้อยกว่าค่าไค-สแควร์เกณฑ์ หรือค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่าสอง 2) ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (GFI AGFI TLI NFI) มีค่ามากกว่า 0.95 และ 3) ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า (RMSEARMRSRMR) มีค่าน้อยกว่า 0.05 โดยที่ค่าพารามิเตอร์ของ โมเดลการวัดและ โมเดลสมการ โครงสร้างทุกเส้นมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($|t| > 1.96$) รวมทั้งมีทิศทางที่สมเหตุสมผลตามทฤษฎีจึงจะสามารถสรุปได้ว่า โมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นที่สอง การปรับโมเดลสมการโครงสร้างในส่วนที่เป็นการตัดหรือเพิ่ม การประมาณค่าพารามิเตอร์ของ โมเดลการวัด และ/ หรือ โมเดลสมการ โครงสร้างจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัญหาอาจเกิดจากการที่โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดขึ้นไม่มีความแข็งแกร่งเพียงพอ ขาดการทบทวนอย่างถี่ถ้วน การทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วยังไม่พบข้อสรุปที่ชัดเจน ประเด็นนี้ไม่สามารถกระทำได้ถ้าไม่มีการตั้งสมมติฐานทางเลือกก่อนวิเคราะห์ โมเดลสมการ โครงสร้าง ดังนั้น ถ้าผู้วิจัยไม่มั่นใจว่าโมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นจะ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ จำเป็นต้องเสนอ โมเดลทางเลือก (Alternative model) ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาจเสนอ โมเดลทางเลือกไว้หลายทางเลือกก็ได้ และการคัดเลือก โมเดลที่ดีที่สุดนั้นจะต้องทำการปรับ โมเดลจนกระทั่งค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลผ่านเกณฑ์ตามกำหนด หลังจากนั้นจึงทำการพิจารณาคัดเลือก โมเดลทางเลือกที่ดีที่สุด โดยใช้ค่าสถิติทดสอบ AIC หรือ BIC

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการพัฒนาโมเดลสมการ โครงสร้างเชิงเส้น (พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

หัวใจสำคัญของการวิเคราะห์ทางสถิติ คือ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะต้องมีความเป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ที่เหมาะสมก็จะทำให้มั่นใจได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มีความเป็นตัวแทนของประชากร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

มีหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากขนาดประชากร ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากจำนวนเท่าของตัวแปรสังเกตได้ หรือจำนวนเท่าของพารามิเตอร์ ซึ่งจะพบว่าการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง แต่ละวิธีก็มีจุดเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป โดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมนั้น Faul (2007 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) ได้เสนอโปรแกรม G*Power 3 เพื่อใช้ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่นใช้งานได้ง่าย และที่สำคัญสามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติทดสอบในตระกูลสถิติทดสอบที สถิติทดสอบเอฟ และสถิติทดสอบไค-สแควร์ เป็นต้น (พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างนั้นต้องใช้สถิติทดสอบในตระกูลสถิติทดสอบไค-สแควร์ ในส่วนที่เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล Goodness of fit tests โดยสิ่งที่ผู้วิจัยต้องพิจารณาก่อนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ ค่าขนาดอิทธิพล (Effectsize) ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) ค่าอำนาจการทดสอบ (Power of test) และค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ (Degree of freedom for independence model)

ค่าขนาดอิทธิพล (Effect size) หมายถึง ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนและหลังใส่วิธีการ (Intervention) ที่งานวิจัยนี้สามารถยอมรับได้

ในกรณีที่งานวิจัยใช้เครื่องมือเดิมหรือวิธีการเดิม ให้นำค่าเฉลี่ยก่อนใส่วิธีการ (Intervention) ลบด้วยค่าเฉลี่ยหลังจากใส่วิธีการ (Intervention) แล้วนำมาหารด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มากที่สุดระหว่างก่อนและหลังใส่วิธีการ (Intervention)

ในกรณีที่งานวิจัยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เปลี่ยนเครื่องมือใหม่ หรือวิธีการใหม่ ทำให้ไม่สามารถใช้ข้อมูลเดิมได้ ผู้วิจัยก็ควรทำ Pilot study เพื่อหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนหรืออาจใช้ค่าที่หน่วยงานกำหนดเป้าหมายไว้ หรือใช้ค่า Gold standard ที่ยอมรับกันในระดับสากล

สำหรับค่า Gold standard ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำเมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติทดสอบตระกูลไค-สแควร์ที่ยอมรับกันในระดับสากลนั้น Faul (2007 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) ได้มีการกำหนดไว้ ดังนี้

ค่า Effect size เท่ากับ 0.1 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับเล็ก (Small)

ค่า Effect size เท่ากับ 0.3 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง (Medium)

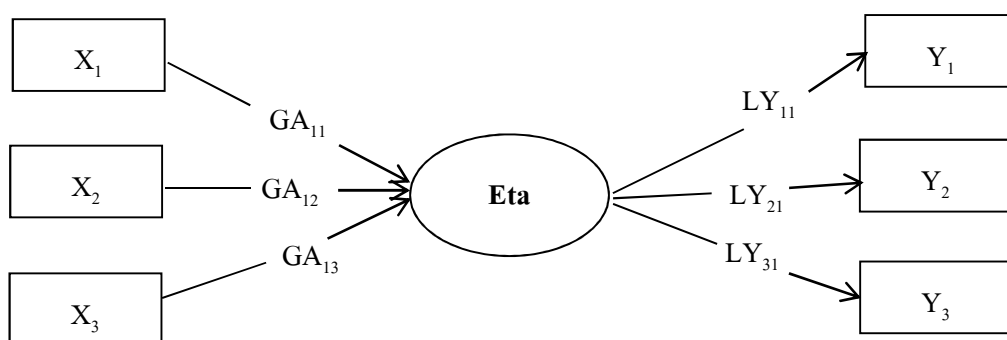
ค่า Effect size เท่ากับ 0.5 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับใหญ่ (Large)

ค่าอำนาจการทดสอบ (Power of test) หมายถึง ความน่าจะเป็นของระดับความมั่นใจว่าสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องในการปฏิเสธสมมติฐานหลักเมื่อสมมติฐานหลักไม่เป็นจริงโดยทั่วไป นิยมกำหนดค่าอำนาจการทดสอบให้เท่ากับ 0.80 (Hair, 2010 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556)

การวิเคราะห์โมเดลมิมิค (MIMIC model)

โมเดลสมการ โครงสร้างนี้ในปี ค.ศ. 1973 โดย Joreskog and Sorbom ได้พัฒนามาจากการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) โมเดลดังกล่าวก็ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจนหลากหลาย ช่วยลดข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูลและยังสามารถใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้อีกด้วย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ซึ่งการวิเคราะห์นี้มีหลากหลายรูปแบบและการวิเคราะห์โดยโมเดลมิมิค (Multiple indicators and multiple causes: MIMIC model) จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์โมเดลมิมิค (Multiple indicators and multiple causes: MIMIC model) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variables) จำนวนหลาย ๆ ตัวแปรทำนายหรือส่งผลต่อตัวแปรแฝง (Latent variable) (Schumacker & Lomax, 2010) รูปแบบโมเดล MIMIC อย่างง่ายที่สุดก็คือ ตัวแปรสังเกตได้ (X-variables) หลายตัวแปรทำนาย หรือส่งผลต่อตัวแปรแฝง (Eta) หนึ่งตัวแปรโดยที่ตัวแปรแฝงนั้น วัดได้จากตัวบ่งชี้ (Y-variables) หลายตัวแปร (Joreskog & Sorbom, 1996 อ้างถึงใน พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) การวิเคราะห์ลักษณะนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงผลของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรที่มีต่อตัวแปรแฝงได้อย่างชัดเจน (รติพร ถึงฝั่ง, 2558)

ภาพที่ 6 Multiple indicators and multiple causes: MIMIC model (รติพร ถึงฝั่ง, 2558)

ได้มีผู้นำรูปแบบการวิเคราะห์ด้วยโมเดลมิมิค เช่น การวิจัยของพันธุ์ชัช ศรีทิพพันธุ์, วรรณุภรณ์ ชาลีรักษ์, วิจิตร แผ่นทอง และพูลพงษ์ สุขสว่าง (2559) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา และตรวจสอบความตรงของ โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความคิดเชิงบวกในการทำงานของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลเชิงสาเหตุ ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ หลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ห่ามิมิค ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลโมเดลที่พัฒนาขึ้นตาม สมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งความคิดเชิงบวกในการทำงาน ประกอบด้วย ความผูกพันต่อองค์กรและการทำงานอย่างมีความสุข โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเชิงบวกใน การทำงาน ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี ความเชื่อความมุ่งมั่นและความอดทน มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.41, 0.30, 0.18 และ 0.09 ตามลำดับ โดยที่ปัจจัยทั้ง 4 สามารถร่วมกันอธิบาย ความแปรปรวนของความคิดเชิงบวกในการทำงานได้ ร้อยละ 63

ดังนั้น การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศครั้งนี้ ผู้วิจัย จึงได้นำรูปแบบมิมิคมาวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลอันได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะพ่อแม่และสัมพันธภาพในครอบครัว เพื่อเสริมสร้างรูปแบบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้การดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ในการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 จาก 6 อำเภอ มีโรงเรียนทั้งสิ้น 18 โรงเรียน เป็นประชากรที่ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรได้

2. กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาดังนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ได้จากการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างแบบไม่สามารถระบุจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่ค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 โดยการใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551)

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2}$$

n แทน จำนวนหรือขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ

P แทน ค่าสัดส่วนของตัวอย่าง (0.5)

Z แทน Z Score ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($Z = 1.96$)

E แทน ค่าความคลาดเคลื่อน (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{0.5(1-0.5) 1.96^2}{0.05^2}$$

$n = 385$ ตัวอย่าง

จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385คน ผู้วิจัยปรับเป็น 400 คน ประกอบด้วย พ่อ 200 คน และแม่ 200 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากแผนการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-stage sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) ทำการสุ่มขั้นตอนที่ 1 (Primary sampling unit: PSU) โดยสุ่มบุตรแบบสโนว์บอล (Snow ball) และทำการสุ่มขั้นที่สองด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) พ่อแม่จากบุตรกลุ่มที่ได้จากสโนว์บอล (Snow ball) ผู้วิจัยประสานครูและติดต่อนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลจากพ่อแม่กลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศเป็นเครื่องมือในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และเป็นวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ ที่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ของพ่อแม่ ด้านอิทธิพลทางสังคม ด้านความคาดหวังของพ่อแม่ ด้านคุณลักษณะของพ่อแม่ และด้านสัมพันธภาพในครอบครัว

ตอนที่ 3 วัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ของ รูซเนอร์ (Rohner, 2005) ซึ่งเป็นการศึกษาย้อนหลัง แต่สามารถใช้เป็นกรอบในการศึกษาถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับที่บุตรสามารถรับรู้ได้ และนำแนวคิดการสนับสนุนของพ่อแม่ ที่วิลลอบบี้ (Willoughby, Malik & Lindahl, 2006) กล่าวถึงความเกี่ยวข้องกับการยอมรับที่พ่อแม่แสดงออกต่อบุตร และการปรับตัวของครอบครัว (Olson, 2008) โดยเฉพาะในสิ่งที่พ่อแม่ไม่คาดหวังว่าจะเกิดกับบุตร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยศึกษานำร่อง

3.1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มพ่อแม่ที่ยอมรับบุตรข้ามเพศ จำนวน 5 ครอบครัว และกลุ่มพ่อแม่ที่ไม่ยอมรับบุตรข้ามเพศ จำนวน 5 ครอบครัว โดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ดีและถูกต้อง พร้อมทั้งพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย

3.1.3 นำข้อมูลมาสังเคราะห์ กำหนดองค์ประกอบ ปรับปรุงนิยามศัพท์ เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามสำหรับประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ตามนิยามศัพท์เฉพาะ ซึ่งลักษณะเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating scale) ตามลักษณะการสร้างแบบวัดประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคอร์ท (Likert rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.1.4 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ได้แก่ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ นำมาวิเคราะห์กับค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อปรับปรุงข้อคำถาม โดยข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ต้องมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 และตัดข้อที่ค่า IOC = 0 เครื่องมือตอนที่ 2 สำหรับประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จากจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้ 28 ข้อ ปรับปรุง 10 ข้อ และตัดทิ้ง จำนวน 2 ข้อ ส่วนเครื่องมือตอนที่ 3 วัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 23 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้ 17 ข้อ ปรับปรุง 5 ข้อ และตัดทิ้ง จำนวน 1 ข้อ

3.1.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยเป็นพ่อและแม่อย่างละ 30 คน เพื่อหา

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่เหมาะสม โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมากกว่า .20 ได้ข้อคำถามดังนี้ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มีข้อคำถามที่เหมาะสมทั้งสิ้น จำนวน 27 ข้อ และการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศมีข้อคำถามที่เหมาะสมทั้งสิ้น จำนวน 21 ข้อ

3.1.6 นำแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและที่ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ใช้สำหรับการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และส่วนที่ 3 ใช้สำหรับวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของเครื่องมือ ดังนี้คือ

เครื่องมือส่วนที่ 2 ใช้สำหรับการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้านการรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะของพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.71, 0.79, 0.71, 0.78, 0.73 ตามลำดับ

เครื่องมือส่วนที่ 3 ส่วนที่ใช้สำหรับวัดการยอมรับของพ่อแม่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .814

3.1.7 กำหนดการแปลผล

3.1.7.1 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือส่วนที่ 2 ส่วนที่ใช้สำหรับการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จำนวน 27 ข้อ ประกอบด้วย การรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร คุณลักษณะพ่อแม่ความสัมพันธ์ในครอบครัว ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ของพ่อแม่ต่อพฤติกรรม โดยจำแนกเป็นข้อคำถามด้านบวก จำนวน 13 ข้อ และด้านลบ จำนวน 14 ข้อ ส่วนที่ 3 ส่วนที่ใช้สำหรับการวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ จำนวน 21 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามด้านบวก จำนวน 10 ข้อ และด้านลบ จำนวน 11 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อคำถามด้านบวก	5	4	3	2	1
ข้อคำถามด้านลบ	1	2	3	4	5

3.1.7.2 การแปลผลเครื่องมือ ตอนที่ 3 การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ได้แก่

กำหนดช่วงคะแนนการวัดโดยประยุกต์จาก Best (1981) ดังนี้

- 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
- 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
- 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
- 3.51-4.50 หมายถึง มาก
- 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.1.8 จัดทำเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย เครื่องมือส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ส่วนที่ใช้สำหรับการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ประกอบด้วย ปัจจัย 5 ด้าน ประกอบด้วย ข้อคำถาม 27 ข้อ ได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ ข้อ 1-8 อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ข้อ 9-13 ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตรเพศ ข้อ 14-17 คุณลักษณะของพ่อแม่ ข้อ 18-24 และสัมพันธภาพในครอบครัว ข้อ 25-27 และส่วนที่ 3 ส่วนที่ใช้สำหรับการวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 21 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-21 (ดังภาคผนวก)

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- 4.2 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง
- 4.3 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 4.4 ผู้วิจัยประสานการเก็บข้อมูลพ่อแม่ที่มีบุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ ผ่านครูแนะแนวครูประจำชั้น และเพื่อนนักเรียน
- 4.5 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังต่อไปนี้คือ

- 5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
- 5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 5.2.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Item-objective congruence) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
 - 5.2.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามแต่ละตัวแปรสังเกต (Observation model) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.2.3 การตรวจสอบการกระจายของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษา (Distribution variable) ด้วยสถิติทดสอบ ไค-สแควร์ (χ^2)

5.2.4 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)

5.2.5 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองด้วย Multiple indicators multiple causes (MIMIC Model) ซึ่งเป็นวิธีการหาอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ เป็นตัวแปรสังเกต (Observation variable) และตัวแปรตามเป็นตัวแปรแฝง (Latent variable) ด้วยโปรแกรม LISREL

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ที่ได้จากการเก็บข้อมูลในในขั้นตอนที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศและกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 โดยกลุ่มตัวอย่างมีเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 เป็นพ่อแม่ของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่อยู่กับบุตรและบุตรข้ามเพศ

1.2.2 พ่อหรือแม่มีคะแนนการยอมรับของพ่อหรือแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่เรียงคะแนนจากน้อยไปหามาก และทำการจับฉลากเข้ากลุ่มและนำคะแนนสองกลุ่มมาเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการวิจัยและสมัครใจเข้าร่วมวิจัยตลอดระยะเวลาของการเก็บข้อมูลวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 ครอบครัว โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 11 ครอบครัว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

2.2 โปรแกรมการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้คือ

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของพ่อแม่ ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เป้าหมาย เทคนิคการให้การปรึกษาเชิงบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค

2.2.2 จัดทำโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มุ่งใช้เพื่อการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ที่เกิดจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ลักษณะโปรแกรมเป็นโปรแกรมที่ดำเนินการให้การปรึกษารอบครัวเชิงบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 90 นาที (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก)

2.2.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของโปรแกรมการให้การปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของการใช้ภาษารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

2.2.4 นำโปรแกรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ครอบครัว เพื่อหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองและปรับแก้ไขโปรแกรมก่อนนำไปใช้จริง

2.2.5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานที่ตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับพ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหาและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ มาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมเพื่อให้สอดคล้อง จากนั้นนำโปรแกรมการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานมาปรับปรุง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2.2.6 จัดทำเป็นโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

3. วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการศึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเป็นไปในลักษณะของการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

3.1.1 ระยะก่อนทดลอง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตามขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้น 22 ครอบครัว โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 11 ครอบครัว อธิบาย ให้ความสนใจวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย กำหนดสมาชิกในครอบครัวที่ต้องเข้าร่วมวิจัย ใ้คะแนนในขั้นตอนที่ 1 เป็นคะแนน Pre-test โดยคิดเฉพาะคะแนนที่เป็นส่วนที่ 3 จำนวน 21 ข้อ และทำการวัดการยอมรับของพ่อหรือแม่ที่ไม่เคยทำแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศเฉพาะส่วนที่ 3 จำนวน 21 ข้อ จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 11 ครอบครัว และกลุ่มควบคุม 11 ครอบครัว ทำการจับฉลากเข้ากลุ่มและนำคะแนนสองกลุ่มมาเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน

3.1.2 ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามรูปแบบการบูรณาการการศึกษาครอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ 12 ครั้ง ในกลุ่มทดลอง 11 ครอบครัว ตามขั้นตอน โดยแบ่งการทดลองครอบครัวละ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ดำเนินการทดลอง ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กันยายน พ.ศ. 2560

3.1.3 ระยะหลังการทดลอง

เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้กลุ่มทดลอง ทำแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศฉบับเดิม เพื่อเป็นการประเมินหลังการทดลอง (Post-test) โดยทำเฉพาะตอนที่ 3 จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่าคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ในระยก่อนการทดลองด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement)

3.1.4 ระยะติดตามผล

ภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 4 สัปดาห์ ได้นัดหมายแต่ละครอบครัว ทำการวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยแบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ โดยทำเฉพาะตอนที่ 3 ฉบับเดิมอีกครั้ง เพื่อเป็นการติดตามผลและนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการทำแบบวัดในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement)

แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบมีแบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมที่มีการวัดซ้ำ (Control group pretest posttest and follow up design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249)

ตารางที่ 3 แบบแผนการวิจัย Control group pretest posttest and follow up design

E	O ₁	X	O ₂	O ₃
C	O ₄	-	O ₅	O ₆

ความหมายของสัญลักษณ์มี ดังนี้

- E หมายถึง กลุ่มทดลอง
- C หมายถึง กลุ่มควบคุม
- O₁ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง ก่อนการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
- O₄ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มควบคุม ก่อนการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
- O₂ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง หลังการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
- O₅ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มควบคุม หลังการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
- O₃ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง หลังการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานไปแล้ว 1 เดือน
- O₆ หมายถึง การวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มควบคุม หลังการรับการปรึกษาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานไปแล้ว 1 เดือน
- X หมายถึง การใช้โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

แบบแผนการทดลองดังกล่าวข้างต้น เป็นแบบแผนที่มีการประเมิน รวม 3 ครั้ง ได้แก่ การวัดในระยะก่อนการทดลอง การวัดในระยะหลังการทดลอง และวัดในระยะติดตามผล แบบแผนการทดลองดังกล่าวจัดเป็นแบบแผนที่ออกแบบให้มีการวัดซ้ำ (Repeated measures design)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (ANOVA repeated measurement) ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลอง (Experimental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยรวมและรายด้านกลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement)

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลอง (Experimental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำแบบสองทาง (Two-way ANOVA repeated measurement)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบ Multiple indicators multiple causes (MIMIC model) ซึ่งเป็นวิธีการหาอิทธิพลของตัวแปรที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มีตัวแปรสังเกต (Observation variable) ประกอบด้วย การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะของพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัวที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ 2) ศึกษาผลของการบูรณาการบริการครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ดำเนินการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi experimental) ด้วยแบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมที่มีการวัดซ้ำ (Control group pretest posttest and follow up design) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีการวัดซ้ำ (ANOVA repeated measurement) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรียงตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์แทนตัวแปรที่ทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การสื่อความหมายตรงกันในการพิจารณาและศึกษาค่าสถิติต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ดังนี้คือ

Perce	แทน การรับรู้ของพ่อแม่
Socim	แทน อิทธิพลทางสังคม
Expec	แทน ความคาดหวังของพ่อแม่
Carac	แทน คุณลักษณะพ่อแม่
Relat	แทน สัมพันธภาพในครอบครัว
Accep	แทน การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

<i>N</i>	แทน กลุ่มตัวอย่าง
<i>M</i>	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
<i>SD</i>	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

<i>Skewness</i>	แทน	ความเบ้ของการกระจาย (Skewness)
<i>Kurtosis</i>	แทน	ความโด่งของการกระจาย (Kurtosis)
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
<i>P-value</i>	แทน	ระดับของความน่าจะเป็น
λ	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน
θ	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
<i>t</i>	แทน	สถิติทดสอบ <i>t</i>
R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Squared multiple correlation)
<i>SS</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบ Type III sum of squares
<i>df</i>	แทน	ค่าสถิติขั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
<i>MS</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบ Mean square
<i>F</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบ <i>F</i> -test
<i>RMSEA</i>	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root mean square error of approximation) ควรมีค่าน้อยกว่า .05 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>GFI</i>	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of fit index) ควรมีค่ามากกว่า .90 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>AGFI</i>	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted goodness of fit index) ควรมีค่ามากกว่า .90 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>RMR</i>	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (Root mean square) ควรมีค่าน้อยกว่า .05 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>SRMR</i>	แทน	ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยมาตรฐานของส่วนที่เหลือ (Standardized root mean square residual) ควรมีค่าน้อยกว่า .05 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>NFI</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบความกลมกลืนแบบพื้นฐาน (Normmed fiti index) ควรมีค่ามากกว่า .90 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>IFI</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบความกลมกลืนแบบเพิ่มขึ้น (Incremental fit index) ควรมีค่ามากกว่า .90 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน
<i>CFI</i>	แทน	ค่าสถิติทดสอบทดสอบความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index) ควรมีค่ามากกว่า .90 ถึงจะแสดงว่ามีความกลมกลืน

CN แทน ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติควรมีค่ามากกว่า 200.00 ถึงจะแสดงว่า มีความกลมกลืน

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ผลการตรวจสอบคุณสมบัติตัวแปรที่ทำการศึกษา ในแบบจำลองสมการ โครงสร้างและผลการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุของการรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่ คุณลักษณะพ่อแม่ และสัมพันธภาพในครอบครัว ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลของการบูรณาการปรัญาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มตัวอย่าง ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผล และผลการเปรียบเทียบผลของการบูรณาการปรัญาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานต่อการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ การแสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน ประกอบด้วย พ่อ 200 คน และแม่ 200 คน นำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน แสดงค่าจำนวนร้อยละ จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	200	50.00
หญิง	200	50.00
รวม	400	100.00
อาชีพ		
ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	106	26.50
พนักงานบริษัทเอกชน	140	35.00
อาชีพอิสระ	154	38.50
รวม	400	100.00
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	159	39.75
ระหว่าง 40-50 ปี	136	34.00
มากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปี	105	26.25
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	256	66.23
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	135	33.75
รวม	400	100.00
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 15,000 บาท	90	22.50
ระหว่าง 15,001-30,000 บาท	169	42.25
มากกว่า 30,000 บาท	141	35.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นชายและหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 50 มีอาชีพอิสระมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 38.50 และ 26.50 ตามลำดับ มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ ระหว่าง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.75 และ 34.00 ตามลำดับ การศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.25 มีรายได้ส่วนใหญ่ระหว่าง 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.25

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการ โครงสร้างด้วยเทคนิค Multiple indicators multiple causes (MIMIC model) ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้องนำผลมาพร้อมพิจารณาก่อน ตรวจสอบรูปแบบสมการโครงสร้าง คือ การตรวจสอบการกระจายแบบโค้งปกติของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษาและการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบการกระจายแบบโค้งปกติ (Normal score) ของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษา (Distribution variable) ด้วยสถิติ ไค-สแควร์ (χ^2) พบว่า ตัวแปรสังเกตส่วนใหญ่ มีการทดสอบที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) การทดสอบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ (Normal distribution) ยกเว้นตัวแปรสังเกตสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ที่พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แสดงให้เห็นว่า มีการแจกแจงแบบไม่เป็นโค้งปกติ (Non normal distribution) แต่อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลในครั้งนี้เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ($n > 400$) สามารถสรุปได้ว่าข้อมูลมีแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางได้ (Scott, 1983) และข้อมูลดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้น ได้ดี และดำเนินการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการ โครงสร้าง เพื่อประเมินความสัมพันธ์ที่เหมาะสมที่ไม่มากเกินไป (Multicollinearity) (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) $< .85$) ของตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)

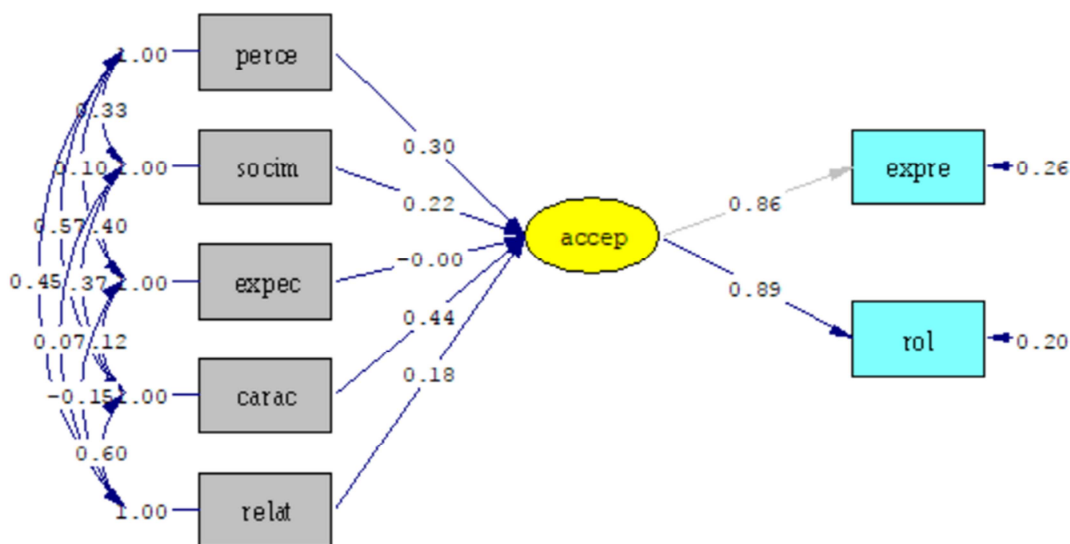
	Perce	Socim	Expec	Carac	Relat	Expre	Rol
Perce	1						
Socim	.308*	1					
Expec	.083	.423*	1				
Carac	.582*	.382*	.120*	1			
Relat	.452*	.056	-.142*	.585*	1		
Expre	.714*	.424*	.109*	.717*	.516*	1	
Rol	.619*	.456*	.121*	.754*	.520*	.783*	1

* $p = .05$

จากตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติตัวแปรที่ทำการศึกษา พบว่า ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบโค้งปกติ และมีความสัมพันธ์กันไม่มากจนเกินไป (Multicollinearity) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) น้อยกว่า .85 จึงมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Multiple indicators multiple causes (MIMIC model) ซึ่งเป็นวิธีการหาอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ เป็นตัวแปรสังเกต (Observation variable) และตัวแปรตามเป็นตัวแปรแฝง (Latent variable) ด้วยโปรแกรม LISREL version 8.72 โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่มีตัวแปรสังเกตทั้งสิ้น 5 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec) คุณลักษณะพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat)

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุด้วยเทคนิค Multiple indicators multiple causes (MIMIC model) ในครั้งที่ 1 พบว่า ยังไม่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้แบบจำลอง (Adjust model) โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงประจักษ์ (Error variance) บางคู่ให้มีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาให้คู่ของตัวแปรเชิงประจักษ์ในตัวแปรแฝงเดียวกันมีความสัมพันธ์กันก่อน ประกอบกับการพิจารณาคำแนะนำจาก โปรแกรม LISREL รวมทั้งสิ้น 1 คู่ความสัมพันธ์ พบว่าแบบจำลองที่ได้ทำการปรับแก้ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ผ่านเกณฑ์ (ภาคผนวก) จึงสรุปได้ว่า แบบจำลองที่ดำเนินการปรับแก้ (Adjust

model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในแบบจำลองดังกล่าวจึงเป็นที่ยอมรับได้ ผลการวิเคราะห์ดังภาพที่ 7 ตารางที่ 6 ดังนี้

Chi-Square = 1.51, *df* = 3, *P-value* = 0.68093, *RMSEA* = 0.000

ภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองที่ปรับแก้แล้ว (Adjust model) แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardize score) (*n* = 400)

ตารางที่ 6 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) (*n* = 400)

ตัวแปรสังเกต	อิทธิพล	ตัวแปรตาม ($R^2 = .77$)
		การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)
การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce)	ทางตรง	.30 (6.51)
	ทางอ้อม	-
	โดยรวม	.30 (6.51)
ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec)	ทางตรง	.00 (-.06)
	ทางอ้อม	-
	โดยรวม	.00 (-.06)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกต	อิทธิพล	ตัวแปรตาม ($R^2 = .77$)
		การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)
คุณลักษณะพ่อแม่ (Carac)	ทางตรง	.44 (9.79)
	ทางอ้อม	-
	โดยรวม	.44 (9.79)
สัมพันธภาพใน ครอบครัว (Relat)	ทางตรง	.18 (4.61)
	ทางอ้อม	-
	โดยรวม	.18 (4.61)

* $p = .05$ (ค่าสถิติทดสอบ t ไม่อยู่ในช่วง $-1.96-1.96$ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลดังกล่าว มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสังเกตด้านการรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec) คุณลักษณะพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) มีอิทธิพลทางตรง ต่อตัวแปรตาม (การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ) และไม่ปรากฏผลทางอ้อม นอกจากนั้น ตัวแปรสังเกตยังสามารถร่วมทำนายการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) ได้ร้อยละ 77

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรสังเกต การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec) คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) ($n = 400$)

ตัวแปรสังเกต	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรสังเกต
การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce)	0.30
อิทธิพลทางสังคม (Socim)	0.22
ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec)	0.00
คุณลักษณะพ่อแม่ (Carac)	0.44
สัมพันธภาพในครอบครัว (Relat)	0.18

* $p = .05$

จากตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรสังเกต การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ (Expec) คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศโดยรวมของตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ตัวแปรตามที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของพ่อแม่สูงเป็นอันดับ 1 คือ คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac) ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.44 รองลงมา คือ การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคม (Socim) สัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.30, 0.22 และ 0.18 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 แสดงผลการเปรียบเทียบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างพ่อกับแม่

กลุ่ม	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
พ่อ	3.75	0.60	3.918	395.618	.000
แม่	4.00	0.65			

* $p = .05$

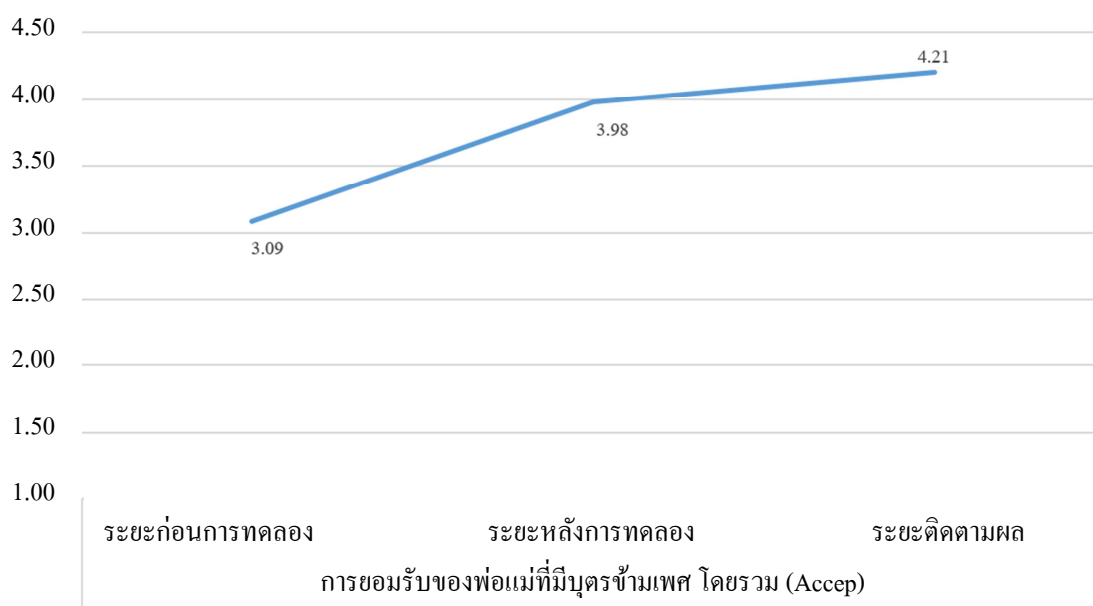
จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างพ่อกับแม่ พบว่า แม่มีค่าเฉลี่ยการยอมรับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศมากกว่าพ่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 2 ผลของการบูรณาการปริกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มตัวอย่าง ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผล และผลการเปรียบเทียบผลของการบูรณาการปริกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งสิ้น จำนวน 22 ครอบครัว พ่อมีคะแนนในช่วง 2.52-3.10 และแม่มีคะแนนในช่วง 3.2-4.5 ภายหลังการทดลอง 2 ครั้ง พ่อที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน จึงได้ทำการกำหนดการรายงานผลการทดลองเป็นกลุ่มทดลอง 10 ครอบครัว และกลุ่มควบคุม 10 ครอบครัว ผู้วิจัยนำเสนอผลการทดลองดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ($n = 10$)

ตัวแปร	ระยะเวลา	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)	ก่อนการทดลอง	3.09	0.39	ปานกลาง
	หลังการทดลอง	3.98	0.48	มาก
	ระยะติดตามผล	4.21	0.29	มาก

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล พบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.09 ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล อยู่ในระดับมากที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.98 และ 4.21 ตามลำดับ

ภาพที่ 8 ค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement) ($n = 10$)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)	การวัดก่อนหลัง และติดตามผล (Main effect)	21.069	1.634	12.895	350.948*
	ความคลาดเคลื่อน	1.741	47.382	.037	
	รวม	22.81	49.016	12.932	

จากตารางที่ 10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลองระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล พบว่าค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในช่วงเวลาก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผล (Main effect) แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ความสัมพันธ์ ($F = 350.948 *p < .05$) ซึ่งจะต้องดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 11 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตร
ข้ามเพศของกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง
และระยะติดตามผล

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยที่นำมาเปรียบเทียบ	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย
การยอมรับของพ่อ	ก่อนการทดลอง ($M = 3.09$) - หลังการทดลอง ($M = 3.98$)	$-.889^*$
แม่ที่มีบุตรข้ามเพศ	ก่อนการทดลอง ($M = 3.09$) - ติดตามผล ($M = 4.21$)	-1.123^*
(Accep)	หลังการทดลอง ($M = 3.98$) - ติดตามผล ($M = 4.21$)	$-.235^*$

* $p = .05$

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตร
ข้ามเพศของกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล
พบว่า ค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระยะหลังการทดลองมากกว่าระยะก่อน
การทดลองที่ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง = $.889^*$ ระยะติดตามผลมากกว่าระยะก่อนการทดลองที่
ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง = 1.123^* และระยะติดตามผลมากกว่าระยะหลังการทดลองที่ค่าเฉลี่ย
ความแตกต่าง = $.235^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

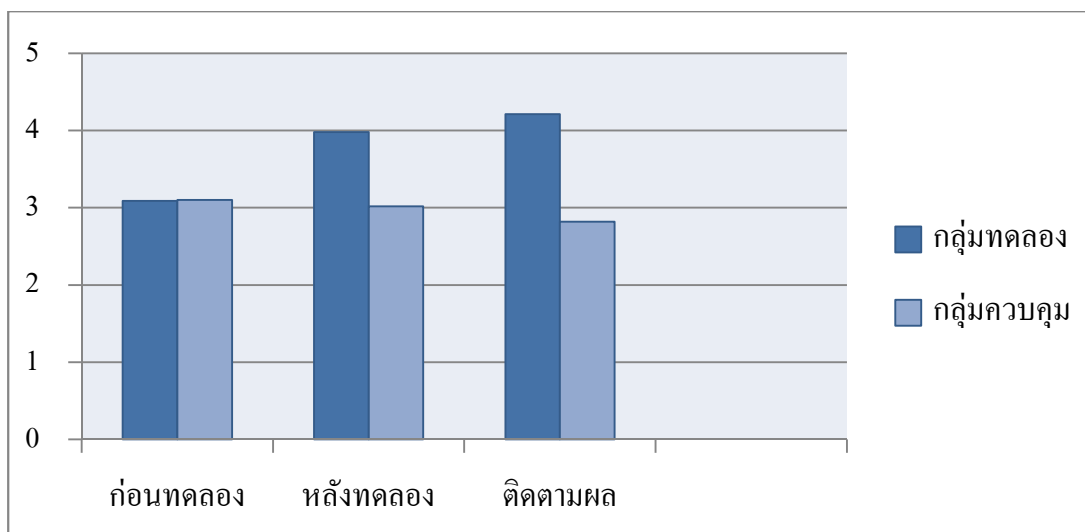
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มทดลอง
(Experimental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลัง
การทดลอง และระยะติดตามผล

ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางมีการวัดซ้ำ (Two-way
ANOVA repeated measurement) มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่าง
กลุ่มทดลอง (Expermental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะ
ก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตัวแปร	ระยะเวลา	กลุ่ม	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
การยอมรับของพ่อแม่ ที่มีบุตรข้ามเพศ	ก่อนการทดลอง	ทดลอง	3.09	0.39	ปานกลาง
		ควบคุม	3.10	0.41	ปานกลาง
โดยรวม (Accep)	หลังการทดลอง	ทดลอง	3.98	0.48	มาก
		ควบคุม	3.02	0.29	ปานกลาง
	ระยะติดตามผล	ทดลอง	4.21	0.29	มาก
		ควบคุม	2.82	0.22	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่าง
กลุ่มทดลอง (Expermental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง
ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล พบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระยะ
ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.09, 3.10
ตามลำดับ ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วน
กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 3.02 ระยะติดตามผล กลุ่มทดลองอยู่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.21 ซึ่งมีระดับมากกว่าระยะก่อนทดลอง และระยะหลังทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่
ระดับปานกลาง เท่ากับ 2.82

ภาพที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลาการวัด ได้แก่ ระยะเวลาการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางที่มีการวัดซ้ำ (Two-way ANOVA repeated measurement)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศโดยรวม (Accep)	การวัดก่อน หลัง และติดตามผล (Main effect)	12.726	2	6.363	53.803*
	ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)	15.412	2	7.706	292.047*
	ความคลาดเคลื่อน	3.061	116	.026	
	รวม	31.199	120.000	14.095	

จากตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลาการวัดผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในช่วงระยะก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (Interaction) แตกต่างกันอย่างน้อย 1 ช่วงเวลาการวัด ($F = 292.047^* p < .05$) ซึ่งจะต้องดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลาการวัด ได้แก่ ระยะเวลาการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตัวแปร	ช่วงเวลา การวัด	ค่าเฉลี่ย		ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตร ข้ามเพศโดยรวม (Accep)	ก่อน	3.09	3.10	-0.01
	หลัง	3.98	3.02	0.96*
	ติดตามผล	4.21	2.82	1.39*

* $p = .05$

จากตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในแต่ละช่วงเวลาการวัด พบว่า ระยะเวลาก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ระยะเวลาหลังจากการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการ
บริการครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และ 2) เพื่อศึกษาผลของการบูรณาการบริการครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยมีสมมติฐานการวิจัย
4 ข้อ คือ 1) กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ระยะหลังทดลองสูงกว่า
ระยะก่อนทดลอง 2) กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ในระยะ
ติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนทดลอง 3) กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษามีคะแนนการยอมรับของ
พ่อแม่ระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ 4) กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนน
การยอมรับของพ่อแม่ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะหลังการทดลอง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในกลุ่มพ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
นำร่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด
และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทสังคมไทย
และต่างประเทศในพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยแบ่งเป็นพ่อแม่ที่ยอมรับ 5 คน และไม่ยอมรับ 5 คน
และบุตรข้ามเพศที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 12 คน ทำการสุ่มแบบ
เฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) นำมาสังเคราะห์ปัจจัย ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของ
พ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม ความคาดหวังของพ่อแม่
คุณลักษณะพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัว และนำมาเป็นตัวแปรสังเกตเพื่อทำการศึกษาใน
ขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ที่มาจากการคำนวณหา
กลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95
และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 เครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
ส่วนที่ 2 สำหรับประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และส่วนที่ 3
สำหรับวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการ
บริการครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ในปีการศึกษา 2560

ที่ได้จากการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 ครอบครัว เป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 11 ครอบครัว เมื่อดำเนินการทดลองได้ 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองออกจากการวิจัย 1 ครอบครัว เนื่องจากอุบัติเหตุจากการทำงาน จึงทำการปรับกลุ่มควบคุมเหลือ 10 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ คือ โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 90 นาที รวม 144 ครั้ง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ซึ่งสามารถแสดงผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยการทดสอบโมเดลสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์แบบจำลองแบบ Multiple indicators multiple causes (MIMIC Model) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อประเมินค่าความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และทดสอบโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ภายหลังการปรับแก้ 1 ครั้ง ผลการวิเคราะห์แบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในแบบจำลองดังกล่าว จึงเป็นที่ยอมรับได้และปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ดังนี้คือ อันดับหนึ่ง คุณลักษณะพ่อแม่ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.44 อันดับสอง การรับรู้ของพ่อแม่ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.30 อิทธิพลทางสังคม ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.22 และสัมพันธภาพในครอบครัว ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถร่วมกันทำนายการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ได้ร้อยละ 77 สำหรับปัจจัยความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร พบว่า ไม่ได้ส่งผลทางตรงต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผลการศึกษา พบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระดับมากที่สุด จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21 อยู่ในระดับมาก จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และเมื่อการเปรียบเทียบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างพ่อกับแม่ พบว่า แม่มีค่าเฉลี่ยของการยอมรับบุตรข้ามเพศมากกว่าพ่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ผลการศึกษา ดังนี้คือ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ กลุ่มทดลอง (Experimental group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวที่มีการวัดซ้ำ (One-way ANOVA repeated measurement) ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศของกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.09, SD = 0.39$) ระยะหลังการทดลอง อยู่ในระดับมาก ($M = 3.98, SD = 0.48$) ระยะติดตามผล อยู่ในระดับมาก ($M = 4.21, SD = 0.29$) การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลอง (Experimental group) กับกลุ่มควบคุม (Control group) ระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางมีการวัดซ้ำ (Two-way ANOVA repeated measurement) ผลการศึกษา พบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในระยะก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.09, SD = 0.39$) กลุ่มควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.10, SD = .41$) ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลอง อยู่ในระดับมาก ($M = 3.98, SD = 0.48$) กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.02, SD = 0.29$) ระยะติดตามผล กลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21, SD = 0.29$) กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.82, SD = 0.22$)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยโปรแกรมการปรึกษาครอบครัวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มีตัวแปรสังเกตทั้งสิ้น 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรับรู้ของพ่อแม่ 2) อิทธิพลทางสังคม 3) ความคาดหวังของพ่อแม่ 4) คุณลักษณะพ่อแม่ และ 5) ความสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสังเกตที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ มี 4 ตัวแปร โดยตัดตัวแปรความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.00 ออก ผู้วิจัยทำการอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน และวัตถุประสงค์การวิจัยวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล พบว่า คุณลักษณะของพ่อแม่มีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 0.44 รองลงมา คือ

การรับรู้ของพ่อแม่ 0.30 อิทธิพลทางสังคม 0.22 และสัมพันธภาพในครอบครัว 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของสื่อเทคโนโลยีในปัจจุบันที่ทำให้พ่อแม่รับรู้เกี่ยวกับข้อมูลความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นช่องทางที่เพิ่มมากขึ้นกว่ายุคสมัยที่ผ่านมาที่มีเฉพาะการปฏิสัมพันธ์กับเครือญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน แต่ในปัจจุบันเป็นการไหลรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ที่นำการเปลี่ยนมุมมอง ทักษะคติในมุมมอง เรื่องเพศที่เปิดกว้างอิสระมากขึ้น เป็นประสบการณ์ใหม่โดยมองเป็นความปกติมากขึ้น การเปิดเผยที่เพิ่มมากขึ้น และการเป็นตัวแทนที่ดีของบุคคลที่เป็นกลุ่มหลากหลายทางเพศ (LGBT) ในสื่อต่าง ๆ ล้วนช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงความรู้สึกของเยาวชนและเกิดความไว้วางใจในบริบททางสังคม และจากการศึกษา เรื่อง Supporting family acceptance and reconciliation ใน Best practice guidelines: Serving LGBT youth in out-of-home care (Wilber et al., 2006) พบว่า ในช่วงสองปีที่ทำการศึกษา หลาย ๆ ครอบครัวมีการปฏิเสธน้อยลง และยอมรับความหลากหลายทางเพศของบุตรมากขึ้น ซึ่งต่างจากสามสิบปีก่อนที่ครอบครัวส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับสถานะทางเพศของบุตรกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ หลังจากที่เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่และออกจากบ้านไปแล้ว ซึ่งช่วงเวลาก่อนหน้านั้นพ่อแม่หลายคนพยายามต่อสู้กับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศของบุตรของตน สอดคล้องกับ วัชรวิ ตรีคุณงาม (2538) ที่กล่าวถึงสังคมในยุคก่อนที่บุคคลมีความคิดต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศไม่ตรงกับเพศกำเนิดในทางลบ และมองว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศมากที่สุด คือ ปัจจัยเรื่องคุณลักษณะพ่อแม่ที่บ่งบอกปฏิกิริยาที่แสดงออกของพ่อแม่ต่อบุตรและการทำหน้าที่ในการพัฒนาบุตรให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความพ่อแม่ที่จะต้องมีความเสียสละ ยึดมั่นในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่ และทำหน้าที่ของพ่อแม่อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของพ่อแม่ ที่ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547, หน้า 21) Ferlazzo and Hammond (2009) Department of Health (2000) และ Epstein (2010) ได้กล่าวไว้ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ สำหรับปัจจัยความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร พบว่า ไม่ได้ส่งผลทางตรงต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ซึ่งต่างจากข้อมูลที่เคยปรากฏที่พ่อแม่ต้องการให้มีผู้สืบสกุล คาดหวังในอาชีพ และคาดหวังให้บุตรมีการแสดงออกทางเพศตรงตามเพศกำเนิดและการแสดงออกข้ามเพศจะนำมาซึ่งความยากลำบากในอนาคตของบุตร เช่นเดียวกับ วารุณี แสงกาญจนวนิช (2548) ที่ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ที่เป็นสาวประเภทสอง พบว่า บุตรจะต้องเผชิญกับความยากลำบากเมื่อเกิดเป็นกะเทย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด กะเทยก็จะถูกมองว่าด้อยกว่า

และเป็นผู้ถูกกระทำอยู่เสมอ การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมา คือ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และเมื่อการเปรียบเทียบการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างพ่อกับแม่ พบว่าแม่มีค่าเฉลี่ยของการยอมรับที่มีบุตรข้ามเพศมากกว่าพ่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50 เป็นแม่ ซึ่งแม่มีแนวโน้มในการยอมรับบุตรได้ง่ายกว่าพ่อ ทั้งทางด้าน การแสดงออกต่อบุตรและการทำหน้าที่ เพราะ โดยคุณลักษณะความเป็นหญิงที่แม่รับรู้ บทบาทในการดูแลสมาชิกในครอบครัว และจากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 ที่มีคะแนนการยอมรับน้อย คือ พ่อ สอดคล้องกับ Jenkins and Hunter (2005) ที่ศึกษาลักษณะการดำเนินชีวิตทางเพศในประเทศไทยจากกลุ่มบิดามารดา พบว่า มารดาให้การยอมรับบุตรชายที่เป็นสาวประเภท 2 มากกว่าบิดาถึงร้อยละ 22 โดยมารดายอมรับได้ คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนบิดาให้การยอมรับบุตรชายที่เป็นสาวประเภท 2 ร้อยละ 40 ส่วนกลุ่มกะเทยในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 58 ของครอบครัว มารดาให้การยอมรับบุตรชายที่มีพฤติกรรมข้ามเพศได้มากกว่าและยอมรับได้ก่อนบิดา และจากการศึกษามีจุดที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 79 ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันพ่อแม่มีแนวโน้มในการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะด้านความคาดหวังของพ่อแม่เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลทางตรงต่อการยอมรับ เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 คือ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม คุณลักษณะพ่อแม่ และสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศที่ทำการศึกษานี้ ด้านที่มีอิทธิพลมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านคุณลักษณะพ่อแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.44 และรองลงมา คือ ด้านการรับรู้ของพ่อแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.30 แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ได้คาดหวังในเรื่องความเป็นเพศที่ต้องเป็นตามเพศกำเนิดกับบุตรมากนัก โดยพ่อแม่ส่วนใหญ่บอกว่า “แค่ขอให้บุตรเป็นคนดี” ต่างจากการศึกษาของวารุณี แสงกาญจนวนิช (2548) ที่ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อบุตรที่เป็นสาวประเภทสอง พบว่า หลายครอบครัวพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงบุตรของตนให้มีพฤติกรรมและบทบาททางเพศ ให้ตรงกับเพศกำเนิดของตนเองเนื่องจากการไม่ยอมรับ นอกจากนั้นแล้วผลการศึกษานี้ยังพบข้อสังเกตว่า ถึงแม้พ่อแม่จะมีคะแนนการยอมรับก่อนไปทางปานกลางและมาก แต่เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับแล้ว พบว่า คุณลักษณะพ่อแม่เป็นปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากที่สุดซึ่งเป็นสิ่งที่น่าจะนำไปพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลของการบูรณาการปริกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระยะหลังทดลองมากกว่าระยะก่อนทดลอง (ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย = -0.889^*) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมการปรึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและการนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทสังคมไทย จากการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ที่ประกอบด้วย การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลทางสังคม คุณลักษณะพ่อแม่ สัมพันธภาพในครอบครัวที่ปรากฏค่าคะแนนอิทธิพลที่ส่งผลต่อการยอมรับ คุณลักษณะพ่อแม่ที่มีค่าคะแนนสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่ 0.44 ซึ่งมากที่สุด รองลงมา คือ การรับรู้ของพ่อแม่ ดังนั้น ในการพัฒนาโปรแกรมการปรึกษาที่มีการนำเทคนิคการประเมินการรับรู้ของพ่อแม่ โดยการเล่าเรื่องการนำปัญหาออกสู่ภายนอก เพื่อให้พ่อแม่เปลี่ยนมุมมองและรับรู้ปัญหาตามความเป็นจริงที่ปรากฏในสังคมด้วยกระบวนการบูรณาการการปรึกษาเพื่อแทนที่การรับรู้เดิมที่เชื่อมโยงอิทธิพลทางสังคม และการพิจารณาสาเหตุไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพ่อแม่ ในโปรแกรมการปรึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาได้มีการนำเทคนิคจากทฤษฎีพฤติกรรมนิยมใช้ในการฝึกทักษะและการใช้ต้นแบบเพื่อเอื้ออำนวยให้พ่อแม่ได้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความเข้าใจอันเนื่องมาจากการยอมรับและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างพ่อแม่ในระยะก่อนทดลองและระยะหลังทดลองที่สามารถป้องกันอันตราย ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และมั่นใจในการทำหน้าที่ และพร้อมเรียนรู้ไปกับบุตร สอดคล้องกับ อัคร สุภเศรษฐ์ (2543) ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547) Ferlazzo and Hammond (2009) Epstein (2010) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นพ่อแม่ที่มีการดูแลด้านร่างกาย จิตใจ การอบรมสั่งสอน การจัดการปัญหาและความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี การป้องกันอันตราย การมีส่วนร่วม รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและทักษะชีวิต และสอดคล้องกับ Ryan and Fetterman (1997) ที่ศึกษาปัญหาสุขภาพของบุตรวัยรุ่นในกลุ่มที่เป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และกะเทย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรสนับสนุนให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ที่ทำงานด้านการแพทย์และการปรึกษา เพื่อให้การตอบสนองบุตรเป็นไปในแนวทางที่สนับสนุนให้กำลังใจ เมื่อรับรู้รสนิยมทางเพศของบุตร และเน้นว่าครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นเป็นคนรักเพศเดียวกัน ครอบครัวควรเผชิญกับข้อเท็จจริงและหลีกเลี่ยงการตอกย้ำซ้ำเติมบุตร การยอมรับของครอบครัวแม้เพียงน้อยนิดจะส่งผลต่อความสุขในอนาคตของบุตรวัยรุ่นที่เป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง คนรักสองเพศ และกะเทย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนทดลอง

ผลการวิจัย พบว่า ในระยะติดตามผล คะแนนการยอมรับของพ่อแม่มากกว่าระยะก่อนการทดลอง (ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย = -1.123^*) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการผลจากการได้รับการปรึกษา ที่ประกอบด้วยเทคนิคเกี่ยวกับการนำปัญหาออกสู่ภายนอก เทคนิคความรู้ การพัฒนาความสัมพันธ์ การพัฒนามุมมองของปัญหา การพัฒนาการรับรู้ตามความเป็นจริง การไม่ทำให้ครอบครัวรู้สึกแปลกแยกและโดดเดี่ยว การฝึกการอยู่ร่วมกัน และการร่วมสร้างเป้าหมายที่เหมาะสม มีความเป็นไปได้สำหรับครอบครัว และการเรียนรู้ใหม่ การสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ที่ต่างไปจากเดิม และการให้กำลังใจ ซึ่งเป็นการสอดแทรกกิจกรรมที่เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับบุตร ที่ประกอบด้วย การให้ความรัก ความเอาใจใส่ การแสดงออกอย่างเหมาะสม ไม่แสดงความรังเกียจและเย็นชา เฉยเมย สอดคล้องกับการศึกษาของ Rohner (2005, 2015) ที่กล่าวในทฤษฎี Parental acceptance-rejection theory ว่า การยอมรับของพ่อแม่ หมายถึง คุณภาพของความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่นที่พ่อแม่มีต่อบุตร ที่แสดงออกทั้งทางวจนภาษา และอวจนภาษาให้บุตร ได้รับรู้ถึงความรู้สึกความคิดและพฤติกรรมทางบวก ด้วยการโอบกอด ใสใจ ช่วยเหลือ ดูแล โดยการพูดคุย สนับสนุน ไม่มีทำที่รังเกียจโดยพยายามทำความเข้าใจและยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้กับการพัฒนาด้วยโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานและสามารถนำความรู้ ความสามารถที่เกิดขึ้นใหม่ไปใช้กับบุตร ทั้งนี้ในระยะติดตามผลยังสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดผลดีและเกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่มีการยอมรับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศและแสดงออกโดยมีพฤติกรรมการแสดงออกและการทำหน้าที่ที่เหมาะสมเพื่อให้บุตรได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และศักยภาพ รวมทั้งการป้องกันอันตราย สอดคล้องกับราภรณ์ คงฉันทน์มีตรกุล (2554) ที่ศึกษาการยอมรับของครอบครัวและสุขภาพจิตของบุตรชายวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ การยอมรับในพฤติกรรมข้ามเพศของบุตรวัยรุ่นจากบิดามารดาและครอบครัวเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิต และความสุขของบุตรวัยรุ่นในอนาคต ความผูกพันของบิดามารดา กับบุตรวัยรุ่นนั้นมีอิทธิพลมหาศาล โดยเฉพาะผลกระทบต่อความรู้สึกที่มีต่อกัน และผลวิจัยชี้ให้เห็นความสำคัญของการยอมรับของครอบครัวกับภาวะซึมเศร้าของบุตรชายที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ นอกจากนี้แล้วรูปแบบ โปรแกรมเป็นแบบการบูรณาการการปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน และนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการทำให้โปรแกรมมีความเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งรูปแบบการบูรณาการมีส่วนช่วยทำให้กระบวนการปรึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษามีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ ระยะเวลาหลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) ระยะเวลาก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.09, SD = 0.39$) กลุ่มควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.10, SD = 0.41$) ระยะเวลาหลังการทดลอง กลุ่มทดลอง อยู่ในระดับมาก ($M = 3.98, SD = 0.48$) กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.02, SD = 0.29$) ระยะเวลาติดตามผล กลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21, SD = 0.29$) กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($M = 2.82, SD = 0.22$) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการยอมรับ ของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในแต่ละช่วงเวลาการวัด ได้แก่ ระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะเวลาติดตามผล พบว่า ค่าเฉลี่ยของการยอมรับ ของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่หลัง จากการทดลองแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยของการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep) กลุ่มทดลอง มากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดลองที่แสดงความแตกต่างของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบบูรณาการที่มี การเลือกเทคนิคที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและข้อมูลที่วิเคราะห์ตามค่าสถิติ รวมทั้งความคิดเห็น จากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงโปรแกรมให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ปัญหาเรื่องพฤติกรรม ข้ามเพศเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยมีการพูดถึงในเชิงวิชาการหรือการศึกษาวิจัย บุคคลส่วนใหญ่มองว่าไม่มี อะไรที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่างจากบุตรคนอื่น ๆ แต่จากผลการศึกษาในกลุ่มที่มีพฤติกรรม ข้ามเพศ ทั้งในระยะก่อนเปิดเผยเอกลักษณ์ทางเพศ (Coming out) (Morris, 1997, Rosario, Hunter, Maguen, Gwadz, & Smith, 2001; Rosario et al., 2011; Cass 1979, 1984, 1990 Cited in Ritter & Terndrup, 2002, กาญจรัตน์ อินทร์รัตน์, 2554, หน้า 12-13) ที่เด็กต้องเก็บกดความต้องการและ ความปรารถนาที่ขัดแย้งกับการแสดงออกที่ต้องการให้สอดคล้องกับความเป็นเพศกำเนิดซึ่งเป็น ช่วงเวลาที่บุคคลเริ่มตระหนักในความรู้สึก และความปรารถนาภายในที่ต้องการแสดงออกถึง ความเป็นเพศของตนเอง นับเป็นกระบวนการที่ยาวนานของชีวิตที่เต็มไปด้วยความสับสน โศกเศร้า อ่างว้าง กลัว ต้องใช้ความอดทนต่อการถูกกระทำ และการถูกใช้ความรุนแรงทั้งทาง ร่างกายและวาจา การถูกเลือกปฏิบัติ การไม่เข้าใจจากบุคคลรอบข้างแม้กระทั่งคนในครอบครัว ขาดที่ปรึกษา และขาดข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิต ความต้องการเปลี่ยนแปลง ภาพลักษณ์ นำไปสู่การใช้จ่ายเงินในทางที่ไม่เหมาะสม ทำให้แก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูกและ ในบางครั้งต้องเผชิญปัญหาโดยลำพัง ไม่สามารถปรึกษาใครได้ (Paula, Audrey, Nicola & Kar, 2008 cited in Rohner, 2015) ดังนั้น เพื่อเลี่ยงการต่อต้านการไม่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและบุคคล

ในสังคม ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพจิต ซึ่งจากการศึกษา สัญชวล วิทยากรฤกษ์ (2556) พบว่า เด็กต้องเผชิญหน้ากับความเสียหายหลายประการ เช่น เป็นผู้ที่มิภาวะซึมเศร้าสูงกว่า มีความคิดฆ่าตัวตายมากกว่า มีความสุขในชีวิตต่ำ ดังนั้นเมื่อกลุ่มทดลองที่เป็นพ่อแม่ได้รับการพัฒนาการยอมรับบุตรที่เป็นโปรแกรมที่ได้รับการพัฒนาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ และพ่อแม่กลับไปทำหน้าที่ที่แตกต่างจากเดิมในการดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ จึงทำให้ผลการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Auerbach et al. (2011) ที่กล่าวว่า การยอมรับของพ่อแม่เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการปรับตัวของบุตร โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดความเครียด หรือมีภาวะเปราะบาง Barnes et al. (2006) นอกจากนั้นแล้วการที่พ่อแม่แสดงออกในทางบวกทั้งด้านความคิด อารมณ์ พฤติกรรม การแก้ปัญหา การทำหน้าที่ การสนับสนุนช่วยเหลือ เป็นสิ่งที่จะส่งผลทำให้บุตรมีการดำเนินชีวิตอยู่กับครอบครัวและสังคมอย่างมีความสุข และสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2547) ที่ศึกษาวิจัยโดยการบูรณาการทฤษฎีครอบครัวในการศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบิดามารดาในสังคมไทย ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมการฝึกอบรมตามทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวบิดา มารดา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับยุทธนา ภาระนันท์ (2550) ได้ทำการศึกษาและสร้างโมเดลการพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดา หรือมารดาและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ความเข้มแข็งของครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความเข้มแข็งของครอบครัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.27 และพิกาส นันทจิรวัดณ์ (2554) ที่ศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้การปรึกษาครอบครัวโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่าการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยรวมและรายองค์ประกอบระหว่างกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมในระยะก่อนทดลอง และระยะหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Meyers (1998) ที่ได้สร้างรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นพ่อแม่ ผลการให้การปรึกษา พบว่า พ่อแม่ที่เข้าร่วมการปรึกษามีความเข้าใจบทบาทการทำหน้าที่พ่อแม่เพิ่มขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษา มีคะแนนการยอมรับของพ่อแม่ ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ระยะติดตามผลมากกว่าระยะหลังการทดลอง (ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย = $-.235^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการปรึกษาซึ่งการพัฒนาโปรแกรมได้ทำการทดลองใช้ และนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 โดยนำผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาปรับปรุงโปรแกรม โดยให้

ความสำคัญกับคุณลักษณะพ่อแม่เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ การรับรู้ อิทธิพลทางสังคมและสัมพันธภาพ และเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ คือ การนำปัญหาออกสู่ภายนอก การสร้างพลังและการฝึกทักษะพ่อแม่ในการเข้าร่วม และการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ทำให้พ่อแม่เกิดความไว้วางใจและกล้าที่จะนำปัญหาออกสู่ภายนอก นอกจากนั้นในการเข้ารับการปรึกษารั้งสุดท้าย ผู้วิจัยได้มีการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ภายหลังการยอมรับ ทำให้พ่อแม่เกิดความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะไปดูแลและพัฒนาบุตรตามศักยภาพต่อไป “รู้สึกสบายใจและโล่งที่ได้พูดเรื่องนี้กันแล้วในครอบครัว” และ “วันนี้เพิ่งเข้าใจว่าลูกเรามีความต่างจากทั้งผู้หญิงและผู้ชายจึงต้องดูแลเค้า” “อย่างน้อยก็ได้ดึงลูกไว้กับเรา มีอะไรก็คุยกัน” สุดท้ายสามารถทำให้พ่อแม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นการพัฒนาการยอมรับของพ่อแม่และในการเข้ารับการปรึกษา จำนวน 12 ครั้ง มีบุตรเข้ารับการปรึกษาเพียงสามครั้ง ดังนั้น ประสิทธิภาพต่าง ๆ จึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลังการปรึกษาที่พ่อแม่และบุตรได้กลับไปอยู่ร่วมกับและนำผลที่เกิดการเรียนรู้ และปรับมุมมองเกี่ยวกับบุตรและพฤติกรรมข้ามเพศของบุตรไปใช้กับบุตรจริง จึงทำให้ค่าคะแนนในระยะติดตามผลมีความแตกต่างจากระยะหลังการทดลองและระยะก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศและโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยทำการศึกษาไว้เฉพาะกลุ่ม ดังนั้น ผู้ที่จะนำไปใช้ต้องศึกษาและทำความเข้าใจ รวมทั้งฝึกทักษะการปรึกษาเป็นอย่างดีก่อนนำไปใช้

2. จากปัจจัยด้านการรับรู้ของพ่อแม่บางคนที่ยังมองเห็นความแตกต่างของบุตรที่ต่างจากเพศกำเนิดแต่ไม่สามารถเข้าถึงการรับบริการ การไม่กล้าเปิดเผยตนเอง จึงควรมีการพัฒนาโปรแกรมในรูปแบบ On line เพื่อให้พ่อแม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถให้การช่วยเหลือในวงกว้างต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานในกลุ่มอื่น เช่น การยอมรับของพ่อแม่ที่บุตรท้องก่อนวัยอันควร การยอมรับของพ่อแม่ที่บุตรมีปัญหาพฤติกรรมที่ต้องรับ โทษในสถานพินิจ เพื่อให้พ่อแม่

เกิดความรู้สึกยอมรับ สามารถแสดงออก และทำหน้าที่อย่างเหมาะสมในการพัฒนา ศักยภาพของ บุตรที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ

2. จากผลการวิจัยพ่อแม่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการยอมรับ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อ การยอมรับของพ่อแม่ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะพ่อแม่ และการรับรู้ของพ่อแม่ มีอิทธิพลต่อการยอมรับ สูงขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมในรูปแบบการปรึกษารายกลุ่ม พ่อแม่ที่มีบุตร ข้ามเพศ เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ และสร้างเครือข่ายพ่อแม่ในการพัฒนาบุตรอย่างเหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรณีการณ์ นลราชสุวจน์. (2545). *ชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา หน่วยที่ 14, ทฤษฎีและการปฏิบัติในการให้คำปรึกษารอบครัว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2555). *ประชากรชายขอบและความเป็นธรรมในสังคมไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤษฎา ศุภวรรธนะกุล. (2555). *ฮอร์โมน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcijthai.com/news/2012/14/archived/228>
- กฤษฎา ศุภวรรธนะกุล. (2558). *แลชบวนการขาย 'สเดียรอยด์' สยายปีกทั่วอีสานรวดเร็ว ทะเบียนปลอม-อ้างยาแผนโบราณ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcijthai.com/news/2015/10/scoop/5443>
- กาญจรัตน์ อินทร์รัตน์. (2554). *การเปิดเผยตนเองต่อครอบครัวของบุคคลที่รักเพศเดียวกัน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ อรุณาการ. (2558). *เลี้ยงลูกวัยรุ่น ไม่วุ่นอย่างที่คิด. คลินิกเพศหลากหลายในวัยรุ่น โรงพยาบาลรามาริบัติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/25923-เลี้ยงลูกวัยรุ่น%20%20ไม่วุ่นอย่างที่คิด%20.html>
- จิราภรณ์ อรุณาการ และสัชชวดี วิทยากรฤกษ์. (2556). *รามาริบัติ ชุด คลินิกเพศหลากหลาย ดูแลวัยรุ่นไทยเข้าใจตัวเอง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/444078>
- ชิษณุกร พรภาณุวิชญ์. (2540). *ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา จังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล. (2547). *การศึกษาสุขภาพจิตของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณัฐกร อินทุยศ. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์วัลย์ สุทิน. (2551). *เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม 1109-105*. เข้าถึงได้จาก <http://hightnine.multiply.com/reviews/item/5>
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2533). *คู่มือเขียนโครงการวิจัย*. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 12(35), 43-72.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์ทอภิมาน (Meta-Analysis)*. กรุงเทพฯ: นิชินเอดเวอร์ไทซ์กรุ๊ป.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). *การกำหนดขนาดตัวอย่างและสถิติวิเคราะห์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- นวลจันทร์ สุริยะพิทักษ์กุล. (2552). *การยอมรับการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของชายในกลุ่มผู้ทำงานในบริษัทสายการบิน ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤมล พระใหญ่. (2553). การเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นพ่อแม่ที่มีประสิทธิผลโดยการให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการ = The enhancement of effective parenting characteristics through integrative family counseling. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 11(2), 47-60.
- นันท์ชัช สันต์สกุลพงศ์. (2557). จิตวิทยาการปรึกษาและจิตบำบัดแบบผสมผสาน. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 20(2), 103-114.
- บั้งอร เทพเทียน. (2551). *วัฒนธรรมทางเพศและชีวิตครอบครัวของกลุ่มรักเพศเดียวกัน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บั้งอร เทพเทียน. (2556). *วิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน รักร่วมเพศ*. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภาศรี จิระยิ่งมงคล. (2549). *เกิดมาเพื่อเป็นเกย์*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. (2547). พลวัตภายใน ลีลาชีวิตเรื่องเพศแบบกระเทย = Internal dynamism of kathoei's sexualities in modern Thailand. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มข*, 21(2), 93-113.
- ผกามาศ นันทจิรวัดณ์. (2554). *การศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษารอบครัวโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนม เกตุมาน. (2558). *พัฒนาการวัยรุ่น: Adolescent development*. เข้าถึงได้จาก <http://www.familynetwork.or.th/content>
- พันธุ์รัช ศรีทิพพันธุ์, วรรณุภรณ์ ชาลีรักษ์, วิจิตร และพุดพงศ์ สุขสว่าง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเชิงบวกในการทำงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา: การวิเคราะห์ MIMIC. *วารสารวิชาการ*, 9(1).

- พลพงษ์ สุขสว่าง. (2556). *โมเดลสมการโครงสร้าง: Structural equation modeling*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- เพ็ญภา กุลนาคดล. (2559). *การปรึกษาครอบครัว: Family counseling*. ชลบุรี: เนติกุลการพิมพ์.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี, วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธนา ภาระนันท์. (2550). *การศึกษาและการสร้างโมเดลการพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว*. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุทธนา ภาระนันท์. (2551). *คิดเชิงบวก...กุญแจไขพลังสมอง (Positive thinking)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.boybdream.com/manager-newscontent.php?newid=28655>
- รติพร ถึงฝั่ง. (2558). ความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมกับความสุขของประชากร ในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารพัฒนาสังคม*, 17(1), 111-134.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราภรณ์ คงจันทร์มิตรกุล. (2554). *การยอมรับของครอบครัวและสุขภาพจิตของบุตรชายวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). *การพยาบาลครอบครัว: แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัชร ตระกูลงาม. (2538). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชนิดกระเทย* ลักษณะของนักศึกษาชายวิทยาลัยครูสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วารุณี แสงกาญจนวนิช. (2548). *ตัดทิ้งชีวิตจริงของสาวประเภทสอง*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ. (2545). *จิตวิทยาครอบครัวการให้การปรึกษาครอบครัวและครอบครัวบำบัดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมภพ เรืองตระกูล. (2550). *พฤติกรรมรักร่วมเพศและสุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2550). *สังคมวิทยาชนบท: แนวคิดทางทฤษฎีและแนวโน้มในสังคม*. กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2545). *การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2545*. กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- สัญญาวัล วิทยากรฤกษ์. (2556). *ผลของการยอมรับของครอบครัวต่อเด็กที่มีความหลากหลายทางเพศในกรุงเทพมหานคร*. เข้าถึงได้จาก http://www.thaipediatrics.org/thesis/Ramathibodi/Sanchawan_Wittayakornrerk.pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *รายงานประจำปี 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุชา จันทร์เอม. (2536). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย). (2556). *การรังแกกันในโรงเรียนเป็นเรื่องคุกคามความปลอดภัยสำหรับเด็กทุกคน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.ryt9.com/s/prg/2168692>
- อรพรรณ ลือบุญรัชชัยย์. (2549). *การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อักร ศุภเศรษฐ์. (2543). *จิตวิทยาการบริหารครอบครัวให้มีความสุข*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.
- Auerbach, R. P., Bigda-Peyton, J. S., Eberhart, N. K., Webb, C.A., & Ho, M. H. (2011). Conceptualizing the prospective relationship between social support, stress, and depressive symptoms among adolescents. *Journal Abnorm Child Psychol*, 39(4), 475-487.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480.
- Bailey, J., Perkins, S., & Wilkins, S. (1995). *Parenting skills workshop series*. U.S.A.: CCE Publications.
- Barnes, G. M., Hoffman, J. H., Welte, J. W., Farrell, M. P., & Dintcheff, B. A. (2006). Effects of parental monitoring and peer deviance on substance use and delinquency. *Journal of Marriage and Family*, 68, 1084-1104.
- Carlson, J., Sperry, L., & Lewis, A. J. (2005). *Family therapy techniques: Integration and tailoring*. New York: Routledge.
- Cass, V. C. (1979). Homosexual identity formation: A theoretical model. *Journal of Homosexuality*, 4(3), 219-235.

- Clay, R. (1988). *Chambers english dictionary*. Great Britain: Bunny Suffolk.
- De Shazer, S. (1985). *Keys to solution in brief therapy*. New York: Norton.
- Department of Health. (2000). *Assessing children in need and their families: Practice guidance*. London: The Stationery Office.
- D'Amico, E., & Julian, D. (2012). Disclosure of sexual orientation and gay, lesbian, and bisexual youth's adjustment: Associations with past and current parental acceptance and rejection. *Journal of GLBT Family Studies*, 8(4), 215-242.
- Epstein, J. (Ed.). (2010). *School, family, and community partnerships: Preparing educations and improving schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Epstein, N. B., Bishop, D., Ryan, C., Miller, A., & Keitner, G. (1993). *The McMaster model: View of health family function* (2nd ed.). New York: The Guilford Press.
- Ferlazzo, L., & Hammond, L. (2009). *Building parent engagement in schools*. New York: The Guilford Press.
- Friedkin, N. E., & Johnsen, E. C. (1999). Social influence networks and opinion change. *Advances in Group Processes*, 16(1), 1-29.
- Funk, E., & Wagnalls, D. (1993). *New standard dictionary of the english language*. New York: Funk & Wagnalls.
- Gladding, S. (1995). *Group work: A counseling specialty* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Merrill.
- Goldenberg, H., & Goldenberg, I. (2008). *Family therapy: An overview* (6th ed.). California: English, Book.
- Goldenberg, H., & Goldenberg, I. (2013). *Family therapy: An overview* (8th ed.). Singapore: Cengage Learning Asia Pet.
- Helsen, M., Vollebergh W., & Meeus, W. (2000). Social support from parents and friends and emotional problems in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 29(3), 319-335.
- Hersey, P., & Blanchard, K. (1982). *Management and organizational behavior: Utilizing human resources* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Holahan, C. J., Moos, R. H., Holahan, C. K., & Brennan, P. L. (1997). Social context, coping strategies and depressive symptoms: An expanded model with cardiac patients. *Journal of Personality and Social Psychology, 72*(4), 918-928.
- Holahan, C. J., Valentiner, D., & Moos, R. H. (1994). Parental support and psychological adjustment during the transition to young adulthood in a college sample. *Journal of Family Psychology, 8*(2), 215-223.
- House, J. S., Landis, K. R., & Umberson, D. (1988). Social relationships and health. *Science, 241*(4865), 540-545.
- Jenkins, C., & Hunter, A. (2005). *Katoey in Thailand: HIV/ AIDS and life opportunities*. n.p.
- Karen, S. L., & Sharyn, J. (2009). Community health nursing: Caring for the public's. *Journal of Personality and Social Psychology, 92*(2), 918-928.
- LaSala, M. C. (2000). Gay male couples: The importance of coming out and being out to parents. *Journal of Homosexuality, 39*(2), 47-71.
- LaSala, M. C. (2000). Lesbians, gay men, and their parents: Family therapy for the coming-out crisis. *Family Process, 39*(1), 67-81.
- Loundon, D. L., & Bitta, A. J. D. (1988). *Consumer behavior: Concepts and applications*. New York: McGraw-Hill.
- Mallon, M. (1999). What do women want?: The perceived development needs of women managers. *Journal of Management Development, 18*(2), 137-154.
- Meyer, S. A. (1998). An ecological approach to enhancing parenting skills in family therapy. *Contemporary Family Therapy, 20*(4), 123-136.
- Morris, J. F. (1997). Lesbian coming out as a multidimensional process. *Journal of Homosexuality, 33*(7), 1-22.
- Olson, D. H. (2008). *Face in manual*. Minneapolis, MN: Life Innovations.
- Papalia, D. E., Olds, S. W., & Feldman, R. D. (2007). *Human development* (10th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Pushor, D., & Ruitenber, C. (2005). Parent engagement and leadership. In S. K. Saskatoon, Dr. Stirling McDowell foundation for research into teaching. Retrieved from www.mcdowellfoundation.ca/main_mcdowell/projects/research_rep/134_parent_engagement.pdf

- Ritter, K. Y. & Terndrup, A. I. (2002). *Handbook of affirmative psychotherapy with lesbians and gay men*. New York: Guilford Press.
- Rohner, J. C., & Rasmussen, A. (2012). Recognition bias and the physical attractiveness stereotype. *Scandinavian Journal of Psychology*, *53*, 239-246.
- Rohner, R. P. (2005). Parental acceptance-rejection: Theory, methods, cross-cultural evidence, and implications. *Journal of the Society for Psychological Anthropology*, *33*(3), 299-334.
- Rohner, R. P. (2015). *Interpersonal acceptance and rejection bibliography*. Retrieved from <http://www.csiar.uconn.edu>.
- Rohner, R. P., & Khaleque, A. (2008). *Relations between partner acceptance and parental acceptance, behavioral control, and psychological adjustment among heterosexual adult women in the U.S.A.* New York: Nova Science Publishers.
- Rosario, M., Hunter, J., Maguen, S., Gwadz, M., & Smith, R. (2001). The coming-out process and its adaptation and health-related associations among gay, lesbian, and bisexual youths: Stipulation and exploration of a model. *American Journal of Community Psychology*, *29*(4), 133-160.
- Rupured, M., & Quick, S. (1989). *Lexington*. KY: University of Kentucky Cooperative Extension Press.
- Ryan, C. (2010). Family acceptance in adolescence and the health of LGBT young adults. *Journal of Child and Adolescence Psychiatric Nursing*, *23*(4), 205-213.
- Ryan, C., & Diaz, R. (2005). *FAP risk assessment tool*. San Francisco: San Francisco State University.
- Ryan, C., & Futterman, D. (1997). Lesbian and gay youth: Care and counseling. *Adolescent Medicine: State of the Art Reviews*, *8*(2), 207-304.
- Ryan, C., Huebner, D., Diaz, R. M., & Sanchez, J. (2009). Family rejection as a predictor of negative health outcomes in white and Latino lesbian, gay, and bisexual young adults. *Pediatrics*, *123*(1), 346-352.
- Saltzburg, S. (2009). Parents' experience of feeling socially supported as adolescents come out as 25 lesbian and gay: A phenomenological study. *Journal of Family Social Work*, *12*(4), 340-358.

- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling* (3rd ed.). New York: Routledge/ Taylor & Francis Group.
- UNDP & USAID. (2014). Being LGBT in Asia: Vietnam national report: A participatory review and analysis of the legal and social environment for lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT). *Persons and Civil Society*, 11(1), 1-30.
- Vroom, V. H. (1970). *Work and motivation*. New York: Wiley.
- Wilber, S. C., Ryan, C., & Marksamer, J. (2006). *CWLA best practice guideline*. Washington, DC: Headquarters.
- Willoughby, B., Malik, N. M., & Lindahl, K. M. (2006). Parental reactions to their sons' sexual orientation disclosures: The roles of family cohesion, adaptability, and parenting style. *Psychology of Men & Masculinity*, 7(1), 14-26.
- World Health Organization (WHO). (2015). *Adolescent health*. Retrieved from http://www.who.int/topics/adolescent_health/en/

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช	รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ดร.จิตรา คุษฎีเมธา	อาจารย์ประจำสังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	คำดัชนี
	1	2	3	4	5		
48	1	-1	0	1	1	0.4	ปรับปรุง
49	1	1	1	1	0	0.8	นำไปใช้
50	1	-1	1	1	0	0.4	ปรับปรุง
51	1	-1	1	1	1	0.6	นำไปใช้
52	1	-1	1	1	1	0.6	นำไปใช้
53	1	1	1	1	1	1	นำไปใช้
54	1	1	1	1	1	1	นำไปใช้
55	1	-1	1	1	1	0.6	นำไปใช้
56	1	-1	1	1	1	0.6	นำไปใช้
57	1	1	0	1	1	0.8	นำไปใช้
58	0	-1	1	1	0	0.2	ปรับปรุง
59	0	0	-1	-1	0	0	ตัดทิ้ง
60	1	-1	0	1	1	0.4	ปรับปรุง
61	1	1	1	1	0	0.8	นำไปใช้
62	1	0	1	1	1	0.6	นำไปใช้
63	1	0	1	1	1	0.8	นำไปใช้

ภาคผนวก ค

แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

แบบวัดการยอมรับของพ่อแม่

คำชี้แจง: แบบวัดการยอมรับของพ่อหรือแม่ ฉบับนี้เป็นแบบประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ในการทำหน้าที่ที่มีต่อลูกที่ไม่เป็นตามความคาดหวัง โดยแบบประเมินฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้เติมคำในช่องว่าง

1. เพศ.....
2. อาชีพ.....
3. อายุ.....
4. การศึกษา.....
5. รายได้.....

ส่วนที่ 2

กรุณาอ่านข้อความและเลือกคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด ด้วยการทำเครื่องหมาย X ในช่องที่กำหนด

- 5 หมายถึง มีระดับความเป็นจริง/ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความเป็นจริง/ ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความเป็นจริง/ ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความเป็นจริง/ ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความเป็นจริง/ ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่

ข้อ	ข้อความ	ระดับการยอมรับของพ่อแม่ต่อบุตร				
		5	4	3	2	1
1	ฉันรับรู้ได้ว่าผู้ที่แสดงพฤติกรรมข้ามเพศก็สามารถเป็นคนดีได้					
2	ฉันรับรู้ได้ว่าผู้ที่แสดงพฤติกรรมต่างจากเพศกำเนิดไม่ควรถูกตีตราจากสังคม					
3	ฉันรับรู้ได้ว่าผู้ที่แสดงออกถึงพฤติกรรมข้ามเพศจะใช้ชีวิตในอนาคตด้วยความยากลำบาก					
4	ฉันรับรู้ได้ว่าผู้ที่แสดงออกถึงพฤติกรรมข้ามเพศได้ฝึกวินัยทหารจะทำให้ผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศกลับสู่ความเป็นชาย					
5	ในความคิดฉันการมีพฤติกรรมข้ามเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย					
6	ฉันรับรู้ได้ว่าผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมเพศชาย/ เพศหญิง					
7	ฉันรับรู้ว่าการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะทำให้ผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศกลับมาแสดงออกตรงตามเพศกำเนิด					
8	ฉันมองเห็นโอกาสในการพัฒนาหากแม้ว่าลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
9	ฉันคิดว่าคนในสังคมมองว่าบุคคลข้ามเพศมักนำความเสื่อมเสียมาสู่ครอบครัว					
10	ฉันคิดว่าเพื่อนบ้านรู้สึกและพูดถึงคนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศว่าเป็นสิ่งไม่ดี น่าอาย					
11	ฉันคิดว่าสังคมทั่วไปมักเลือกปฏิบัติต่อคนที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ					
12	ฉันรับรู้ได้ว่าเพื่อนบ้านไม่ยอมให้ลูกมาเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีการแสดงออกในลักษณะข้ามเพศ					
13	ฉันรับรู้ได้ว่าสังคมในโรงเรียนแสดงความรังเกียจบุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการยอมรับของพ่อแม่ต่อบุตร				
		5	4	3	2	1
14	หากเป็นลูกฉันฉันต้องการให้ลูกมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศกำเนิดของตน					
15	ฉันไม่ต้องการให้ลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ เพราะต้องการมีผู้สืบสกุล					
16	ฉันไม่ต้องการเห็นความล้มเหลวในชีวิตลูกอันเนื่องมาจากพฤติกรรมข้ามเพศ					
17	ฉันคิดว่าเป็นเรื่องยากที่จะยอมรับลูกได้หากลูกไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง					
18	ฉันคิดว่าการดูแลลูกที่มีพฤติกรรมข้ามเพศให้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นเรื่องยุ่งยาก					
19	ฉันสามารถดูแลลูกที่มีพฤติกรรมข้ามเพศด้วยความเต็มใจหากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับฉัน					
20	ฉันไม่รู้และไม่เข้าใจในบางอย่างที่เกิดกับบุคคลข้ามเพศแต่ฉันก็จะพยายามทำหน้าที่ความเป็นพ่อแม่อย่างดีที่สุดเมื่อเขาคือลูกของฉัน					
21	ฉันจะเลี้ยงดูลูกอย่างเต็มความสามารถไม่ว่าลูกจะเป็นอย่างไรก็ตาม					
22	ฉันไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ หากลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
23	ฉันรู้สึกท้อใจในการทำหน้าที่หากพบว่า ลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
24	ฉันเปิดโอกาสให้ตัวเองเรียนรู้โลกของลูก					
25	ครอบครัวของฉันแสดงออกด้วยการพูดคุยอย่างเปิดเผย หากพบว่าสมาชิกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
26	หากลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศฉันจะใส่ใจซักถามถึงความรู้สึกและความต้องการของลูก					
27	หากฉันมีลูกที่แสดงพฤติกรรมข้ามเพศฉันคงจะเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด เพราะคำนึงถึงความรู้สึกของลูก					

ส่วนที่ 3 การยอมรับของพ่อแม่

ข้อ	ข้อความ	ระดับการยอมรับของพ่อแม่ต่อบุตร				
		5	4	3	2	1
1	ฉันพร้อมที่จะร่วมวางแผนอนาคตไม่ว่าการแสดงออกทางเพศของลูกจะเป็นอย่างไรเพื่อให้ลูกประสบความสำเร็จ					
2	ฉันให้ความสำคัญความเอาใจใส่กับลูกทุกคนอย่างไม่เลือกปฏิบัติ					
3	ฉันยอมรับพฤติกรรมคล้ายกระเทย/ ตุ๊ด หากเกิดกับลูกฉัน					
4	ฉันพยายามคิดก่อนพูดเพื่อหลีกเลี่ยงการตอกย้ำหากฉันอยู่ในสถานการณ์ที่ลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
5	หากลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศฉันพร้อมที่จะร่วมเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้น					
6	ฉันไม่ยอมรับรู้อะไรเกี่ยวกับลูกหากลูกฉันมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
7	ฉันจะปรับเปลี่ยนช่องทีวีหากมีบุคคลข้ามเพศในรายการ					
8	ฉันไม่พอใจต่อพฤติกรรมการแสดงความเป็นเพศไม่ตรงตามเพศกำเนิดหากเกิดกับลูกฉัน					
9	ฉันคงจะทิ้งของที่เป็นเครื่องใช้สำหรับเพศตรงข้ามของลูกหากลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
10	ฉันจะเฉยเมยต่อการขอความช่วยเหลือของลูกหากพบว่าลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
11	เป็นเพราะฉันรู้สึกปฏิเสธพฤติกรรมข้ามเพศจึงทำให้ฉันไม่พร้อมในการดูแลความเป็นอยู่ของลูก					
12	ฉันจะไม่ใส่ใจไต่ถามเรื่องการใช้ชีวิตของลูกหากลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
13	หากพบว่าลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศฉันไม่มีความสามารถในการเฝ้าระวังความปลอดภัยเรื่องอาหารเสริมและสารเคมีที่ลูกใช้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการยอมรับของพ่อแม่ต่อบุตร				
		5	4	3	2	1
14	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการกินที่เป็นประโยชน์ในกรณี ที่ลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
15	ฉันสามารถอบรมสั่งสอนลูกให้สามารถใช้ชีวิตในสังคม อย่างมีความสุขหากพฤติกรรมข้ามเพศเกิดกับลูกฉัน					
16	ฉันสามารถถกถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแสดงออกของลูก ถ้าพบว่าลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศเพื่อไม่ให้ลูกกลายเป็น ตัวตกในสังคม					
17	หากฉันมีลูกที่มีพฤติกรรมข้ามเพศฉันจะห้ามไม่ให้ลูก แสดงความสามารถตรงข้ามเพศกำเนิดในที่สาธารณะ					
18	ฉันไม่พร้อมที่จะเรียนรู้วิธีสื่อสาร/ ให้กำลังใจกับลูก หากลูกฉันมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
19	ฉันพร้อมสนับสนุนให้ลูกได้ศึกษาเล่าเรียนตาม ความต้องการถึงแม้ว่าลูกจะมีพฤติกรรมข้ามเพศ					
20	ฉันพร้อมที่จะร่วมเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของลูก					
21	หากลูกสร้างความไม่พอใจแก่ครอบครัวด้วยเรื่อง พฤติกรรมข้ามเพศเราจะพยายามคุยกันด้วยเหตุผล					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

เบอร์โทรศัพท์ในกรณีที่ต้องการให้ติดต่อกลับ.....

ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก ง

โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วย การบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

โปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้การปรึกษารอบครัวด้วยการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค ซึ่งการบูรณาการนับว่าเป็นรูปแบบการปรึกษารอบครัวที่มีประสิทธิภาพที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา โดยมีทฤษฎีการปรึกษาตามแนวทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐาน ผู้วิจัยในฐานะนักจิตวิทยาและพยาบาลที่มีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต ได้เล็งเห็นความสำคัญของครอบครัวที่เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ จึงมีความสนใจในการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการปรึกษารอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ที่จะสามารถช่วยเพิ่มการยอมรับของพ่อแม่และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพครอบครัวในการร่วมพัฒนามุมต่อไป

โปรแกรมการปรึกษารอบครัวเป็นการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการผสมผสานเพื่อให้เกิดโปรแกรมการปรึกษาที่เป็นแบบการบูรณาการ (Assimilative integration) โดยนำทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวมาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคนิค ดังนี้คือ การแสดงบทบาท (Enactment) การมองมุมใหม่ (Reframing) การเอื้ออำนวย (Accommodating) การให้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) การทำแผนที่ครอบครัว (Family mapping) การสังเกตและการตั้งคำถามและทำการบูรณาการเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ได้แก่ การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยเทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) และเทคนิคการเปลี่ยนบริบทการสนทนา (Contact-changing talk) การสนทนาเกี่ยวกับทางออกด้วยเทคนิคการใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพแบบร่วมมือ (Formation of a collaborative relationship) และเทคนิคการใช้คำถามบอกระดับ (Scaling) ใช้การสนทนาเกี่ยวกับกลยุทธ์ ด้วยเทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) และเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) คำงานที่มอบหมาย (Suggesting tasks) การทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) 2) ทฤษฎีการปรึกษารอบครัว แบบพฤติกรรมนิยมที่นำการฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) เทคนิคการปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) เทคนิคการใช้เหตุผลโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational thoughts) เทคนิคการเรียนรู้จากต้นแบบ (Modeling) และเทคนิคการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid

pro quo) 3) ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ เทคนิคการชี้นำ (The use of directive)
4) ทฤษฎีการเล่าเรื่อง ได้แก่ เทคนิคการสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalizing
conversation) 5) ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบเน้นประสบการณ์นิยม ได้แก่ เทคนิคการปั้น
(Sculpture) และเทคนิคเส้นเชือก (Roper) 6) ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวที่เน้นพลวัตจิต ได้แก่
เทคนิคการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) มาใช้ในการปรึกษาครอบครัวแบบ
บูรณาการทฤษฎีและเทคนิค เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ เป็น โปรแกรม
ที่ประกอบด้วยให้การปรึกษา จำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 90 นาที โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อบูรณาการทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษา รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

**ตารางสรุปโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน**

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/เทคนิค
1	ปฐมนิเทศและ การสร้าง สัมพันธภาพ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้วิจัยกับผู้รับการศึกษา ให้เกิดความไว้วางใจและสร้าง บรรยากาศที่เอื้อต่อการให้ การศึกษา 2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการให้การศึกษาครอบครัว และสร้างข้อตกลงการศึกษา 3. เพื่อชี้แจงวิธีการ ขั้นตอน กติกากของการให้การศึกษา ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของ ผู้วิจัยและผู้รับการศึกษา 4. เพื่อประเมินความสัมพันธ์ ของสมาชิกในครอบครัว	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ของครอบครัว (Joining) - การทำแผนภูมิครอบครัว (Family mapping) สังเกตและการตั้งคำถาม บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้น ทางออกระยะสั้น (Solution- focused brief therapy) - มอบงานในครั้งแรก (Formula first session task: FFST) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการอธิบายโดยตรง - ทักษะการสะท้อน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
2	พัฒนามุมมอง อิทธิพลทางสังคม	1. เพื่อประเมินการรับรู้ต่อ อิทธิพลทางสังคมและของพ่อแม่ ที่มีบุตรข้ามเพศ 2. เพื่อให้พ่อแม่มีมุมมองใหม่ เกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคม	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของครอบครัว (Joining) ด้วย การติดตามร่องรอย (Tracking) - การมองมุมใหม่ (Reframing) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว ที่เน้นพลวัตจิต - เทคนิคการปั้น (Sculpture) ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้น ทางออกระยะสั้น (Solution- focused brief therapy) ได้แก่ - การสนทนาเพื่อการ เปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคนิค การเปลี่ยนบริบท การสนทนา (Contact-changing talk) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการตีความ - ทักษะการสรุปความ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
3	การรับรู้ของ พ่อแม่	1. เพื่อประเมินการรับรู้ทาง สังคมของพ่อแม่ที่มีต่อเหตุการณ์ ที่เกิดจากพฤติกรรมข้ามเพศ ของบุตร 2. เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง การพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่ ระหว่างผู้ให้และผู้รับการปรึกษา	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของครอบครัว (Joining) ด้วย การติดตามร่องรอย (Tracking) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาแบบ การเล่าเรื่อง (Narrative counseling) ได้แก่ เทคนิค - การสนทนาที่เน้นการนำ ปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalizing conversation) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการอธิบายโดยตรง - ทักษะการสะท้อน
4	พัฒนาการรับรู้ ของพ่อแม่	1. เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง การพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่ 2. เพื่อฝึกการรับรู้ตามความเป็น จริง	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของครอบครัว (Joining) ด้วย การติดตามร่องรอย (Tracking) การแสดงบทบาท (Enactment)

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
			บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral family theory) ได้แก่ เทคนิค - การปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
5	ความสัมพันธ์ของการรับรู้คู่พฤติกรรมของพ่อแม่	1. เพื่อให้พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความคิด อารมณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกต่อบุตร 2. เพื่อให้พ่อแม่ระบุผลกระทบที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่อบุตร	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค 1. การติดตามร่องรอย (Tracking) 2. การแสดงบทบาท (Enactment) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral family theory) ได้แก่ เทคนิค - การใช้เหตุผลโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational thoughts)

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
			ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
6	พิจารณาสาเหตุ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม	1. เพื่อให้พ่อแม่สามารถระบุ สาเหตุของพฤติกรรม 2. เพื่อให้พ่อแม่ตระหนักใน พฤติกรรมที่แสดงออกต่อบุตร ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ 3. เพื่อให้พ่อแม่ระบุทางออก ของการแก้ไขปัญหา	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค การมองมุมใหม่ (Reframing) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ เทคนิค - การใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) 2. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว แบบพฤติกรรมนิยม ได้แก่ เทคนิค - การฝึกทักษะพ่อแม่แบบ พฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
7	คุณลักษณะพ่อแม่ นั้นสำคัญอย่างไร	1. เพื่อให้พ่อแม่เรียนรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่เหมาะสมใน การดูแลบุตรที่มีพฤติกรรม ข้ามเพศอย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ประเมินตนเอง 3. เพื่อให้พ่อแม่ร่วมกำหนด แนวทางในการพัฒนาตนเอง	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิคการตั้งคำถาม การแสดงบทบาท (Enactment) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ เทคนิค - การชี้แนะ (The use of directive) 2. ทฤษฎีการเล่าเรื่อง ได้แก่ เทคนิค - การสนทนาที่เน้นการนำ ปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalizing conversation) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
8	คุณลักษณะและ ทักษะบางประการ	1. เพื่อให้พ่อแม่ฝึกแสดง คุณลักษณะในการดูแลบุตร ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้น ทางออกระยะสั้น

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
			- การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยเทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) 2. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม ได้แก่ เทคนิค - การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
9	ปรับโครงสร้างสื่อสัมพันธ์ใหม่	1. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 2. เพื่อพัฒนาการสื่อสารภายในครอบครัว 3. เพื่อให้พ่อแม่ระบุวิธีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับบุตร	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ได้แก่ เทคนิค - การสนทนาเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้วยเทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization)

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
			- เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ด้วยงานที่มอบหมาย (Suggesting tasks) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
10	จากคุณลักษณะสู่การรวมพลังพ่อแม่ลูก	1. เพื่อเสริมสร้างการยอมรับสู่การทำหน้าที่ของพ่อแม่ 2. เพื่อเสริมสร้างพลังของครอบครัวในการร่วมกันทำหน้าที่	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการติดตามร่องรอย (Tracking) เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวที่เน้นพลวัตทางจิต ได้แก่ - การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) 2. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ เทคนิค - การชี้แนะ (The use of directive) 3. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม ได้แก่

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
			- การทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อ บางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน
11	เสริมแรงใจ ในการทำหน้าที่	เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำ หน้าที่พ่อแม่	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) - การแสดงบทบาท (Enactment) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว แบบพฤติกรรมนิยม ได้แก่ - การเรียนรู้จากต้นแบบ (Modeling) 2. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้น ทางออกระยะสั้น ได้แก่ เทคนิค - การใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิด และปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทักษะ/ เทคนิค
12	มั่นใจในหน้าที่	1. เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ของพ่อแม่ 2. เพื่อให้พ่อแม่สามารถระบุแนวทางการใช้ชีวิตในสังคมและแนวทางในการพัฒนาบุตรได้ 3. เพื่อเสริมสร้างความสุขของครอบครัว	ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิค - เทคนิคการให้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) บูรณาการเทคนิคจากทฤษฎี 1. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ได้แก่ เทคนิค - การสนทนาเกี่ยวกับทางออกด้วยการใช้คำถามบอกระดับ (Scaling) - การใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) - การทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) ทักษะพื้นฐาน - ทักษะการฟัง - ทักษะการใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด - ทักษะการสรุปความ - ทักษะการสะท้อน

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 1**

เรื่อง ปฐมนิเทศและการสร้างสัมพันธภาพ

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้วิจัยกับผู้รับการปรึกษา ให้เกิดความไว้วางใจและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้การปรึกษา
2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการให้บริการปรึกษารอบครัว การตกลงบริการ
3. เพื่อชี้แจงวิธีการ ขั้นตอน กติกาของการให้การปรึกษา ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา
4. เพื่อประเมินความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

การปฐมนิเทศเป็นขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับผู้รับการปรึกษา การพบกันครั้งแรกมีความสำคัญในการทำความรู้สึกและสร้างความคุ้นเคยต่อกัน เพื่อลดความแปลกแยกระหว่างผู้รับการปรึกษากับผู้วิจัย เป็นช่วงของการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปรึกษาด้วยท่าทีที่เป็นมิตรอบอุ่นและใส่ใจ รวมถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันที่จะทำให้เกิดความไว้วางใจ และนำไปสู่ความรู้สึกผ่อนคลาย นับว่ามีส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนการปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกครอบครัวกล้าที่จะเปิดเผยตนเองและเปิดเผยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัว นอกจากการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจแล้ว ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรึกษา เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ การรักษาความลับ ขั้นตอน กติกาของการให้การปรึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและสร้างความร่วมมือในการร่วมวิจัย

การพบกันในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐานและใช้เทคนิคการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษาและใช้เทคนิคการทำแผนที่ครอบครัว (Family mapping) เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์และระบบย่อยในครอบครัว ทั้งนี้โดยลักษณะครอบครัวที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ ความรู้สึกที่เกิดกับพ่อแม่และบุตรในช่วงต้นของก่อนเปิดตัว คือ ความรู้สึกอายและ

กังวลใจ กลัว และรู้สึกแปลกแยก ดังนั้น การสร้างสัมพันธภาพจึงมีความสำคัญที่จะให้ครอบครัวรับรู้ และเข้าใจในเจตนาของการให้บริการการปรึกษา นอกจากนั้นแล้วการตั้งคำถาม และการสังเกต เป็นอีกหนึ่งเทคนิคที่จะช่วยในการประเมินปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ทั้งภาษาพูดและ ภาษากายของสมาชิกแต่ละคน ขอบเขตและบริบท รูปแบบโครงสร้าง การสื่อสาร ค่านิยม บทบาท และการใช้อำนาจ ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและเพื่อให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ บทบาท การรักษา ความลับ ผู้วิจัยเลือกใช้ทักษะพื้นฐาน เช่น การให้ข้อมูล การฟัง การรักษาความลับและบูรณาการ กับเทคนิคมอบงานในครั้งแรก (Formula first session task: FFST) จากทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้น ทางออกระยะสั้น (Solution-focused brief)

วัตถุประสงค์

1. ใฝ่ยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย
2. ตารางกำหนดการให้การปรึกษาครอบครัว
3. กระดาษ A4
4. ดินสอ
5. แบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 1
6. ใบงานพ่อแม่ และใบงานบุตร

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและแนะนำตนเองให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ และบุตรรู้จักและให้ผู้รับการปรึกษาแต่ละคนในครอบครัวแนะนำตัวพูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศ ให้รู้สึกผ่อนคลายเป็นกันเอง
2. ผู้วิจัยแสดงท่าทีอบอุ่น เป็นมิตร และเน้นย้ำให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรทราบถึงการรักษาความลับและชี้แจงวัตถุประสงค์ วันเวลา สถานที่ ระยะเวลา ในการให้การปรึกษาแต่ละครั้ง บทบาทหน้าที่ของสมาชิก และการขออนุญาตในการบันทึกเสียง เพื่อประโยชน์ของการให้การปรึกษา
3. ผู้วิจัยสนับสนุนให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตร ได้ซักถามข้อ สงสัยและแสดงออกถึงความรู้สึกในการเข้ารับการปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ ที่มีบุตรข้ามเพศ

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยใช้กิจกรรมจับฉลากมิตรใหม่ ซึ่งในแต่ละครั้งจะมีผู้รับการปรึกษาได้ฉลาก และผู้วิจัยกับผู้รับการปรึกษา จะพูดประโยคว่า “ยินดีที่ได้รู้จักต่อด้วยการแนะนำตัวเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการแสดงออกให้บุคคลอื่น ๆ รู้จักตนเองมากขึ้นและสามารถจำได้ ฯลฯ เป็นการใช้นิเทศการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข เพื่อไม่ให้ผู้รับการปรึกษารู้สึกแปลกแยก หลังจากนั้นนำเข้าสู่การร่วมรับฟังการบอกเล่าความรู้สึกอื่น ๆ ในการเข้ารับการศึกษา
2. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสังเกตและการตั้งคำถามพูดคุยกับผู้รับการปรึกษาในครั้งแรก ที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และบุตร เกี่ยวกับความเป็นอยู่ สังเกตการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิก ใครพูดกับใคร ใครตอบแทนใคร พูดอย่างไร ภาษากายท่าทาง การนั่ง ใครนั่งใกล้ใคร ใครคือผู้มีอำนาจ ค่านิยมของครอบครัวต่อพฤติกรรมข้ามเพศ ใครมีบทบาททำอะไรและเกิดอะไรขึ้นกับครอบครัว และนำข้อมูลที่ได้อามาวางแผนภูมิครอบครัว
3. ผู้วิจัยอธิบาย วัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาเรื่องการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ และผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษาร่วมทำสัญญาระหว่างกันในใบยินยอม การเข้าร่วมการวิจัย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเข้าร่วมการศึกษา
4. ผู้วิจัยอธิบายกำหนดการให้บริการการศึกษาและร่วมกันกำหนดเป้าหมายโดยการให้การมอบงานในครั้งแรก (Formula first session task: FFST) โดยผู้ให้การศึกษา มอบกระดาษ ใบงาน ให้พ่อแม่และบุตร ในใบงานพ่อแม่ ระบุว่า “ให้พ่อแม่ลองสังเกตตนเองว่ามีอะไรที่มีความเกี่ยวข้องกับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศเกิดขึ้นกับตัวท่านบ้าง และนำมาสู่การพูดคุยในครั้งต่อไป” ส่วนของบุตรระบุว่า “ท่านต้องการให้พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่านอย่างไร” และนำมามอบให้ในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

ขั้นยุดิ

1. ผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรร่วมกันสรุปประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเข้ารับการศึกษา บทบาทของผู้รับการปรึกษา ข้อตกลงเบื้องต้น ระยะเวลา สถานที่
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรถามข้อสงสัยเพิ่มเติม เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจที่ตรงกัน
3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การศึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การซักถามและการตอบคำถาม
2. การประเมินความเข้าใจวัตถุประสงค์ การรับรู้ข้อตกลง บทบาทและประโยชน์
ที่สมาชิกจะได้รับในการเข้ารับการปรึกษา และร่วมตอบคำถามเพิ่มเติม อย่างถูกต้องชัดเจน
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 1

วันที่ทำยินยอมวันที่เดือน..... พ.ศ.

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าชื่อสกุล.....

ขอลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมในโครงการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการบริการรอบครัว โดยมีทฤษฎีเป็นฐานด้วยความสมัครใจ ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วและมีความเข้าใจดีทุกประการ จึงลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ร่วมวิจัย

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(นางวรรัตน์ ประทานวรกิจ)

แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัว ครั้งที่ 1

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ฉันรู้สึกไว้วางใจผู้ให้การปรึกษา					
2	ฉันรับรู้ได้ถึงท่าทีที่เป็นมิตร อ่อน ของผู้ให้การปรึกษา					
3	ฉันมั่นใจว่าเรื่องที่สนทนากันจะได้รับ ความปลอดภัยในการรักษาความลับ					
4	ฉันสบายใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น					
5	ฉันยอมรับข้อตกลงของการให้การปรึกษา					
6	ฉันเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปรึกษา					
7	ฉันเชื่อว่าฉันจะได้รับประโยชน์จากการให้ การปรึกษา					

ความรู้สึกต่อการเข้ารับการปรึกษา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

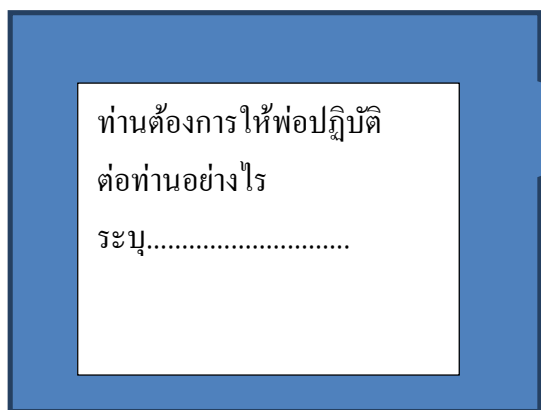
.....

.....

ใบงานพ่อแม่

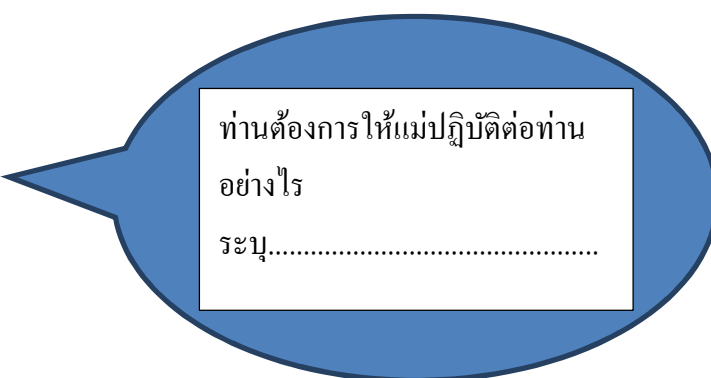
ให้พ่อแม่ลองสังเกตตนเองว่ามีอะไรที่มีความเกี่ยวข้องกับลูกที่มีพฤติกรรมข้ามเพศเกิดขึ้นกับตัวท่านบ้างและนำมาสู่การพูดคุยในครั้งต่อไป.

ใบงานบุตร

ท่านต้องการให้พ่อปฏิบัติ
ต่อท่านอย่างไร
ระบุ.....

ลูกอยากบอกพ่อว่า

ลูกอยากบอกแม่ว่า

ท่านต้องการให้แม่ปฏิบัติต่อท่าน
อย่างไร
ระบุ.....

รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 2

เรื่อง พัฒนามุมมองอิทธิพลทางสังคม

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินการรับรู้ต่ออิทธิพลทางสังคมและมุมมองของพ่อแม่ที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ
2. เพื่อให้พ่อแม่มีมุมมองใหม่เกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคมและความคาดหวัง

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

อิทธิพลทางสังคม ที่เกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อที่มีขึ้นในสังคม ที่แสดงต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อความเชื่อ ความคิดและการรับรู้ของพ่อแม่และนำไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกทั้งด้านคำพูด การกระทำ การทำหน้าที่ รวมถึงความคาดหวังที่มีต่อบุตรทั้งเรื่องส่วนตัว การแสดงออกทางเพศ การเรียน การประกอบอาชีพ รวมถึงการสร้างครอบครัวในอนาคตที่ต้องการให้เป็นไปตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนด ทั้งนี้มีปัจจัยที่สามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงได้และมีบางอย่างที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น การที่พ่อแม่เรียนรู้ที่จะปรับตัวเพื่อที่จะให้ตนเองสามารถทำหน้าที่และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข จึงเป็นสิ่งสำคัญ

ในการปรึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐาน โดยการใช้เทคนิคการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการติดตามร่องรอย (Tracking) เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา และเทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ เกิดการยอมรับและเข้าใจในเจตนาของการให้บริการการปรึกษาและนำเทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวที่เน้นพลวัตจิต คือ เทคนิคการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completing) และเทคนิคการปั้น (Sculpture) เพื่อเป็นการสำรวจปัญหาของครอบครัว ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น (Solution-focused brief therapy) ได้แก่ การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคนิคการเปลี่ยนบริบทการสนทนา (Contact-changing talk)

วัสดุอุปกรณ์

1. ดินสอ 2B และยางลบ
2. ดินน้ำมัน
3. อุปกรณ์บันทึกเสียง
4. กระดาษ A4
5. บัตรคำ
6. แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ ครั้งที่ 2

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ผู้ดูแลและสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาครอบครัว

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) และการติดตามร่องรอย (Tracking) โดยพูดคุยเกี่ยวกับบรรยากาศทั่วไป ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ โดยเปิดประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศในมุมมองของพ่อแม่ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และสิ่งที่พ่อแม่รับรู้เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศเป็นอย่างไร จากการบ้านที่มอบหมายในครั้งที่ 1 ที่รับรู้มาจากความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นอย่างไรบ้าง

2. ผู้วิจัย แจกดินน้ำมันให้ผู้รับการปรึกษาคณะ 3 ก้อน โดยการใช้เทคนิคการปั้น (Sculpture) และกล่าวกับพ่อแม่ดังนี้ “ขอให้ท่านปั้นสมาชิกในครอบครัวของท่าน รวมทั้งตัวท่านว่าแต่ละคนกำลังทำอะไรอยู่” เมื่อปั้นเสร็จผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายถึงสิ่งที่ตนเองปั้นและให้สมาชิกหยิบคนที่ปั้นบุตรและให้เล่าว่า “ท่านคาดหวังอย่างไรในตัวบุตรบ้าง ในประเด็นการแสดงออกทางเพศ การเรียน การประกอบอาชีพ และการสร้างครอบครัวในอนาคตและอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคาดหวังของท่าน”

3. ผู้วิจัย นำข้อมูลเขียนผังความคิดในประเด็นความคาดหวังและอิทธิพลทางสังคม และถามว่าใคร คือผู้ที่มีอิทธิพลพร้อมระบุในผังความคิด โดยการใช้การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยเทคนิคการเปลี่ยนบริบทการสนทนา (Context-changing talk) เป็นการชวนผู้รับการปรึกษาให้ความหมายเพื่อปรับเปลี่ยนกรอบความคิดที่เคยมีให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยการใช้คำถาม

เพื่อสำรวจกรอบแนวคิด ทั้งนี้เนื่องจากกรอบความคิดเป็นสิ่งที่ชี้แนะให้บุคคลแสดงพฤติกรรม และทำให้พบกับปัญหาต่าง ๆ ในบริบทคนรอบข้าง

4. ผู้วิจัยนำฝั่งความคิดและใช้เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) กับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ โดยการกำหนดกิจกรรมด้วยบัตรคำ พร้อมระบุผลลัพธ์ที่เกิดจากการมอง ปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลทางสังคม และสรุปข้อดีข้อเสีย

5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมสรุป เกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคม ส่งผลต่อการรับรู้และการแสดงออกต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศอย่างไร

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป

4. ผู้วิจัยแจกแบบบันทึกผลประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 2

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

2. การซักถามและการตอบคำถาม

3. การตอบแบบประเมินการรับการปรึกษา ครั้งที่ 2

บัตรคำ

ฉันอายุเพื่อนบ้านและญาติที่ลูกผิดเพศ

ทำไมฉันถึงโชคร้ายเช่นนี้

นี่ถ้าลูกเป็นตามเพศกำเนิดคงจะดีกว่านี้

ฉันมีลูกชายคนเดียวไม่น่าเลย

แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัว ครั้งที่ 2

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ฉันรู้สึกไว้วางใจในผู้ให้การปรึกษา					
2	ฉันรับรู้ได้ถึงท่าทีที่เป็นมิตร อ่อน ของผู้ให้การปรึกษา					
3	ฉันมั่นใจว่าเรื่องที่สนทนากันจะได้รับ ความปลอดภัยในการรักษาความลับ					
4	ฉันสบายใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น					
5	ฉันรู้สึกสบายใจที่เป็นส่วนหนึ่งของการ การวิจัย					
6	ฉันคิดว่าการให้การปรึกษามีประโยชน์ กับฉันและครอบครัว					

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย \surd ทับคะแนนที่ตรงตามความคิดท่านมากที่สุด

ท่านพึงพอใจต่อผลการรับการปรึกษาครั้งนี้ในระดับ				
5	4	3	2	1

หลังกิจกรรม ครั้งที่ 2									
มุมมองของท่านเกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมข้ามเพศ									
ลดลงอยู่ที่ระดับ					เพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ				
-5	-4	-3	-2	-1	1	2	3	4	5

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 3**

เรื่อง การรับรู้ของพ่อแม่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินการรับรู้ทางสังคมของพ่อแม่ที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดจากพฤติกรรมข้ามเพศของบุตร
2. เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่ระหว่างผู้ให้การศึกษาและผู้รับการปรึกษา

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

การรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศเกิดจากการที่พ่อแม่ได้ยิน รับฟังและเห็นเรื่องราวของบุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศผ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ออนไลน์ และจากบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ครูหรือญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน และบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เมื่อพ่อแม่ของผู้ที่มีพฤติกรรมข้ามเพศรับข้อมูลข่าวสารและแปลความข้อมูลที่ได้รับในแง่มุมต่าง ๆ ร่วมกับประสบการณ์เดิมของพ่อแม่ที่ได้รับการสั่งสมมาจาก วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ค่านิยม การอบรมบ่มเพาะของสังคมนั้น ๆ กลายเป็นความคิด ความเชื่อแสดงออกเป็นอารมณ์ และพฤติกรรมที่ส่งผลต่อบุคคลข้ามเพศและผู้ที่เป็นบุตร

การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การประเมินการรับรู้ของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมข้ามเพศ ด้วยทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ใช้เทคนิคการติดตามร่องรอย (Tracking) เพื่อประเมินการรับรู้ของพ่อแม่และการเข้าถึงข้อมูล อารมณ์ ความรู้สึก ใช้เทคนิค (Externalizing conversation) ของทฤษฎีการปรึกษาแบบเล่าเรื่องเพื่อสนทนาและนำปัญหาออกสู่ภายนอกและนำปัญหามาสู่การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใกล้ตัวกับค่านิยมความหมายของปัญหา รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากปัญหาที่ผู้รับการปรึกษารับรู้เพื่อนำไปสู่หนทางการแก้ไข

วัสดุอุปกรณ์

1. เทปเสียงการสนทนา
2. แบบบันทึกความรู้สึก
3. อุปกรณ์บันทึกเสียง
4. กระดาษชาร์ต
5. ปากกา และสีเมจิก
6. แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการ ครั้งที่ 3

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ พุคคุยและสร้างบรรยากาศกับครอบครัวเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย
2. ผู้วิจัยสนทนากับพ่อแม่เกี่ยวกับการเข้ารับการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การปรึกษารอบครัวครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยนำสู่กิจกรรมมุมผ่อนคลายเพิ่มสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และผู้วิจัย โดยใช้บรรยากาศ ผ่อนคลายของสถานที่ที่สงบที่มีเสียงเพลงเบา ๆ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการติดตามร่องรอย (Tracking) สร้างความคุ้นเคยกันในการร่วมรับรู้บริบทของครอบครัว

2. ผู้วิจัยใช้เทปเสียงการสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลภายนอก พูดถึงบุตรที่มีพฤติกรรม ข้ามเพศและบันทึกความรู้สึกในใบงานทันทีที่ฟังจบแต่ละเหตุการณ์ด้วยประโยคสั้น ๆ และรวดเร็ว

- “ปากแดงเขี้ยวนะลูกชาย เป็นผู้ชายแท้ ๆ ไม่ชอบ”
- “คนข้ามเพศก็คือตัวตลกของสังคม”
- ญาติพูดว่า “เลี้ยงลูกไม่เป็นรี ใจปล่อยให้มีพฤติกรรมข้ามเพศ”
- ญาติเสนอให้ส่งลูกไปเป็นทหารลูกจะได้เป็นชายเต็มตัว ไม่ตุงตุง
- ญาติชอบเปรียบเทียบพฤติกรรมของลูกที่แสดงพฤติกรรมต่างจากเพศกำเนิดกับลูกคนอื่น
- ครอบครัวที่ลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศมักจะถูกเพื่อนบ้านซุบซิบนินทา
- เพื่อนบ้านบอกว่า “บ้านนี้เวรกรรมมีลูกผิดเพศ”
- ญาติพูดว่า “ชาตินี้คงไม่ได้อุ้มหลานหรอก”

3. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่หลับตาและคิดถึงสิ่งต่าง ๆ ที่สังคมรับรู้และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ และให้ลองนึกถึงอนาคตของบุตรของตนว่าจะเป็นอย่างไในการใช้ชีวิตในสังคม และเล่าถึงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่ได้ฟัง จากเทปเสียง โดยใช้เทคนิค (Externalizing conversation) เป็นการสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก ด้วยคำถาม “จากประสบการณ์ของท่านที่รับรู้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของลูก อะไรคือปัญหาที่เกิดขึ้นกับท่าน และเมื่อเกิดปัญหาแล้วปัญหาส่งผลกระทบต่อตัวท่านอย่างไร มากน้อยแค่ไหน และมีอะไรมาสนับสนุนความคิด ของท่าน”

4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เขียนผลที่เกิดจากการคิดและพูดคุย โดยนำความคิด และความรู้สึกแยกเป็นความคิดด้านบวก และด้านลบ

5. ผู้วิจัยแจกใบประเมินผลกระทบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ประเมินผลกระทบจากพฤติกรรมข้ามเพศที่เกิดจากแหล่งต่าง ๆ

6. ผู้วิจัยร่วมอภิปรายและสรุปประเด็นการปรึกษาในด้านความคิด ความรู้สึก และการรับรู้ของพ่อแม่ต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศและนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้ต่อไป

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิด โอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป

4. ให้พ่อแม่บันทึกกิจกรรมการปรึกษา ครั้งที่ 3

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 3

แบบประเมินผลกระทบจากการรับรู้

	ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดกับท่าน		
	มาก	ปานกลาง	ไม่ส่งผลกระทบ
1 ญาติ			
2 เพื่อนบ้าน			
3 เพื่อนร่วมงาน			
4 โรงเรียน			
5 สื่อ			

แบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 3

	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
1 ผู้ให้การศึกษามีท่าทีอบอุ่นเป็นมิตร				
2 มีการเน้นย้ำเรื่องการรักษาความลับ				
3 สะท้อนคิดเกี่ยวกับการรับรู้ต่อพฤติกรรมข้ามเพศ				
4 ใช้เวลาเหมาะสม				

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 4**

เรื่อง พัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่
2. เพื่อฝึกการรับรู้ตามความเป็นจริง

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

การพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศเป็นการพัฒนามุมมองเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมข้ามเพศที่เกิดจากประสบการณ์เดิม ร่วมกับการถูกหล่อหลอมด้วยความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ความต้องการภายใน และบริบทแวดล้อม แปลเป็นการรับรู้ที่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกต่อลูกทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการพัฒนามุมมองของการรับรู้ต่อพฤติกรรมข้ามเพศของลูก เพื่อให้พ่อแม่เปิดมุมมอง รับข้อมูลใหม่ และสร้างการรับรู้ตามความเป็นจริง ด้วยการพัฒนาการรับรู้ของพ่อแม่

การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการพัฒนาการรับรู้ตามความเป็นจริง เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศของทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ใช้การเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการติดตามร่องรอย (Tracking) และใช้เทคนิคการปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) จากทฤษฎีการปรึกษารอบครัวแบบพฤติกรรม

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษชาร์ต
2. ปากกา และสีเมจิก
3. แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการ ครั้งที่ 4

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่พุดคุยและสร้างบรรยากาศกับครอบครัวเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย
2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับการเข้ารับ การปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การปรึกษาคงครวัครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยนำบันทึกการรับรู้ที่ร่วมอภิปรายกับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ในครั้งที่ผ่านมา และใช้เทคนิคการเข้าร่วม ในการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) ด้วยการติดตามร่องรอย (Tracking) เพื่อประเมินการรับรู้ของพ่อแม่
2. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ประกอบด้วย พ่อแม่นึกถึงเหตุการณ์ในสถานการณ์ครั้งที่ ผ่านมา และให้ผู้รับการปรึกษาเล่าถึงสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับครอบครัวที่เกี่ยวกับการรับรู้จาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยผ่านการแสดงบทบาท (Enactment) นำผลการบันทึกการสังเกตมาสรุป เป็นผังความคิด และเชื่อมโยงความคิด ความรู้สึก ผลกระทบที่เกิดในแต่ละสถานการณ์ที่เกิดจาก การรับรู้ของพ่อแม่
3. ผู้วิจัยใช้ เทคนิคการปรับ โครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) จากทฤษฎี การปรึกษาคงครวัแบบพฤติกรรมนิยม จากเหตุการณ์ที่เคยพุดคุยโดยผู้วิจัยร่วมนำคิดอย่างเป็น ขั้นตอน โดยนำจากข้อดีข้อเสียและปัญหาในครั้งที่ผ่านมา รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องและพัฒนาทักษะด้วยการ ไตร่ตรองและตีความหมายเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างตรง ประเด็นในแต่ละจุด นำไปสู่การตรวจสอบกระบวนการคิด ข้อดี ข้อเสีย ที่คิดต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ตามความเป็นจริง
4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษาทดลองฝึกกับสถานการณ์ตัวอย่างที่เกิดกับชีวิตจริงของ ผู้รับการปรึกษา และทดลองใช้กระบวนการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างความคิดภายใน กับการกำหนด แนวทางให้แหล่งข้อมูลเปลี่ยนแปลงข้อมูล
5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมสรุปผลที่เกิดจากการรับรู้ แบบเดิมและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายหลังการฝึก

ขั้นยุดิ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับ
การปรึกษาครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัย
เพิ่มเติม
3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การศึกษาครั้งต่อไป
4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่บันทึกกิจกรรมการศึกษา ครั้งที่ 4

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 4

แบบประเมินการปรึกษา ครั้งที่ 4
ด้านการรับรู้

การรับรู้ทางสังคมของพ่อแม่ที่มีต่อเหตุการณ์ที่มาจากแหล่งข้อมูล								
เมื่อรับข้อมูล เกี่ยวกับ พฤติกรรม ข้ามเพศ	อารมณ์ ความรู้สึก ก่อนการปรึกษา			อารมณ์ ความรู้สึก หลังรับการปรึกษา				
ญาติ	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้
เพื่อนบ้าน	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้
เพื่อนร่วมงาน	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้
โรงเรียน	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้
สื่อ	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้	เครียด	ไม่พอใจ	เฉย ๆ	รับได้

ด้านความรู้

	รายการ	ก่อนรับ การปรึกษา		หลังรับ การปรึกษา	
		จริง	ไม่ จริง	จริง	ไม่ จริง
1	ฉันคิดว่าเพศมีเพียงเพศหญิงและชายเท่านั้น				
2	พฤติกรรมข้ามเพศสามารถรักษาได้				
3	ฉันไม่ต้องการได้ยินใครพูดในทางไม่ดี เกี่ยวกับคนข้ามเพศ				
4	ฉันต้องการให้เพื่อนบ้านหรือคนในสังคมเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับคนข้ามเพศ				
5	คนข้ามเพศเป็นส่วนเกินของสังคม				
6	ฉันมีมุมมองที่เปลี่ยนไปเกี่ยวกับคนข้ามเพศ				
7	ฉันมีความรู้ ทักษะคิดที่ส่งผลต่อการรับรู้มาก				

ใบประเมินการปรึกษา ครั้งที่ 4

ข้อ	คำถาม	5	4	3	2	1
1	ฉันสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ด้วยกระบวนการคิดที่เปลี่ยนไป					
2	ฉันพอใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับวิถีคิด					
3	ฉันสามารถมองเห็นทางแก้ปัญหาที่เป็นตามจริงมากขึ้น					
4	รูปแบบกิจกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีวาร					

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 5**

เรื่อง ความสัมพันธ์ของการรับรู้สู่พฤติกรรมของพ่อแม่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความคิด อารมณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกต่อบุตร
2. เพื่อให้พ่อแม่ระบุผลกระทบที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่อบุตร

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

พฤติกรรมแสดงออกของพ่อแม่ที่มีลูกมีพฤติกรรมข้ามเพศ เป็นสิ่งที่เกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากประสบการณ์ และจากการบ่มเพาะทางสังคมของพ่อแม่ผนวกกับลักษณะท่าทางของลูก เช่น การแสดงออก การแต่งกาย คำพูด ภาษาท่าทางในลักษณะข้ามเพศที่ส่งผลทำให้พ่อแม่มีความคิดด้านลบ แสดงออกต่อบุตรทั้งเจตนาและไม่เจตนา ได้แก่ การละเลยการดูแล การเฉยเมย การทำเหมือนบุตรไม่มีตัวตน และการใช้ความรุนแรง

การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐานและใช้เทคนิคการติดตามร่องรอย (Tracking) การรับรู้ของพ่อแม่ เพื่อเข้าถึงข้อมูล อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม แล้วใช้ทักษะการถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเล่าเรื่องราวความรู้สึกที่ฝังใจอันเป็นผลมาจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายนอกที่มีต่อบุคคลข้ามเพศและแสดงออกเป็นพฤติกรรมและใช้ทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการตีความ ทักษะการสรุปความ ใช้เทคนิคการติดตามร่องรอย (Tracking) และทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral family theory) ได้แก่ เทคนิคการใช้เหตุผลโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational thoughts)

วัสดุอุปกรณ์

1. ใบงานสถานการณ์ “ตัวอย่าง”
2. อุปกรณ์บันทึกเสียง
3. กระดาษชาร์ต

4. กระจายคำตอบ
5. แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการ ครั้งที่ 5

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ พุคคยและสร้างบรรยากาศให้มีความเป็นกันเอง อบอุ่น และผ่อนคลาย
2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยทบทวนเกี่ยวกับการรับรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ และแหล่งข้อมูลการรับรู้ โดยใช้เทคนิคการติดตามร่องรอย (Tracking) และถามพ่อแม่ว่าจากสิ่งที่เกิดขึ้นส่งผลให้ท่านพอใจต่อชีวิตมากน้อยเพียงใด ความรู้สึกที่พ่อแม่ยังไม่พอใจมีอะไรบ้าง และการใช้ชีวิตในสังคมของพ่อแม่
2. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ตอบความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ตามสถานการณ์ตัวอย่างลงในใบงาน “สถานการณ์ตัวอย่าง” หากเหตุการณ์เหล่านี้เกิดกับลูกท่าน โดยผู้วิจัยใช้ทักษะการถาม ด้วยสถานการณ์ที่กำหนด 5 สถานการณ์ และแจกใบงานสถานการณ์ที่เกิดกับบุตร โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านให้ฟังและให้พ่อแม่ได้ตอบโดยทันทีที่ผู้วิจัยอ่านจบในแต่ละสถานการณ์จนครบ 5 สถานการณ์

สถานการณ์ที่ 1 ลูกไปโรงเรียนและลูกเพื่อนแกล้งจับแต่งหน้าก่อนกลับบ้าน เมื่อท่านพบกับลูกครั้งแรกในสภาพที่ลูกชายแต่งหน้า

สถานการณ์ที่ 2 มีคนส่งไลน์ถึงท่านว่าเห็นลูกนุ่งกระโปรง พร้อมกับส่งภาพให้ดูทันทีที่ท่านทราบและเห็นข้อมูลจากไลน์

สถานการณ์ที่ 3 ลูกนำภาพของเพื่อน ดาราชาย และภาพที่ถ่ายกับเพื่อนผู้ชายและมีข้อความแสดงความรักให้ท่านดู

สถานการณ์ที่ 4 ท่านพบว่า ลูกชายแอบกินฮอร์โมนเพศหญิงที่เป็นยาคุมกำเนิด

สถานการณ์ที่ 5 ลูกชายใช้เวลาในการแต่งตัวและอยู่หน้ากระจกเป็นเวลานานกว่าปกติ

3. ผู้วิจัยสนทนากับพ่อแม่โดยใช้ ทักษะการตั้งคำถามปลายเปิด เหตุการณ์เหล่านั้นเคยเกิดขึ้นกับท่านหรือไม่ ทักษะการสะท้อนความคิด ทักษะการตีความ และทักษะการสรุปความจากคำตอบของพ่อแม่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความคิด อารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง

4. ผู้วิจัยร่วมสรุปคำตอบที่เกิดขึ้นโดยเชื่อมโยง ความคิด อารมณ์ และการรับรู้สู่พฤติกรรมที่แสดงออก โดยเขียนลงในกระดาษชาร์ตเพื่อให้ทั้งพ่อและแม่เห็นคำตอบด้วยเทคนิคการใช้เทคนิคการโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational)

5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา เลือกนำเหตุการณ์จริงที่เคยเกิดขึ้นกับตน จากนั้นใช้เทคนิคการแสดงบทบาท (Enactment) ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว เพื่อให้ผู้ให้การศึกษาได้สังเกตเห็นพฤติกรรม ท่าทาง คำพูดที่เป็นปัญหา และจดบันทึกแยกหมวดหมู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา และใช้คำถามปลายเปิดถามถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อลูก เมื่อพ่อแม่มีความคิด อารมณ์ความรู้สึก พ่อแม่จะแสดงพฤติกรรมอย่างไรต่อบุตร ใช้การสรุปความ ตีความ สะท้อนคิด และเขียนบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏ

6. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมกันสรุปและหาแนวทางแก้ไข ปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไปโดยการนำประสบการณ์ที่ฝึกการโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลมาประกอบ

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การศึกษาครั้งต่อไป

4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ตอบแบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 5

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

2. การซักถามและการตอบคำถาม

3. การตอบแบบประเมินการรับการปรึกษา ครั้งที่ 5

ใบงาน ครั้งที่ 5

สถานการณ์ที่ 1 ลูกไปโรงเรียนและถูกเพื่อนแกล้งจับแต่งหน้าก่อนกลับบ้านเมื่อท่านพบลูกครั้งแรกในสภาพที่ลูกชายแต่งหน้า โดยยังไม่ได้พูดคุยกับลูก

สถานการณ์ที่ 2 มีคนส่งไลน์ถึงท่านว่าเห็นลูกนุ่งกระโปรง พร้อมกับส่งภาพให้ดูทันทีที่ท่านทราบและเห็นข้อมูลจากไลน์

สถานการณ์ที่ 3 ลูกนำภาพของเพื่อน คาราราย ภาพที่ถ่ายกับเพื่อนผู้ชายและมีข้อความแสดงความรัก ทันทีที่ท่านเห็นภาพนั้น

สถานการณ์ที่ 4 ท่านไปพบว่า ลูกชายแอบกินฮอร์โมนเพศหญิงที่เป็นยาคุมกำเนิด ทันทีที่ท่านเห็น

ใบงาน “สถานการณ์ตัวอย่าง” ครั้งที่ 5

คำชี้แจง: ขอให้ท่านเขียนความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของท่านภายหลังจากที่ได้รับฟังสถานการณ์จบแล้ว

สถานการณ์ที่

สถานการณ์ที่ 1 ลูกไปโรงเรียนและถูกเพื่อนแกล้งจับแต่งหน้าก่อนกลับบ้านเมื่อท่านพบกับลูกครั้งแรกในสภาพที่ลูกชายแต่งหน้า

ท่านคิดว่า

ท่านรู้สึกว่

สิ่งที่ท่านจะแสดงออก

สถานการณ์ที่ 2 มีคนส่งไลน์ถึงท่านว่าเห็นลูกนุ่งกระโปรง พร้อมกับส่งภาพให้ดู ทันทีที่ท่านทราบและเห็นข้อมูลจากไลน์

ท่านคิดว่า

ท่านรู้สึกว่

สิ่งที่ท่านจะแสดงออก

สถานการณ์ที่ 3 ลูกนำภาพของเพื่อน ดาราชาย ภาพที่ถ่ายกับเพื่อนผู้ชายและมีข้อความแสดงความรักให้ท่านดู

ท่านคิดว่า

ท่านรู้สึกว่

สิ่งที่ท่านจะแสดงออก

สถานการณ์ที่ 4 ท่านพบว่าลูกชายแอบกินฮอร์โมนเพศหญิงที่เป็นยาคุมกำเนิด

ท่านคิดว่า

ท่านรู้สึกว่

สิ่งที่ท่านจะแสดงออก

สถานการณ์ที่ 5 ลูกชายใช้เวลาในการแต่งตัวและอยู่หน้ากระจกเป็นเวลานานกว่าปกติ

ท่านคิดว่า

ท่านรู้สึกว่

สิ่งที่ท่านจะแสดงออก

แบบประเมินการให้การศึกษาครอบครัว ครั้งที่ 5

คำชี้แจง: โปรดระบุคะแนนที่ตรงตามความคิด และอารมณ์ของท่าน

ความคิดของท่านต่อเหตุการณ์

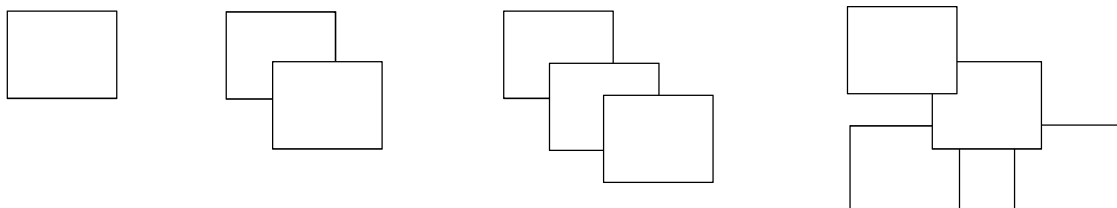
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

อารมณ์ของท่านต่อเหตุการณ์

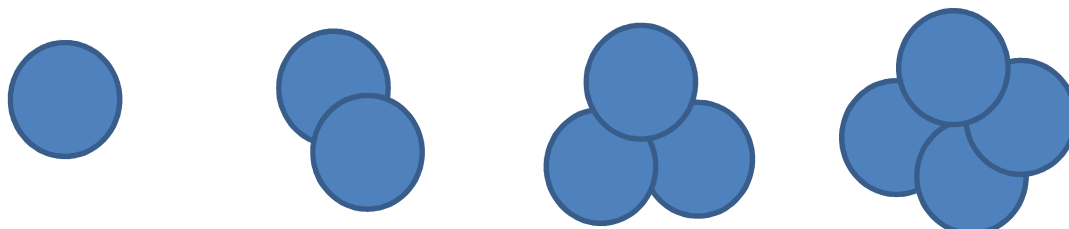
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย X ที่ตรงกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับท่าน

ผลกระทบที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมที่ส่งผลทางลบ ต่อลูกในช่วงที่ผ่านมามีความรุนแรงระดับใด

ผลกระทบในอนาคตที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมทางลบต่อลูก

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 6**

เรื่อง พิจารณาสาเหตุที่ก่อเกิดพฤติกรรม

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พ่อแม่สามารถระบุสาเหตุของพฤติกรรม
2. เพื่อให้พ่อแม่เกิดความตระหนักในพฤติกรรมที่แสดงออกต่อบุตรที่มีพฤติกรรม

ข้ามเพศ

3. เพื่อให้พ่อแม่ระบุทางออกของการแก้ไขปัญหา

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

การแสดงออกของพฤติกรรมที่เกิดจากการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมข้ามเพศของบุตร ซึ่งพ่อแม่รับรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมและสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ นำมากระทบความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เป็นพ่อแม่ ส่งผลให้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่กระทบทั้งต่อตนเองและบุตรทำให้เกิดความรุนแรงทั้งคำพูดและการกระทำ ดังนั้น การได้พิจารณาสาเหตุสิ่งที่มากระทบสร้างความตระหนักจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้พ่อแม่สามารถระบุทางออกพร้อมแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาบุตรได้ดียิ่งขึ้น

การให้การปรึกษารอบครัวครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) ของทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) การบูรณาการ การใช้เทคนิคการกระทำในทฤษฎีการปรึกษารอบครัวเชิงกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) ของทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น เน้นที่คำตอบเพื่อให้เกิดความกระฉ่างในเป้าหมายที่ปรารถนา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาสาเหตุที่จะนำไปสู่การยอมรับความจริงด้วยการใช้การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training)

วัสดุอุปกรณ์

1. กลองสี่เหลี่ยม 4 ใบ
2. กระดาษ A4
3. ปากกา

4. แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ ครั้งที่ 6

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทาย ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่พูดคุยและสร้างบรรยากาศ
ผ่อนคลาย

2. ผู้วิจัยสนทนากับพ่อแม่เกี่ยวกับการปรึกษาครั้งที่ผ่านมา

3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การศึกษาครอบครัวครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยพูดคุยผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับการปรึกษาในครั้งที่ผ่าน
มา ทบทวนประเด็น การรับรู้ ผลกระทบ และเชื่อมโยงสู่ระดับความรุนแรงของพฤติกรรมเพื่อให้
พ่อแม่เข้าใจตนเองทั้งการรับรู้และพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อนำสู่การพิจารณาเปลี่ยนแปลง
แนวทางแก้ไข

2. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) โดยตั้งคำถามว่า
“หากท่านได้รับพรวิเศษจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในคืนที่ผ่านมาให้ท่านสามารถแก้ไขเรื่องเกี่ยวกับ
พฤติกรรมข้ามเพศของลูกที่มากระทบต่อตัวท่าน ท่านจะแก้ไขเรื่องอะไร และหากพรนั้นสำเร็จ
อะไรที่ท่านจะกระทำกับลูกแตกต่างจากเดิม

3. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ระบุทางออกของการแก้ไขปัญห
ที่เกิดจากฝั่งความคิด และนำมาทดลองฝึกด้วยทฤษฎีการปรึกษาครอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม
ได้แก่ เทคนิคการฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training)
การแสดงออกโดยใช้บทบาทสมมติ และการซ้อมบทบาท ฝึกคำพูดและลักษณะท่าทาง
โดยผู้ให้การศึกษาจะเสริมแรงและให้กำลังใจ

4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ สรุปกิจกรรมการฝึกโดยให้ระบุ
สาเหตุก่อนการแสดงพฤติกรรมและพฤติกรรมที่แสดงออก และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
พร้อมกับแก้ไขฝั่งความคิดเดิมที่เขียนเมื่อครั้งก่อนเพื่อสร้างความตระหนัก และฝึกการมอง
มุมใหม่ด้วยเทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing)

5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมสรุปและระบุพฤติกรรม
ที่เปลี่ยนแปลง

จรรยาบรรณ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม
3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป
4. ผู้วิจัย มอบหมายการบ้านแก่ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการปรึกษา ครั้งที่ 6

แบบประเมินการให้การปรึกษารอบครัว ครั้งที่ 6

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ฉันเข้าใจสาเหตุที่ส่งผลให้ฉันแสดงพฤติกรรมต่อลูก					
2 ฉันสามารถระบุสาเหตุที่ส่งผลให้ฉันแสดงพฤติกรรมต่อลูก					
3 ฉันมีทักษะในการพิจารณาสาเหตุของปัญหา					
4 ฉันสามารถระบุทางออกของการแก้ไขปัญหา					
5 ฉันจะหยุดคิดก่อนแสดงพฤติกรรมดูต่ำ ทำร้าย หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับลูก					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 7

เรื่อง คุณลักษณะพ่อแม่ที่นั่นสำคัญอย่างไร

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้พ่อแม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดูแลบุตรที่มี
พฤติกรรมข้ามเพศ

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

ความเป็นพ่อแม่ นับเป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่าและอึ้งมามากที่สุด ดังนั้นการที่จะเป็น
พ่อแม่ที่ดีได้นั้นพ่อแม่ จะต้องรู้ว่าจะทำอะไรเพื่อให้บุตรสามารถใช้ชีวิตในอนาคตได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยได้รับการดูแลทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เรียนรู้ถูกคิดและการแสดงออก
อย่างเหมาะสม สามารถเติบโตมีพัฒนาการจนกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีความมั่นใจ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่าง
มีความสุขและปลอดภัย การพัฒนาความรู้และความเข้าใจของพ่อแม่เพื่อให้พ่อแม่มีคุณลักษณะ
ที่มีความพิเศษเพิ่มขึ้น มีทักษะพร้อมในการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ
และปัญหาของบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ เพื่อนำบุตรไปสู่เป้าหมาย

การให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการในครั้งนี้ ผู้ให้การปรึกษาได้ใช้เทคนิค
การแสดงบทบาท (Enactment) และการตั้งคำถามของทฤษฎี โครงสร้างครอบครัว (Structural
family therapy) ทฤษฎีการปรึกษารอบครัวเชิงกลยุทธ์ได้แก่เทคนิคการชี้แนะ (The use of
Directive) และทฤษฎีการเล่าเรื่อง ได้แก่ เทคนิคการสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก
(Externalizing conversation)

วัสดุอุปกรณ์

1. บัตรคำคุณลักษณะด้านบวก และคุณลักษณะด้านลบ
2. ก่อกระดาษ
3. บอร์ด
4. ปิงปองสีส้มและสีขาว

5. แบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 7

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ พุคคยและสร้างบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลาย
2. ผู้วิจัยสนทนากับพ่อแม่เกี่ยวกับเรื่องราวในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การศึกษาครอบครัวในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ร่วมสรุปลักษณะของบุคคลกลุ่มที่มีลักษณะข้ามเพศ ที่มีความแตกต่างจากบุตรคนอื่น ๆ ผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อถามเกี่ยวกับการดูแลบุตรที่มีลักษณะข้ามเพศ
2. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการแสดงบทบาท (Enactment) โดยให้พ่อแม่แสดงบทบาทที่เล่นกระทำในครอบครัวกับบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ เช่น การต่อว่าบุตร การทำร้ายร่างกายเมื่อไม่พอใจบุตร เป็นต้น เมื่อจบการแสดงให้พ่อแม่ร่วมสะท้อนบทบาทของตน
3. ผู้วิจัยโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามและใช้เทคนิคการชี้นำ (The use of directives) เป็นการสอนและสร้างความเข้าใจแก่ครอบครัวเกี่ยวกับสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีลักษณะข้ามเพศ ลักษณะการเปลี่ยนแปลง ความต้องการการดูแล พฤติกรรม การป้องกันอันตรายจากความต้องการในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้น ความรู้สึกผิดที่เกิดขึ้นภายใน
4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ใช้คำถามเปิดประเด็นว่า “จากความรู้ที่กล่าวมาพ่อแม่ควรลักษณะอย่างไร” “ปฏิบัติเหมือนหรือแตกต่างจากบุตรคนอื่นอย่างไร” และนำคำตอบมาสรุปประเด็นพร้อมทั้งใช้เทคนิคการสะท้อนคิดถึงลักษณะพ่อแม่ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน จากนั้นชวนผู้รับการปรึกษาพูดคุยเกี่ยวกับลักษณะ พ่อแม่เพื่อเติมเต็มการทำหน้าที่ในการดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ
5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่นั่งหลับตาและนึกถึงสิ่งที่ปฏิบัติต่อบุตรข้ามเพศในช่วงที่ผ่านมา โดยกำหนดให้หยาบปอง ถ้าผู้รับการปรึกษาหยาบปองสี่สัปดาห์ให้พูดถึงพฤติกรรมดี ๆ ที่ทำต่อบุตรข้ามเพศในช่วงที่ผ่านมา และถ้าหยาบได้ปองที่เป็นสีขาวให้พูดถึงสิ่งที่ไม่สบายใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อบุตรข้ามเพศ และให้บอกถึงสาเหตุที่ทำให้ต้องแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมา หากต้องการหยุดพฤติกรรมเหล่านั้นอะไรคือ อุปสรรคสำคัญ

โดยใช้เทคนิคการนำปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalization the problem) เพื่อลดการเกิดภาวะ
 คุกคาม และลดความขัดแย้งที่ไม่สร้างสรรค์

6. ผู้วิจัยให้พ่อแม่เลือกคุณลักษณะพ่อแม่ ก่อนจะนำมาคิดที่ตัวพ่อแม่ และใช้คำถาม
 ปลายเปิดว่า “มีอะไรที่ท่านต้องการเพิ่มเติมอีกหรือไม่” ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสรุปความและ
 การตีความ ความคิดของพ่อแม่ ชวนพ่อแม่เปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อให้พ่อแม่มองเห็นถึง
 ความแตกต่างที่เกิดขึ้นในการดูแลบุตรเพื่อช่วยกันพัฒนาให้เกิดความต้องการที่สมดุลระหว่าง
 สมาชิกทุกคนที่สามารถรับและอยู่ร่วมกันได้

7. ผู้วิจัยร่วมสรุปคุณลักษณะพ่อแม่ที่บุตรมีลักษณะข้ามเพศ
 ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับ
 การปรึกษารั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัย
 เพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษารั้งต่อไป

4. ให้พ่อแม่ตอบแบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา รั้งที่ 7

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

2. การซักถามและการตอบคำถาม

3. การตอบแบบประเมินการรับการปรึกษา รั้งที่ 7

บัตรคำ**คุณลักษณะด้านบวก****คุณลักษณะด้านลบ**

จงกากบาทที่หมายเลขที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ท่านเข้าใจในเรื่องคุณลักษณะพ่อแม่				
5	4	3	2	1

ท่านสามารถระบุคุณลักษณะที่เหมาะสมสำหรับพ่อ				
5	4	3	2	1

คุณลักษณะพ่อแม่ที่ท่านต้องการพัฒนา.....

รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 8

เรื่อง คุณลักษณะและทักษะบางประการ

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้พ่อแม่ฝึกแสดงคุณลักษณะในการดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่เป็นผลกระทบจากการรับรู้ ความคิด อารมณ์ที่เกิดจากภายในและถูกกระตุ้นด้วยสถานการณ์ ความคาดหวัง ที่สามารถจัดการและแสดงออกต่อบุตร ทั้งด้านความรัก ความอบอุ่น พร้อมดูแล เข้าใจในความรู้สึกความต้องการ เปิดใจยอมรับความเป็นจริง และพร้อมเรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ยินดีที่จะยื่นเคียงข้าง และพร้อมเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่กับบุตร ร่วมปกป้องบุตรให้พ้นจากอันตราย ให้การสนับสนุนให้บุตรได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ สามารถใช้ชีวิตในครอบครัวร่วมกันอย่างมีความสุข และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อสังคม ดังนั้นคุณลักษณะบางประการของพ่อแม่ จึงเป็นสิ่งที่แสดงออกเชิงการยอมรับ และพร้อมทำหน้าที่อย่างเหมาะสมต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ

การให้การปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐาน โดยใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) และการบูรณาการเทคนิคจากทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น ใช้เทคนิคการสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) การสนทนาเกี่ยวกับทางออก ทฤษฎีการปรึกษารอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม ได้แก่ เทคนิคการฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะบางประการของพ่อแม่

วัสดุอุปกรณ์

1. เครื่องคอมพิวเตอร์
2. โจอystick
3. กระดาษ A4

4. ปากกา

5. แบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 8

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่พูดคุยสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย และสร้างความเชื่อมั่น
2. ผู้วิจัยสนทนากับพ่อแม่ถึงแผนการการเข้ารับการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การศึกษาครอบครัวครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมกันทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา
2. ผู้วิจัยมอบบัตรคำแก่ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ บัตรคำเป็นคำที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะ ด้านการยอมรับและการปฏิเสธ ได้แก่ การพร้อมทำหน้าที่ การเปิดโอกาสให้ตนเอง เกิดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารมีประสิทธิภาพ การฝึกการสื่อสาร ความสามารถในการป้องกันอันตราย การแสดงความรัก การอบรมสั่งสอน การเฉยไม่พูด ไม่โต้ถามเรื่องราวใด ๆ ของลูก การแสดงออกถึงความอาย การไม่ร่วมกิจกรรม การโมโหจนเฉย เมื่อฟังเรื่องบุตรการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) ในการช่วยให้ผู้รับการปรึกษา จัดกลุ่มคำที่เป็นคำที่เป็นการยอมรับและการปฏิเสธ
3. ผู้วิจัยนำกล่องใส่สถานการณ์จำลองที่พ่อแม่เคยนำมาพูดคุยในครั้งที่ผ่านมา และให้พ่อแม่เลือกสถานการณ์จำลอง 1 สถานการณ์ เมื่อผู้รับการปรึกษาอ่านสถานการณ์เสร็จ ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา โดยการใช้เทคนิคการสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการบูรณาการ เทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) เป็นการเสริมสร้างพลังให้เกิดแรงจูงใจที่จะจัดการเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมให้สำเร็จ พร้อมนำความเข้มแข็งและพลังความสามารถที่เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จ มาทำให้เกิดพลัง จากนั้นลองฝึกคุณลักษณะการแก้ปัญหาตามสถานการณ์โดยการใช้การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) และใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating)
4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมสร้างความมั่นใจในความแข็งแกร่ง รวมทั้งความสามารถที่จะสามารถทำได้สำเร็จ โดยชวนคิดในวิธีการพัฒนาตนเองในการไปให้ถึงคุณลักษณะที่ต้องการพร้อมกับการเสริมแรง

5. ผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ร่วมสรุปผลที่ได้จากการให้การปรึกษา

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป

4. ผู้วิจัยแจกแบบบันทึกผลประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 8

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

2. การซักถามและการตอบคำถาม

3. การตอบแบบประเมินการรับการปรึกษา ครั้งที่ 8

บัตรคำคุณลักษณะ

ความพร้อมในการทำหน้าที่

การเปิดโอกาสให้ตนเองเกิดการเรียนรู้

ทักษะการสื่อสารมีประสิทธิภาพ

โมโห ฉุนเฉียว

ความรุนแรง ทั้งคำพูดและการกระทำ

การแสดงความรัก อบรมสั่งสอน

การเผชิญปัญหา

ไม่รับรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้น

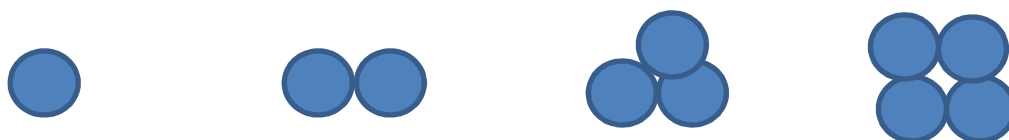
แบบประเมินการให้การศึกษาครอบครัว ครั้งที่ 8

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ทับคะแนนที่ตรงตามความคิดท่านมากที่สุด

ท่านพอใจกับการฝึกการเปลี่ยนแปลง

ท่านรู้สึกภูมิใจในตัวเอง

การฝึกทักษะช่วยทำให้ท่านมีคุณลักษณะใหม่

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาคครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 9**

เรื่อง ปรับโครงสร้างใหม่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
2. เพื่อพัฒนาการสื่อสารภายในครอบครัว
3. เพื่อให้พ่อแม่ระบุวิธีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับบุตร

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกของสังคม เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กัน วิถีชีวิตแต่ละคนในครอบครัวที่มีความแตกต่างกันสามารถมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะเมื่อมีการแสดงพฤติกรรมของสมาชิกที่อาจนำมาซึ่งความไม่พึงพอใจย่อมส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ดังนั้น สมาชิกในครอบครัวจึงต้องมีการสื่อสารที่สามารถรับรู้ได้ ทั้งภาษาพูด ภาษากาย และมีปฏิสัมพันธ์ตอบสนองต่อกันที่จะนำไปสู่การใช้ชีวิต รวมถึงการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ครอบครัวสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ครอบครัวจึงต้องมีการปรับตัว มีการฝึกทักษะการสื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

การให้การปรึกษาคครอบครัวแบบบูรณาการครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐาน โดยใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) การมองมุมใหม่ (Reframing) การวาดรูป การสนทนาเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้วยเทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) และการให้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ด้วยงานที่มอบหมาย (Suggesting tasks)

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษชาร์ต
2. ปากกา
3. สีเมจิก
4. กระดาษ A4

6. เส้นเชือก

7. แบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 9

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทาย ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรพูดคุยและสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย มีความเป็นกันเอง
2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรถึงการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การปรึกษารอบคร่าวแบบบูรณาการครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ที่ประกอบด้วย พ่อแม่และบุตร ทบทวนเกี่ยวกับการเข้าร่วมการให้การปรึกษาครั้งนี้ผ่านมามีเป็นอย่างไร
2. ผู้วิจัยอธิบายกิจกรรมสานสัมพันธ์พ่อแม่และบุตร โดยใช้กิจกรรมเส้นเชือก โดยผู้วิจัยจะถามครอบครัวว่าจะให้มอบเชือก 2 เส้นที่ใคร ผู้ที่เอาสมาชิกที่รับเชือกมาและนำปลายเชือกผูกให้กับสมาชิกที่เหลือ เมื่อผูกเสร็จ ผู้วิจัยให้แต่ละคนเดินและเร่งการเดินให้เร็วขึ้น และใช้ทักษะการสะท้อนคิดจากกิจกรรมเส้นเชือก โดยให้แต่ละคนพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมและความรู้สึกที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยใช้การตีความและการให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้สมาชิกแต่ละคนบอกถึงสิ่งที่ตนเองต้องการพัฒนา คือ อะไร
3. ผู้วิจัยบันทึกความต้องการของพ่อแม่และบุตร ใช้การสะท้อนให้ครอบครัวรับรู้ถึงภาพรวม ร่วมกัน และวาดเส้นทางความสัมพันธ์จำลองตามจินตนาการ ผู้วิจัยเชิญชวนร่วมกันมองว่ามีอะไรที่เป็นอุปสรรคของเส้นทางความสัมพันธ์พ่อแม่และบุตร ผู้วิจัยเชิญชวนสมาชิกร่วมสร้างสายใยความสัมพันธ์ โดยนำโครงสร้างที่สมาชิกแต่ละคนต้องการซ่อมแซม ส่วนไหนของเส้นทางความสัมพันธ์ ด้วยการใส่กระดาษชาร์ตให้สมาชิกทั้งครอบครัวร่วมกันปรับปรุงสายใยสัมพันธ์รูปแบบ วิธีการสื่อสาร เนื้อความในเส้นทางความสัมพันธ์และให้เขียนสิ่งที่สมาชิกแต่ละคนต้องการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์
4. ผู้วิจัยนำสู่กิจกรรมช่วยกันซ่อมเส้นทางความสัมพันธ์โดยการนำเทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) และการมองมุมใหม่ (Reframing) โดยให้แต่ละคนพูดถึงสิ่งที่ตนเองต้องการทำ เพื่อให้โครงสร้างและบรรยากาศในบ้านน่าอยู่

5. ผู้วิจัยให้สมาชิกครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรร่วมกันนำเสนอเส้นทางสายใหม่ภายหลังการปรับปรุง และช่วยกันสรุป ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้วยเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) และใช้เทคนิคการมอบหมาย (Suggesting tasks) เพื่อให้สมาชิกครอบครัวนำไปปฏิบัติต่อไป

6. ผู้วิจัยและผู้รับการปรึกษา ที่ประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรร่วมกันสรุปกิจกรรม
ขั้นสุดท้าย

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษารั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 9

ใบประเมินการให้การศึกษา ครั้งที่ 9

ให้วงกลม **O** ส้อมหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกท่านมากที่สุด

ข้อที่	กิจกรรม	ระดับความรู้สึก
1	กิจกรรมมีประโยชน์ต่อครอบครัว	1 2 3 4 5
2	กิจกรรมสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการสื่อสารในครอบครัว	1 2 3 4 5
3	กิจกรรมทำให้เกิดการยอมรับและนำไปสู่การปรับตัว	1 2 3 4 5
4	กิจกรรมสร้างโอกาสดีที่ได้มาพูดคุยเรื่องนี้ให้มีความทางออก	1 2 3 4 5
	ท่านสามารถนำไปพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัว	1 2 3 4 5
6	ท่านสามารถนำไปพัฒนาการสื่อสารในครอบครัว	1 2 3 4 5
7	ท่านสามารถระบุวิธีการปรับตัวได้	1 2 3 4 5

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 10**

เรื่อง จากคุณลักษณะสู่การรวมพลัง พ่อแม่ลูก

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพ่อแม่สู่การทำหน้าที่พ่อแม่ที่มีบุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ
2. เพื่อเสริมสร้างพลังของครอบครัวในการร่วมทำหน้าที่

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

คุณลักษณะของพ่อแม่ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การทำบทบาทหน้าที่พ่อแม่ตามพันธกิจของครอบครัว ได้แก่ ภารกิจด้านพัฒนาการ (Developmental) เป็นหน้าที่ของครอบครัวในการที่จะช่วยเหลือผลักดันให้สมาชิกพัฒนาไปอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนของพัฒนาการ และภารกิจยามวิกฤต (Crisis task) นับเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ช่วยให้ครอบครัวสามารถจัดการกับภาวะวิกฤตที่เกิดกับครอบครัวอย่างไม่คาดฝัน และนำไปสู่การพัฒนาบุตรให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศที่สังคมยังมีการรับรู้ มุมมองและความคิดในด้านลบ การถูกตีตราจากสังคม การรับรู้ความคิดด้านลบ และความมีอคติ ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก อันเนื่องจากการไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกผิดหวัง อับอาย เสียใจ รวมถึงความรู้สึกแปลกแยกจากสังคม ส่งผลถึงการละเลยการทำหน้าที่ ดังนั้น พ่อแม่และบุตรจึงต้องมีการรวมพลัง ร่วมกำหนดเป้าหมายและทิศทางด้วยกัน มีการสื่อสาร มีความยืดหยุ่น มีการปรับตัวยอมรับซึ่งกันและกัน จะนำไปสู่การทำหน้าที่ที่สมบูรณ์และสร้างความสุขแก่ครอบครัวต่อไป

ในการให้การปรึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐานด้วยการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) การติดตามร่องรอย (Tracking) ในการทำหน้าที่ของครอบครัวและใช้เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) โดยการนำทฤษฎีการปรึกษารอบครัวที่เน้นพลวัตทางจิตด้วยเทคนิคการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) บูรณาการเทคนิคการชี้แนะ (The use of directive) ในทฤษฎีการปรึกษารอบครัวเชิงกลยุทธ์ เทคนิคการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) จากทฤษฎีการปรึกษารอบครัวแบบพฤติกรรมนิยม

วัตถุประสงค์

1. ปากกา
2. ใบงาน “บ้านของฉัน”
3. แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ ครั้งที่ 10

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตร พุดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกผ่อนคลายเป็นกันเอง

2. ผู้วิจัยวัตถุประสงค์ของการบำบัดในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรที่ถือเป็นสมาชิกครอบครัวในการปรึกษานี้ ทบทวนเกี่ยวกับการเข้าร่วมการให้การศึกษาครั้งที่ผ่านมาว่าเป็นอย่างไร

2. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้สมาชิกครอบครัวและอธิบาย กิจกรรมวาดบ้านจำลอง และให้แต่ละคนบรรยายภาพที่ตนเองวาดว่า “ภาพที่วาดมีความหมายอย่างไร” “ความต้องการที่อยากบอกกับสมาชิก คืออะไร” ผู้วิจัยบันทึกความต้องการของพ่อแม่และบุตร ทำการสะท้อนให้ครอบครัวรับรู้ถึงภาพรวมโดยการร่วมกันมองว่ามีอะไรที่ซำรุดในบ้านหลังนี้

3. ผู้วิจัยเชิญชวนสมาชิกของครอบครัวสร้างบ้านใหม่ โดยนำโครงสร้างที่สมาชิกแต่ละคนต้องการซ่อมโดยใช้กระดาษชาร์ตและให้สมาชิกทั้งครอบครัวร่วมกันปรับปรุงบ้าน โดยเขียนโครงสร้างการสื่อสาร โครงสร้างอำนาจ โครงสร้างค่านิยม และโครงสร้างบทบาทไว้แทนส่วนต่างๆ ของบ้าน

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกครอบครัวแต่ละคนกำหนดแนวทางและวิธีการที่จะใช้ซ่อมบ้าน โดยใช้เทคนิคการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) โดยใช้เวลา 10 นาที ในการเขียนใส่กระดาษ ได้แก่ ความซำรุดของบ้านที่พบ สิ่งที่ต้องการปรับปรุง และความต้องการที่เขียนไว้ใน การทำการบ้าน เมื่อครั้งที่ 1 ถึงสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากสมาชิกหรือต้องการให้สมาชิก ทำให้ผู้วิจัยร่วมเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน โดยใช้เทคนิคการเข้าร่วมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Joining) กับครอบครัว และใช้การติดตามร่องรอย (Tracking) ให้สมาชิกครอบครัวร่วมกันตั้งชื่อบ้านโดยใช้เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing)

5. ผู้วิจัยให้สมาชิกครอบครัวนำแนวทางที่เขียนไว้ในกระดาษ ให้สมาชิกร่วมกันปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำหนดเป้าหมายของบ้าน และกำหนดแนวปฏิบัติที่มีความเป็นไปได้ สำหรับทุกคนร่วมกันประกอบบ้านให้สวยงาม โดยให้แต่ละคนพูดถึงสิ่งที่ตนเองจะทำเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายและผู้วิจัยเสริมความรู้และความมั่นใจ เพิ่มเติมสำหรับแนวปฏิบัติบางอย่างที่ไม่มั่นใจ โดยใช้เทคนิคการชี้แนะ (The use of directive) และการมองมุมใหม่ (Reframing)

6. ผู้วิจัยให้ตัวแทนสมาชิกครอบครัวเสนอเรื่องบ้านของตน

7. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) โดยที่ ให้สมาชิกในครอบครัวทำบางสิ่งบางอย่างให้แก่สมาชิกคนอื่นดังนี้ พ่อแม่ตกลงกันว่าจะพูดคุย ถามทุกข์สุข และสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือกับบุตร และบุตรจะถามพ่อแม่ถึง ความต้องการให้ปฏิบัติตัวและรับฟังข้อชี้แนะ การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่

8. ผู้วิจัยร่วมสรุปและชื่นชมสมาชิกครอบครัวในมุมมองใหม่และร่วมกันปรับ โครงสร้าง ของบ้าน

ขั้นยุติ

1. ผู้ให้การปรึกษาให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตรช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้

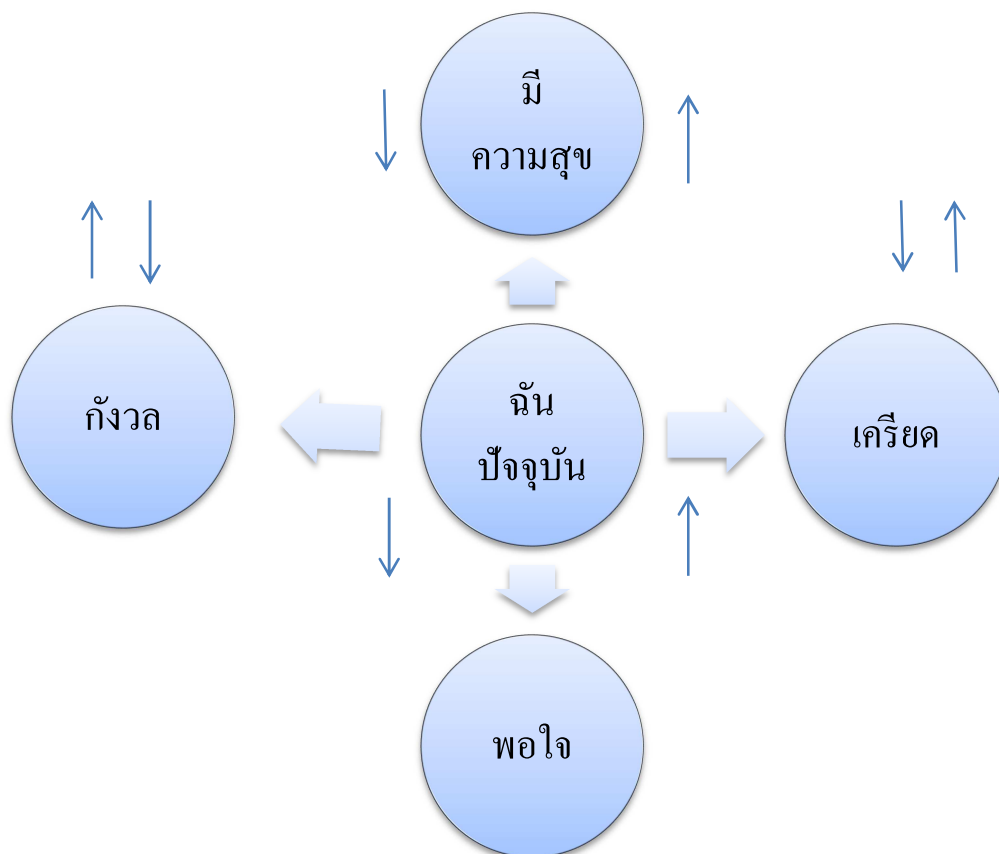
2. ผู้ให้การปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และบุตร ได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

3. ผู้ให้การปรึกษานัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 10

แบบประเมินการให้การศึกษา ครั้งที่ 10

รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปรึกษาคครอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 11

เรื่อง เสริมแรงใจในการทำหน้าที่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำหน้าที่พ่อแม่

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

หน้าที่ครอบครัวเป็นรูปแบบที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน เปิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งในระบบใหญ่และระบบย่อยครอบครัว มีรูปแบบโครงสร้างครอบครัวที่บ่งบอกถึง ค่านิยม การสื่อสาร อำนาจและบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวตามบทบาทที่คาดหวังของสังคม ทั้งในภารกิจปกติ ภารกิจด้านพัฒนาการและภารกิจยามฉุกเฉิน ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดู การให้ความรัก ความเอาใจใส่ การป้องกันอันตราย การแก้ไขและการร่วมกันเผชิญปัญหา รวมถึงการตอบสนองทางอารมณ์ และการพัฒนาศักยภาพสมาชิกให้ไปสู่เป้าหมาย

การให้การปรึกษาคครอบครัวแบบบูรณาการ โดยมีทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศการให้การปรึกษาเพื่อให้พ่อแม่เกิดแรงจูงใจ และตระหนักในความเป็นพ่อแม่ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) เป็นฐาน โดยใช้เทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) บูรณาการทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เทคนิคการเรียนรู้จากต้นแบบ (Modeling) ทฤษฎีการปรึกษาแบบเน้นทางออกระยะสั้น เทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization)

วัสดุอุปกรณ์

1. กรณีสตัวอย่าง
2. แบบบันทึกประสบการณ์การปรึกษา ครั้งที่ 11
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยทักทายผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ พุคคฺยและสร้างบรรยากาศ
ผ่อนคลาย
2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ถึงการเข้ารับการปรึกษา
ในครั้งที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การให้การปรึกษารอบคร้วแบบบูรณาการครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับการเข้าร่วมการให้
การปรึกษาครั้งที่ผ่านมาว่าเป็นอย่างไร
2. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเสนอตัวแบบ (Modeling) ให้ผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
พ่อแม่ ระลึกรบุคคลต้นแบบในใจ อาจเป็นบุคคลในสังคมหรือบุคคลใกล้ตัว ที่ทำหน้าที่ในการดูแล
บุตรเป็นอย่างดีและประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำหน้าที่
3. ผู้วิจัยและผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ร่วมกันสรุปบทบาทหน้าที่ตัวแบบ
ความเป็นพ่อแม่เพื่อสร้างแรงจูงใจ
4. ผู้วิจัยให้ผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ รวบรวมประสบการณ์ ค่านิยม
ทักษะ ความคิด ความรู้สึกที่ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาที่เกิดจากความมั่นใจและ
แรงจูงใจที่อยากจะทำ โดยใช้เทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization)
5. ผู้วิจัยและสมาชิกร่วมสรุปบทเรียน

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ สรุปถึงประโยชน์และความรู้สึก
ที่เกิดจากการบำบัด ในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ได้ซักถามข้อสงสัย
เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้การปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการรับการศึกษา ครั้งที่ 11

แบบประเมินการให้การปรึกษาครอบครัว

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย \surd ทับคะแนนที่ตรงตามความคิดท่านมากที่สุด

ฉันภูมิใจในความเป็นพ่อแม่

← 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 →

ฉันพร้อมที่จะทำหน้าที่

← 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 →

ฉันพร้อมเรียนรู้และดูแลลูก

← 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 →

ฉันยอมรับในความเป็นตัวเอง

← 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 →

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษาพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการปรึกษารอบครัว
โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน
ครั้งที่ 12**

เรื่อง มั่นใจในหน้าที่

ระยะเวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ของพ่อแม่
2. เพื่อให้พ่อแม่สามารถระบุแนวทางการใช้ชีวิตในสังคมและแนวทางในการพัฒนาบุตร
ได้
3. เพื่อเสริมสร้างความสุขแก่ของครอบครัว

แนวคิดสำคัญ (Key concepts)

การมีพฤติกรรมข้ามเพศเป็นสิ่งที่พ่อแม่ไม่ต้องการให้เกิดกับลูก เพราะการรับรู้และอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อความรู้สึก การทำหน้าที่ รวมถึงการแสดงออกที่พ่อแม่มีต่อบุตรที่จะนำไปสู่ความผาสุกในครอบครัว ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการไม่ยอมรับ ยอมรับนำไปสู่การปฏิบัติที่ไม่ส่งผลดีต่อสมาชิกและครอบครัว ดังนั้น การยอมรับในครอบครัวช่วยส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ และลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นกับพ่อแม่และบุตรนำไปสู่ความหวังใหม่ที่มีความมั่นใจในการทำหน้าที่ของสมาชิกครอบครัวในการบำบัดครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว (Structural family therapy) ได้แก่ เทคนิคการให้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) เพื่อให้สมาชิกรับรู้ว่าผู้ให้การศึกษาเข้าใจถึงความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคน สนับสนุนยืนยันความสามารถและข้อดีของสมาชิก ยืนยันศักยภาพในการทำหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน การใช้คำถามบอกระดับ (Scaling) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ด้วยการชมเชย เชื่อมต่อและการแนะนำงาน และการทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) เพื่อความผาสุกของครอบครัว

วัสดุอุปกรณ์

1. เพลงบรรเลง
2. คอมพิวเตอร์
3. แบบประเมินการให้การศึกษา

วิธีดำเนินการปรึกษา

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ พุคคุยเพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกผ่อนคลายเป็นกันเองและทบทวนการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการบำบัดในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่เกี่ยวกับการเข้าร่วมให้การปรึกษาในทุกครั้งที่ผ่านมามีเป็นอย่างไร
2. ผู้วิจัยให้พ่อแม่นั่งในท่าที่ผ่อนคลาย ระลึกถึงบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ การยอมรับการดูแลที่ปลอดภัยแก่บุตรการสร้าง โอกาสในการพัฒนาศักยภาพการทำหน้าที่ของตนเองและการใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตร่วมกัน
3. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้คำถามบอกระดับ (Scaling) เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของพ่อแม่ที่เกิดจากการรับรู้ต่อบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศและสอบถามถึงสิ่งที่ยังไม่สบายใจ
4. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ด้วยการชมเชย เชื่อมต่อ แนะนำ และให้กำลังใจ
5. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการมองมุมใหม่เพื่อช่วยสมาชิกมองสมาชิกคนใดคนหนึ่งหรือปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างไปจากเดิม
6. ผู้วิจัยใช้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) เพื่อให้สมาชิกรับรู้ที่ผู้วิจัยเข้าใจถึงความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคน สนับสนุนยืนยันความสามารถและข้อดีของสมาชิก และยืนยันศักยภาพในการทำหน้าที่ที่สมาชิกแต่ละคนควรดำรงไว้ ผู้วิจัยให้พ่อแม่ทดลองฝึกแสดงบทบาทตามที่ต้องการ โดยมีผู้วิจัยคอยชี้แนะเพิ่มเติม
7. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการทำความเข้าใจของการยุติและการประเมินค่า (Clarification of ending and evaluation) ก่อนยุติการปรึกษา

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่ม
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษาได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม
3. กล่าวลา

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
2. การซักถามและการตอบคำถาม
3. การตอบแบบประเมินการยอมรับของพ่อแม่ที่บุตรมีพฤติกรรมข้ามเพศ
4. แบบประเมินการให้การปรึกษา ครั้งที่ 12

แบบประเมินการให้การศึกษา ครั้งที่ 12

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านมีความมั่นใจในการทำหน้าที่พ่อแม่					
2	ท่านสามารถยอมรับความแตกต่างในการแสดงออกทางเพศ					
3	ท่านพร้อมในการดูแลลูก					
4	ท่านสามารถร่วมแก้ปัญหาที่เกิดกับความเป็นบุคคลข้ามเพศ					
5	ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อได้รับการปรึกษา					
6	ท่านได้รับประโยชน์จากการรับการศึกษา					

ขอให้ทุกท่าน โชคดี

รายงานผลการให้การปรึกษาการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน มีผลการให้การปรึกษา ดังนี้

การปรึกษารอบครัวทั้งพ่อและแม่ในการเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการปรึกษาแบบบูรณาการ โดยมีทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวเป็นฐาน เป็นรูปแบบการปรึกษาผสมผสานแบบการบูรณาการ (Assimilative integration) เพื่อให้เกิดโปรแกรมการปรึกษาที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา โดยนำเทคนิคจากทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้กับครอบครัว ทั้งการร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวรับรู้ถึงสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน มีความอบอุ่นในการแสดงออกทั้งคำพูดการกระทำ และการรักษาความลับ เพื่อให้ครอบครัวเกิดความมั่นใจในการร่วมพูดคุยถึงปัญหาของบุตรเมื่อรู้สึกคุ้นเคย ใช้การสังเกต และการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้วิจัยเข้าใจครอบครัว และนำมาทำแผนที่ครอบครัว พร้อมกับเทคนิคการมอบหมายงานในครั้งแรกให้ครอบครัวได้ คำนึงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัว ร่วมตั้งเป้าหมายที่สมาชิกในครอบครัวต้องการเมื่อเกิดความคุ้นเคย ในครั้งต่อมาพ่อแม่ได้เข้ารับการปรึกษาเพื่อพัฒนามุมมองทางสังคม ทั้งนี้ เพราะพฤติกรรมข้ามเพศตามการรับรู้ของสังคมมีความเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และมีอิทธิพลต่อการยอมรับซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่ 0.22 ในกระบวนการบำบัดผู้วิจัยใช้การปรับและการเติมประโยชน์ เพื่อติดตามปัญหาและทำการติดตามร่องรอย จากนั้นใช้การสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคนิคการเปลี่ยนบริบทการสนทนา(Content-changing talk) ซึ่งพ่อแม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยกับการพูดคุย ไม่รู้สึกว่าถูกบังคับให้เล่า แต่เป็นการนำการเล่าปัญหาด้วยกิจกรรม และเมื่อพบปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลทางสังคมที่ไม่อาจแก้ไขที่สังคมได้ เช่น ความคิด ความเชื่อของเพื่อนบ้านและญาติ การนำพ่อแม่ฝึกการมองมุมใหม่ด้วยเทคนิคการ Reframing โปรแกรมให้ความสำคัญกับการรับรู้ของพ่อแม่ เนื่องจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลสูงเป็นอันดับ 1 มีค่าเท่ากับ 0.30 จึงให้ความสำคัญในด้านการรับรู้ของพ่อแม่ด้วยการประเมินการรับรู้ด้วยการใช้เหตุการณ์ที่พ่อแม่อาจเคยประสบมาจากการใช้ชีวิตในสังคมและสภาพแวดล้อมมาเป็นสื่อ นำโดยใช้เทคนิค (Externalizing conversation) เป็นการสนทนาที่เน้นการนำปัญหาออกสู่ภายนอก พร้อมกับ การติดตามร่องรอย และนำไปสู่การแยกแยะการรับรู้ที่ส่งผลต่อความคิดและความรู้สึกทั้งด้านบวกและด้านลบ พร้อมนำไปสู่การคิดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งในส่วนนี้พ่อแม่ได้สะท้อนว่าตนเองได้มองเห็นในส่วนที่ไม่เคยรู้มาก่อนว่าตนเองคิดและรู้สึกต่อเรื่องพฤติกรรมข้ามเพศ ซึ่งในบางครอบครัว พบว่า มีการคิดในด้านลบมากกว่าด้านบวกทั้ง ๆ ที่การพูดคุยในครั้งแรก ผู้เป็นพ่อจะบอกว่า “เฉย ๆ ไม่คิดอะไรกับเรื่องนี้” จึงทำให้พ่อแม่ส่วนหนึ่งสะท้อนว่า “เป็นความจริงที่บางครั้งไม่อยากพบญาติพี่น้อง และเมื่อญาติพี่น้องพูดถึงลูกในลักษณะหยอกล้อในเรื่องการแสดงออก

ที่คล้ายผู้หญิงรู้สึกไม่พอใจ แต่ก็ไม่ได้แย้งแต่ใช้วิธี "ไม่ต้องเจอกันดีกว่า" บางคน บอกว่า "คิดว่าตนเองยอมรับได้ แต่พอเป็นลูกตัวเองก็ทำใจยากเหมือนกัน" ซึ่งในการประเมินการรับรู้ทำให้พ่อแม่เข้าใจตนเองมากขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้โดยให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาการรับรู้ เริ่มจากการใช้เทคนิคการแสดงบทบาท (Enactment) ที่เป็นสถานการณ์ที่พ่อแม่เคยรับรู้ทำให้ผู้วิจัยเห็นการแสดงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ซึ่งเป็นเทคนิคที่ได้รับความร่วมมือจากผู้เป็นแม่มากกว่าพ่อ แต่เมื่อถึงประเด็นการอภิปราย พุดคุย พ่อจะร่วมแลกเปลี่ยนได้ตรงประเด็น และสะท้อนความรู้สึกที่ตนเก็บไว้ เช่น "สังเกตเห็นพฤติกรรมลูกมานานแล้ว รู้สึกได้ว่าแตกต่างจากเด็กผู้ชาย แอบหงุดหงิดและ โมโห บวกกับความกลัวว่าลูกจะเป็นจริง ๆ ได้เพราะคิดว่าเดี๋ยวคงหาย ตอนนี้อาจแค่สนุกตามเพื่อน ๆ แต่เวลาก็ผ่านมาหลายปีแล้ว แอบเจ็บลึก ๆ เพราะตนเองมีลูกชายคนเดียว" เมื่อพ่อแม่เข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้จึงใช้การพัฒนาด้วยเทคนิคการปรับโครงสร้างความคิด (Cognitive restructuring) นำเรื่องราว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาสู่กระบวนการตีความหมายเรื่องราว ค้นหาข้อดี ข้อเสียที่เกิดกับการคิด พ่อแม่บางคนบอกว่า "คิดวนไปวนมา ทุกครั้งที่มีเหตุการณ์มากระตุ้นแต่ไม่เคยได้แก้ไข ได้แต่คิด คิด คิด หลังคิดทุกครั้งก็ไปลงกับลูกและภรรยา บางครั้งก็แอบ โทษภรรยาที่อยู่บ้านเลี้ยงลูกแล้วลูกเป็นแบบนี้ ส่วนตนเองมีหน้าที่หาเงินมาให้ครอบครัววันนี้ทำให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากขึ้น อาจลดการโทษกัน และคงทำให้การปะทะกันในครอบครัวลดลง" มี 2 ครอบครัวที่กล่าวขอโทษภรรยา และในครั้งที่ 5 เป็นการนำการรับรู้สู่พฤติกรรมของพ่อแม่ที่จะแสดงออกต่อลูกจากการที่พ่อแม่รับรู้และเข้าใจตนเอง นอกจากการติดตามร่องรอยที่เป็นเทคนิคในทฤษฎีฐานแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้การใช้สถานการณ์ตัวอย่างเป็นสื่อ และสะท้อนสิ่งที่พ่อแม่แสดงออกต่อลูกของตนเองในช่วงที่ผ่านมา เทคนิคการแสดงบทบาท (Enactment) ใช้การสะท้อนคิด การโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล (Disputing irrational) การตีความและสรุปเกี่ยวกับความคิดอารมณ์ของพ่อแม่ ครั้งที่ 6 เป็นการเชื่อมต่อระหว่างการรับรู้ของพ่อแม่ การเข้าใจถึงพฤติกรรมที่ตนเองเคยแสดงออกต่อลูก ดังนั้น ในครั้งนี้จึงเป็นการช่วยให้พ่อแม่เกิดความเข้าใจในสาเหตุด้วยการใช้เทคนิคการใช้คำถามปาฏิหาริย์ (The miracle question) เมื่อถามพ่อแม่ว่า "หากท่านได้รับพรวิเศษจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในคืนที่ผ่านมา ให้ท่านสามารถแก้ไขเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมข้ามเพศของลูกที่มากกระทบต่อตัวท่าน ท่านจะแก้ไขเรื่องอะไร และหากพรนั้นสำเร็จจะอะไรที่ท่านจะกระทำกับลูกที่แตกต่างจากเดิม" ซึ่งผลจากการใช้เทคนิคนี้พ่อแม่หลายคนกลับตอบว่า ต้องแก้ไขที่ตัวพ่อแม่ด้วยการปรับเปลี่ยนความคิด มีคำพูดจากพ่อท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า "หากเราเปลี่ยนที่ความคิดเราได้ อะไรอะไรก็คงดีขึ้น" ผู้วิจัยใช้การฝึกมองมุมใหม่ด้วยเทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) เพื่อช่วยให้พ่อแม่มองเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอีกแง่มุมที่ต่างจากเดิม เช่น พ่อท่านหนึ่งพูดว่า "ทำไมลูกเราไม่เหมือนลูกชายคนอื่น" ผู้วิจัยชวนมองว่า "ลูกเรามีอะไร

ที่ต่างจากลูกคนอื่น” เมื่อฝึกการมองมุมใหม่ จากนั้นนำไปสู่การฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) ฝึกคำพูดและลักษณะท่าทาง การแสดงออกโดยใช้บทบาทสมมติ และการซ้อมบทบาทในสถานการณ์ “ลูกใช้เวลาในการอาบน้ำและแต่งตัวหน้ากระจกนาน พ่อ โมโห ใช้การพูดที่รุนแรงกับลูก” ลูกร้องเพลงผู้หญิงในบ้านและพ่อห้ามไม่ให้ลูกร้อง” “ไม่พอใจ การแต่งตัวของลูก โมโหและบังคับให้ลูกเปลี่ยน” ส่วนงานพ่อบอกว่า “มอบหมายงานยกคันไม้ ขนดินแต่ลูกมีท่าที่ไม่พอใจ ทำไม่ได้ กลัวแดด กลัวร้อน พ่อจ้องดูค่าลูก” ซึ่งกิจกรรมในครั้งนี้มีการสลับการใช้เทคนิคก่อนหลัง ทั้งนี้กับสถานการณ์และบริบทการให้ปรึกษา ณ ขณะนั้น ซึ่งช่วงของการปรึกษามีพ่อ 2 รายที่บอกว่า “สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากตนเองทั้งที่รู้ว่าลูกมีความต่างจาก ลูกชายคนอื่น แต่ในใจลึก ๆ ยังคิดว่าลูกคือผู้ชายและพยายามในหลาย ๆ วิธีเพื่อให้ลูกเปลี่ยนแปลงตัวเอง รวมทั้งการมอบหมายงานที่เป็นงานผู้ชาย” และเมื่อเสร็จกิจกรรมพ่อแม่มีความเข้าใจ สาเหตุของการแสดงออกของตนเองมากขึ้น ในครั้งที่ 7 เริ่มกล่าวถึงคุณลักษณะพ่อแม่ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.44 สูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้น โปรแกรมการปรึกษาจึงเน้นในส่วนคุณลักษณะ ในการปรึกษาครั้งที่ 7 ได้นำพ่อแม่เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของพ่อแม่ โดยให้พ่อแม่ยกตัวอย่างสิ่งที่ตนเองเคยกระทำกับลูกด้วยการแสดงออกทางบทบาท (Enactment) ผู้วิจัยนำพ่อแม่สู่การเรียนรู้ลูก ด้วยเทคนิคการชี้แนะ (The use of directives) เป็นการสอนและสร้างความเข้าใจแก่ครอบครัวเกี่ยวกับสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีลักษณะข้ามเพศ และใช้เทคนิคการตั้งคำถามเปิดประเด็นว่า “จากความรู้ที่กล่าวมาพ่อแม่ควรมีลักษณะอย่างไร ปฏิบัติเหมือนหรือแตกต่างจากลูกคนอื่นอย่างไร” และนำคำตอบมาสรุปประเด็น พร้อมกับใช้เทคนิคการสะท้อนคิด ให้เห็นถึงลักษณะพ่อแม่ ด้วยเทคนิคการนำปัญหาออกสู่ภายนอก (Externalization the problem) เพื่อลดการเกิดภาวะความเครียดและความขัดแย้ง สร้างการมีส่วนร่วม และให้พ่อแม่ร่วมพิจารณาลักษณะพ่อแม่ พ่อแม่ 4 ครอบครัวกล่าวว่า “ในความคิดของคนที่ผ่านมามองว่าเพศของคนเรามีเพียง 2 เพศเท่านั้น รู้ทั้งรู้ว่าลูกต่างจากคนอื่นแต่ไม่เคยนำเรื่องนี้มาพูดคุยกันเลยในบ้าน เรายังคิดว่าก็ดูแลเหมือน ๆ กัน ไม่มีอะไรพิเศษ พอวันนี้ได้รู้ความแตกต่างและเราคงต้องเรียนรู้ร่วมกับลูกให้มากขึ้น อย่างน้อยก็ได้ช่วยลูกคิด อะไรที่เสี่ยงก็จะได้ลดลงถ้าพ่อแม่เปิดใจ” ในการปรึกษาครั้งที่ 8 พ่อแม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมข้ามเพศ เพื่อเสริมสร้างให้พ่อแม่เกิดแรงจูงใจที่จะจัดการเปลี่ยนแปลงตนเองและใช้ให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมให้สำเร็จ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับพลังแห่งตน (Competence talk) และใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) ในการฝึกทักษะพ่อแม่แบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral parent skills training) ให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการดูแลลูก เช่น ความพร้อมในการทำหน้าที่ ความพร้อม

ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสม การรับรู้ปัญหาตามความเป็นจริง ความใส่ใจ การปรึกษาครั้งที่ 9 เป็นการพัฒนาการสื่อสารและความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยในครั้งนี้ผู้วิจัยเชิญลูกเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา และใช้เทคนิคเส้นเชือกในการประเมินความสัมพันธ์พ่อแม่ลูก และบอกในสิ่งที่ต้องการ ผลจากการปรึกษา มีรูปแบบการผูกเชือกของสมาชิก รูปแบบการผูกแบบที่ 1 พ่อนำกลางเชือกผูกไว้กับเอาตนเองทั้งสองเส้นและปล่อยปลายเชือกไปให้แม่และลูกผูกแบบที่ 2 นำปลายเชือกผูกไว้กับเอาตัวเองส่วนอีกด้านนำไปผูกกับสมาชิกซึ่งสั้นยาวแตกต่างกัน โดยทั้งสองแบบพ่อคือ ผู้ถือเชือก จากนั้นจึงให้เดิน และวิ่ง ผลจากการสะท้อนความคิดทำให้สมาชิกได้รับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองได้กระทำ ความรู้สึกที่เกิดจากกิจกรรม เช่น ความรู้สึกอึดอัดของแม่ ความรู้สึกต่อต้านของลูก ความรู้สึกที่ไม่ถูกรัก ความรู้สึกเหมือนตนเองไร้ค่าความคิดไม่มีตัวตนที่ลูกรู้สึก ความรู้สึกที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ และร่วมค้นหาว่าอะไรคืออุปสรรคที่มาขัดขวางความสัมพันธ์พ่อแม่ลูก จากนั้นผู้วิจัยร่วมกันซ่อมแซมในส่วนรูปแบบ วิธีการสื่อสาร เนื้อหา ใช้เทคนิคการเอื้ออำนวย (Accommodating) และการมองมุมใหม่ (Reframing) เพื่อก้าวข้ามอุปสรรค ใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) และใช้เทคนิคการมอบหมาย (Suggesting tasks) เพื่อให้พ่อแม่และบุตรนำกลับไปทดลองทำในครอบครัว การปรึกษาครั้งที่ 10 เป็นการปรึกษาที่เชิญลูกเข้าร่วมในกิจกรรม มีการเชื่อมโยงการปรึกษาในครั้งที่ผ่านมาโดยผ่านกิจกรรมวาดบ้านจำลองและให้แต่ละคนอธิบายความหมายของบ้านในความคิดของตนเองและสิ่งที่อยากบอกกับสมาชิก การกำหนดการซ่อมบ้าน ด้วยการใช้นิเทศการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence completion) สมาชิกร่วมแลกเปลี่ยน พร้อมบอกเป้าหมายความต้องการแก่สมาชิกและนำเทคนิคการชี้แนะ (The use of directive) การมองมุมใหม่ (Reframing) มาใช้ ตัวอย่างผลการปรึกษานี้ สมาชิกส่วนหนึ่งไม่กล้าพูด ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองและลดความตึงเครียดของบรรยากาศ โดยการสังเกตพบว่า บางบ้านพ่อมีอำนาจสูงมากจึงทำให้สมาชิกไม่กล้าพูด จนกระทั่งผู้วิจัยเข้าแทรกแซง ซึ่งพ่อได้เปิดใจพูดว่าวันนี้เราต้องการให้ทุกคนพูดเพื่อความสุขของบ้าน แม่และบุตรมีท่าทีโล่งใจแต่ลูกพูดแบบเกร็ง ๆ ผู้วิจัยให้สมาชิกเปลี่ยนที่นั่งและปรับมุมการนั่งให้มีความใกล้ชิดมากขึ้น ให้ลูกนั่งใกล้พ่อและให้ลูกลองพูดกับพ่อ มีครอบครัวที่ต้องให้ลูกพูดประโยคเดิมถึง 4 ครั้ง เนื่องจากการพูดครั้งที่ 1 ลูกก้มหน้า ไม่กล้ามองพ่อ ครั้งที่ 2 ให้ลองแตะแขนพ่อขณะมือแตะแต่ตัวลอยห่าง ครั้งที่ 3 ให้ขยับเข้าใกล้ และครั้งที่ 4 เข้าใกล้มากขึ้น สบตาและขึ้นต้นประโยคด้วยการเรียกพ่อก่อน ขณะที่ลูกพูดพ่อมองหน้าลูกและดึงลูกเข้าไปกอด ทุกคนที่เห็นนั่งเงียบหลังจากที่พ่อลูกลอยยังคงกอดกัน และใช้เทคนิคการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบางสิ่งบางอย่าง (Quid pro quo) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้เกิดกับครอบครัวสมาชิกครอบครัวพึงพอใจในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงขึ้นในครอบครัว การปรึกษาครั้งที่ 11 พ่อแม่สามารถนำการรับรู้

ที่เปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะการสื่อสาร มุมมอง ปรับการคิดใหม่ และ การจัดการปัญหา การเปิดใจเรียนรู้บุตรข้ามเพศโดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการเสนอตัวแบบ (Modeling) ให้เลือกบุคคลต้นแบบที่ประทับใจที่ทำหน้าที่ในการดูแลลูกเป็นอย่างดีและประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำหน้าที่โดยใช้เทคนิคการใช้ให้เป็นประโยชน์ (Utilization) พ่อแม่รู้สึกได้ถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น บางคนพูดว่า “มองว่าเรื่องการแสดงออกทางเพศของลูก เป็นแค่เรื่องธรรมดาจึงไม่ได้สนใจ แต่เมื่อได้มาพูดคุยทำให้รู้ว่าที่ตนเองไม่พูดคุยกับลูกนั้นจริง ๆ แล้ว คือ ภายในแอบต่อต้าน บางครั้งก็เฉยเมยกับเค้า ให้ความสนใจลูกคนอื่นมากกว่า แต่คิดอย่างไร ก็ลูกเราก็ต้องดูแลเค้าให้ดี และเปิดใจมากขึ้นและมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้เรียนรู้ต้นแบบในการทำหน้าที่พ่อแม่ การปรึกษาครั้งที่ 12 เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ในการทำหน้าที่ ผู้วิจัย ใช้เทคนิคการสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) ด้วยการชมเชย เชื่อมต่อ แนะนำและให้กำลังใจ และทุกคนพร้อมใจที่จะทำหน้าที่ต่อไป และจากการติดตามผลพ่อแม่ลูกในการอยู่ร่วมกันพ่อแม่ส่วนใหญ่บอกว่ามีการพูดคุยกันมากขึ้น ใส่ใจลูกตามที่ลูกเป็น ไม่รู้สึกขวางหูขวางตาเหมือนเมื่อก่อนลูกกล้าเข้ามาหามากขึ้น และตัวเอง ก็รู้สึก ไม่เครียด มีหนึ่งครอบครัวที่เพิ่งทราบว่าลูกกินยาคุมมาเป็นเวลาหลายเดือน แต่ไม่โม โห พยายามเข้าใจ และหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มเติม

ภาคผนวก จ

การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable) ที่ทำการศึกษา
ในแบบจำลองสมการโครงสร้าง

ตารางที่ 16 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของข้อคำถามที่เก็บข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างจริง ($n = 400$)

ตัวแปรสังเกต	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	จำนวนข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก
1. การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce)	.280-.503	.712	8
2. อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ (Socim)	.452-.640	.767	5
3. ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร (Expec)	.249-.491	.579	4
4. คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac)	.352-.574	.716	7
5. สัมพันธภาพในครอบครัว (Relat)	.641-.671	.813	3

2. การตรวจสอบการกระจายของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษา (Distribution variable)

ดำเนินการตรวจสอบการกระจายของข้อมูล ของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษาในแบบจำลอง จำนวน 7 ตัวแปร สังเกตด้วยสถิติทดสอบ ไค-สแควร์ (χ^2) หากพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ ในทางตรงกันข้าม หากพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} > .50$) แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (Normal distribution) รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย (%CV) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (Sk) ค่าความโด่ง (Ku) และ ค่า P-value ของสถิติทดสอบไค-สแควร์ (χ^2) ของตัวแปรสังเกตที่ศึกษา ($n = 400$)

ตัวแปร	\bar{X}	SD	%CV	Sk	Ku	χ^2	P
1. การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce)	3.91	0.60	15.35	-.333	-.752	.677	.713
2. อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ (Socim)	3.14	0.87	27.71	-.171	-.462	.243	.886
3. ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร (Expec)	2.52	0.83	32.94	.300	-.449	.292	.864
4. คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac)	3.85	0.68	17.66	-.374	-.845	.854	.652
5. สัมพันธภาพในครอบครัว (Relat)	4.07	0.84	20.64	-2.35	-3.242	16.041	.000

หมายเหตุ: ค่าสถิติ ไค-สแควร์ (χ^2) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < .05$) แสดงว่า มีการแจกแจงแบบไม่ปกติ

3. ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observation variable)

ที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง

ดำเนินการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต จำนวน 7 ตัวแปร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) เพื่อตรวจสอบว่า ตัวแปรที่ทำการศึกษาในแบบจำลองทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันมากกว่า .85 หรือไม่ หากเกินกว่านั้น แสดงว่าเกิดปัญหาว่าตัวแปรคู่ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันมากเกินไป (Multicollinearity) รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ของตัวแปรที่
ทำการศึกษาในแบบจำลอง

	perce	socim	expec	carac	relat	expre	rol
Perce	1						
Socim	.308*	1					
Expec	.083	.423*	1				
Carac	.582*	.382*	.120*	1			
Relat	.452*	.056	-.142*	.585*	1		
Expre	.714*	.424*	.109*	.717*	.516*	1	
Rol	.619*	.456*	.121*	.754*	.520*	.783*	1

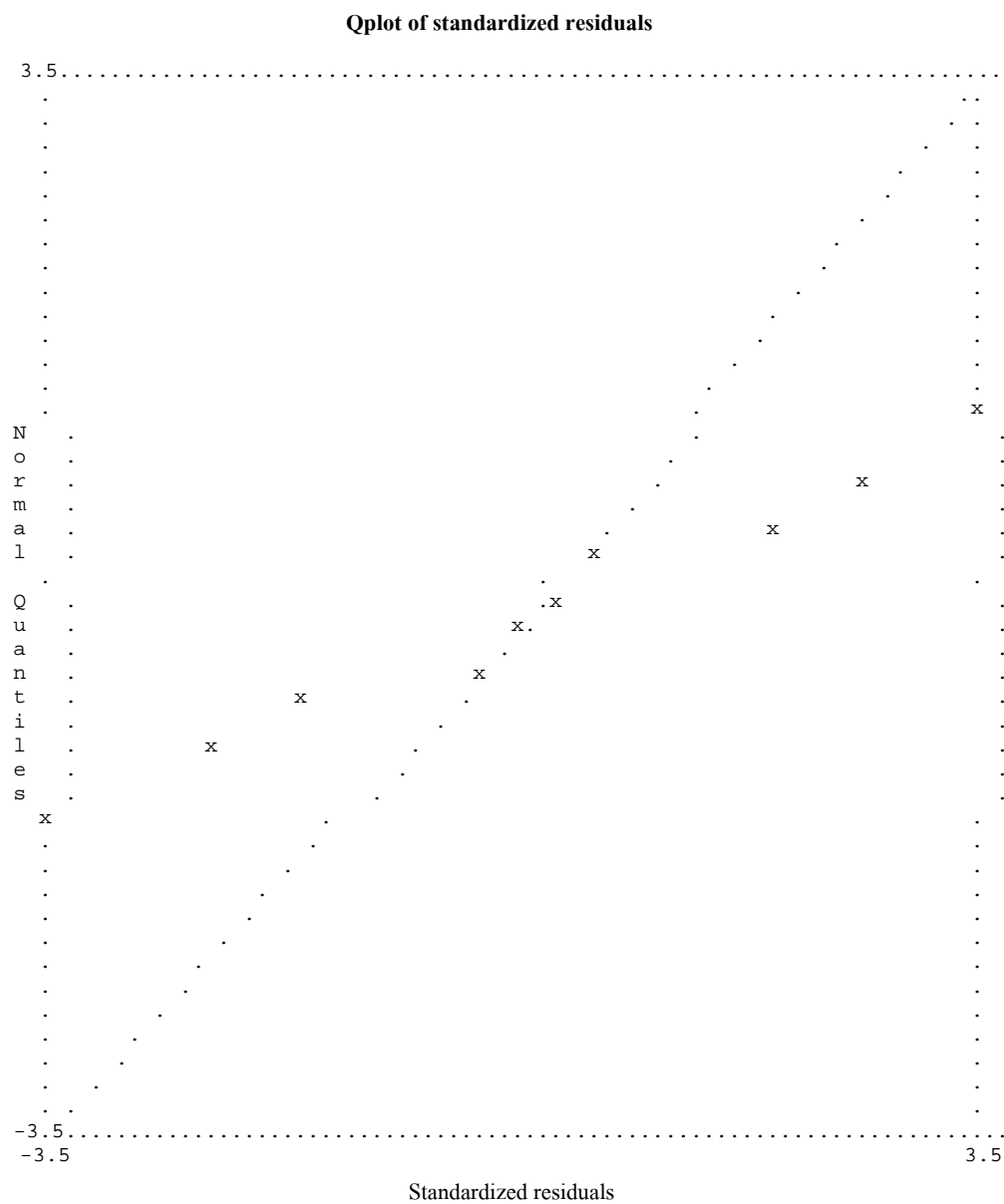
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 แสดงว่าตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษาทุกคู่ในแบบจำลอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) น้อยกว่า .85 แสดงว่าตัวแปรที่ทำการศึกษาในแบบจำลองทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันไม่มากจนเกินไป (Multicollinearity) มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Multiple indicators multiple causes (MIMIC Model) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ได้

4. ผลการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุของ การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) อิทธิพลทางสังคมต่อพฤติกรรมข้ามเพศ (Socim) ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อบุตร (Expec) คุณลักษณะของพ่อแม่ (Carac) และสัมพันธภาพในครอบครัว (Relat) ที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ (Accep)

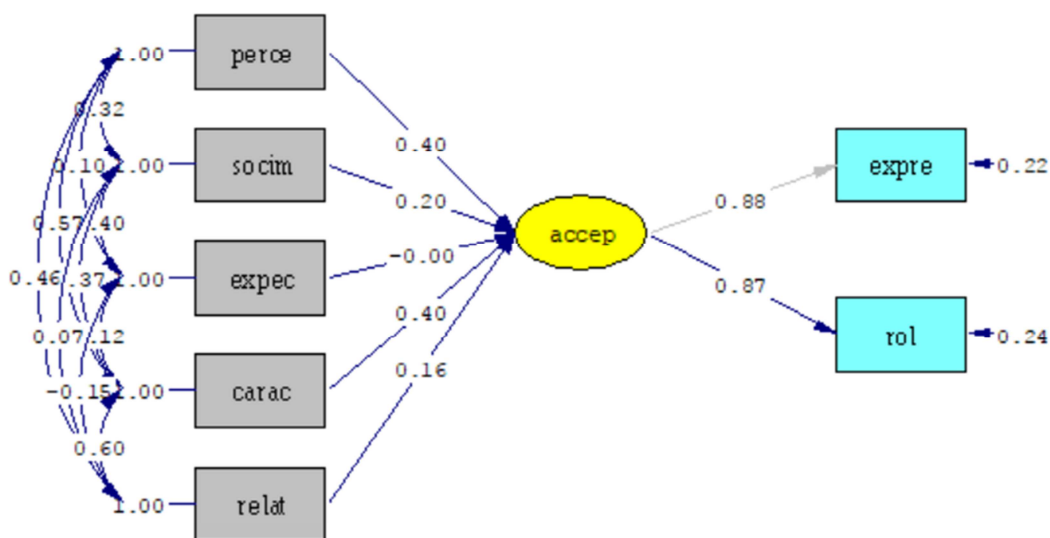
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองแบบ Multiple indicators multiple causes (MIMIC Model) ซึ่งเป็นวิธีการหาอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ เป็นตัวแปรสังเกต (Observation variable) และตัวแปรตาม เป็นตัวแปรแฝง (Latent variable) ด้วยโปรแกรม LISREL Version 8.72 โดยผู้วิจัยได้สร้างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Covariance matrix) เพื่อนำความแปรปรวนร่วมดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองตามสมมติฐานที่ได้จากการทบทวนเอกสารและวรรณกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบจำลองตามสมมติฐานยังไม่มี ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติเกณฑ์ดังนี้ Chi-Square = 14.41, $df = 4$, $P\text{-value} =$

.00609, Chi-Square/ $df = 3.60$; $RMSEA = .081$; $RMR = .0061$; $SRMR = .013$; P -Value for test of close fit = .10; $NFI = .99$; $IFI = .99$; $CFI = .99$; $GFI = .99$; $AGFI = .93$; $CN = 361.93$ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ดัชนีวัดความถดถอยของแบบจำลองบางดัชนี ยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ได้แก่ ค่า $RMSEA = .081$ ยังมีค่ามากกว่า .05 นอกจากนี้ยังพบว่า กราฟของ Qplot of standardized residuals เพื่อเป็นการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนเศษเหลือมาตรฐาน (Standardized residuals) พบว่ามีส่วนใหญ่มีค่าอยู่ใต้เส้นทะแยงมุม ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ค่า Qplot of standardized residuals ของแบบจำลองตามสมมติฐาน

จึงทำให้ไม่ยอมรับในการประมาณค่าแบบจำลองดังกล่าว ผลการวิเคราะห์แบบจำลองตามสมมติฐาน ดังภาพที่ 11

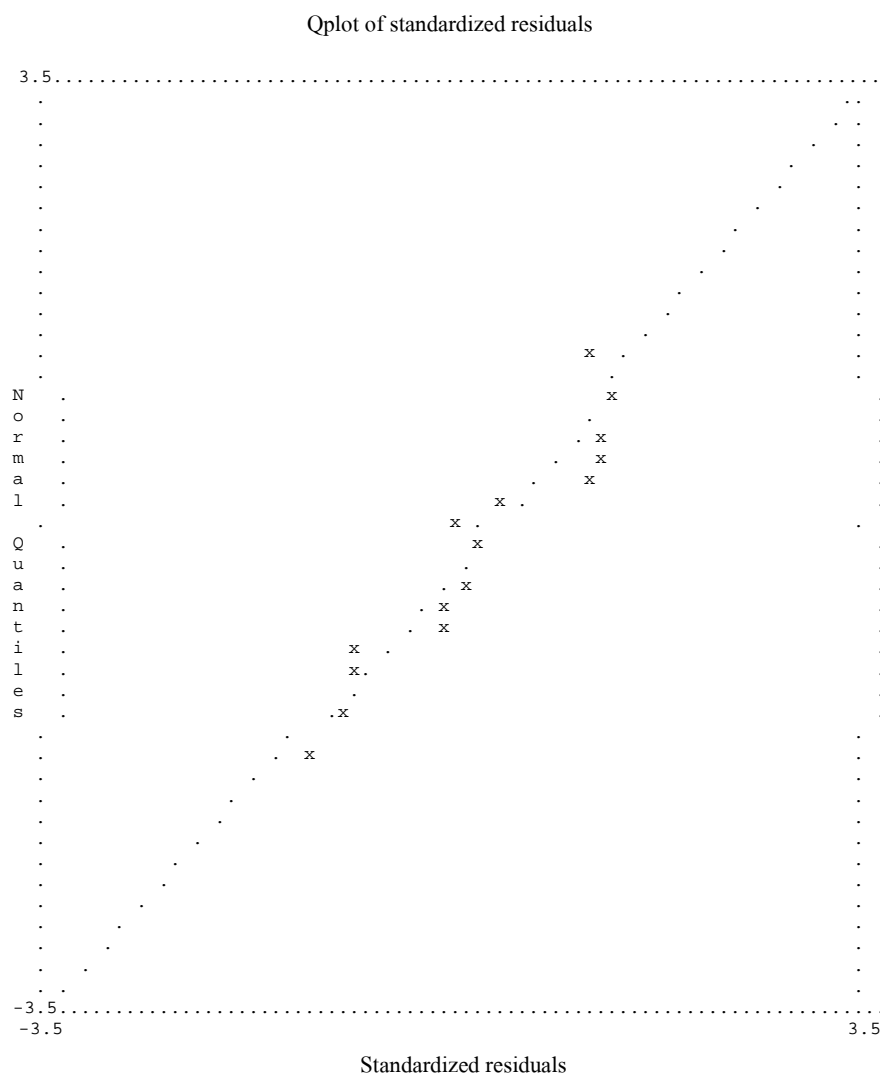

Chi-Square = 14.41, $df = 4$, $P\text{-value} = 0.00609$, $RMSEA = 0.081$

ภาพที่ 11 แบบจำลองตามสมมติฐาน แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardize score) ($n = 400$)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้แบบจำลอง (Adjust model) โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงประจักษ์ (Error variance) บางคู่ให้มีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาให้คู่ของตัวแปรเชิงประจักษ์ในตัวแปรแฝงเดียวกันมีความสัมพันธ์กันก่อน ประกอบกับการพิจารณาค่าแนะนำจากโปรแกรม LISREL รวมทั้งสิ้น 1 คู่ความสัมพันธ์ ได้แก่ การรับรู้ของพ่อแม่ (Perce) กับปฏิบัติการแสดงออกของพ่อแม่ (Expre) ผลของการปรับแก้แบบจำลองดังกล่าวพบว่าแบบจำลองที่ได้ทำการปรับแก้ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพบว่า $\chi^2 = 1.51$, $df = 3$, $P\text{-value} = .68093$ ผ่านเกณฑ์เพราะว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $\chi^2/df = .50$ ผ่านเกณฑ์เพราะว่ามีค่าน้อยกว่า 5.00 $RMSEA = .000$ ผ่านเกณฑ์ เพราะว่ามีค่าน้อยกว่า .05 $RMR = .0032$ ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่าน้อยกว่า .05 $SRMR = .0056$ ผ่านเกณฑ์เพราะว่ามีค่าน้อยกว่า .05 $P\text{-Value}$ for test of close Fit = .89 ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .05 $NFI = 1.00$ ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .90 $IFI = 1.00$ ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .90 $CFI = 1.00$ ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .90 $GFI = 1.00$ ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .90 $AGFI =$

.99 ผ่านเกณฑ์แล้วเพราะว่ามีค่ามากกว่า .90 และ $CN = 3001.98$ ผ่านเกณฑ์เพราะว่ามีค่ามากกว่า 200.00 นอกจากนี้ยังพบว่า กราฟของ Qplot of standardized residuals เพื่อเป็นการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนเศษเหลือมาตรฐาน (Standardized residuals) พบว่า ก็ส่วนใหญ่มีค่าอยู่เหนือเส้นทะแยงมุม ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 ค่า Qplot of standardized residuals ของแบบจำลองปรับแก้

ภาคผนวก จ

1. ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย
2. ใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย

คำชี้แจงสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการการศึกษา
ครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน

เรียน ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ท่านเป็นบุคคลหนึ่งในจำนวน 400 คน ที่ได้รับเชิญเข้าเป็นผู้ร่วมในการวิจัย ซึ่งมี
วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ
2. เพื่อศึกษาผลของการบูรณาการการศึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานเพื่อการเสริมสร้าง

การยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่มีความเสี่ยงด้านร่างกาย จิตใจ สังคม กฎหมาย และ
ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ตลอดจนไม่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเป็นอันตรายต่อผู้ร่วมการวิจัยใด ๆ
ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์จะถอนตัวหรือบอกเลิกการเข้าร่วม
โครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับ
ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะใช้สำหรับวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น โดยข้อมูลจะถูกเก็บรักษา
ไว้ในรูปแบบเอกสารและในระบบคอมพิวเตอร์ จะไม่มีชื่อหลักฐานแสดงลักษณะเฉพาะของ
ผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลที่ตอบเป็นรายบุคคลจะเก็บไว้เป็นความลับ ผู้ที่จะเข้าถึงได้คือผู้วิจัยเพียง
คนเดียว และจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้เข้าร่วมวิจัยและข้อมูลจะถูกทำลาย
หลังงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์แล้ว 6 เดือน

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง
ซ่อนเร้นจนผู้เข้าร่วมวิจัยพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวผู้เข้าร่วมวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับ
และจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

หากมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือมีข้อมูลใหม่เพิ่มเติม ผู้วิจัยจะแจ้งผู้เข้าร่วมวิจัย และหากผู้เข้าร่วมวิจัยมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัย นางวรารัตน์ ประทานวรกิจ โทร. 090959-9850 หรือ e-mail wararat.pratan@gmail.com

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ในความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

.....

(นางวรารัตน์ ประทานวรกิจ)

ผู้วิจัย

วันให้คำยินยอมวันที่เดือน..... พ.ศ.

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าชื่อสกุล.....

ขอลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมในโครงการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการปริศนาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐานด้วยความสมัครใจ ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วและมีความเข้าใจดีทุกประการจึงลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ร่วมวิจัย

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(นางวรารัตน์ ประทานวโรปัญญา)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางวรารัตน์ ประทานวรปัญญา
วัน เดือน ปี เกิด	4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2508
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	34/ 115 หมู่บ้านวังทอง แขวงสนามบิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2531	พยาบาลวิชาชีพ แผนกออร์โธปิดิกส์หญิง โรงพยาบาลราชวิถี
พ.ศ. 2538	อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต และคุณครุภัณฑ์ชั้นสูง เทียบเท่าปริญญาตรี วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี
พ.ศ. 2543	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาล จิตเวชศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (จิตวิทยาการปรึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา